

PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS

(otrā palāta)

2004. gada 8. jūlijā *

Apvienotās lietas T-67/00, T-68/00, T-71/00 un T-78/00

JFE Engineering Corp., bijusī *NKK Corp.*, Tokija (Japāna), ko sākumā pārstāvēja M. Smits [*M. Smith*] un K. Magvairs [*C. Maguire*], *solicitors*, vēlāk A. Vandenkastēle [*A. Vandencastele*] un V. Dehins [*V. Dehin*], advokāti, un A.-L. Marmadžioli [*L. Marmagioli*], *solicitor*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītājs lietā T-67/00,

Nippon Steel Corp., Tokija, ko pārstāv Ž. F. Belli [*J.-F. Bellis*] un K. van Hove [*K. Van Hove*], advokāti, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītājs lietā T-68/00,

JFE Steel Corp., bijusī *Kawasaki Steel Corp.*, Tokija, ko pārstāv A. Vandenkastēle [*A. Vandencastele*], advokāts, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītājs lietā T-71/00,

* Tiesvedības valoda — angļu.

Sumitomo Metal Industries Ltd, ar sēdekli *Tokyo*, ko pārstāv K. Vajda [*C. Vajda*], QC, Dž. Sprouls [*G. Sproul*] un F. Veicmans [*F. Weitzman*], *solicitors*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītājs lietā T-78/00,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv M. Ērharts [*M. Erhart*] un A. Velans [*A. Whelan*], pārstāvji, kam palīdz N. Kāns [*N. Khan*], *barrister*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

ko atbalsta

EBTA Uzraudzības iestāde, ko pārstāv D. Sif Tainss [*D. Sif Tynes*] un P. Bjorgans [*P. Bjørgan*], pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietās T-68/00, T-71/00 un T-78/00,

par Komisijas 1999. gada 8. decembra Lēmuma 2003/382/EK par EKL 81. panta piemērošanu (lieta IV/E-1/35.860-B—bezšuvju tērauda caurules) (OV 2003, L 140, 1. lpp.) atcelšanu vai, pakārtoti, prasītājiem uzlikto naudas sodu samazināšanu.

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA

(otrā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs N. Dž. Forvuds [*N. J. Forwood*], tiesneši J. Pirungs [*J. Pirrung*] un A. V. H. Meijs [*A. W. H. Meij*],

sekretārs: J. Plingerss [*J. Plingers*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdes 2003. gada 19., 20. un 21. martā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Fakti un process

- 1 Lieta attiecas uz Komisijas 1999. gada 8. decembra Lēmumu 2003/382/EK attiecībā uz procedūru, kas ierosināta, pamatojoties uz EK līguma 81. pantu (lieta IV/E-1/35.860-B bezšuvju tērauda caurules) (OV 2003, L 140, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Apstrīdētais lēmums”).
- 2 Apstrīdēto lēmumu Komisija adresēja astoņiem uzņēmumiem, kas ražoja bezšuvju tērauda caurules (turpmāk tekstā — “Apstrīdētā lēmuma adresāti”). To starpā bija četras sabiedrības Eiropā (turpmāk tekstā — “Eiropas uzņēmumi” vai “Kopienas

uzņēmumi"): *Mannesmannröhren-Werke AG* (turpmāk tekstā — "*Mannesmann*"), *Vallourec SA*, *Corus UK Ltd* (bijušais *British Steel plc*, vēlāk *British Steel Ltd*, turpmāk tekstā — "*Corus*") un *Dalmine SpA*. Pārējie četri Apstrīdētā lēmuma adresāti bija Japānas sabiedrības (turpmāk tekstā — "Japānas uzņēmumi" vai "japāņu prasītāji"): *NKK Corp.*, *Nippon Steel Corp.* (turpmāk tekstā — "*Nippon*"), *Kawasaki Steel Corp.* un *Sumitomo Metal Industries Ltd* (turpmāk tekstā — "*Sumitomo*").

A — Administratīvā procedūra

- 3 Ar Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) Uzraudzības iestādes 1994. gada 17. novembra lēmumu, pamatojoties uz Līguma par Eiropas ekonomikas zonu 23. protokola 8. panta 3. daļu, kas apstiprināta ar Padomes un Komisijas 1993. gada 13. decembra Lēmumu 94/1/EOTK, EK par Eiropas Ekonomikas zonas līguma noslēgšanu starp Eiropas Kopienu, tās dalībvalstīm un Austrijas Republiku, Somijas Republiku, Islandes Republiku, Lihtenšteinas Grāfisti, Norvēģijas Karalisti, Zviedrijas Karalisti un Šveices Konfederāciju (OV 1994, L 1, 1. lpp., turpmāk tekstā — "EEZ līgums"), tās loceklim, kas atbildīgs par konkurences jautājumiem, tika dotas tiesības lūgt Komisiju veikt izmeklēšanu Kopienas ietvaros par iespējamām konkurenci kropļojošām darbībām attiecībā uz nelegēta tērauda caurulēm, kas tiek lietotas Norvēģijas naftas industrijas urbšanas un transporta nozarē.
- 4 Ar 1994. gada 25. novembra npublicētu lēmumu (lieta IV/35.304, turpmāk tekstā — "1994. gada 25. novembra lēmums"), kas atrodas Komisijas administratīvās lietas 3. lpp. un ir pieņemts, pamatojoties uz diviem tiesiskiem pamatiem — Padomes 1962. gada 6. februāra Regulas Nr. 17 14. panta 3. punktu, Pirmās regulas par Līguma [81.] un [82.] panta piemērošanu (OV 1962, 13, 204. lpp.), un EBTA Uzraudzības iestādes 1994. gada 17. novembra lēmumu — Komisija nolēma uzsākt izmeklēšanu. Šī izmeklēšana attiecās uz EBTA Uzraudzības iestādes 1994. gada

17. novembra lēmumā minētajām darbībām, ciktāl ar tām, iespējams, tika pārkāpts ne tikai EEZ līguma 53. pants, bet arī EKL 81. pants. Komisija 1994. gada 25. novembra lēmumu nosūtīja astoņām sabiedrībām, ieskaitot *Mannesmann*, *Corus*, *Vallourec* un *Sumitomo Deutschland GmbH*, sabiedrībai, kas pieder pie *Sumitomo* grupas. 1994. gada 1. un 2. decembrī Komisijas ierēdņi un attiecīgo dalībvalstu konkurences iestāžu pārstāvji uz šī lēmuma pamata veica izmeklēšanu minēto uzņēmumu telpās.

- 5 Ar 1995. gada 6. decembra lēmumu EBTA Uzraudzības iestāde konstatēja, ka tādēļ, ka tās izskatāmā lieta būtiski ietekmēja tirdzniecību starp Kopienas dalībvalstīm, tā saskaņā ar EEZ līguma 56. panta 1. punkta c) apakšpunktu bija piekritīga Komisijai. Tāpēc tā nolēma lietu nodot Komisijai saskaņā ar EEZ līguma 23. protokola 10. panta 3. punktu, uz ko pamatojoties, Komisija lietai piešķīra jaunu lietas numuru (IV/E-1/35.860).
- 6 Laika posmā starp 1996. gada septembri un 1997. gada decembri Komisija saskaņā ar Regulas Nr. 17 14. panta 2. punktu veica papildu izmeklēšanu *Vallourec*, *Dalmine* un *Mannesmann* telpās. Īpaši 1996. gada 17. septembrī tā veica izmeklēšanu *Vallourec* telpās, kad *Vallourec Oil & Gas* prezidents Verluka [*Verluca*] sniedza paskaidrojumu, kas atrodas Komisijas materiālu 6356. lpp. (turpmāk tekstā — “Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojums”) un uz kuru Komisija pamatojās Apstrīdētajā lēmumā. Tad Komisija, pamatojoties uz Regulas Nr. 17 11. pantu, visiem uzņēmumiem, kas ir Apstrīdētā lēmuma adresāti, kā arī noteiktiem citiem uzņēmumiem izsūtīja pieprasījumus sniegt informāciju.
- 7 Tā kā *Dalmine*, kā arī Argentīnas sabiedrības *Siderca SAIC* (turpmāk tekstā — “*Siderca*”) un *Techint Group* atteicās sniegt pieprasīto informāciju, tiem tika adresēts Komisijas 1997. gada 6. oktobra Lēmums (C(1997) 3036, IV/35.860 tērauda caurules, npublicēts), kas tika pieņemts, pamatojoties uz Regulas Nr. 17 11. panta 5. punktu. *Siderca* un *Dalmine* iesniedza Pirmās instances tiesā prasības par minētā

lēmuma atcelšanu. *Dalmine* prasība tika noraidīta kā acīmredzami nepieņemama ar Pirmās instances tiesas 1998. gada 24. jūnija lēmumu lietā T-596/97 *Dalmine/Komisija, Recueil*, II-2383. lpp., bet *Siderca* prasība atcelt lēmumu tika atsaukta un izslēgta no reģistra ar 1998. gada 7. jūnija lēmumu lietā T-8/98 *Siderca/Komisija*, Krājumā nav publicēts.

- 8 Arī *Mannesmann* atteicās sniegt Komisijai daļu tās pieprasītās informācijas. Lai gan Komisijas lēmums, ar kuru tam bija uzlikts sniegt informāciju, bija pieņemts 1998. gada 15. maijā (C(1998) 1204, IV/35.860, tērauda caurules, nepublicēts), pamatojoties uz Regulas Nr. 17 11. panta 5. punktu, *Mannesmann* turpināja atteikt [informāciju]. *Mannesmann* arī apstrīdēja šo lēmumu Pirmās instances tiesā. Ar 2001. gada 20. februāra spriedumu lietā T-112/98 *Mannesmannröhren-Werke/Komisija, Recueil*, II-729. lpp. Pirmās instances tiesa lēmumu atcēla daļā un noraidīja pārējā daļā.
- 9 1999. gada janvārī Komisija pieņēma divus paziņojumus par iebildumiem, no kuriem viens attiecās uz metinātām nelegēta tērauda caurulēm un otrs — uz nelegēta tērauda bezšuvju caurulēm. Tādējādi tā sadalīja lietu divās: lieta IV/E-1/35.860-A attiecās uz metinātām nelegēta tērauda caurulēm un lieta IV/E-1/35.860-B uz nelegēta tērauda bezšuvju caurulēm.
- 10 Lietā, kas attiecās uz nelegēta tērauda bezšuvju caurulēm, Komisija astoņiem lēmuma adresātiem, kā arī *Siderca* un Meksikas sabiedrībai *Tubos de Acero de México SA* nosūtīja paziņojumus par iebildumiem (turpmāk tekstā – “PI”). Šiem uzņēmumiem no 1999. gada 11. februāra līdz 20. aprīlim tika dota pieeja materiāliem, kurus Komisija bija savākusi lietā. Turklāt ar 1999. gada 11. maija vēstulēm Komisija nosūtīja 1994. gada novembra lēmumu kopijas par izmeklēšanu uzņēmumiem, kas nebija šo lēmumu adresāti un kam līdz ar to par tiem nebija informācija.

- 11 Pēc rakstisku apsvērumu iesniegšanas abu paziņojumu par iebildumiem adresāti 1999. gada 9. jūnijā nelegēta tērauda metinātu cauruļu lietā un 1999. gada 10. jūnijā nelegēta tērauda bezšuvju cauruļu lietā sniedza mutiskus paskaidrojumus Komisijā. 1999. gada jūlijā Komisija informēja paziņojumu par iebildumiem adresātus lietā IV/E-1/35.860-A, kas attiecās uz metinātām nelegēta tērauda caurulēm, ka tā ir izbeigusi lietu attiecībā uz šīm precēm. Turpretim tā turpināja lietu IV/E-1/35.860-B.
- 12 Šādos apstākļos Komisija 1999. gada 8. decembrī pieņēma Apstrīdēto lēmumu.

B — Attiecīgās preces

- 13 Attiecīgās preces lietā IV/E-1/35.860-B ir nelegēta tērauda bezšuvju caurules, kas tiek izmantotas naftas un gāzes industrijā un kas iedalāmas divās kategorijās.
- 14 Pie pirmās kategorijas pieder urbšanas caurules, parasti sauktas "*Oil Country Tubular Goods*" vai "*OCTG*". Šīs caurules tiek pārdotas bez vītnes (turpmāk tekstā — "caurules bez vītnes") vai ar vītņi. Vītņu iegriešana ir darbība, kas domāta, lai varētu savienot *OCTG* caurules. To var veikt atbilstoši *American Petroleum Institute (API)* standartiem (caurules ar šādā veidā iegrieztām vītņēm turpmāk tekstā sauktas — "standarta *OCTG* caurules") vai, lietojot speciālu tehniku, kas parasti ir patentēta. Otrajā gadījumā vītnes vai savienojuma vietas tiek apzīmētas kā "augstākās kategorijas" vai "*premium*" (caurules ar šādā veidā iegrieztām vītņēm turpmāk tekstā sauktas — "*premium OCTG* caurules").

- 15 Otrajā kategorijā ietilpst naftas un gāzes vadi (“vadiem”) no nelegēta bežšuvju tērauda, ko iedala, pirmkārt, tādos, kas ražoti saskaņā ar standartizētām normām un, otrkārt, tādos, kas ražoti pēc pasūtījuma konkrētiem projektiem (turpmāk tekstā — “projekta vadi”).

C — Komisijas Apstrīdētajā lēmumā konstatētie pārkāpumi

- 16 Apstrīdētajā lēmumā Komisija, pirmkārt, uzskatīja, ka astoņi uzņēmumi, kas bija šī lēmuma adresāti, bija noslēguši vienošanos cita starpā par savstarpēju vietējo tirgu sadali (Apstrīdētā lēmuma 62.–67. apsvērumi). Saskaņā ar šīs vienošanās noteikumiem uzņēmumi apņēmās nepārdot standarta OCTG caurules un projekta vadus citas vienošanās puses vietējā tirgū. Vienošanās bija noslēgta Kopienas un Japānas uzņēmumu tikšanās ietvaros, kas zināma ar nosaukumu “Eiropas-Japānas klubs”. Vietējo tirgu sadales princips tika apzīmēts ar jēdzienu “Pamata noteikumi” (“*Fundamentals*”) (“Noteikumi”). Komisija arī konstatēja, ka kluba dalībnieki faktiski ievēroja Noteikumus un ka līdz ar to vienošanās atstāja konkurenci deformējošu iespaidu uz kopējo tirgu (Apstrīdētā lēmuma 68. apsvērumi).
- 17 Komisija uzskatīja, ka šī vienošanās bija aizliegta saskaņā ar EKL 81. panta 1. punktu (Apstrīdētā lēmuma 109. apsvērumi). Rezultātā Komisija Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatēja šī noteikuma pārkāpumu un uzlika naudas sodu astoņiem lēmuma adresātiem.
- 18 Attiecībā uz pārkāpuma ilgumu Komisija uzskatīja, ka lai gan Eiropas-Japānas klubs satikās 1977. gadā (Apstrīdētā lēmuma 55. apsvērumi), par pārkāpuma sākuma datumu naudas soda noteikšanai ir jāuzskata 1990. gads, jo starp 1977. gadu un

1990. gadu starp Kopienu un Japānu bija noslēgtas vienošanās par labprātīgu eksporta ierobežošanu (turpmāk tekstā — “vienošanās par ierobežošanu”) (Apstrīdētā lēmuma 108. apsvērums). Pēc Komisijas domām, par pārkāpuma beigām ir uzskatāms 1995. gads (Apstrīdētā lēmuma 96. un 97. apsvērums).

- 19 Lai noteiktu naudas soda apmēru, ko uzlikt astoņiem uzņēmumiem, kuriem tika adresēts Apstrīdētais lēmums, Komisija kvalificēja pārkāpumu kā sevišķi smagu, pamatojoties uz to, ka vienošanās mērķis bija sadalīt vietējos tirgus un tādējādi tā apdraudēja pienācīgu kopējā tirgus funkcionēšanu (Apstrīdētā lēmuma 161. un 162. apsvērums). Taču tā norādīja, ka nelegēta bežšuvju tērauda cauruļu tirdzniecība četrās iesaistītajās dalībvalstīs nepārsniedza aptuveni 73 miljonus euro gadā. Rezultātā Komisija atbilstoši pārkāpuma smagumam naudas soda apmēru katram no astoņiem uzņēmumiem noteica 10 miljonu euro apmērā. Tā kā visi uzņēmumi bija lieli, Komisija uzskatīja, ka nebija nepieciešams tiem piemērot diferencētu naudas soda apmēru (Apstrīdētā lēmuma 162., 163. un 165. apsvērums).
- 20 Novērtējusi pārkāpumu kā vidēji ilgu, Komisija atbilstoši pārkāpuma smagumam noteiktā naudas soda apmēru palielināja par 10 % par katru pārkāpuma gadu, tādējādi nosakot katra iesaistītā uzņēmuma soda pamata summu (Apstrīdētā lēmuma 166. apsvērums). Tomēr, ņemot vērā to, ka tērauda cauruļu rūpniecības nozarē ilgstoši valdīja krīze un situācija kopš 1991. gada bija pasliktinājusies, Komisija, pamatojoties uz atbildību mīkstināšanai apstākļiem, samazināja pamata summas par 10 % (Apstrīdētā lēmuma 168. un 169. apsvērums). Visbeidzot, Komisija par 40 % samazināja *Vallourec* uzlikto naudas sodu, ka arī par 20 % *Dalmine* uzlikto sodu saskaņā ar Komisijas Paziņojuma 96/C-207/04 par soda naudas neuzlikšanu vai tās samazināšanu lietās par aizliegtām vienošanām (OV 1996, C 207, 4. lpp., turpmāk tekstā — “Paziņojums par sadarbību”) D 2. punktu, ņemot vērā to, ka abi uzņēmumi bija sadarbojušies ar Komisiju administratīvās procedūras laikā (Apstrīdētā lēmuma 170.–173. apsvērums).

- 21 Naudas soda apmērs, kas uzlikts katram uzņēmumam saskaņā ar aprakstīto aprēķinu, ir norādīts Apstrīdētā lēmuma 4. pantā (skatīt šī sprieduma 33. punktu).
- 22 Turklāt Apstrīdētā lēmuma 2. pantā Komisija konstatēja, ka līgumi, kas noslēgti starp Kopienas uzņēmumiem par cauruļu bez vītnes tirdzniecību Apvienotās Karalistes tirgū, veidoja pārkāpumu (Apstrīdētā lēmuma 16. apsvērums). Tomēr par šo pārkāpumu tā nepiemēroja papildu naudas sodu, pamatojoties uz to, ka šie līgumi būtībā bija tikai līdzeklis, kā realizēt vietējo tirgu sadali, kas bija izlemta Eiropas-Japānas kluba ietvaros (Apstrīdētā lēmuma 164. apsvērums).

D — *Būtiski fakti, kurus Komisija konstatēja Apstrīdētajā lēmumā*

- 23 Eiropas-Japānas klubs kopš 1977. gada līdz 1994. gadam satikās aptuveni divas reizes gadā (Apstrīdētā lēmuma 60. apsvērums). Komisija īpaši konstatēja, ka saskaņā ar Verlukas paskaidrojumu 1996. gada 17. septembrī, tikšanās notika konkrēti 1992. gada 14. aprīlī Florencē, 1992. gada 23. oktobrī Tokijā, 1993. gada 19. maijā Parīzē, 1993. gada 5. novembrī Tokijā un 1994. gada 16. martā Kannās. Turklāt Komisija uzskatīja, ka *Vallourec* sagatavotais 1991. gada 4. novembra paskaidrojums ar nosaukumu "Informācija Eiropas-Japānas klubam", kas atrodas Komisijas lietas materiālos 4350. lpp. (turpmāk tekstā — "informācija"), un 1990. gada 24. jūlija paskaidrojums, kas atrodas lietas materiālos 15586. lpp., ar nosaukumu "1990. gada 24. jūlija tikšanās ar *British Steel*" (turpmāk tekstā — "paskaidrojums par 24.07.1990. tikšanos") liecināja, ka Eiropas-Japānas kluba tikšanās notika arī 1989. un 1991. gadā.
- 24 Eiropas-Japānas kluba ietvaros noslēgtā vienošanās sastāvēja no trim daļām, no kurām pirmā bija Pamata noteikumi par vietējiem tirgiem (iepriekš minēti

16. punktā), kas bija par pamatu Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētajam pārkāpumam, otrā noteica cenas konkursiem un “speciālo tirgu” (*special markets*) minimālās cenas, bet trešā ar “sadales atslēgu” (*sharing keys*) palīdzību sadalīja pasaules tirgus, izņemot Kanādu un Amerikas Savienotās Valstis (Apstrīdētā lēmuma 61. apsvērumš). Komisija savu secinājumu par Pamata noteikumu eksistenci pamatoja ar dokumentu kopumu, kas uzskaitīti Apstrīdētā lēmuma 62.–67. apsvērumā, kā arī ar tabulu, kas ievietota lēmuma 68. apsvērumā. No šīs tabulas izriet, ka vietējo uzņēmumu daļa *OCTG* cauruļu un vadu piegādē, ko veica Apstrīdētā lēmuma adresāti Japānā, ka arī katra no četriem Kopienas uzņēmumiem daļa to vietējos tirgos bija ļoti augsta. Komisija no tā secina, ka vienošanas puses kopumā ievēroja tirgus sadali. Pierādījumus attiecībā uz pārējām divām vienošanās daļām Komisija min Apstrīdētā lēmuma 70.–77. apsvērumā.

25 Kad 1990. gadā *Corus* plānoja izbeigt cauruļu bez vītņem ražošanu, Kopienas uzņēmumi bija nobažījušies par Noteikumu valsts tirgu sadales principa turpmāku ievērošanu Apvienotās Karalistes tirgū. Pie šādiem apstākļiem *Vallourec* un *Corus* radās ideja par “uzlabotiem Pamata noteikumiem” (“Uzlabotie Noteikumi”), saskaņā ar kuriem, neņemot vērā *Corus* izešanu no tirgus, tika saglabāti Japānas uzņēmumu ierobežojumi pieejai Apvienotās Karalistes tirgum. 1990. gada jūlijā, kad tika pagarināta *VAM* vītnes iegriešanas licence, *Vallourec* un *Corus* vienojās, ka *Corus* cauruļu bez vītņem piegāde tiks sadalīta starp *Vallourec*, *Mannesmann* un *Dalmine* (Apstrīdētā lēmuma 78. apsvērumš).

26 1991. gada aprīlī *Corus* slēdza savu Klidesdeilas [*Clydesdale*] (Apvienotā Karaliste) rūpniecību, kas ražoja aptuveni 90 % no tā caurulēm bez vītņem. *Corus* tad noslēdza piegādes līgumus par caurulēm bez vītņem ar *Vallourec* (1991. gada 24. jūlijā), *Dalmine* (1991. gada 4. decembrī) un *Mannesmann* (1993. gada 9. augustā) uz sākotnēju piecu gadu termiņu, kas bija automātiski pagarināms un izbeidzams ar uzteikumu 12 mēnešus iepriekš (turpmāk tekstā — “piegādes līgumi”). Šie trīs

ligumi, kas atrodas Komisijas lietas materiālu 12867., 12910. un 12948. lpp., piešķir katram uzņēmumam piegādes kvotu attiecīgi 40 %, 30 % un 30 % apmērā no *Corus* pieprasījuma (Apstrīdētā lēmuma 79.–82. apsvērums), izņemot maza diametra caurules.

27 1993. gadā trīs faktori noveda pie Eiropas-Japānas kluba darbības principu pārskatīšanas. Pirmais attiecās uz Eiropas tērauda rūpniecības restrukturizāciju. Apvienotajā Karalistē *Corus* plānoja izbeigt bezšuvju cauruļu ar vītņem ražošanu. Beļģijā 1993. gada 31. decembrī likvidēšanai tika nodota sabiedrība *New Tubemeuse* (turpmāk tekstā — “*NTM*”), kas galvenokārt nodarbojās ar eksportu uz Tuvajiem un Tālajiem Austrumiem. Otrkārt, Latīņamerikas uzņēmumi ieguva pieeju Kopienas tirgum, kas draudēja izjaukt tirgus sadali Eiropas-Japānas kluba ietvaros. Treškārt un visbeidzot, neņemot vērā būtiskas reģionālas atšķirības, pasaules naftas un gāzes urbšanas un transporta cauruļu tirgū bija ievērojami pieaudzis pieprasījums pēc metinātām caurulēm (Apstrīdētā lēmuma 83. un 84. apsvērums).

28 Šādos apstākļos Eiropas-Japānas kluba locekļi 1993. gada 5. novembrī satikās Tokijā, lai mēģinātu panākt jaunu tirgus sadales vienošanos ar Latīņamerikas uzņēmumiem. Panāktās vienošanās noteikumi ir minēti dokumentā, ko Komisijai 1997. gada 12. novembrī nodeva ziņotājs, kas nebija iesaistīts procedūrā, un kas atrodas Komisijas lietas materiālu 7320. lpp. un ietver “sadales atslēgu” (“*sharing key*”) (turpmāk tekstā — “sadales atslēgas dokuments”). Saskaņā ar ziņotāju minētā dokumenta avots bija kāda minētās tikšanās dalībnieka komercaģents. Attiecībā jo īpaši uz Eiropas rūpniecības restrukturizāciju *NTM* slēgšana ļāva Kopienas uzņēmumiem panākt Japānas un Latīņamerikas uzņēmumu, kas bija lielākie ieguvēji no *NTM* iziešanas no tirgus, piekāpšanos (Apstrīdētā lēmuma 85.–89. apsvērums).

- 29 *Corus* no savas puses pieņēma galīgu lēmumu pilnībā izbeigt atlikušo bezšuvju tērauda cauruļu ražošanu. 1994. gada 22. februārī *Vallourec* pārņēma savā kontrolē *Corus* vītņu iegriešanas iekārtas un ražotnes un šim nolūkam nodibināja sabiedrību *Tubular Industries Scotland Ltd* (turpmāk tekstā — “*TISL*”). 1994. gada 31. martā *TISL* pārņēma piegādes līgumus par caurulēm bez vītņēm, ko *Corus* bija noslēdzis ar *Dalmine* un *Mannesmann*. 1997. gada 24. aprīlī vēl bija spēkā līgums, kas šādi tika noslēgts ar *Mannesmann*. 1999. gada 30. martā *Dalmine* izbeidza piegādes līgumu ar *TISL* (Apstrīdētā lēmuma 90.–92. apsvērums).
- 30 Komisija uzskatīja, ka ar šiem līgumiem Kopienas uzņēmumi bija savā starpā sadalījuši cauruļu bez vītņēm piegādi Lielbritānijas tirgū, kas ir vairāk nekā puse no Kopienas *OCTG* cauruļu patēriņa. Komisija tādējādi secināja, ka tā bija ar EKĻ 81. panta 1. punktu aizliegta vienošanās (skatīt minēto 22. punktu).

E — Apstrīdētā lēmuma rezolutīvā daļa

- 31 Saskaņā ar Apstrīdētā lēmuma 1. panta 1. punktu astoņi uzņēmumi, kas bija tā adresāti “[..] ir pārkāpuši EK līguma 81. panta 1. punkta nosacījumus, noslēdzot [..] vienošanos, kas cita starpā paredzēja attiecīgo valstu bezšuvju tērauda standarta *OCTG* cauruļu un projekta vadu tirgu sadali”.
- 32 Apstrīdētā lēmuma 1. panta 2. punktā teikts, ka pārkāpums bija ildzis kopš 1990. gada līdz 1995. gadam *Mannesmann*, *Vallourec*, *Dalmine*, *Sumitomo*, *Nippon*, *Kawasaki Steel Corp.* un *NKK Corp.* gadījumā. Attiecībā uz *Corus* norādīts, ka pārkāpums ilga no 1990. gada līdz 1994. gada februārim.

33 Pārējie nozīmīgie Apstrīdētā lēmuma rezolutīvās daļas noteikumi ir formulēti šādi:

"2. pants

1. [*Mannesmann*], [*Vallourec*] [..], [*Corus*] un [*Dalmine*] [..] ir pārkāpuši EK līguma 81. panta 1. punktu, 1. pantā minētā pārkāpuma ietvaros noslēdzot vienošanās, kuru rezultātā tika sadalīta OCTG cauruļu bez vitnēm piegāde [*Corus*] (*Vallourec* [..] sākot ar 1994. gadu).

2. [*Corus*] pārkāpums ilga no 1991. gada 24. jūlija līdz 1994. gada februārim. [*Vallourec*] pārkāpums ilga no 1991. gada 24. jūlija līdz 1999. gada 30. martam. [*Dalmine*] pārkāpums ilga no 1991. gada 4. decembra līdz 1999. gada 30. martam. [*Mannesmann*] pārkāpums ilga no 1993. gada 9. augusta līdz 1997. gada 24. aprīlim.

[..]

4. pants

Uzņēmumiem, kas nosaukti 1. pantā, pamatojoties uz tajā konstatēto pārkāpumu, tiek uzlikti šādi naudas sodi:

(1) [*Mannesmann*]

euro 13 500 000

(2) <i>Vallourec</i> [..]	euro 8 100 000
(3) [<i>Corus</i>]	euro 12 600 000
(4) <i>Dalmine</i> [..]	euro 10 800 000
(5) <i>Sumitomo</i> [..]	euro 13 500 000
(6) <i>Nippon</i> [..]	euro 13 500 000
(7) <i>Kawasaki Steel Corp.</i> [..]	euro 13 500 000
(8) <i>NKK Corp.</i> [..]	euro 13 500 000

[..]”

F — *Process Pirmās instances tiesā*

34 Ar septiņiem prasības pieteikumiem, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegti no 2000. gada 28. februāra līdz 3. aprīlim *Mannesmann, Corus, Dalmine, NKK Corp., Nippon, Kawasaki* un *Sumitomo* cēla šo prasību atcelt Apstrīdēto lēmumu.

35 Ar trim 2002. gada 23. aprīļa rīkojumiem EBTA Uzraudzības iestādei saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 116. panta 6. punktu tika piešķirta atļauja iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam lietās T-68/00, T-71/00 un T-78/00.

- 36 Ar 2002. gada 18. jūnija rīkojumu pēc lietas dalībnieku uzklausīšanas tika nolemts apvienot šīs septiņas lietas mutvārdu procesa mērķiem, kā arī četras japāņu prasītāju lietas (T-67/00, T-68/00, T-71/00 un T-78/00) sprieduma mērķiem atbilstoši Pirmās instances tiesas Reglamenta 50. pantam. Pēc lietu apvienošanas šiem septiņiem prasītājiem bija iespēja Pirmās instances tiesas kancelejā iepazīties ar lietas materiāliem par šo procesu. Tika veikti procesa organizatoriskie pasākumi.
- 37 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Pirmās instances tiesa (otrā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu. Tika uzklausīti lietas dalībnieku, tai skaitā arī EBTA Uzraudzības iestādes kā personas, kas iestājusies lietās T-68/00, T-71/00 un T-78/00, mutvārdu paskaidrojumi un viņu atbildes uz jautājumiem, ko Pirmās instances tiesa uzdeva tiesas sēdes laikā 2003. gada 19., 20. un 21. martā.

Lietas dalībnieku prasījumi

- 38 Lietā T-67/00 *NKK Corp.* prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

- atcelt Apstrīdēto lēmumu, ciktāl tas attiecas uz *NKK Corp.*;

- atcelt uzlikto naudas sodu;

- pakārtoti, gadījumā, ja Apstrīdētais lēmums paliek spēkā pilnībā vai daļā, samazināt uzlikto naudas sodu;

- piespriest Komisijai atlīdzināt *NKK Corp.* tiesāšanās izdevumus;

- nepieciešamības gadījumā izdot turpmākus rīkojumus Pirmās instances tiesas sprieduma izpildei.

39 Lietā T-68/00 *Nippon* prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

- atcelt Apstrīdēto lēmumu, ciktāl tas attiecas uz *Nippon*;

- atcelt uzlikto naudas sodu vai vismaz to samazināt;

- piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

40 Lietā T-71/00 *Kawasaki Steel Corp.* prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

- atcelt Apstrīdēto lēmumu;

- pakārtoti, samazināt uzlikto naudas sodu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās un citus izdevumus.

41 Lietā-78/00 *Sumitomo* prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atcelt Apstrīdētā lēmuma 1.–5. pantu, ciktāl tie attiecas uz *Sumitomo*;

— pakārtoti, atcelt Apstrīdētā lēmuma 4. pantu, ciktāl ar to *Sumitomo* tiek uzlikts naudas sods 13,5 miljonu euro apmērā, un noteikt ievērojami mazāku sodu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

42 Komisijas prasījumi attiecībā uz katru no lietām Pirmās instances tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt;

— piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Kawasaki Steel Corp. un *NKK Corp.* koncentrācijas iespaids

- 43 Ar atsevišķām 2003. gada 9. maija vēstulēm *NKK Corp.* un *Kawasaki Steel Corp.* informēja Pirmās instances tiesu par koncentrāciju, kas radusies, apvienojoties abām grupām, kam tās pieder, un ka tās rezultātā tās ir mainījušas nosaukumu, kas tagad ir *JFE Steel Corp.* Ņemot vērā vēstulēm pievienotos dokumentus nosaukuma maiņas pierādīšanai, Pirmās instances tiesas kanceleja lūdza abiem prasītājiem un Komisijai izskaidrot situāciju, kas radusies līdz ar koncentrāciju. Atbildes no abiem prasītājiem tika saņemtas ar 2003. gada 11. septembra vēstulēm, bet no Komisijas ar 2003. gada 22. septembra vēstuli.
- 44 No šiem dokumentiem un atbildēm izriet, ka *Kawasaki Steel Corp.* ir mainījusi savu nosaukumu un kļuvusi par *JFE Steel Corp.* No otras puses, ir jāatzīmē, ka *NKK Corp.* ir mainījusi savu nosaukumu un kļuvusi par *JFE Engineering Corp.* Tomēr attiecīgajās 2003. gada 11. septembra vēstulēs abi prasītāji apgalvo, ka *NKK Corp.* tiesības un pienākumi ir tikuši pārnesti uz *JFE Steel Corp.*
- 45 Jākonstatē, ka Kopeņu tiesa noteikti var ņemt vērā puses nosaukuma maiņu.
- 46 Turklāt tiesu praksē ir atzīts, ka prasību par atzīšanu par spēkā neesošu, ko cēlis akta adresāts, var uzturēt tā tiesību pārņēmējs, jo īpaši fiziskas personas nāves gadījumā, vai, ja juridiska persona beidz pastāvēt un visas tiesības un pienākumi tiek nodoti jaunam īpašniekam (šajā sakarā skat. Tiesas 1983. gada 20. oktobra spriedumu lietā 92/82 *Gutmann*/Komisija, *Recueil*, 3127. lpp., 2. punkts, un Tiesas 1986. gada 23. aprīļa spriedumu lietā 294/83 *Les Verts*/Parlaments, *Recueil*, 1339. lpp., 13.–

18. punkts). Jākonstatē, ka šādā situācijā visu darījumu pārņēmējs pilnībā nonāk arī sava priekšteča tiesiskajā stāvoklī kā Apstrīdētā akta adresāts.

- 47 No otras puses, prasība par atzišanu par spēkā neesošu EK līguma 230. panta. izpratnē nav Kopienas tiesas jurisdikcijā un arī savu 229. pantā minēto neierobežoto jurisdikciju attiecībā uz sankcijām tā nevar izmantot, lai grozītu Kopienas iestādes lēmumu, nomainot akta adresātu pret citu juridisku vai fizisku personu, kamēr tā vēl eksistē. Šī jurisdikcija *a priori* ir tikai tai iestādei, kas pieņēmusi attiecīgo aktu. Ja kompetentā iestāde jau ir pieņēmusi attiecīgo aktu un noteikusi personu, kam akts adresēts, Pirmās instances tiesa nevar attiecīgajā aktā minēto personu aizstāt ar citu.
- 48 Jāņem vērā, ka prasību, ko cēlusi persona, kas ir tiesību akta adresāts, lai izmantotu savas tiesības ar prasību par pasludināšanu par spēkā neesošu saskaņā ar EK līguma 230. pantu un/vai par grozīšanu 229. pantu, nevar nodot trešai personai, kas nav tiesību akta adresāts. Ja šāda nodošana tiktu pieļauta, tad būtu nesaskaņas starp to, kādēļ šī prasība ir celta un to, kādēļ tā tiek virzīta tālāk. Turklāt šāda nodošana izraisītu nesaskaņas par Eiropas Kopienas adresāta un tās personas, kas procesā uzstājas kā adresāts, identitāti.
- 49 Šajā sakarā jākonstatē, ka tāds lēmums, kā Apstrīdētais, kaut arī tas ir sastādīts un publicēts kā viens lēmums, ir uzskatāms par vairāku atsevišķu lēmumu kopumu, ar ko katrs no adresātiem tiek atzīts par vainīgu pārkāpumā vai pārkāpumos, ko tie ir izdarījuši, un ar ko attiecīgi tiek uzlikts sods. Šis noteikums izriet no Pirmās instances tiesas 1997. gada 10. jūlija sprieduma lietā T-227/95 *AssiDomän Kraft Products u.c./Komisija*, *Recueil*, II-1185. lpp., 56. punkts, un Tiesas 1999. gada 14. septembra sprieduma par apelācijas sūdzību lietā C-310/97 P *Komisija/ AssiDomän Kraft Products u.c.*, *Recueil*, I-5363. lpp., 49. punkts. Tādēļ izskatāmajā

lietā *NKK Corp.* ir un paliek vienīgā attiecīgā lēmuma adresāte, kamēr *Kawasaki Steel Corp.* ir tajā pašā lēmumā ietverta juridiski nošķirta lēmuma adresāte.

- 50 Visbeidzot, persona, kas ir atbildīga par uzņēmuma darbību, administratīvajā procesā Komisijā ar atbilstošu paziņojumu var pārņemt atbildību par darbībām, kas tiek vērstas pret īsto atbildīgo, kaut arī principā par to būtu jāatbild fiziskajai vai juridiskajai personai, kas uzņēmumu vadīja attiecīgajā laikposmā, kad notika pārkāpums (šajā sakarā skat., kaut arī ir iesniegta apelācija, Pirmās instances tiesas 2001. gada 13. decembra spriedumu lietās T-45/98 un T-47/98 *Krupp Thyssen Stainless* un *Acciai speciali Terni*/Komisija, *Recueil*, II-3757. lpp., 57. un 62. punkts). Tomēr no šā sprieduma 46.–49. punkta (turpmāk) ir secināms, ka šāds paziņojums nevar būt par pamatu Komisijas lēmuma adresāta maiņai, ja lēmums jau ir ticis pieņemts, kā arī prasītāja maiņai, ja par lēmumu jau ir celta prasība atzīt to par spēkā neesošu.
- 51 Rezultātā *Kawasaki Steel Corp.* pārsaukšana par *JFE Steel Corp.* un *NKK Corp.* pārsaukšana par *JFE Engineering Corp.* ir jāpieņem zināšanai. Tomēr lietā T-67/00 *JFE Engineering Corp.* nav jāaizstāj ar *NKK Corp.*, neņemot vērā šo divu uzņēmumu apvienošanās sekas Japānas tiesībās. Attiecīgi *JFE Steel Corp.* (turpmāk tekstā — “*JFE-Kawasaki*”) paliek prasītājs lietā T-71/00 un *JFE Engineering* (turpmāk tekstā — “*JFE-NKK*”) paliek prasītājs lietā T-67/00.

Juridiskais pamatojums

A — *Prasības par Apstrīdētā lēmuma, jo īpaši tā 1. panta, atzīšanu par spēkā neesošu*

- 52 Japāņu prasītāji atzīšanai par spēkā neesošu ir iesnieguši 13 pamatus, no kuriem daži ir kopīgi visiem vai vairākiem prasītājiem.

1. *Pirmais pamats: Komisija nav tiesiski pietiekami pierādījusi Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu*

53 Šo pamatu ir izvirzījuši visi japāņu prasītāji.

a) Lietas dalībnieku argumenti

54 Sākamam japāņu prasītāji izvirza vairākus apsvērumus attiecībā uz EK līguma 81. panta 1. punkta pārkāpuma pierādīšanu. Būtībā šis pamats ir iedalāms trijās daļās.

55 Pirmkārt, japāņu prasītāji apgalvo, ka tas, ka Japānai nav eksporta Eiropas kontinentālajā tirgū (turpmāk tekstā — “kontinentālais tirgus”), ir izskaidrojams ar objektīviem tirdzniecības apsvērumiem, un, ka piedēvētā aizliegtā vienošanās ir pretrunā ar to būtiskajām attiecīgo preču piegādēm Apvienotās Karalistes Ziemeļjūras kontinentālā šelfa daļā (turpmāk tekstā — “Apvienotās Karalistes ārzonas tirgus” vai “britu ārzonas tirgus”), tā kā pārkāpumam, kurā tiek vainoti japāņu prasītāji, nekādā gadījumā nevar būt konkurenci deformējošs iespaids. Otrkārt, ņemot vērā Komisijas savāktos pierādījumus, nevar konstatēt apgalvotā karteļa pastāvēšanu, vai, pieņemot, ka šāda vienošanās ir bijusi, katra japāņu prasītāja saistību ar to. Treškārt, Kopienas ražotāju noslēgto līgumu par cauruļu bez vitnes piegādēm analīze, ko veikusi Komisija, kas it kā veido Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto pārkāpumu, ir pretrunīga. Šī analīze arī apstiprina, ka Komisijas arguments attiecībā uz japāņu prasītāju dalību Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētajā pārkāpumā ir nepamatots.

Ievada apsvērumi

- 56 *Sumitomo un JFE-NKK*, pirmkārt, apgalvo, ka pienākumu nasta attiecībā uz visiem pārkāpumu veidojošajiem elementiem pienākas Komisijai (Ģenerāladvokāta Sera Gordona Slinna [*Sir Gordon Slynn*] secinājumi saistībā ar Tiesas 1983. gada 7. jūnija spriedumu apvienotajās lietās 100/80 — 103/80 *Musique diffusion française* u.c./Komisija, *Recueil*, 1825. lpp., 1914. lpp.; Tiesas 1998. gada 17. decembra spriedums lietā C-185/95 P *Baustahlgewebe*/Komisija, *Recueil*, I-8417. lpp., 58. punkts un 1999. gada 8. jūlija spriedums lietā C-49/92 P Komisija/*Anic Partecipazioni*, *Recueil*, I-4125. lpp., 86. punkts). Šaubu gadījumā jānosliecas par labu uzņēmumiem, kas tiek vainoti pārkāpumā (Tiesas 1975. gada 16. decembra spriedums apvienotajās lietās 40/73 — 48/73, 50/73, 54/73 — 56/73, 111/73, 113/73 un 114/73 *Suiker Unie* u.c./Komisija, *Recueil*, 1663. lpp., 203., 304., 359. un 363. punkts, un 1978. gada 14. februāra spriedums lietā 27/76 *United Brands*/Komisija, *Recueil*, 207. lpp., 265. punkts, tiesneša Vesterdorfa [*Vesterdorf*] kā ģenerāladvokāta secinājumi saistībā ar Pirmās instances tiesas 1991. gada 24. oktobra spriedumu lietā T-1/89 *Rhône-Poulenc*/Komisija, *Recueil*, II-867. lpp., II-869. lpp., II-954. lpp.). Tādējādi Komisijai ir pienākums pierādīt tās apgalvotos faktus, lai izslēgtu jebkādas šaubas (ģenerāladvokāta Darmona [*Darmon*] secinājumi saistībā ar Tiesas 1993. gada 31. marta spriedumu apvienotajās lietās C-89/95, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 un C-125/85 — C-129/85 *Ahlström Osakeyhtiö* u.c./Komisija (saukts “Kokšķiedras masa II”), *Recueil*, I-1307. lpp., I-1445. lpp., 195. punkts). Pretēji, ja prasītājs var pierādīt, ka Komisijas lēmumam, kurā konstatēts pārkāpums, nav droša pamatojuma, ar to pietiek, lai šo lēmumu atceltu (ģenerāladvokāta Sera Gordona Slinna secinājumi iepriekš minētajā lietā *Musique diffusion française* u.c./Komisija, 1931. lpp.).
- 57 Otrkārt, pēc japāņu prasītāju domām, lai pierādītu pārkāpumu, Komisijai ir jāsgadā pietiekami un precīzi pierādījumi, ka pārkāpums tiešām ir noticis (Tiesas 1984. gada 28. marta spriedums apvienotajās lietās 29/83 un 30/83 *CRAM* un *Rheinzink*/Komisija, *Recueil*, 1679. lpp., 20. punkts, un iepriekš 56. punktā minētais spriedums Kokšķiedras masa II, 127. punkts, Pirmās instances tiesas 1992. gada 10. marta spriedums apvienotajās lietās T-68/89, T-77/89 un 78/89 *SIV* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1403. lpp., īpaši 193.–195., 198.–202., 205.–210., 220.–232., 249., 250., un 322.–328. punkts, un 2000. gada 6. jūlija spriedums lietā T-62/98 *Volkswagen*/Komisija, *Recueil*, II-2707. lpp., 43. un 72. punkts). Pierādījumiem cita starpā ir jāparāda, ka apgalvotie pārkāpumi veido ievērojamu konkurences ierobežojumu EK līguma 81. panta 1. punkta izpratnē. Šī prasība nav izpildīta, jo īpaši, ja ir iespējams sniegt

citu ticamu izskaidrojumu, kas izslēdz Kopienas konkurences noteikumu pārkāpumu (iepriekš minētais spriedums *CRAM* un *Rheinzink*/Komisija, 16. un turpmākie punkti, Pirmās instances tiesas 1999. gada 21. janvāra spriedums apvienotajās lietās T-185/96, T-189/96 un T-190/96 *Riviera Auto Service* u.c./Komisija, *Recueil*, II-93. lpp., 47. punkts, un iepriekš minētais spriedums *Volkswagen*/Komisija).

- 58 Vēl — iesniegtajiem pierādījumiem par visiem pārkāpuma elementiem ir jāatbilst iepriekš minētajiem precizitātes un saskaņotības kritērijiem, jo īpaši attiecībā uz pušu identitāti un to iesaistīšanos pārkāpumā (56. punktā minētais spriedums *Kokšķiedras masa II*, 69. punkts, 56. punktā minētais spriedums *Komisija/Anic Partecipazioni*, 87. punkts, Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-295/94 *Buchmann*/Komisija, *Recueil*, II-813. lpp., 121. punkts), iesaistītajām precēm vai pakalpojumiem (56. punktā minētais spriedums *Suiker Unie* u.c./Komisija, 301.–304. punkts, un 57. punktā minētais *SIV* u.c./Komisija, 175.–194. un 324. punkts), ierobežojumiem, par ko puses vienojušās (Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-337/94 *Enso-Gutzeit*/Komisija, *Recueil*, II-1571. lpp., 102.–150. punkts) un pārkāpuma ilgumu (Pirmās instances 1994. gada 7. jūlija spriedums lietā T-43/92 *Dunlop Slazenger*/Komisija, *Recueil*, II-441. lpp., 79. punkts, un 57. punktā minētais spriedums *Volkswagen*/Komisija, 188. punkts). Jo īpaši attiecībā uz pārkāpuma ilgumu Komisijai ir jāsniedz vai nu tieši pierādījumi, vai arī pierādījumi, kas ir pietiekami neseni, t.i., šibrīža pierādījumi.
- 59 *JFE-NKK* apgalvo, ka, saskaņā ar Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedumu lietā T-348/94 *ENSO Española*/Komisija, *Recueil*, II-1875.lpp., 160.–171. punkts, Komisijai ir jāpamatojas uz konkrētiem pierādījumiem, nevis jāaprobežojas ar vienkāršiem apgalvojumiem par pušu sanāksmju, kurās it kā ir noslēgta vienošanās, mērķi un saturu.
- 60 Komisija vispirms atsaucas uz to, ka fakts, ka japāņu prasītāji ir izvirzījuši argumentus, kas Komisijas konstatētos faktus parāda no cita aspekta, nav par pamatu, lai atzītu lēmumu par spēkā neesošu. *JFE-NKK* argumenti, kas balstīti cita starpā uz 57. punktā minēto spriedumu *CRAM* un *Rheinzink*/Komisija un 56. punktā minētā sprieduma *Kokšķiedras masa II*, 126. un 127. punktu, ir piemērojami tikai

tad, ja Komisijas lēmums būtu pamatots tikai un vienīgi ar pieņēmumu, ka konstatētos faktus nevar izskaidrot savādāk, kā tikai ar uzņēmumu koncentrāciju. Šajā gadījumā tas tā nav.

- 61 Par argumentu, ka Komisijai ir jāpierāda pārkāpuma pastāvēšana, lai par to nebūtu nekādu šaubu, Komisija atzīmē, ka šādam argumentam nav pamata. Jāņem vērā, ka Tiesa nav pieņēmusi ģenerālvokāta lietā Kokšķiedras masa II piedāvāto jēdziena interpretāciju attiecībā uz pietiekami precīziem un saskaņotiem pierādījumiem. Līdzīgi Pirmās instances tiesas 1999. gada 20 aprīļa spriedumā apvienotajās lietās T-305/94 — T-307/94, T-313/94 — T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 un T-335/94 *Limburgse Vinyl Maatschappij u.c./Komisija (PVC II)*, *Recueil*, II-931. lpp., Pirmās instances tiesas pieeja ir bijusi izdarīt vispārēju novērtējumu, vai pierādījumi ir bijuši pietiekami, lai konstatētu attiecīgo pārkāpumu. Saistībā ar pārkāpuma ilgumu prasība par precizitāti un saskaņotību nav piemērojama attiecībā uz pārkāpuma pastāvēšanu, bet tikai kalpo, lai noteiktu, kā samērojama soda nauda attiecībā pret pārkāpuma ilgumu. Katrā ziņā, precīzs datums, kurā pārkāpums ir sācies, nav būtisks izskatāmajā lietā, pieņemot, ka tas ir noticis kādu laiku pirms 1990. gada, jo, nosakot soda naudas, Komisija ņēma vērā pārkāpumu, sākot no šā datuma.

Pirmā daļa: apgalvotās vienošanās nesavietojamība ar situāciju britu kontinentālajā tirgū un citos Eiropas tirgos

- 62 Japāņu prasītāji apgalvo, ka šķēršļi tirdzniecībai ir ticams alternatīvs izskaidrojums tam, ka japāņu prasītāji netirgo Apstrīdētā lēmuma 1. apsvērumā minētos produktus Eiropas tirgos. Tā kā Komisijas argumenti ir pamatoti uz pieņēmumu, ka tirdzniecība nenotiek tikai koncentrācijas starp apgalvotās vienošanās pusēm dēļ,

Apstrīdētā lēmuma 1. apsvēruma ir jāatzīst par spēkā neesošu saskaņā ar iepriekš 57. punktā minētā spriedumā *CRAM* un *Rheinzink*/Komisija, 16. punktā, iepriekš 56. punktā minētā sprieduma Kokšķiedras masa II, 126. un 127. punktā un 61. punktā iepriekš minētā sprieduma PVC II 725. punktā minētajiem kritērijiem.

63 Prasītāji apgalvo, ka ir būtiskas nesaskaņas starp apgalvojumu, ka japāņu prasītāji ir bijuši tādas vienošanās puses, ar kuru viņi apņēmās nepieņemt preces Eiropas tirgiem un atturēties no darbībām tirgū. Īstenībā, pretēji Komisijas teiktajam, tirdzniecības plūsmu starp Japānu un Eiropu pārbaude parāda, ka japāņu ražotāji ir spēcīgi konkurenti Eiropas ražotājiem ārzonas, jo īpaši Apvienotās Karalistes un Norvēģijas, tirgos, kas abi kopā objektīvu tirdzniecības iemeslu dēļ ir vienīgie japāņu ražotājiem nozīmīgie tirgi. Turklāt Apvienotās Karalistes ārzonas tirgū bija pieprasījums pēc *premium OCTG* caurulēm, nevis pēc standarta *OCTG* caurulēm, kā apgalvots Apstrīdētajā lēmumā. Visbeidzot, Komisija ir pieļāvusi vismaz kļūdu, novērtējot un klasificējot faktus, Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatējot, ka pārkāpums ir noticis kā Eiropas ārzonas, tā arī Eiropas kontinentālajā tirgū.

64 Šajā sakarā *Nippon* uzdod jautājumu, vai ir iespējams, ka iepriekšējā punktā aprakstītajos apstākļos japāņu un Eiropas ražotāji ir vienojušies, ka nepārdos savas preces Eiropas tirgos. *JFE-Kawasaki* un *Sumitomo* uzsver, ka saskaņā ar Apstrīdētā lēmuma 68. pantā attēloto tabulu, nevienam iekšzemes ražotājam nepieder 100 % *OCTG* un transporta cauruļu iekšzemes tirgus. Apvienotās Karalistes tirgū šo produktu imports svārstījās no 16 % līdz 22 %. Atbildot uz Komisijas argumentu, ka tas ir izskaidrojams ar Apvienotās Karalistes tirgus īpašo statusu, jo tas ir uzskatāms par "pusaizsargātu" (bauda daļēju aizsardzību) ar Noteikumiem, *JFE-NKK* argumentē, ka Francijas tirgus, kuram šāda statusa nebija, kā to var secināt no tabulas, bija mazāk aizsargāts 1991. gadā, bet līdzvērtīgi aizsargāts 1994. gadā. To, ka japāņu

ražotāji Apstrīdētajā lēmumā minētos produktus nav pārdevuši atsevišķos Eiropas tirgos dažus gadus Komisijas konstatētā pārkāpuma laikā, *JFE-NKK* izskaidro ar attiecīgo produktu pārdošanas apjomu svārstībām, jo to patēriņš ir ļoti atkarīgs no darbībām naftas un gāzes nozarēs.

- 65 *Sumitomo* tieši atzīst, ka tās argumenti par vienošanās iespaidu ir uz šo pamatu attiecināmi tikai tad, ja Pirmās instances tiesa uzskata, ka Komisija ar dokumentiem un paskaidrojumiem, uz ko izdarītas atsauces Apstrīdētajā lēmumā, pārkāpumu nav tiesiski pietiekami pierādījusi. *Sumitomo* šajā sakarā norāda, ka Komisija lielākoties ir paļāvusies uz vienošanās mērķi, un tikai pakārtoti — uz tās iespaidu.
- 66 Par Komisijas argumentu, kas pamatots ar 1088. punktu Pirmās instances tiesas 2000. gada 15. marta spriedumā apvienotajās lietās T-25/95, T-26/95, T-30/95 — T-32/95, T-34/95 — T-39/95, T-42/95 — T-46/95, T-48/95, T-50/95 — T-65/95, T-68/95 — T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 un T-104/94 *Cimenteries CBR u.c./* Komisija (saukts “Cements”), *Recueil*, II-491. lpp., saskaņā ar kuru pārkāpums ir īpaši nopietns, ja ar vienošanos tiek samazināta konkurence tādā tirgū, kur tā jau ir maza, *JFE-Kawasaki* atbild, ka izskatāmās lietas apstākļi ir ļoti atšķirīgi no iepriekš minētajā spriedumā izklāstītajiem. Šajā gadījumā Eiropā četru lielāko Kopienas ražotāju dēļ bija spēcīga konkurence, vismaz strukturālā ziņā, un tādēļ jebkurš potenciālais japāņu konkurents būtu bijis nenozīmīgs. Cementa lietā turpretim bija vairāki noslēgti ģeogrāfiskie monopoli.
- 67 *JFE-Kawasaki* apgalvo ka, saskaņā ar Apstrīdētā lēmuma 61.–77. apsvērumu, Noteikumi netika attiecināti uz Apvienotās Karalistes ārzonas tirgu vai citiem Kopienas ārzonas tirgiem. Jo īpaši no Apstrīdētā lēmuma 62. apsvēruma ir secināms, ka Pamata Noteikumi attiecas uz situāciju iekšzemes tirgū, un Apvienotās Karalistes ārzonas tirgum ir īpašs “pusaizsargāts” jeb “daļēji aizsargāts” statuss. Apstrīdētā

lēmuma 102. apsvērumā izklāstītais, ka vienošanās pusēm bija pienākums atturēties piegādāt attiecīgās caurules iekšzemes tirgū, ir pretrunā ar jaukto statusu, kas Apvienotās Karalistes ārzonas tirgum ir piedēvēts 62. apsvērumā.

68 Bezšuvju nelegētu tērauda cauruļu piegādes no Japānas Apvienotās Karalistes ārzonas tirgum ir raksturojamas ar ilglaicīgumu un lieliem apjomiem. Šajā sakarā *Nippon* atsaucas uz Apstrīdētā lēmuma 68. apsvērumā attēloto tabulu, kurā parādīts, ka japāņu ražotāji Apvienotās Karalistes tirgum ir piegādājuši būtiskus daudzumus bezšuvju tērauda cauruļu. Tas, ka skaitļi attiecas uz visām tērauda caurulēm, ne tikai uz Apstrīdētajā lēmumā nosauktajām, neietekmē to attiecināmību un vienkārši ir tā fakta rezultāts, ka ražotāji Apvienotās Karalistes kontinentālajā šelfā ir piegādājuši dažāda veida caurules — standarta *OCTG* caurules, vadus un *premium OCTG* caurules. *Nippon* arī atsaucas uz Japānas muitas iestāžu eksporta datiem par 1988.–1996. gadu un uz japāņu Dzelzs un tērauda eksportētāju apvienības statistiku par 1977.–1987. gadu, kas apstiprina, ka konkurence pastāvēja. *Sumitomo* arī uzskata, ka tās cauruļu tirdzniecības apjomi Eiropas Kopienas tirgū un jo īpaši Apvienotās Karalistes kontinentālajā šelfā bija ievērojami un iesniedz pierādījumus šim apgalvojumam. Jo īpaši tā apstrīd Komisijas iesniegto skaitli par 230 000 tonnu attiecībā uz Eiropas-Japānas kluba biedru gada vidējiem vadu pārdošanas apjomiem attiecīgajos Eiropas Kopienas tirgos. Visu kluba biedru kopējais pārdošanas apjoms bija 71 000 tonnas vadu gadā. *JFE-NKK* no savas puses atsaucas uz siki izstrādātiem datiem, ko tā iesniegusi, atbildot uz Komisijas informācijas pieprasījumu, un kas parāda, ka tā nav atturējusies no cauruļu tirdzniecības Eiropas tirgos laikposmā, kas tiek uzskatīts par pārkāpuma izdarīšanas laikposmu. *JFE-Kawasaki* apgalvo, ka, kaut arī tās tirdzniecības apjomi Eiropas tirgos ir bijuši nelieli, tā ir pielikusi pūles, lai tos palielinātu, jo īpaši par Apvienotās Karalistes ārzonas tirgu.

69 Turklāt japāņu ražotāju lielā konkurence, jo īpaši Apvienotās Karalistes tirgū, ir tieši parādīta ar dokumentāriem pierādījumiem, kas iegūti, Komisijai veicot izmeklēšanu pie Eiropas ražotājiem. Jo īpaši Komisijas lietas materiālu 4902. lappusē atrodamajā “Paziņojumā Prezidentiem” (*Paper for Presidents*) ir apskatīts pašreizējais [japāņu] iebrukums attiecībā uz *OCTG* un piecas piezīmes, ko sagatavojis *Vallourec* — proti, 1990. gada 23. marta piezīme, kas atrodama Komisijas lietas materiālu 15622. lappusē ar nosaukumu “*Renouvellement du contrat VAM*”, 1990. gada 2. maija piezīme, kas atrodama Komisijas lietas materiālu 15610. lappusē ar nosaukumu “*Réflexions stratégiques concernant les relations de VLR*”, 1990. gada 1. jūnija piezīme, kas atrodama Komisijas lietas materiālu 15591. lappusē ar nosaukumu “*Renouvellement du contrat VAM BSC*”, piezīme par 1990. gada 24. jūlija tikšanos un, visbeidzot, piezīme par tikšanos ar *Corus*, kas bez datuma atrodama Komisijas lietas materiālu 15596. lappusē ar nosaukumu “*Entretien BSC*” — visas apliecina, ka *Vallourec* japāņu tirdzniecību Apvienotās Karalistes ārzonas tirgū uzskatīja par nopietni vērā ņemamu. Līdzīgi, *Mannesmann* 1993. gada 16. augustā nosūtītais dokuments pa faksu, kas atrodams Komisijas lietas materiālu 2493. lappusē, apliecina, ka japāņu cenu konkurences dēļ dažos gadījumos *Mannesmann* nebija jēgas iesniegt konkursa pieteikumus.

70 Turklāt no Eiropas Kopienas Tērauda cauruļu rūpniecības apvienības Sakaru koordinācijas komitejas 1994. gada 6. jūnija vēstules Komisijai, kas atrodama Komisijas lietas materiālu 5243. lappusē (turpmāk tekstā — “Sakaru koordinācijas komitejas 1994. gada 6. jūnija vēstule”) un Sakaru koordinācijas komitejas 1994. gada 24. augusta tikšanās protokola, kas atrodams Komisijas lietas materiālu 5103. lappusē, izriet, ka Eiropas ražotāji japāņu firmas uzskatīja par agresīviem konkurentiem un ka to būtiskie tirdzniecības apjomi apdraudēja viņu pozīcijas Kopienas dalībvalstu ārzonas tirgos. Sakaru koordinācijas komitejas 1994. gada 24. augusta tikšanās protokolā arī ir minēts, ka japāņu ražotāji ir ieguvuši 25 % no Kopienas un Farēru salu ārzonas *OCTG* (visu veidu tērauda) tirgus un 34 % no Kopienas un Norvēģijas ārzonas nelegēta tērauda cauruļu tirgus. Sava apgalvojuma par japāņu importa nozīmīgajiem apjomiem atbalstam *Sumitomo* arī atsaucas uz Eiropas Kopienas Tērauda cauruļu rūpniecības apvienības (iepriekš Eiropas Kopienas Tērauda cauruļu rūpniecības apvienības Sakaru koordinācijas komiteja) 1994. gada 5. oktobrī nosūtīto dokumentu pa faksu (atrodams Komisijas lietas materiālu 4723. lappusē) un uz Komisijas pārstāvim Larža [*Large*] kungam adresētas vēstules projektu bez datuma (Komisijas dokumentu 4725. lappuse). Līdzīgi arī Eiropas ražotāju paskaidrojumi un jo īpaši *Dalmine* 1997. gada 29. maija atbildes uz jautājumiem, ko tai uzdevusi

Komisija saskaņā ar Regulas Nr. 17 11. pantu (atrodams Komisijas lietas materiālu 15162. lappusē un turpmāk tekstā —“*Dalmine* 1997. gada 29. maija atbildes”) un *Corus* 1997. gada 13. augusta atbildes (dokumentu 11916. lappuse, turpmāk tekstā —“*Corus* atbildes”) apstiprina šo apgalvojumu. Jo īpaši *Corus* atbildēs teikts, ka japāņu ražotāju mērķis bija Apvienotās Karalistes ārzonas tirgus. *Nippon* norāda uz to, ka saskaņā ar g) Japāņu dokumentu [“*g) Japanese document*”], kas atrodams Komisijas lietas materiālu 4909. lappusē un ko sagatavojis viens no Eiropas uzņēmumiem, “*Nippon* [...] kļūst arvien agresīvāka [Apvienotās Karalistes kontinentālajā šelfā]”.

71 Saskaņā ar japāņu ražotāju teikto tas, ka tie Apvienotās Karalistes ārzonas tirgū ir pārdevuši nozīmīgus tērauda cauruļu apjomus un jo īpaši *premium OCTG* caurules un projekta vadus, tomēr šo produktu nozīmīgu daudzumu pārdošana Eiropas Kopienas dalībvalstu kontinentālajos tirgos bija — pretēji Komisijas viedoklim — pilnīgi loģiska un saskaņā ar to, ka nebija apgalvotā liguma. Jo īpaši, attiecīgās preces, ja tās ir domātas lietošanai ārzonā, ir ļoti augstas kvalitātes un dārgas. Tomēr ārvalstu ražotājiem vispār ir vieglāk konkurēt ar vietējiem ražotājiem attiecībā uz īpašām precēm, kā, piemēram, *premium OCTG* caurules, nekā attiecībā uz standarta precēm, kā, piemēram, standarta *OCTG* caurules ar vitni.

72 Turklāt Ziemeļu jūras kontinentālais šelfs un jo īpaši Apvienotās Karalistes ārzonas tirgus ir lielākā daļa no Eiropas tērauda cauruļu tirgus, kā tas redzams no g) Japāņu dokumenta. Šo preču kontinentālie tirgi ir relatīvi ierobežoti un netiek uzskatīti par īpaši ienesīgiem. Piedevām britu ārzonas tirgus konkurences apstākļi ļoti atšķiras no konkurences apstākļiem Kopienas kontinentālajā tirgū. Japāņu tirdzniecība Kopienas kontinentālajā tirgū ir cietusi no vairāku tirdzniecības barjeru, kuru parasti britu ārzonas tirgū nav, kumulatīvā efekta. Komisija šīs atšķirības nav ņēmusi vērā un Apstrīdētajā lēmumā nav nošķīrusi ārzonas un kontinentālos tirgus. *Nippon* tomēr apgalvo, ka šīs barjeras praktiski ir slēgušas kontinentālos tirgus japāņu ražotājiem šo šķēršļu dēļ, vismaz kopumā ņemot. Saskaņā ar *Sumitomo* teikto, šis fakts ir

apstiprināts attiecībā uz standarta *OCTG* caurulēm ar vēstuli no uzņēmuma, kas tirgo šādas preces, kurā ir norādīts, ka japāņu uzņēmēji ir izteikuši tirdzniecības piedāvājumus, bet cenas nav bijušas konkurētspējīgas un piegādes laiki bijuši garāki kā Eiropas ražotāju piedāvātīe. Saskaņā ar *Sumitomo* teikto, norāde uz japāņu ražotājiem šī uzņēmuma interneta mājas lapā, uz ko atsaucas Komisija, attiecas tikai uz *premium OCTG* caurulēm, nevis uz standarta *OCTG* caurulēm.

- 73 Par barjerām japāņu cauruļu importam Eiropas Kopienā, japāņu prasītāji uzskata, ka, pirmkārt, Kopienas tradicionālā tirdzniecības politika, kas Eiropas tirgus aizsargā ar brīvprātīgiem ierobežojumiem, par ko vienojusies Komisija un Japānas valdība, ir viens no šādiem šķēršļiem. Šīs politikas mērķis būtībā bija saglabāt pastāvošos tirdzniecības modeļus. Šajā gadījumā japāņu prasītāji paziņo, ka laikā, kad šie brīvprātīgo ierobežojumu līgumi bija spēkā, tie neeksportēja bezšuvju caurules uz Kopienas ārzonas tirgu, vai darīja to tikai nelielos apmēros un šāda politika tos atturēja no eksportēšanas uz šiem tirgiem.

- 74 Praktiski pirmais brīvprātīgo ierobežojumu līgums par tērauda caurulēm tika noslēgts 1978. gada martā. Pēdējais, 1989. gada decembrī noslēgtais, līgums, ar ko atjaunoja brīvprātīgo ierobežojumu noteikumus, palika spēkā līdz 1990. gada beigām. Kā atzinusi pati Komisija Apstrīdētā lēmuma 134. apsvērumā, šie līgumi pirms 1990. gada atturēja japāņu ražotājus no tērauda cauruļu eksportēšanas uz Eiropu. Brīvprātīgo ierobežojumu laikā japāņu ražotājiem vienkārši nevarēja pietiekamā apmērā būt kopēju nodomu Pirmās instances tiesas 1999. gada 11. marta sprieduma lietā T-141/94 *Thyssen Stahl/Komisija, Recueil*, II-347. lpp., 262. punkta vai iepriekš 66. punktā minētās Cementa lietas 917. punkta izpratnē. *JFK-NKK*

piebilst, ka Komisija pati rosinājusi japāņu ražotājus pieņemt tādu tirdzniecības politiku, par ko tā tagad sūdzas, neņemot vērā to, ka tā nav pierādījusi, kad tieši brīvprātīgo ierobežojumu līgums ir beidzis darboties. Japāņu ražotāji atsaucas uz brīvprātīgo ierobežojumu līgumiem, cerot samazināt naudas soda apjomu (skatīt 136. un turpmākos punktus, un 511.–513. punktu).

75 Otrkārt, japāņu tērauda cauruļu ražotāji tika atturēti no eksporta uz Kopienas kontinentālajiem bezšuvju nelegētā tērauda cauruļu tirgiem, jo tie sastapās ar būtiskām muitas nodevām saskaņā ar Kopējo muitas tarifu. No 1977. gada līdz 1994. gadam muitas nodevas bezšuvju tērauda caurulēm Kopienas kontinentālajos tirgos nekad nebija zemākas par 9 %. Komisijas paziņojums Apstrīdētā lēmuma 138. apsvērumā par to, ka tā ir ņēmusi vērā šo apstākli, nekādi neizskaidro to, kāpēc Komisija to nav uzskatījusi par kavēkli japāņu tirdzniecībai. *Sumitomo* šajā sakarā uzskata, ka Latīņamerikas ražotājiem tika piemērotas zemākas importa nodevas likmes saskaņā ar Vispārināto priekšrocību sistēmu. Tāpat Komisijas noteiktajā pārkāpuma laikā ar dažiem brīvas tirdzniecības nolīgumiem ar Centrālās un Austrumu Eiropas valstīm tika atceltas muitas nodevas tērauda izstrādājumiem, ko ievēd no šīm valstīm. Šādi importam no šīm valstīm, salīdzinājumā ar importu no Japānas, tika piešķirta priekšrocība.

76 Treškārt, transporta izmaksas un, attiecībā uz kontinentālajā teritorijā izmantojamajām caurulēm, arī izmaksas par iekraušanu un izkraušanu pēc ierašanās Kopienas ostās, un piegādi pa ūdensceļiem vai iekšzemes ceļiem uz galamērķi Kopienas kontinentālajos tirgos pastiprināja negatīvo ietekmi uz japāņu tērauda cauruļu ražotāju konkurētspēju salīdzinājumā ar Kopienas ražotājiem. Arī tādēļ, ka Eiropas kontinentālajos tirgos pasūtīto cauruļu apjomi bija nelieli, transporta izmaksas par piegādāto tonnu ir atbilstoši augstākas. Turklāt attiecībā pret pasūtījuma summu transporta izmaksas ir vēl augstākas Apstrīdētajā lēmumā minēto standarta *OCTG* cauruļu gadījumā, jo to izmaksas ir salīdzinoši zemas. Šajā sakarā japāņu ražotāji izvirza dažādus rādītājus, kuri ir pamatoti ar reālām bezšuvju cauruļu piegādes uz Eiropu cenām. Komisijas apgalvojums, ka sūtījumi var tikt iekrauti kopā, lai

samazinātu transporta izmaksas, negrauj japāņu ražotāju argumentu, jo jāatzīst, ka izmaksu līmenis vienalga būs kavēklis. To, ka japāņu ražotāju transporta izmaksas ir augstas, apliecināja arī Sakaru koordinācijas komitejas 1994. gada 6. jūnija vēstule, kaut arī tās mērķis bija pievērst Komisijas uzmanību apdraudējumam, ko izraisa japāņu cauruļu imports. Netieši to apstiprina arī Komisijas lēmumu pieņemšanas prakse, jo īpaši 1992. gada 12. novembra Lēmuma 93/247/EK, ar ko koncentrāciju pasludina par savietojamu ar kopējo tirgu (lieta Nr. IV/M.222 — *Mannesmann/Hoesch*) 102. apsvērumam (OV 1993, L 114, 34. lpp.). Tāpat no Komisijas 1998. gada lēmuma, ar ko koncentrāciju pasludina par savietojamu ar kopējo tirgu (lieta Nr. IV/M.1014 — *British Steel/Europipe* (OV C 181, 3. lpp.)), izriet, ka attālumam ir būtisks traucēklis ārpuskopienas ražotājiem, kas vēlas pārdot nelielus daudzumus salīdzinoši specifisku preču.

77 Šajā sakarā *JFE-Kawasaki* piebilst, ka japāņu ražotāji ir bijuši neizdevīgā stāvoklī ne tikai attiecībā pret Eiropas ražotājiem, bet arī pret citiem ārpuskopienas valstu ražotājiem. Piemēram, sūtījuma izmaksas no Japānas uz Itāliju vai Apvienoto Karalisti ir par 40–50 % augstākas nekā no Argentīnas. Par Komisijas argumentu, ka Apstrīdētā lēmuma 5. pielikumā parādīts, ka Itālijas tirgus ir ticis aizsargāts no japāņu importa, bet ne no importa no citām ārpuskopienas valstīm. *Sumitomo* uzsver, ka pielikums attiecas uz visām *OCTG* caurulēm un vadiem un tādējādi nav piemērojams attiecībā uz Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētajām specifiskajām precēm.

78 *JFE-Kawasaki* un *JFE-NKK* apstrīd Komisijas Apstrīdētā lēmuma 137. apsvērumā izvirzīto argumentu par to, ka, ņemot vērā tērauda cauruļu nozares strukturālo pārslodzi, bija vērts preces pārdot par cenu, kas augstāka par mainīgajām izmaksām, jo šāda tirdzniecība palīdzētu segt fiksētās izmaksas. Pirmkārt, transporta izmaksas tērauda caurulēm to lielo izmēru dēļ ir augstākas kā citām tērauda precēm. Otrkārt, Komisijas novērtējumā nav ņemts vērā tas, ka japāņu ražotājiem ir ierobežota

tērauda ražošanas kapacitāte un tādēļ tie cenšas palielināt peļņu, pārdodot vairāk tādu tērauda preču, ar kurām var panākt augstāko peļņas normu. Tas, ka mainīgās izmaksas var segt, pārdodot atsevišķas preces, nenozīmē, ka šāda tirdzniecība ir ražotāju komerciālajās interesēs.

79 Attiecībā uz Komisijas viedokli par to, ka tērauda izstrādājumu ražošanas kapacitātes dažām precēm ir specifiskas un tādēļ nav iespējams koncentrēt kapacitāti uz precēm ar augstāko peļņas normu, *Kawasaki* atbild, ka pirmā ražošanas procesa stadija ir tāda pati kā visiem tērauda izstrādājumiem. Tā ir stadija, kurā *Kawasaki* ražošanas kapacitāte ir ierobežota. *Sumitomo* arī uzsver, ka pārslodze japāņu un Eiropas ražotājus ir ietekmējusi vienādi. Sekas abām pusēm ir bijušas vienādas un pārējie kavēkli tāpat saglabātos, ja arī japāņu ražotāji vēlētos pārdot par cenām, kas zemākas par mainīgajām izmaksām.

80 Ceturtkārt, attiecībā uz piegādes termiņiem japāņu ražotāji ir neizdevīgākā stāvoklī salīdzinājumā ar saviem Eiropas konkurentiem. Ir nepieciešamas četras līdz sešas nedēļas, lai Japānā ražotas caurules nogādātu Eiropā. Komisija Apstrīdētā lēmuma 137. apsvērumā argumentē, ka piegādes termiņi nav šķērslis japāņu *premium OCTG* cauruļu, kas, cita starpā, tiek lietotas Apvienotās Karalistes kontinentālā šelfa teritorijā noteiktiem mērķiem, eksportam, bet šis arguments neattiecas uz standarta *OCTG* caurulēm. Faktiski, *premium OCTG* cauruļu pircējam dārgi izmaksātu mainīt *premium* savienojumu, ja jau viņš ir izvēlējies vienu vai otru attiecīgā ražotāja piedāvāto veidu. Piegādes termiņu ietekme šajā gadījumā nav nozīmīga. No otras puses, standarta *OCTG* cauruļu tirgū liela priekšrocība ir iespēja sasniegt īsus piegādes termiņus. Attiecībā uz projekta vadiem — šādiem vadiem

nepieciešama īpaša apstrāde, un piegādātājiem ir jādarbojas ļoti īsos termiņos, un tādējādi piegādes termiņu nozīmīgums pieaug. Visbeidzot, tā kā standarta OCTG caurules un projekta vadi tiek pārdoti tieši lietotājiem, šo šķērsli nav iespējams pārvarēt ar vairumtirgotāju starpniecības palīdzību.

81 Piektkārt, katras no četrām Kopienas dalībvalstīm, kurās iespējama apjomīgākā kontinentālā tirdzniecība, kā Francija, Vācija, Itālija un Apvienotā Karaliste, iekšējā tirgū dominē viens dalībvalsts ražotājs. Šāda situācija nav obligāti tirgus sadales līguma sekas, jo atsevišķi objektīvi faktori, ekonomiska vai citāda rakstura, piešķir priekšrocības valsts ražojumiem. Valsts ražotāju pozīciju īpaši stiprina viņu tirgus lielāko klientu, kas ir valsts gāzes un transporta uzņēmumi un lielākoties publiski, piekoptā pirkšanas politika. Komisija šādu situāciju ir atzinusi savā Lēmumā Nr. 93/247.

82 Piemēram, *Corus* (iepriekš — *British Steel*) attiecīgajā laikposmā bija privilģētas attiecības ar uzņēmumiem *British Gas* un *BP* (iepriekš — *British Petroleum*), kā *BP* gadījumā to pierāda dokuments ar nosaukumu “*BP Engineering/British Steel tehnisko sakaru tikšanās piezīmes*” (“*Minutes of technical liaison meeting by BP Engineering/British Steel*”), kas atrodams Komisijas lietas materiālu 681. lappusē. Līdzīgi *Dalmine* darbinieku izteikumi, kas atrodami Komisijas lietas materiālu 8220. b 4 lappusē (turpmāk tekstā — “*Dalmine* darbinieku izteikumi”), apstiprina, pirmkārt, to, ka tie ir piedāvājuši kukuļus *Agip* darbiniekiem, kas ir Itālijas lielākais naftas un gāzes uzņēmums, lai nodrošinātu, ka *Agip* bezšuvju tērauda caurules nepasūta pie citiem ražotājiem, un, otrkārt, ka *Agip* vispār sliecās dot priekšroku itāļu ražotājiem. Līdzīgā veidā dokuments ar nosaukumu “Tikšanās ar *Distrigaz*”, kas atrodams Komisijas lietas materiālu 2298. lappusē, pierāda *Distrigaz* nevēlēšanos iepirkt no ārpuskopienas ražotājiem. Vispārīgāk, Padomes 1990. gada 17. septembra Direktīvas 90/531/EEK par līgumu piešķiršanas procedūru attiecībā uz uzņēmumiem, kas darbojas ūdens, enerģijas, transporta un telekomunikāciju nozarēs (OV L 297, 1. lpp.) preambulas 11. un 12. apsvērumā apstiprinās tas, ka publiskie tirgi, kas saistīti ar naftas un gāzes ieguvī, transportēšanu un sadali, pirms Direktīvas spēkā

stāšanās bija slēgti. Turklāt ar Direktīvas 29. pantu, kas attiecas uz ārpuskopienas valstu ražotāju stāvokli nākotnē, šiem ražotājiem netiek piešķirta vienlīdzīga piekļuve Eiropas publiskajiem tirgiem, pretēji tam, kā tiek apgalvots Apstrīdētajā lēmumā. Saskaņā ar *JFE-NKK* teikto, japāņu ražotāji nav pilnībā guvuši labumu no Direktīvas 90/531 noteikumiem, jo starptautiskais nolīgums par publiskajiem tirgiem (pievienots Padomes 1979. gada 10. decembra Lēmumam 81/271/EEK attiecībā uz Daudzpusējiem nolīgumiem, kas noslēgti pēc 1973.–1979. gada tirdzniecības sarunām (OV 1980, L 71, 1. lpp.) neattiecas uz naftas un gāzes apzināšanu, iegūvi un transportēšanu.

- 83 Sestkārt, Eiropas uzņēmumi Komisijā ir iesnieguši antidempinga sūdzības ar mērķi Kopienas tirgū neielast ārpuskopienas ražotājus. Laikā no 1977. līdz 1998. gadam tika celtas septiņas prasības pret ārpuskopienas bezšuvju tērauda cauruļu ražotājiem, no kuriem tikai viens tika noslēgts, nenosakot pienākumus vai neuzliekot nodevu. Kaut arī neviena no šīm antidempinga prasībām neattiecās uz importu no Japānas, tas nav nekas pārsteidzošs attiecībā uz Apvienotās Karalistes ārzonās tirgu, jo tobrīd spēkā esošie Kopienas noteikumi nebija piemērojami attiecībā uz dalībvalstu kontinentālā šelfa daļu. No otras puses, iespējai, ka pret tiem varētu tikt celtas antidempinga prasības, bija būtiski atturošs iespaids uz japāņu eksportētājiem kontinentālo tirgu sakarā, pretēji Komisijas Apstrīdētā lēmuma 137. apsvērumā apgalvotajam. Antidempinga procedūras uzsākšana vien būtu būtisks apgrūtinājums japāņu ražotājiem Komisijas izmeklēšanas pasākumu dēļ. Šā argumenta patiesums ir apstiprināts ar to, ka Padomes Paziņojumā Prezidentiem ir norādīts, ka Eiropas uzņēmumi bija nodomājuši draudēt japāņu uzņēmējiem ar antidempinga prasību celšanu pret viņiem. Eiropas ražotāji izdarīja spiedienu uz Komisiju, lai paplašinātu Kopienas muitas teritoriju arī līdz dalībvalstu ārzonās tirgiem, kā tas izriet no Sakaru koordinācijas komitejas 1994. gada 6. jūnija vēstules.

84 Septītkārt, izmaksas, kas radās, lai nodrošinātu nepārtrauktu atbilstību dažādajiem Kopienas dalībvalstu valsts standartiem un dažādajām licencēšanas prasībām, bija vēl viens būtisks tirdzniecības ierobežojums. Būtībā *API* standarti ir tikai pamata specifikācija un tādēļ ir jāievēro arī valstu standarti, kā arī papildu standarti, ja to pieprasa kāds klients. Saskaņā ar *Nippon* teikto, piemēram, Vācijā bija nepieciešams ražošanas procesa, preces kontroles iekārtu un darbinieku kvalifikācijas sertifikāts. Lai šos sertifikātus iegūtu, ik pēc diviem, trim gadiem bija jāiesniedz daudz dokumentu vācu valodā un jāveic maksājumi līdz pat DEM 45 000 apjomā. Lēmumā 93/247 Komisija ir atzinusi, ka šie valsts standarti ir būtisks Kopienas iekšējās tirdzniecības ar tērauda caurulēm ierobežojums. Šis konstatējums īpaši ir attiecināms uz importu no Japānas. Lēmumā 93/247 veiktais objektīvais novērtējums ir jāņem vērā arī izskatāmajā lietā, pretēji Komisijas argumentiem par to, ka, pieņemot iepriekš minēto lēmumu, tā par šo pārkāpumu nav zinājusi. Attiecībā uz atsevišķu naftas kompāniju individuālajām prasībām *JFE-Kawasaki* paskaidro, ka franču uzņēmums *Total* un itāļu uzņēmums *Agip* pieprasa visu tām piegādāto tērauda cauruļu nesaistes pārbaudes. Izmaksas, kas rodas, lai ievērotu šo pārbaudes pienākumu, ir virs USD 100 par 1000 tonnām.

85 Astotkārt, *JFE-NKK*, *Nippon* un *JFE-Kawasaki* savās atbildēs argumentē, ka *Corus* ir guvis labumu no Apvienotās Karalistes valdības politikas veicināt britu piegādātāju tirdzniecības iespējas Apvienotās Karalistes kontinentālajā šelfā. Apvienotās Karalistes valdība šo politiku īstenoja, nodibinot Ārzonas Piegāžu biroju (*Offshore Supplies Office*, turpmāk tekstā — “OSO”). OSO, izdarot spiedienu uz kontinentālā šelfa tirgus dalībniekiem, palielināja britu piegādātāju tirgus daļu no 25 līdz 30 % 1972. gadā (saskaņā ar Tirdzniecības un rūpniecības departamenta 1997. gada ziņojumu, kā kopija ir atbildes lietā T-67/00 4. pielikumā, turpmāk tekstā — “TRD ziņojums”) uz 75 % 1984. gadā un 87 % 1987. gadā (saskaņā ar Eiropas Kopienu Biļetena Papildinājuma Nr. 6/1998 115. punktu). Šādos apstākļos *Corus* nebija nepieciešams panākt vienošanos ar japāņu ražotājiem, lai iegūtu relatīvu aizsardzību ārzonas tirgū, ņemot vērā, ka tā jau guva spēcīgu aizsardzību no OSO iejaukšanās. Tādējādi pats Noteikumu koncepts, un jo īpaši Uzlaboto Noteikumu koncepts, ir saistīts ar *Corus* privilēģēto stāvokli Apvienotās Karalistes ārzonas tirgū valsts

preferenču politikas rezultātā; šī privilēģiju situācija ir nesusi labumu arī citiem Eiropas ražotājiem, jo tie piegādāja *Corus* caurules bez vītnes arī pēc tam, kad tika slēgta *Corus* ražotne Klidesdeilā. Katrā gadījumā Apstrīdētājā lēmumā šajā sakarā ir būtiska kļūda, jo tajā nav ņemta vērā *OSO* loma Apvienotās Karalistes ārzones tirgū. Britu nacionālo preferenču sistēma bija spēkā līdz 1993. gada jūlijam, kad to aizstāja ar Kopienas preferenču sistēmu, kas noteikta Direktīvā 90/531. *JFE-NKK* uzsver, ka tā nav zinājusi par šiem faktiem un dokumentus, kas pievienoti tās atbildei, ar ko tā pierāda faktus, ir ieguvusi tikai pēc prasības lietā T-67/00 iesniegšanas.

- 86 Šie trīs prasītāji arī uzskata, ka, apstiprinot viņu pieņēmumus šajā sakarā, dažos no pierādījumiem, uz ko balstās Komisija, ir mājiens uz *OSO* īstenoto politiku. Viņi argumentē, ka, pirmkārt, piezīmēs ar nosaukumu "*Renouvellement du contrat VAM BSC*" ir šāda frāze: *il ne faut pas ouvrir la porte aux [Japonais] en les favorisant d'un british content*" un ka, saskaņā ar šo 1990. gada 24. jūlija sanāksmes piezīmju autoru "Nevar tikt izslēgta iespēja, ka 1993. gadā *OSO* piešķirs Eiropas ražotājiem tos 3 % preferenču, kas pašlaik tiek piešķirti Apvienotās Karalistes ražotājiem". Atsauces, kas piezīmēs izdarītas uz Eiropas Kopienas nostiprināšanu un iespējamo 3 % preferenču attiecināšanu uz Eiropas ražotājiem, attiecas uz Direktīvas 90/531 spēkā stāšanos, kas paredz Kopienas preferences, pieņemot, ka Kopienas ražotāju cenas ir ne vairāk kā par 3 % augstākas par ārpuskopienas ražotāju cenām.

- 87 Tas, ka neviens Eiropas ražotājs nav piegādājis bezšuvju tērauda caurules uz Japānu, par ko liecina tabula Apstrīdētā lēmuma 68. apsvērumā, arī ir izskaidrojams ar tirdzniecības politiku. Tādējādi nebūtu komerciāla attaisnojuma līguma par tirgus sadali noslēgšanai.

- 88 Tomēr Sakaru koordinācijas komitejas 1994. gada 6. jūnija vēstulē paskaidrots, ka japāņu publiskie tērauda cauruļu tirgi ir bijuši pilnībā slēgti Eiropas ražotājiem, jo japāņu cauruļu tirgū dominēja lieli konsorcijs, kam bija cieša saistība ar cauruļu ražotājiem, ka transporta un tirdzniecības izmaksas Japānā Eiropas ražotājiem bija ļoti augstas un naftas un gāzes izpētes un ražošanas nozare, un tādējādi arī *OCTG* nozare, šādā veidā bija ļoti ierobežota. Tas arī izriet no 1994. gada 16. novembra dokumenta, kas nosūtīts pa faksu, ko Komisijai nosūtījusi Eiropas Kopienas Tērauda cauruļu rūpniecības apvienība, ka tērauda cauruļu ražotājiem, kas nav japāņi, un kas vēlas pārdot savu preci Japānā, bija jāaizpilda ļoti sīki izstrādāta anketa, lai atbilstu japāņu standartiem.
- 89 Komisija apgalvo, ka, pirmkārt, Apstrīdēto lēmumu tā pamatojusi galvenokārt ar vienošanās ierobežojošo dabu. Tādēļ tai nav bijis pienākuma pierādīt tā patiesās sekas Kopienas tirgos, lai konstatētu 1. pantā minētā pārkāpuma pastāvēšanu. Pat, ja ar japāņu prasītāju uzskatītajiem tirdzniecības šķēršļiem varētu izskaidrot, kāpēc tie nav pārdevuši Apstrīdētajā lēmumā minētas preces Kopienas tirgos, tomēr paliek tas, ka Komisija ir sniegusi pierādījumus, ka ir bijusi vienošanās, kuras mērķis ir bijis ierobežot konkurenci. Katrā ziņā, ja prasītāju apgalvotie fakti būtu tiešām notikuši, pārkāpuma smagums ar to pieaugtu, nevis samazinātos, kā tas šķiet prasītājiem. Komisija šajā sakarā atsaucas uz Cementa spriedumu, kas minēts iepriekš 66. punktā, kurā tika nolemts, ka ekonomiska analīze, kas tiecas pierādīt objektīvu tirdzniecības šķēršļu pastāvēšanu, nedrīkst būt nozīmīgāka par dokumentāro pierādījumu neizbēgamo realitāti. Turklāt saskaņā ar Pirmās instances tiesas teikto, prasītāju piedāvātā ekonomiskā analīze tikai pasvītrotu izdarītā pārkāpuma smagumu, jo uzņēmumi, noslēdzot attiecīgo vienošanos, ir mēģinājuši likvidēt jau tā zemo konkurenci, kas attiecīgajā tirgū vēl pastāvēja (sprieduma Cementa lietā 1087. un 1088. punkts).

- 90 Uz *JFE-Kawasaki* argumentu, ka Apstrīdētājā lēmumā Apvienotās Karalistes ārzonas tirgus nav apskatīts kā tāds, uz ko attiecas vienošanās par tirgus sadali, Komisija atbild, ka Apstrīdētā lēmuma 62. apsvērumā ir ļoti skaidri norādīts, ka uz tirgu faktiski attiecas šāda vienošanās, ciktāl tas bijis daļēji aizsargāts tirgus.
- 91 Otrkārt, Komisija uzskata, ka tā katrā gadījumā ir juridiski pietiekami pierādījusi, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētajai vienošanās tiešām ir bijusi ietekme uz Kopienas tirgiem. Jo īpaši Apstrīdētā lēmuma 68. apsvērumā attēlotajā tabulā apstiprinās fakts, ka vienošanās Eiropas tirgos faktiski ir tikusi piemērota diezgan lielā mērā. Tas, ka japāņu ražotāji zināmā mērā ir konkurējuši Apvienotās Karalistes ārzonas tirgū, neizslēdz Apstrīdētājā lēmumā konstatēto pārkāpumu tādēļ, ka tirgus ir bijis tikai daļēji aizsargāts.
- 92 Par argumentu, ka dažos Komisijas izmantotajos dokumentos, jo īpaši Paziņojumā Prezidentiem un piezīmēs par tikšanos ar *Corus (Entretien BSC)*, ir norādīts, ka Eiropas ražotāji baidījās no japāņu konkurentiem Apvienotās Karalistes ārzonas tirgū, Komisija iebilst, ka šādas bailes ir izskaidrojamas ar to, ka tirgus daļēji aizsargātais statuss ir bijis īpašas spriedzes iemesls starp vienošanās dalībniekiem. No tā izriet, ka šis arguments nerada šaubas par kartela pastāvēšanu.
- 93 Komisija arī apgalvo, ka arguments par britu preferenču sistēmas pastāvēšanu naftas nozarē lietojamām precēm Apvienotās Karalistes kontinentālajā šelfā, ko *JFE-NKK*, *Nippon* un *JFE-Kawasaki* pirmo reizi izvirza savā replikā, ir jauns pamats. Tas saskaņā ar Kopienas Tiesas Reglamenta 48. panta 2. punktu ir nepieņemams. Pakārtoti, šis arguments ir pamatots ar pierādījumiem, kas pievienoti replikai, un kas arī ir nepieņemami saskaņā ar Reglamenta 48. panta 1. punktu, jo ne *Nippon*, ne *JFE-Kawasaki* nav mēģinājušas attaisnot to novēloto iesniegšanu. Attiecībā uz *JFE-NKK*,

kas tikai apgalvo, ka nav zinājusi par šiem pierādījumiem, kad tā iesniedza savu prasību, Komisija uzskata, ka šis apgalvojums nav ticams.

- 94 Komisija attiecībā uz *JFE-NKK* turklāt apgalvo, ka jaunais pamats ir nepieņemams saskaņā ar Tiesas Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktu.
- 95 Katrā gadījumā iepriekš minētais jaunais arguments ir nepamatots.
- 96 Turklāt Komisija apgalvo, ka neviens no japāņu ražotāju apgalvotajiem tirdzniecības ierobežojumiem nekad nav bijis absolūts šķērslis japāņu cauruļu importam Kopienā. Šajā sakarā Komisija atzīmē, ka neviens no apgalvotajiem šķēršļiem tirdzniecībai, ko min japāņu prasītāji, nav aizkavējis citus trešo valstu, jo īpaši Latīņamerikas, ražotājus eksportēt Apstrīdētajā lēmumā minētās preces uz Kopienas kontinentālajiem tirgiem.
- 97 Visbeidzot, tas, ka Kopienas ražotāji neesot piegādājuši bezšuvju tērauda caurules uz Japānu, nav būtiska sastāvdaļa Apstrīdētā lēmumā, kas nav tieši saistīts ar eksporta ierobežojumiem uz Japānu. Komisija atzīmē, ka Sakaru koordinācijas komitejas 1994. gada 6. jūnija vēstulē un Eiropas Kopienas Tērauda cauruļu rūpniecības apvienības 1994. gada 16. novembra dokumentā, kas nosūtīts pa faksu, kuros, saskaņā ar japāņu prasītāju teikto, attēlots Japānas tirgus slēgtais raksturs, attiecas uz laikposmu, kad tai vēl nebija zināms par aizliegto vienošanos. Komisija no tā secina, ka šajos dokumentos sniegtie Eiropas ražotāju paskaidrojumi lielākoties ir kalpojuši, lai slēptu Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu. Katrā gadījumā, motīvi, kuru dēļ tika noslēgta vienošanās, nav būtiski, nosakot pārkāpuma pastāvēšanu.

Pirmā pamata otrā daļa: iesniegto pierādījumu juridiskā spēka trūkums

- 98 Japāņu prasītāji argumentē, ka dokumenti, uz ko pamatojas Komisija, neatspoguļo nekādu vienošanos, kas norādītu uz aizliegtas vienošanās noslēgšanu, uz ko norādīts Apstrīdētā lēmuma 1. pantā, un katrā gadījumā nav pierādīta japāņu ražotāju dalība šajā pārkāpumā. Japāņu prasītāji apgalvo, ka gandrīz nevienā no minētajiem dokumentiem tie nav minēti un Komisija tādēļ nevar šos dokumentus izmantot pret viņiem. Apstrīdētā lēmuma 1. pants ir atceļams tādēļ, ka tas balstīts uz analīzi, kurai nav pietiekama tiesiskā pamata un līdz ar to tiek pārkāpta EKL 81. panta 1. daļa. *JFE-NKK* un *Nippon* apgalvo, ka šajā gadījumā pieļauta acimredzama kļūda novērtējumā.
- 99 Saskaņā ar japāņu prasītāju teikto, dokumentos, uz ko balstās Komisija, viņu Eiropas konkurenti atsaucas tikai uz situāciju, kas radusies no tā, ka tirdzniecības ierobežojumi kavēja japāņu ražotāju preču eksportu uz Eiropas tirgiem. Tie arī apgalvo, ka pierādījumi attiecībā uz projekta vadiem ir ļoti ierobežoti un Apstrīdētais lēmums ir atceļams vismaz attiecībā uz šīm precēm. *JFE-NKK* vēl piezīmē, ka apgalvotā Eiropas-Japānas kluba, kurā tika izstrādāti Uzlabotie Noteikumi, reorganizācija 1993. gada 5. novembrī Tokijā (Apstrīdētā lēmuma 83.–94. apsvērumš), nav minēta nevienā Komisijas iesniegtajā dokumentā. Tā atsaucas uz Paziņojumu Prezidentiem, uz g) Japāņu dokumentu un uz sadales atslēgas dokumentu.
- 100 *JFE-NKK* argumentē, ka katrā gadījumā Komisija ir kļūdušies to dokumentu analīzē, kas atsaucas uz Noteikumiem un Uzlabotajiem Noteikumiem, jo īpaši to, kuri ir no *Dalmine*. Komisijas lietas materiālos esošie pierādījumi var tikpat labi liecināt par to, ka šie Noteikumi drīzāk attiecas uz Kopienas ražošanas nozarei nepieciešamo racionalizāciju, nekā uz aizliegtu vienošanos. *JFE-NKK* jo īpaši norāda uz *Dalmine* 1993. gada maija-augusta dokumentu ar nosaukumu "Bezšuvju cauruļu sistēma Eiropā un tirgus evolūcija" [*Seamless Steel tube System in Europe and*

Market Evolution](turpmāk tekstā — “tērauda cauruļu sistēmas dokuments”), kas atrodams Komisijas lietas materiālu 2051. lappusē, un kurā rakstīts: “[*Corus*] problēmas risinājums, kas būtu derīgs visiem, var tikt rasts tikai Eiropas kontekstā, kas paredz ražotņu pārņemšanu un slēgšanu saskaņā ar racionalizācijas plānu. Mēs redzam šā procesa attīstības pamata stadijas [...]” Pretēji Komisijas uzskatam, 1992. gada 6. oktobra sanāksme, kuras protokols atrodams Komisijas lietas materiālu 15178. lappusē, neattiecas tikai uz Centrālās un Austrumu Eiropas tirgiem vien, bet arī daļēji uz Kopienas ražošanas nozares racionalizāciju. Turklāt Komisija atbalstīja šo racionalizācijas politiku. *JFE-NKK* tādējādi argumentē, ka Komisijai šobrīd nebūtu pamata sūdzēties par uzņēmumu, kuri tikai sekoja tās ieteikumam, rīcību. *JFE-NKK* arī uzsver, ka nevienā no dokumentiem, uz ko pamatojas Komisija, nav konstatēta nekāda saikne starp beļģu uzņēmuma *NTM*, uz ko izdarīta atsauce Apstrīdētā lēmuma 88. un 89. apsvērumā, slēgšanu un japāņu ražotāju situāciju.

- 101 Turklāt *JFE-NKK* uzskata, ka Komisijas iesniegtie pierādījumi neatbilst tirgus definīcijai, kas ir izmantota Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma konstatācijai. Attiecīgā tirgus pareiza definēšana ir ļoti nozīmīga, lai pareizi novērtētu vienošanās ietekmi uz konkurenci tirgū (skat., jo īpaši, spriedumu *STV u.c./Komisija*, kas minēts 57. punktā), un tādējādi pierādījumu trūkums ir pietiekams pamats, lai Apstrīdēto lēmumu atzītu par spēkā neesošu.

- 102 Saskaņā ar japāņu prasītāju teikto, Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojums ir ļoti neskaids un nepierāda Komisijas apgalvotās vienošanās pastāvēšanu. Šis paskaidrojums, kas ir ļoti īss, būtībā apstiprina, ka iekšējie tirgi ir tikuši aizsargāti, nepaskaidrojot šīs aizsardzības raksturu un precīzu apjomu. Pretēji Komisijas pieņēmumiem Apstrīdētajā lēmumā, Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojums neapstiprina, ka termins “Noteikumi” attiecas uz iekšējiem tirgiem tāda izpratnē, lai aizliegta visiem ārvalstu ražotājiem pārdot tērauda caurules to

konkurentu tirgos, kuri ir vienošanās puses. *JFE-Kawasaki* uzskata, ka šajā sakarā tas, ka savā paskaidrojumā Verluka ir izteicies tikai par vienu dokumentu, piezīmēm ar nosaukumu "*Quelques informations*", kurā nav sniegts nekāds paskaidrojums par vienošanās darbību.

103 Turklāt Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojums neapstiprina, ka Apvienotā Karaliste ir bijusi viens no iekšējiem tirgiem, kurā bija ierobežoti konkursi, jo pārējie vienošanās dalībnieki nav piegādājuši caurules uz šiem tirgiem. Paskaidrojumā Apvienotās Karalistes tirgus tiek uzskatīts par daļēji aizsargātu tādā nozīmē, ka konkurentam, pirms izteikt piedāvājumu, bija jākontaktējas ar vietējo naftas atradņu vadu un cauruļu ražotāju, un teikts, ka šis noteikums vairāk vai mazāk ticis ievērots. *Nippon* noteikti noliedz, ka jebkad būtu kontaktējies ar *Corus* pirms piedāvājuma izdarīšanas attiecīgajā tirgū, un apgalvo, ka Komisija nav sniegusi pierādījumus par pretējo. Katrā gadījumā japāņu prasītāji uzskata, ka Komisijas arguments, ka britu ārzonas tirgus daļēji aizsargātais statuss ir saskaņā ar to, ka japāņu tirdzniecība šajā tirgū pastāv, pietiekami neizskaidro, kādus pienākumus, pēc Komisijas domām, japāņu ražotāji par šo tirgu ir uzņēmušies.

104 Par Komisijas argumentu, ka Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumā ir īpaši neatspēkojami pierādījumi un, ja nepieciešams, tas pats par sevi varētu būt pietiekams, lai pierādītu pārkāpumu, *Sumitomo* un *JFE-NKK* uzsver, ka sprieduma Cementa lietā 1838. punktā, kas minēts iepriekš 66. punktā, uz ko atsaucas Komisija, attiecas tikai uz tā laika pierādījumiem. Piedevām no sprieduma lietā *Enso-Gutzeit*/Komisija, kas minēts iepriekš 58. punktā, izriet, ka, pirmkārt, tikai viena uzņēmuma atzīšanās nevar būt pierādījums, ko izmantot pret citu uzņēmumu, ja vien šādu atzīšanos nepapildina citi pierādījumi (91. punkts) un, otrkārt, ja šāda atzīšanās ir pamatota uz paskaidrojuma izdarītāja pieņēmumiem, ir jāpaziņo šādu pieņēmumu pamats, citādi Komisija nevar izmatot paskaidrojumu pret trešo personu

(131. punkts). Visbeidzot, Komisijas arguments, ka nav adekvāti pārbaudīt atsevišķi katru pierādījumu, nav saskaņā ar Pirmās instances tiesas pieņemto pieeju lietā *Enso-Gutzeit*/Komisija (īpaši 102. un 151.–153. punktā).

- 105 Turklāt Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojums nav apstiprināts ar pārējiem Apstrīdētajā lēmumā minētajiem pierādījumiem, jo īpaši pierādījumiem par 1. pantā minēto preču klāstu, Noteikumu nozīmi un darbības jomu un pārkāpuma ilgumu.
- 106 Preces, uz ko attiecas Apstrīdētais lēmums un Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojums, proti, tikai standarta *OCTG* caurules un projekta vadi, nav tās pašas, kas minētas citos dokumentos, uz ko pamatojas Komisija, lai apstiprinātu Verlukas paskaidrojumu, jo īpaši dokumentos, kas ir no *Vallourec*, Verlukas darba devēja attiecīgajā laikposmā. Tādējādi šiem pārējiem dokumentiem nav pierādījuma spēka par Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu.
- 107 Īpaši piezīmes ar nosaukumu *Réflexions concernant le renouvellement du contrat VAM* un *Renouvellement du contrat VAM BSC*, 1990. gada 24. jūlija sanāksmes piezīmes un piezīmes ar nosaukumu *Entretien BSC* visas attiecas uz *VAM* tipa *premium* caurulēm un nevis uz standarta *OCTG* caurulēm.
- 108 Turklāt tas, ka piezīmēs ar nosaukumu *Reflexions concernant le renouvellement du contrat VLR* izdarīta atsauce uz Tīrgu P, kas ir *premium OCTG* cauruļu tirgus, un tas, ka Verluka skaidri paziņo, ka viņa analīze neattiecas uz standarta *Buttress* vītņēm (Komisijas lietas materiālu 15619. lappuse), apstiprina japāņu prasītāju argumentu. Līdzīgi, piezīmēs ar nosaukumu *Entretien BSC* izdarītās atsauces uz uzņēmumu *Hunting* un atsauce uz citiem savienojumiem attiecas uz *premium*, nevis standarta *OCTG* caurulēm, kā to apgalvo Komisija. Piezīmju autors min nepieciešamību “neitralizēt *Fox*”, kas ir *JFE-Kawasaki* patentētais *premium*

savienojums. Piezīmes *Réflexions concernant le renouvellement du contrat VAM* attiecas uz caurulēm bez vītnes un *premium OCTG* caurulēm, kurām vītnes tiek veidotas uz vietas, īpaši uz *Fox* caurulēm. 1990. gada 24. jūlija tikšanās piezīmēs ir minēti nerūsējošā tērauda produkti, kas, neatkarīgi no to vītņu veida, izslēgti no Apstrīdētā lēmuma darbības jomas ar tā 28. apsvērumu.

- 109 Īsumā, neviena no minētajām piezīmēm neattiecas uz transporta vadiem. Katrā gadījumā tās ietver tikai spriedumus un personīgus *Vallourec* darbinieku viedokļus un atsaucas uz Noteikumiem, skaidri nenorādot, kas tie ir. Tādējādi tajās nav konstatēta vienošanās starp Apstrīdētā lēmuma adresātiem, un tās nesaskan arī ar Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumu.
- 110 Komisija atsaucas arī uz iekšējām *Vallourec* 1994. gada 27. janvāra piezīmēm, kas atrodamas Komisijas lietas materiālu 4822. lappusē, ar nosaukumu *Compte rendu de l'entretien avec JF à Bruxelles le 25/1*. Šis dokuments nav būtisks, jo tajā minētas tikai trapecveida vītnes un *VLR* caurules ar *NTM* vītnēm, bet neviens no Apstrīdētajā lēmumā minētajiem izstrādājumiem.
- 111 Komisija arī atsaucas uz Paziņojumu Prezidentiem un uz g) Japāņu dokumentu, kaut arī nav iespējams precīzi noteikt to izstrādājumu loku, uz kuriem tie attiecas. Šie pierādījumi satur atsaucē uz citādiem izstrādājumiem kā Apstrīdētajā lēmumā un Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumā minētie, kā nerūsējošā tērauda *OCTG* caurules un metinātas caurules, ka arī atsaucē uz izstrādājumiem, no kuriem daži ir minēti Apstrīdētajā lēmumā, bet daži nav. No šiem dokumentiem viennozīmīgi izriet, ka tajos ir analizēts *premium OCTG* cauruļu tirgus, nevis Apstrīdētajā lēmumā minēto produktu tirgus. Arguments, ko savai aizstāvībai Komisija min lietas T-68/00 10. punktā, ka Paziņojums Prezidentiem ir sastādīts,

pamatojoties uz premisu, ka dokumenta sastādīšanas laikā spēkā esošo vienošanos priekšmets ir bijušas standarta *OCTG* caurules, nevis *premium OCTG* caurules, apstiprina to, ka dokumentos minētā japāņu agresija noteikti attiecas uz standarta *OCTG* caurulēm.

- 112 Sadales atslēgas dokuments attiecas uz būtiski ierobežotāku izstrādājumu loku, nekā Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojums. Šajā dokumentā īpaši minēts atklātais konkurss par bezšuvju *API* standarta caurulēm ("*SMLS API OPEN TENDER*"). Tādēļ tas attiecas tikai uz standarta *OCTG* cauruļu tirgu, kurā tiek izsludināti atklātie konkursi. Japāņu prasītāji šajā sakarā atzīmē, ka saskaņā ar Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumu Eiropā attiecībā uz tajā minētajiem izstrādājumiem nav izsludināti plaša mēroga konkursi. Tādējādi tirgus, uz ko attiecas sadales atslēgu dokuments, neeksistē. Japāņu prasītāji apstiprina, ka šis apgalvojums atbilst situācijai Eiropas tirgū attiecīgajā laikposmā un no tā izriet, ka ierosinātajai sadales atslēgai nebija nekādas nozīmes attiecībā uz Eiropu, jo tā attiecās uz neeksistējošu tirgu. *Sumitomo* uzskata, ka sadales atslēgas dokumenta autors ir pieļāvis kļūdu, jo tam nav loģiska izskaidrojuma. Turklāt Japānā Apstrīdētajā lēmumā minētajā pārkāpuma laikā nav izsludināti publiskie konkursi attiecībā uz *OCTG*.
- 113 Pretēji Komisijas apgalvojumam, sadales atslēgas dokuments nav viennozīmīgi attiecināms uz transporta vadiem. Apstrīdētā lēmuma 27. apsvērumā Komisija ir norādījusi, ka saīsinājums *API* attiecas uz standarta *OCTG* caurulēm, un šajā tiesvedības stadijā tā nevar šo interpretāciju mainīt. Turklāt akronīmi *C/S* un *T/B*, kas lietoti sadales atslēgas dokumentā, apstiprina šo secinājumu. Visbeidzot, ir *API* standarti visām *OCTG* caurulēm un transporta vadiem, un nepieciešamais secinājums ir tāds, ka šis dokuments attiecas arī uz izstrādājumiem, kas nav minēti Apstrīdētajā lēmumā.

114 Saistībā ar dokumentāro pierādījumu pierādījuma spēku par pārkāpuma pastāvēšanu, japāņu prasītāji uzsver, ka, pirmkārt, piezīmēs *Réflexions stratégiques concernant les relations de VLR* Verluka iesaka risinājumu, ar ko VAM grupai tiek piešķirta prioritāte, un japāņu ražotāji pēc tam varētu turpināt brīvi konkurēt ar VAM caurulēm Apvienotās Karalistes tirgū. Turklāt šīs piezīmes attiecas uz laiku, kad bija spēkā brīvprātīgo ierobežojumu līgumi un kad vienošanās par tirgus sadali nebija prettiesiskas. Saskaņā ar *Sumitomo* teikto izriet, ka, ja Pirmās instances tiesa pieņemtu japāņu prasītāju argumentus par brīvprātīgo ierobežojumu līgumu ilgumu (skatīt 139. un turpm. punktu), samazinātos visu pierādījumu, kas attiecināmi uz 1990. gadu, jo īpaši dažādu *Vallourec* piezīmju, vērtība. Šos dokumentus varētu uzskatīt tikai par vienošanās sagatavošanas dokumentiem, bet ne par dokumentiem, kas pierāda vienošanās pastāvēšanu laikā, kad tie sagatavoti. Turklāt atsauce uz "pastāvošo sistēmu" piezīmēs *Entretien BSC* skaidri attiecas uz Tālajiem Austrumiem, Dienvidameriku un Tuvajiem Austrumiem, un tajā pašā dokumentā sastopamā atsauce uz fiksēto cenu politiku "Ziemeļu jūras darījumos" (*aff North Sea*), kam japāņu prasītāji savulaik piekrita atsevišķos gadījumos, ir pretrunā ar aizliegumu japāņu ražotājiem pārdot Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumā minētos izstrādājumus. *JFE-NKK* apgalvo, ka piezīmju *Entretien BSC* sastādītājs ir bijis Verluka pats.

115 Turklāt piezīmēs *Réflexions concernant le renouvellement du contrat VAM* ir minēta iespēja "panākt, ka japāņi varētu neienākt Apvienotās Karalistes tirgū un [laut] problēmu atrisināt eiropiešiem", kas skaidri norāda, ka 1990. gada martā nav bijusi vienošanās attiecībā uz Apvienotās Karalistes tirgu. Līdzīgi, tā kā 1990. gada 24. jūlija piezīmēs, lai atsauktos uz iespēju pieņemt Uzlabotos Noteikumus, kas japāņiem liegtu piekļūt Apvienotajai Karalistei (*qui interdiraient aux japonais l'accès du UK*), izmanto nosacījuma izteiksmi, no tā izriet, ka 1990. gada jūlijā vēl nebija noslēgta nekāda vienošanās.

116 g) Japāņu dokuments un Padomes Paziņojums Prezidentiem ir tikai sagatavošanās dokumenti, ko visdrīzāk sagatavojis kāds *Corus* darbinieks Eiropas ražotāju sanāksmei pirms 1993. gada 5. novembrī paredzētās Eiropas-Japānas kluba sanāksmes Tokijā. Šajos dokumentos netiek sniegti pierādījumi par japāņu ražotāju attieksmi un vēl mazāk par to dalību Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētajā

vienošanās. Tieši pretēji — tajos minēts, ka japāņu ražotāji ir bijuši agresīvi konkurenti Apvienotās Karalistes ārzonas tirgū un ka Kopienas ražotāji ir tikai centušies panākt vienošanos, kuras saturs nav skaidri aprakstīts, ar japāņu ražotājiem. *Nippon* uzsver, ka g) Japāņu dokumentā ir skaidras atsauces uz tās agresīvo uzvedību Apvienotās Karalistes ārzonas tirgū.

- 117 Turklāt japāņu tirdzniecības ierobežošanas sistēma, kas, iespējams, minēta Paziņojumā Prezidentiem un g) Japāņu dokumentā, ir pretrunā ar Verlukas savā 1996. gada 17. septembra paskaidrojumā sniegto Noteikumu interpretāciju, saskaņā ar ko japāņu ražotājiem bija pienākums kontaktēties ar *Corus*, pirms laist savus izstrādājumus Apvienotās Karalistes tirgū. *JFE-NKK* norāda, ka Apstrīdētajā lēmumā sniegtais Noteikumu apraksts nesaskan ar pārējiem Komisijas iesniegtajiem pierādījumiem vai tās sniegto Noteikumu interpretāciju iebildumu rakstā lietā T-67/00. Šādām pretrunām saskaņā ar tiesu praksi (jo īpaši *SIV* u.c./Komisija, minēts iepriekš 57. punktā) ir jābūt par pamatu Apstrīdētā lēmuma atcelšanai.

- 118 Turklāt Paziņojumā Prezidentiem ir minēts japāņu ražotāju pienākums ierobežot atsevišķas piegādes (*certaines de leurs livraisons*) uz Apvienotās Karalistes kontinentālo šelfu, kamēr Apstrīdētā lēmuma 101. un 102. apsvērumā ir minēta vienkārša tirgus sadale. *JFE-NKK* uzskata, ka ar šo pretrunu vien pietiek, lai Apstrīdēto lēmumu atceltu. g) Japāņu dokumentā ir minēts, ka japāņu ražotāji uzskata, ka uz izstrādājumiem, uz ko attiecas līgumi, neattiecas nekādas vienošanās, kas savukārt samazina sadales atslēgas dokumenta, kas attiecas tikai uz Eiropas tirgu līgumisko sektoru, pierādījuma spēku. Turklāt Komisijas arguments, ka šie dokumenti ir pamatoti uz priekšnoteikumu, ka jau pastāv vienošanās, saskaņā ar ko japāņu ražotājiem jāatturas Apstrīdētajā lēmumā minētos izstrādājumus laist Kopienas kontinentālajos tirgos, tomēr nepierāda šādas vienošanās pastāvēšanu, vai vismaz nepierāda to judikatūrā pieņemtajā precizitātes un noteiktības līmenī.

- 119 Attiecībā uz 1994. gada 20. jūnija piezīmēm ar nosaukumu *Licence VAM à Siderca*, kas atrodama Komisijas lietas materiālu 15809. lappusē, kurā cita starpā minēts, ka *Mannesmann* vispār bija jāatturas ienākt Apvienotās Karalistes tirgū, tas, pēc japāņu prasītāju domām, neapstiprina faktu, ka tie arī būtu vienojušies nepārdot savas caurules Eiropas tirgos.
- 120 *JFE-Kawasaki* argumentē, ka sadales atslēgu dokuments ir nepieļaujams kā pierādījums, jo tam nav datuma un Komisija nav atklājusi tā autora, vai puses, kas to piesūtīja Komisijai, identitāti, kā rezultātā prasītāji nevar izprast tā sastādīšanas kontekstu vai iemeslus, kādēļ tas ticis atklāts Komisijai. Tā būtu pirmā reize, kad Komisija uzņēmumu atzinusi par vainīgu pārkāpumā, pamatojoties uz neidentificētu dokumentu. Arguments, ko Komisija sniedz Apstrīdētā lēmuma 121. un 122. apsvērumā, ka sadales atslēgas dokuments ir pieļaujams un ticams, jo tas ir apstiprināts ar citiem pierādījumiem, ir nepamatots: faktiski dokuments ir pretrunā ar pārējiem pierādījumiem, īpaši attiecībā uz būtiskiem faktiem, kā to norāda pati Komisija Apstrīdētā lēmuma 86. apsvērumā par Latīņamerikas ražotāju lomu. Šajā sakarā *JFE-Kawasaki* atsaucas uz sprieduma lietā *Volkswagen/Komisija*, kas minēts iepriekš 57. punktā, 72. punktu, saskaņā ar ko Komisijai pietiekami precīzi un loģiski ir jākonstatē vienošanās vai saskaņoto darbību pastāvēšana.
- 121 Katrā ziņā *JFE-Kawasaki* piekrīt pārējiem japāņu prasītājiem, ka, pat ja tas būtu pieļaujams, sadales atslēgu dokuments nav drošs pierādījums, jo tas nav pietiekami labi identificēts. Tas, ka šis dokuments nav vienīgais pierādījums, uz ko Komisija atsaukusies, konstatējot pārkāpumu, nenozīmē, ka nav nepieciešams noteikt tā ticamību. Turklāt sadales atslēgas dokuments ir pretrunā Verlukas apgalvojumam dokumenta ar nosaukumu "*Vérification auprès de Vallourec*" (Pie *Vallourec* veiktā izmeklēšana) (1997. gada 18. decembris, atrodams Komisijas lietas materiālu 7317. lappusē) 1.3. punktā par jautājumu, vai Latīņamerikas ražotāji ir labvēlīgi reaģējuši uz Eiropas ražotāju sarunām 1993. gada beigās, un tas izraisa šaubas par šo divu pierādījumu ticamību. Turklāt, saskaņā ar *Mannesmann* priekšsēdētāja Behera

[Becher] 1997. gada 22. aprīlī sniegto atbildi (atrodama Komisijas lietas materiālu 10989.A lappusē) uz jautājumu par Noteikumu raksturu, kas tika uzdots izmeklēšanas laikā *Mannesmann* telpās 1997. gada 21. aprīlī (turpmāk tekstā — “Behera atbilde”), sadales atslēgas attiecās tikai uz ārpuskopienas valstu tirgiem. To apstiprina Apstrīdētā lēmuma 101. un 103. apsvērumi.

122 Turklāt sadales atslēgas dokuments nav konkrētas vienošanās atspoguļojums: *Vallourec* dokumentā *Vérification auprès de Vallourec* norādīts, ka tas ir bijis tikai mēģinājums grozīt sadales atslēgas, dokumentā paredzot, ka notiks Eiropas ražotāju sanāksme ar mērķi pārbaudīt, kā var piemērot dokumentā minēto sadales atslēgu.

123 Turklāt no sadales atslēgas dokumenta izriet, ka japāņu ražotājiem ir bijuši iebildumi pret šo priekšlikumu, un ka tie uzskatīja, ka atslēgas piemērošanas joma ir jāpaplašina, iekļaujot tajā arī metinātās leģētā tērauda caurules *ERW OCTG*. Šā dokumenta dēļ Komisija varētu pret japāņu ražotājiem attiekties tāpat kā pret Latīņamerikas ražotājiem, pret kuriem tā atsauca savu sūdzību, jo tiem arī bija iebildumi pret atslēgas priekšlikumu, ciktāl tas attiecās uz Eiropas tirgu, un tie arī tirgoja tērauda caurules Eiropas tirgū. Komisija nevar apgalvot, ka dažādā attieksme ir izskaidrojama ar Latīņamerikas ražotāju Eiropas tirgū laisto izstrādājumu apjomu, jo tā nav sniegusi nekādus datus attiecīgo tirdzniecības apjomu salīdzināšanai. Nevienlīdzīgā attieksme tādēļ nav attaisnojama, un tas, ka Komisija ir atsaukusi savu sūdzību pret Latīņamerikas ražotājiem, iedragā tās secinājumus attiecībā uz japāņu prasītājiem saistībā ar Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu.

124 Tas, ka japāņu ražotāji ir pārdevuši dažas caurules atsevišķos Eiropas tirgos, *a fortiori* būtu pietiekami, lai parādītu, ka sadales atslēgas dokuments neatspoguļo nekādu

japāņu ražotāju parakstītu vienošanos. Saskaņā ar šā dokumenta noteikumiem uz viņiem faktiski būtu attiecināts bezierunu aizliegums tirgot caurules Eiropas tirgū. Turklāt Latīņamerikas ražotāju paustie iebildumi, ņemot vērā Eiropas ražotāju viedokli, atņem sadales atslēgas dokumentam jebkādu ekonomisku vērtību un tādēļ nebūtu loģiski un ir maz ticams, ka dokuments, ņemot vērā šos apstākļus, ir ticis pieņemts vēlāk.

- 125 Japāņu prasītāji apgalvo, ka Verlukas 1996. gada 14. oktobra paskaidrojums, kas atrodams Komisijas lietas materiālu 6354. lappusē (turpmāk tekstā — “Verlukas 1996. gada 14. oktobra paskaidrojums”), nepierāda viņu dalību Komisijas apgalvotajā vienošanās. Paskaidrojuma attiecīgā daļa tikai apstiprina, ka japāņu prasītāji regulāri ir apmeklējuši Eiropas-Japānas kluba sanāksmes, un saskaņā ar Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumu šīs sanāksmes neattiecas uz Eiropas un japāņu ražotāju iekšējiem tirgiem. Saskaņā ar japāņu prasītāju teikto, sanāksmes attiecās tikai uz tirdzniecību trešo valstu tirgos, kā Ķīna un Krievija. Nav nekādu pierādījumu, ka šīs sanāksmes noslēdzās ar Komisijas apgalvoto aizliegto vienošanos. Savā replikā *Sumitomo* argumentē, ka dokumentā *Vérification auprès de Vallourec*, kas ietver Verlukas 1997. gada 18. decembra paskaidrojumu, un *Dalmine* darbinieka Jahia [*Jachia*] 1995. gada 5. jūnija paskaidrojumā Bergamo prokuratūrai (atrodams Komisijas lietas materiālu 8220. b 6 lappusē, turpmāk tekstā — “Jahia paskaidrojums”), no vienošanās piemērošanas jomas tiek izslēgti projekta vadi, tā vietā atsaucoties uz standarta izstrādājumiem (*produits standard*). Tādējādi ir pretruna starp Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumu un viņa apgalvojumiem dokumentā *Vérification auprès de Vallourec* par izstrādājumiem, uz ko attiecināmi Noteikumi.

- 126 *JFE-Kawasaki* arī uzsver, ka dokumentā *Vérification auprès de Vallourec* Verluka ir apgalvojis, ka “vispārīgs noteikums ir, ka citi ārzonas tirgi, atskaitot Apvienotās Karalistes ārzonas tirgu, netika uzskatīti par iekšzemes tirgiem”. Tādējādi nav konstatēts, ka ir noticis pārkāpums attiecībā uz šiem ārzonas tirgiem.

127 Arī Bjasizo [*Biasizzo*], bijušā *Dalmine* darbinieka 1995. gada 1. jūnija paskaidrojums Bergamo prokuratūrai, kas atrodams Komisijas lietas materiālu 8220. b 10 lappusē, nenozīmē, ka japāņu ražotāji noslēguši Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto vienošanos. Kaut arī viņš ir minējis nesaistošu vienošanos (džentlmeņu vienošanās), saskaņā ar kuru ražotājiem konkursos būtu jāpiedāvā par 8–10 % augstākas cenas nekā vietējiem ražotājiem, viņš vēlākā paskaidrojumā ar nosaukumu *Commento alle mie deposizioni* (Komentāri par manu paskaidrojumu) (atrodams Komisijas lietas materiālu 8220. b 14 lappusē) arī apraksta visas objektīvās ekonomiskās priekšrocības, kas bijušas vietējam cauruļu ražotājam vietējā tirgū salīdzinājumā ar ārvalstu ražotājiem, un nav minējis nevienu starptautisku vienošanos (CG 15. pielikums, 8220. b 16 lappuse). Turklāt atsauce uz konkursiem ir nesavienojama ar Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumu, kurā tas teicis, ka Eiropas tirgos nav bijis nozīmīgu konkursu.

128 Noteikti ir būtiska nesaskaņa starp Bjasizo paskaidrojumu un komentāriem par šo paskaidrojumu. Šie divi dokumenti precīzi nenorāda ne to, uz kādiem izstrādājumiem attiecas vienošanās, uz kuru tie atsaucas, ne arī tās ilgumu. Tomēr maz ticams, ka Bjasizo paskaidrojums un komentāri par šo paskaidrojumu attiecas uz Apstrīdētajā lēmumā minētajiem izstrādājumiem, jo Itālijas tērauda cauruļu tirgus tolaik bija koncentrējies uz citiem izstrādājumiem, precīzāk, uz *premium OCTG* un tirdzniecības vadiem. Turklāt Bjasizo izteikumi attiecībā uz esošo tirgus daļu līdzsvara saglabāšanu attiecas uz ārpuskopienas tirgiem, uz kuriem neattiecas Apstrīdētais lēmums. Paskaidrojums un komentāri par šo paskaidrojumu nav ticami. Tie ir izdarīti spiediena rezultātā, jo to autoram bija jāizskaidro, uz kādiem pamatiem vēl, izņemot negodīgo praksi, kuras dēļ tikai ierosināta izmeklēšana, *Dalmine* ir piešķirti visi *Agip* iepirkuma līgumi. Pretēji Komisijas apgalvotajam, no 1992. gada sākuma līdz 1993. gada pirmās puses beigām, Bjasizo bija atbildīgs tikai par *OCTG*, bet nevis par transporta vadu tirdzniecību.

129 Katrā ziņā *Nippon* un *JFE-Kawasaki* uzskata, ka Apstrīdētajā lēmumā, jo īpaši tā 61. un 101. apsvērumā, sniegtā Noteikumu definīcija, saskaņā ar kuru vienošanās pusēm bija stingri aizliegts pārdot savus izstrādājumus savu konkurentu tirgos, ir pretrunā ar Bjasizo paskaidrojumu, saskaņā ar ko pusēm bija ļauts piedāvāt savus izstrādājumus par augstākām cenām kā vietējiem ražotājiem.

130 Par *Dalmine* 1997. gada 4. aprīļa atbildi (atrodama Komisijas lietas materiālu 15099. lappusē) uz Komisijas ierēdņu uzdoto jautājumu izmeklēšanas laikā *Dalmine* telpās (turpmāk tekstā — “*Dalmine* 1997. gada 4. aprīļa atbilde”), kaut arī *Dalmine* minēja līgumus, kas slēgti ar japāņu ražotājiem, šie līgumi attiecās uz tirgiem ārpus Eiropas Kopienas, kā, piemēram, Krievijas tirgu. Atbildē apstiprinājās, ka Noteikumos varēja būt atspoguļota Kopienas bezšuvju tērauda vadu ražošanas nozares pozīcija, sākot no 1986./1987. gada, kā arī minēts nekontrolēts vadu imports no citiem ģeogrāfiskajiem apgabaliem tajā pašā laikposmā. No dokumenta izriet, ka *Dalmine* vadībai šā paziņojuma laikā bija zināms tas, kas noticis pirms 1996. gada februāra un ka uzņēmuma dokumentos nebija pierādījumu par japāņu un Eiropas ražotāju sanāksmēm. *Dalmine* šos faktus apstiprināja savā 1997. gada 29. maija atbildē uz vēstuli, ko Komisija tai bija nosūtījusi saskaņā ar Regulas Nr. 17 11. pantu un kas atrodama Komisijas lietas materiālu 15162. lappusē (turpmāk tekstā — “*Dalmine* 1997. gada 29. maija atbilde”). Turklāt *Dalmine* 1997. gada 29. maija atbilde ir pretrunā ar Bjasizo paskaidrojumu un komentāriem par šo paskaidrojumu, ievērojot, ka pēdējā norādīts, ka Eiropas-Japānas klubā tika apspriesti tikai ārpuskopienas tirgi un cauruļu eksports uz Eiropas Kopienu bija ierobežots, bet ne aizliegts. Šajā sakarā *Sumitomo* uzsver, ka *Dalmine* 1997. gada 29. maija atbilde ir pamatota uz kāda *R kunga* atmiņām, kuru avots ir dažas sarunas ar Bjasizo, kas arī apmeklēja attiecīgās sanāksmes.

131 Japāņu prasītāji uzskata, ka saskaņā ar tērauda cauruļu sistēmas dokumentu, kas ir atrodams Komisijas lietas materiālos, bet nav minēts Apstrīdētajā lēmumā,

Noteikumi regulēja attiecības starp Eiropas ražotājiem. Pretēji Komisijas apgalvojumiem, dokuments neaprobežojās tikai ar *Corus* izstāšanās no bezšuvju cauruļu tirgus seku pārbaudi.

- 132 Kas attiecas uz Behera atbildi, japāņi uzsver, ka saskaņā ar viņa paša paskaidrojumu Behers personīgi nezināja faktus, ko viņš komentēja, un Komisija to nav minējusi, citējot šo paskaidrojumu Apstrīdētā lēmuma 63. apsvērumā. Tādēļ viņa sniegtajai liecībai nav būtiskas pierādījuma vērtības un *JFE-NKK* uzskata, ka tas ir nepieņemams (spriedums lietā *Rhône-Poulenc/Komisija*, minēts iepriekš 56. punktā, un tieša Vesterdorfa kā ģenerāladvokāta secinājumi minētajā lietā 955.–957. lpp., minēti iepriekš 56. punktā). Komisija Behera atbildi nevar uzskatīt par ticamu pierādījumu attiecībā uz vienošanās starp japāņu un Eiropas ražotājiem pastāvēšanu, tajā pašā laikā neņemot vērā viņa apgalvojumu, ka nav bijusi vienošanās starp Eiropas un japāņu ražotājiem par neienākšanu vienam otra iekšējos tirgos. Ciktāl Behera paskaidrojumā tiek noliegta vienošanās par tirgus sadali starp Eiropas ražotājiem pastāvēšana, tas ir pretrunā ar tērauda cauruļu sistēmas dokumentu, ko Behers uzskata par kļūdainu. Tas ir arī pretrunā ar Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumu un *Dalmine* 1997. gada 29. maija atbildi.

- 133 Par *Corus* 1997. gada 31. oktobra atbildi uz Komisijas informācijas pieprasījumu (atrodama Komisijas lietas materiālu 11932. lappusē, turpmāk tekstā — “*Corus* atbilde”), kurā teikts, ka iekšējie tirgi tikuši rezervēti vietējiem ražotājiem, japāņu ražotāji uzsver, ka savā 1999. gada 30. marta vēstulē Komisijai (prasības lietā T-68/00 C5 pielikums, turpmāk tekstā “1999. gada 30. marta vēstule”) *Corus* skaidri norāda, ka neviens no tās paskaidrojumiem nav jāsaprot tādējādi, ka pastāv kāda vienošanās starp japāņu un Eiropas ražotājiem. Atbildot uz Komisijas argumentu, ka 1999. gada 30. marta vēstule ir saistīta ar procedūru par metinātajām caurulēm, japāņu prasītāji uzsver, ka vēstulē minētais *Corus* paskaidrojums precīzi tiem pašiem vārdiem ir sniegts attiecībā uz procedūru saistībā ar bezšuvju caurulēm. Par Komisijas argumentu, ka *Corus* nostāja ir paradoksāla, *Nippon* atbild, ka tieši pretēji —

Komisija vēlas atsaukties uz *Corus* izteikumu interpretāciju, ko pati *Corus* ir noliegusi. *JFE-Kawasaki* un *Sumitomo* uzsver, ka *Corus* izteikumi ir neskaidri un nenoteikti. *Sumitomo* arī uzsver, ka vienīgie *Corus* atbildē minētie izstrādājumi ir *OCTG* caurules. Tā, tāpat kā *JFE-NKK*, argumentē, ka *Corus* atbilde attiecās tikai uz ārpuskopienas tirgiem.

134 Saskaņā ar japāņu prasītāju teikto, Eiropas ražotāji bija ieinteresēti samazināt zaudējumus, cita starpā, atzīstot, ka pastāv vienošanās ar japāņu ražotājiem, cerībā novērst Komisijas uzmanību no Noteikumu patiesās nozīmes, kura bija sadalīt Eiropas tirgus Eiropas ražotāju starpā — vēl smagāka pārkāpuma kā Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais — kura atklāšana šiem Eiropas ražotājiem draudētu ar vēl lielākiem naudas sodiem. Šo teoriju apstiprina *Vallourec* stratēģija, informējot Komisiju par vienošanos ar japāņu ražotājiem, jo tādējādi naudas sods, kas tai tiktu uzlikts, ja tā nebūtu sadarbojusies, tiktu samazināts par 40 % un tā izvairītos no turpmāka naudas soda, ko uzliktu Komisija par Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto pārkāpumu saistībā ar caurulēm bez vītnes. Līdzīgā veidā *Dalmine* tika uzlikts par 20 % zemāks naudas sods. Komisijas pierādījumi, kas minēti Apstrīdētajā lēmumā — jo īpaši *Verlucas* paskaidrojums — ir jāvērtē, ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus. Jāņem vērā arī tas, ka *Vallourec* nav iesniedzis prasību pret Apstrīdēto lēmumu un *Dalmine* nav apstrīdējis faktus, kas ir šī lēmuma pamatā. *Sumitomo* uzsver, ka visi paskaidrojumi, uz ko atsaucas Komisija, jo īpaši *Verlucas*, *Behera* un *Bjasizo* paskaidrojumi, ir sniegti pēc notikušā, piebilstot, ka, tā kā pastāv pretrunas, ir jāpiegriež lielāka vērība pārkāpuma laikā taisītajos dokumentos, jo īpaši sadales atslēgas dokumentā, ietvertajiem pierādījumiem.

135 *Nippon* uzsver, ka, pretēji Apstrīdētā lēmuma 131. apsvērumā minētajam apgalvojumam, tā kā rakstiskajā atbildē *CG*, tā arī uzklaušīšanā Komisijā ir atbildējusi ļoti skaidri uz apgalvojumu, ka Apstrīdētā lēmuma 62.–67. un 100. apsvērumā minētie

dokumenti atklāj Apstrīdētā lēmuma 1. pantā apgalvotās vienošanās pastāvēšanu un tās saturu. Tādējādi ir apstrīdama citēto dokumentu pierādījumu vērtība. Turklāt *Nippon* apstrīd Apstrīdētā lēmuma 131. apsvērumā minēto apgalvojumu, ka japāņu uzņēmumi ir atzinuši, ka tie nevar sniegt nekādus tuvākus paskaidrojumus par Eiropas-Japānas kluba sanāksmēm, jo tā, atbildot uz vienu no uzklausīšanā uzdotajiem jautājumiem, ir skaidri pateikusi, ka ir notikušas japāņu un Eiropas ražotāju sanāksmes ar mērķi koordinēt tirdzniecību Krievijas un Ķīnas tirgos.

136 Attiecībā uz pārkāpuma ilgumu — Verlukas 1997. gada 17. septembra paskaidrojumā minētie datumi nav precīzi. Tādējādi Komisija nav tiesiski pietiekami pierādījusi apgalvotā pārkāpuma ilgumu.

137 Attiecībā uz to, ka 1997. gads noteikts kā gads, kurā, kā izsakās Verluka, sākās *échanges*, japāņu prasītāji izvirza divus galvenos iebildumus.

138 Pirmkārt, tie saka, ka franču vārds *échanges* ir ļoti neskaidrs un ir ticis iztulkots Apstrīdētā lēmuma desmitajā zemsvītras piezīmē uz angļu valodu kā “tirdzniecība” (*trade*), kas ir pretrunā ar Komisijas apgalvoto Apstrīdētā lēmuma 108. apsvērumā, ka runa bija par aizliegtas vienošanās dalībnieku sanāksmēm.

139 Otrkārt, japāņu prasītāji min, ka attiecībā uz laiku pirms 1990. gada Komisija atzīst, ka brīvprātīgo ierobežojumu līgums atturēja japāņu ražotājus pārdot savus izstrādājumus Eiropas Kopienas tirgos. Tomēr Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumā nav norādes, ka 1990. vai 1991. gada valdības līmeņa brīvprātīgo ierobežojumu līgums tiktu aizstāts ar aizliegto vienošanos. Japāņu prasītāji no tā secina, ka Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojums neapstiprina Komisijas

apgalvojumu par pārkāpuma sākuma laiku. Tādējādi Komisija nav izpildījusi savu pienākumu sniegt pietiekami precīzus un loģiskus pierādījumus par pārkāpuma ilgumu (iepriekš 57. punktā minētā sprieduma *CRAM* un *Rheinzink*/Komisija 20. punkts).

- 140 Turklāt, pat ja būtu pienācīgi konstatēts, ka *échanges*, kas it kā veido pārkāpumu, tiešām notika, sākot ar 1977. gadu, Komisija tomēr ir kļūdijusies pārkāpuma ilguma aprēķinā, jo Eiropas-Japānas kluba brīvprātīgo ierobežojumu līgumi beidzās 1990. gada 31. decembrī, nevis 1989. gada 31. decembrī. To apstiprina japāņu prasītāju prasībām pievienotie pierādījumi, jo īpaši 1991. gada 25. jūnija izraksts no Japānas Starptautiskās tirdzniecības un rūpniecības ministrijas (turpmāk tekstā — "*MITI*") baltās grāmatas, kurā izklāstīts, ka brīvprātīgo ierobežojumu līgumi bija spēkā 1990. gadā. Saskaņā ar Japānas likumdošanu *MITI* bija pilnvaras uzdot japāņu tērauda cauruļu ražotājiem ievērot brīvprātīgo ierobežojumu līgumu prasības. Izmantojot šīs pilnvaras, *MITI* lika sešiem japāņu uzņēmumiem, tai skaitā arī japāņu prasītājiem, noslēgt eksporta ierobežojumu līgumus, ko *MITI* pēc tam ratificēja. Sava apgalvojuma atbalstam japāņu ražotāji ir sagatavojuši Japānā sastādītu dokumentāciju par līguma attiecināšanu arī uz 1990. gadu, kas, proti, ir pagarinājuma līgums, ko *MITI* ir apstiprinājusi 1989. gada 28. decembrī, un paziņojuma vēstuli *MITI*, kurā izskaidroti līguma pagarināšanas iemesli. *Nippon* arī ir sagatavojusi savas vadības komitejas lēmuma projektu un komitejas apstiprinājuma kopiju par līguma starp japāņu ražotājiem pagarināšanu līdz 1990. gada 31. decembrim.

- 141 Savās replikās *Nippon* un *JFE-Kawasaki* pauž pārsteigumu, ka Komisija savā atbildes rakstā nav skaidri norādījusi brīvprātīgo ierobežojumu līgumu izbeigšanās datumu, jo tā taču pati ir bijusi tā pamatā esošās starpvaldību vienošanās dalībniecē. Tādējādi nav ticams, ka Komisija nav zinājusi par japāņu ražotāju starpā noslēgto vienošanos. *Nippon* lūdz Pirmās instances tiesu likt Komisijai noteikt precīzu datumu, kurā izbeidzās brīvprātīgo ierobežojumu līgumi. Turklāt divi iepriekš minētie prasītāji

kopā ar *JFE-NKK* argumentē, ka, ja tas būtu šajā gadā noticis, tik svarīgu izmaiņu kā brīvprātīgo ierobežojumu līgumu ar Japānu beigu datumu Komisija būtu minējusi savā XXIV Eiropas Kopienu Ziņojumā — 1990. Bet tieši pretēji — ziņojumā minēts, ka noteikumi attiecībā uz tērauda izstrādājumu importu paliek nemainīgi salīdzinājumā ar 1989. gadu (ziņojuma 840. punkts).

¹⁴² Šajos apstākļos ir skaidrs, ka Komisija nevarētu secināt, ka 1990. gadā ir noticis pārkāpums, ja tā nebūtu, kā to apgalvo prasītāji, pieļāvusi kļūdu attiecībā uz faktiem.

¹⁴³ Par apgalvotā pārkāpuma beigu datumu japāņu prasītāji piezīmē, ka Komisijas konstatējums, ka tas beidzies 1995. gadā, ir balstīts tikai uz neskaidru apgalvojumu Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumā, ka *les échanges se sont achevés il y a un peu d'un an* (*échanges* beidzās pirms mazliet vairāk kā gada). Sadales atslēgas dokumentā izdarīta atsauce uz laikposmu, kas beidzas 1994. gada martā, un nav nekādu pierādījumu par Eiropas-Japānas kluba tikšanos pēc šī datuma. Tādēļ jāuzskata, ka katrā ziņā pārkāpums beidzies ne vēlāk kā 1994. gada pirmajā pusē. *Sumitomo* un *Nippon* uzskata, ka ar sadales atslēgas dokumentu varētu konstatēt tikai vienu gadu ilgušu pārkāpumu — no 1993. gada līdz 1994. gada martam. Atsauce, ka vienošanās pastāvēja vēl pirms 1995. gada aprīļa, kā tas minēts Behera paskaidrojumā — dokumentā, uz ko Komisija pamatojās, konstatējot pārkāpuma ilgumu, nav attiecināma, jo šis datums vienkārši bija datums, kurā paskaidrojuma autors kļuva par *Mannesmann* ģenerāldirektoru. Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais secinājums, ka pārkāpums ir turpinājies arī 1995. gadā, ir pretrunā ar pierādījumiem, kas ir tā pamatā. Tādēļ ir nepieciešams Apstrīdēto lēmumu atzīt par spēkā neesošu vismaz daļā, kur tiek konstatēts pārkāpums laikā, par kuru nav pietiekamu pierādījumu.

- 144 Komisija apgalvo, ka japāņu prasītāju taktika, atdalot katru pierādījumu no tā konteksta un pakļaujot to sarežģītai juridiskai analīzei, nav pienācīgs materiālo pierādījumu pārbaudes veids, kas, ņemot vērā kontekstu, pierāda pārkāpumu (skat., piemēram, Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija sprieduma lietā T-334/94 *Sarrió/Komisija, Recueil*, II-1439. lpp., 103. punktu). Komisija apgalvo, ka iepriekš 66. punktā minētajā spriedumā Cementa lietā Pirmās instances tiesa ir noteikusi, ka, lai novērtētu dokumenta individuālo vērtību, pirmkārt, jāvērs vērība uz tajā ietvertās informācijas ticamību, ņemot vērā personu, kas dokumentu sastādījusi, apstākļiem, kādos tas radies un personu, kurai tas adresēts, un, otrkārt, vai tā saturs ir ticams un vienots (sprieduma 1838. punkts).
- 145 Šajā lietā arguments, ka Noteikumos, uz kuriem atsaucas vairāki pierādījumi, drīzāk aprakstīts darījumu stāvoklis nekā vienošanās par tirgus sadali, nav ticams. Arī dokumentārie pierādījumi neatbalsta apgalvojumu, ka Noteikumi regulēja tikai attiecības starp Eiropas ražotājiem. Komisija turklāt saka, ka Apstrīdētajā lēmumā tā nav atstājusi bez ievēribas vienošanās Kopienas iekšējo aspektu un ka tās lēmuma preambulā un 1. pantā sniegtais pārkāpuma apraksts nozīmē, ka ne tikai japāņu ražotājiem bija aizliegts tirgot savus izstrādājumus Eiropā, bet arī nevienam no Eiropas ražotājiem nebija ļauts tirgot savus izstrādājumus cita Eiropas ražotāja iekšējā tirgū.
- 146 Komisija apstrīd *JFE-NKK* argumentu, ka Noteikumi un Uzlabotie Noteikumi attiecas uz Kopienas tērauda nozarei nepieciešamo racionalizāciju, nevis uz aizliegtu vienošanos. Tērauda cauruļu sistēmas dokuments un īpaši tajā minētā 1992. gada 6. oktobra sanāksme bija saistīti ar valsts atbalstu, ko Komisija apstiprinājusi saskaņā ar EKL 87. pantu, finansēto racionalizācijas procesu.

- 147 Par Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumu Komisija uzskata, ka tam jāpiešķir īpaša ievēriba, jo tā autors bija *Vallourec Oil & Gas* direktors un viņam bija tieša informācija par Eiropas-Japānas klubā notiekošo. Kā tas minēts arī viņa paskaidrojumā — viņš bija apmeklējis vairākas no kluba sanāksmēm, kas notika ik pēc sešiem mēnešiem (skat. iepriekš 23. punktu). Komisija atsaucas uz vispārīgo principu, ka attiecībā uz pierādījumu iegūvi paskaidrojumi, kas ir pret to sniedzēja interesēm, ir uzskatāmi par pierādošiem. Tā argumentē, ka šajā lietā Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojums bija pret *Vallourec* interesēm, ko pārstāvēja Verluka, jo Komisija bija ierosinājusi izmeklēšanu pret šo uzņēmumu.
- 148 Par argumentu, ka Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojums attiecībā uz visiem pārkāpuma specifiskajiem aspektiem netiek apstiprināts ar pārējiem pierādījumiem, jo īpaši saistībā ar Noteikumu definīciju, Komisija uzsver, ka saskaņā ar iepriekš 66. punktā minētā sprieduma Cementa lietā 1838. punktu Kopienas tiesībās nav principa, kas liegtu Komisijai pamatoties tikai uz vienu pierādījumu, lai konstatētu EKL 81. panta pārkāpumu.
- 149 Katrā ziņā Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojums tiek apstiprināts ar pārējiem lietas materiālos atrodamajiem pierādījumiem, jo īpaši ar Apstrīdētajā lēmumā minētajiem dokumentiem (skat. turpmāk 161. un turpm. punktus). Kaut arī lielākā daļa šo pierādījumu nedefinē Noteikumus kā tādus vai nenosaka to darbības jomu, tas ir tikai tādēļ, ka šo noteikumu nozīme bija skaidri zināma kā to autoriem, tā arī to adresātiem.
- 150 Komisija īpaši apstrīd argumentu, ka vārds *échanges*, kas minēts Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumā, neatsaucas uz sanāksmēm, un apgalvo, ka šā vārda tulkojums Apstrīdētā lēmuma angļu versijas desmitajā zemsvītras piezīmē ir nepareizs.

- 151 Par sadales atslēgas dokumenta kā pierādījuma pieļaujamību Komisija apgalvo, ka saskaņā ar judikatūru Kopienu tiesībās pierādījumu nepieļaujamības jēdziens ir ļoti ierobežoti piemērojams. Kā tiesnesis ir paskaidrojis savos secinājumos iepriekš 56. punktā minētajā lietā *Rhône-Poulenc*/Komisija, pamatprincips ir pierādījumu brīva izvērtēšana.
- 152 Attiecībā uz sadales atslēgas dokumenta darbības jomu īpaši jāņem vērā, ka termins *API* var attiekties gan uz standarta *OCTG* caurulēm, gan transporta vadiem, jo abiem izstrādājumiem eksistē *API* standarti (skatīt iebildumu raksta lietā T-78/00 pielikumu). Atbildot uz argumentu, ka saskaņā ar Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumu tirgus, uz ko attiecās sadales atslēgu dokuments, neeksistēja, Komisija uzskata, ka, ja tā būtu, nebūtu vajadzības piedāvātajā sadales atslēgā iekļaut Eiropu, bet tomēr tā bija noticis.
- 153 Par Paziņojumu Prezidentiem Komisija paskaidro, ka to sastādīja *Corus*, bet *Mannesmann* ar to bija jāiepazīstina tērauda uzņēmumu vadītājus, un tas tiek apstiprināts ar rokrakstā izdarīto piezīmi dokumenta pirmajā lappusē — ka ar dokumentu iepazīstinās HN (Hanss Nolte [*Hans Nolte*] no *Mannesmann*) un ka *Vallourec* ir apstiprinājusi tā saturu. Tādējādi dokuments atspoguļo šo Eiropas ražotāju kopējo viedokli.
- 154 Atbildot uz argumentu, ka Latīņamerikas ražotājiem ticis piemērots labvēlīgāks režīms, Komisija saka, ka papildus Verlukas 1996. gada 17. septembra un 14. oktobra paskaidrojumos minētajam sadales atslēgas dokumentam ir tieši pierādījumi, ka japāņu ražotāji ir bijuši iesaistīti pārkāpumā, kas savukārt neattiecas uz Latīņamerikas ražotājiem.

- 155 Par Bjasizo paskaidrojumu Komisija apstrīd prasītāju apgalvojumu, ka sava paskaidrojuma komentāros viņš atsauc savu iepriekš teikto par starptautisku vienošanos par tirgus sadali — Komisija citē izvilkumus no šā dokumenta, kurā Bjasizo ir atsaucies uz nepieciešamību cieši sadarboties ar visiem ražotājiem un izstrādāt jaunus noteikumus un darbības modeļus.
- 156 Komisija uzskata, ka *Dalmine* 1997. gada 4. aprīļa atbildē ir ietverti daži atklājumi par minēto vienošanos, bet attiecībā uz pārējo tas ir tikai mēģinājums ierobežot tās sekas, un tādēļ nav iespējams to pretstatīt skaidrajiem un precīzi formulētajiem bijušo uzņēmuma darbinieku paskaidrojumiem. Attiecībā uz tērauda cauruļu sistēmas dokumentu — tas, ka šis dokuments, atšķirībā no pārējiem pierādījumiem, jo īpaši Verlukas un Bjasizo paskaidrojumiem, attiecas tikai uz Eiropas tirgiem, ir izskaidrojams ar to, ka, kā tas arī norādīts tā nosaukumā, dokumenta mērķis ir tikai aprakstīt Eiropas ražotāju situāciju.
- 157 Visbeidzot, attiecībā uz Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumu par vienošanās ilgumu, Komisija apgalvo, ka precīzs ilgums ir nozīmīgs tikai attiecībā uz naudas soda apjoma noteikšanu. Naudas soda noteikšanai Komisija nav ņēmusi vērā laikposmu no 1977. gada līdz 1990. gada sākumam, bet no Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojuma izriet, ka vienošanās bija spēkā visu šo laiku.
- 158 Komisija attiecībā uz Apstrīdētajā lēmumā minētā pārkāpuma sākuma datumu paskaidro, ka tā nav atzinusi, ka laikā no 1977. līdz 1989. gadam brīvprātīgo ierobežojumu līgumu dēļ nav noticis pārkāpums. Tā vienkārši paziņojusi, ka pārkāpums laikā no 1977. līdz 1989. gada beigām netiks ņemts vērā.

- 159 Atbildot uz argumentu, kas pamatots ar to, ka saskaņā ar 1990. gada XXIV Eiropas Kopienu Ziņojumu melnās metalurģijas produktu importa noteikumi ir saglabājušies nemainīgi salīdzinājumā ar 1989. gadu, Komisija cita starpā paskaidro, ka, kaut arī 1991. gada XXV Eiropas Kopienu Ziņojumā šajā jautājumā ir identisks teksts, prasītāji tomēr neapgalvo, ka brīvprātīgo ierobežojumu līgumi būtu palikuši spēkā arī 1991. gadā.
- 160 Turklāt japāņu prasītāju prasības pieteikumi un tiem pievienotie dokumenti tikai norāda, ka prasītāji ir noslēguši vienošanos ar Japānas iestādēm, lai ierobežotu savu eksportu līdz 1990. gada beigām. Japāņu prasītāji nekādā veidā nav pierādījuši, ka šī vienošanās kaut kādā veidā atspoguļoja brīvprātīgo ierobežojumu līgumu, ko Eiropas Komisija un Japānas valdība bija noslēgušas starptautiskā līmenī, pagarināšanu. Komisija ir meklējusi savos arhīvos, bet tomēr nav atradusi nevienu pavedienu, kas liecinātu par brīvprātīgo ierobežojumu līgumu pagarināšanu līdz 1990. gadam.
- 161 Japāņu prasītāju argumenti par pārkāpuma sākuma datumu ir balstīti uz pieņēmumu, ka ar brīvprātīgo ierobežojumu līgumiem tiem bija aizliegts eksportēt savas caurules uz Kopiemu. Komisija šo pieņēmumu apstrīd, jo šajos līgumos bija ietvertas vairākas kvotas japāņu ražotājiem.
- 162 Par pārkāpuma beigu datumu Komisija uzsver, ka Verluka savā 1996. gada 17. septembra paskaidrojumā apgalvo, ka līgums beidzis pastāvēt *un peu plus d'un an aupaavant* (nedaudz vairāk kā pirms gada). Paskaidrojums, kas atrodams Behera paskaidrojumā, par to, ka līgums bijis spēkā pirms 1995. gada 1. aprīļa, ir pretrunā ar Verlukas apgalvojumu. Tā kā daļa no soda naudas, kas uzliedama par pārkāpuma ilgumu, ir aprēķināta, pamatojoties uz secinājumu, ka vienošanās ir bijusi spēkā no 1990. līdz 1994. gadam ieskaitot, Verlukas sniegtā informācija ir vairāk nekā pietiekama, lai noteiktu pārkāpuma ilgumu. Fakts, ka sadales atslēgas dokumentā bija norādītas Eiropas-Japānas kluba sanāksmes tikai līdz 1994. gada martam, tomēr nepierāda, ka vienošanās bija spēkā tikai līdz šim laikam.

Pirmā pamata trešā daļa: Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatētā pārkāpuma darbības jomas nepareizs novērtējums

163 Pēc japāņu prasītāju domām, teorija, ko Komisija ietvērusi Apstrīdētā lēmuma 164. apsvērumā un ar ko tā pamato viedokli, ka Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatētā pārkāpuma mērķis bija ar Uzlaboto Noteikumu palīdzību saglabāt britu tirgus aizsargāto statusu, kas tam bija saskaņā ar Noteikumiem, nav ticams. Tie apgalvo, ka *Corus* nedomāja atkāpties no visa Apvienotās Karalistes standarta *OCTG* cauruļu un projekta vadu tirgus tikai tādēļ, ka tā pārtrauca cauruļu bez vītnes ražošanu rūpnīcā. Tā turpinātu darboties tirgū, kurā tā pārdeva savus izstrādājumus, pat ja tā nebūtu noslēgusi cauruļu bez vītnes piegādes līgumus ar *Vallourec*, *Dalmine* un *Mannesmann*. Japāņu prasītāji vēlreiz atkārtu savu argumentu, ka *Corus* klātbūtne britu *OCTG* cauruļu ar vītņi un transporta vadu tirgū nekad nav atturējusi tos no spēcīgas konkurēšanas šī tirgus ārzonas daļā. *JFE-NKK* uzskata, ka, pēc Komisijas domām, būtu bijis nepieciešams atrast britu ražotāju, kas ražo caurules bez vītnes un tad pats iegriež vītnes, lai aizvietotu *Corus* Apvienotās Karalistes tirgū, bet tā nav noticis. Tādējādi Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētais pārkāpums nevarēja turpināties pēc 1990. gada, jo *Corus* šajā gadā beidza ražot bezšuvju caurules.

164 *Sumitomo* arī apgalvo, ka būtu nepatiesi teikt, ka Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētais otrais pārkāpums ir bijis tikai līdzeklis 1. pantā minētā pārkāpuma īstenošanai, kurā esot iesaistīti arī japāņu prasītāji, ja vien šā otrā pārkāpuma izdarīšana nebija pirmā pārkāpuma neizbēgamas sekas. Komisijas izvirzītie pierādījumi tomēr nepamato šādu secinājumu, kā arī neparāda, ka japāņu ražotāji zināja par šo autonomo vienošanos. Pretēji Komisijas Apstrīdētā lēmuma 94. apsvērumā apgalvotajam, sadales atslēgas dokumentam attiecībā uz Eiropas

ražošanas nozares rekonstruēšanu nav pierādījuma spēka. Tomēr no iepriekš analizētajām *Vallourec* piezīmēm, un jo īpaši no *Réflexions stratégiques* izriet, ka Eiropas ražotāju vienošanās par caurulēm bez vītnes bija iecerējusi *Vallourec* savu *premium* vītņu tehnoloģijas *VAM* dēļ, un Komisija nevar apgalvot, ka šis vienošanās attiecas uz standarta *OCTG* caurulēm un projekta vadiem.

165 Savos replikas rakstos *Nippon*, *JFE-Kawasaki* un *JFE-NKK* apgalvo, ka atsauce 1990. gada 24. jūlija sanāksmes piezīmēs par EEK stiprināšanu, kam vajadzēja novest pie Uzlaboto Noteikumu pieņemšanas, attiecās uz Padomes Direktīvas 90/531 spēkā stāšanās 1990. gadā. Attiecībā uz britu tirgu šai direktīvai bija jāaizstāj *OSO* ieviestā valsts preferenču sistēma ar Kopienas preferenču sistēmu, ar ko Kopienas ražotājiem būtu iespējams gūt panākumus tirgū ar nosacījumu, ka to piedāvātās cenas nepārsniedz ārpuskopienas ražotāju piedāvātās ne vairāk kā par 3 %. Tādējādi 1990. gada 24. jūlija sanāksmes piezīmēs ir izskaidrojama piezīme par iespēju, ka *OSO* 1993. gadā *accorde aux producteurs européens la préférence de 3 % qu'elle accorde aujourd'hui aux producteurs UK* (piešķirt Eiropas ražotājiem to 3 % preferenci, ko tā pašlaik piešķirusi Apvienotās Karalistes ražotājiem). Lai turpinātu gūt labumu no nu jau Kopienas preferencēm, *Corus* uzskatīja par nepieciešamu pēc savas ražotnes slēgšanas noslēgt cauruļu bez vītnes piegādes līgumus ar Eiropas ražotājiem. Tas vien izskaidro šādu cauruļu bez vītnes piegādātāju izvēli. Tāpat arī *Vallourec*, kas organizēja *Corus* jauno piegāžu sistēmu, bija ieinteresēta saglabāt *Corus* stāvokli Apvienotās Karalistes ārzonās tirgū attiecībā uz *premium OCTG* caurulēm, jo tā bija *VAM* tehnoloģijas, ko izmantoja *Corus*, licences turētāja.

166 Šajā sakarā no *Réflexions stratégiques* izriet, ka *Vallourec* bija iecerējis piedraudēt *Corus* ar *VAM* licences atņemšanu, lai tas nepirktu caurules bez vītnes no *Nippon* un *JFE-Kawasaki*. Tādējādi divpusējie cauruļu bez vītnes piegādes līgumi starp *Vallourec* un citiem cauruļu bez vītnes ražotājiem, no vienas puses, un *Corus*, no otras, bija Eiropas ražotāju komerciālās ieinteresētības paaugstināt savas cauruļu bez vītnes tirdzniecības apjomus rezultāts. Pēc japāņu prasītāju domām, nav iemesla pieņēmumam, ka cauruļu bez vītnes tirgus sadalei Eiropas ražotāju starpā bija nepieciešams pamudinājums līguma ar japāņu ražotājiem veidā.

- 167 Katrā ziņā līgumi, ko *Corus* noslēdza ar trim citiem Eiropas ražotājiem par cauruļu bez vītnes piegādi un kas izbeidzās laikposmā no 1997. līdz 1999. gadam, noteikti nav uzskatāmi par Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma īstenošanu, jo pārkāpums turpinājās tikai, vēlākais, līdz 1995. gadam.
- 168 Būtisks šai sakarā arī ir japāņu prasītāju iepriekš izklāstītais arguments, ka Komisijas veiktā dokumentu, kas atsaucas uz Noteikumiem un jo īpaši — šajā kontekstā — attiecībā uz Uzlabotajiem Noteikumiem analīze ir kļūdaina.
- 169 Visbeidzot, japāņu prasītāju interesēs ir apstrīdēt Komisijas Apstrīdētā lēmuma 164. apsvērumā izklāstīto pieņēmumu, jo viena no šā pieņēmuma sekām ir tā, ka Komisija japāņu un Eiropas ražotājiem ir uzlikusi vienādu naudas sodu, kaut arī pirmie ir iesaistījušies divos pārkāpumos, bet pēdējie — tikai vienā.
- 170 Komisija paskaidro, ka no piezīmēm no 1990. gada 24. jūlija sanāksmes izriet, ka Eiropas ražotājiem šķitis, ka tiem jāpieņem pasākumi, lai izvairītos no tā, ka ražotnes slēgšanas rezultātā britu tirgus vairs nebūtu aizsargāts iekšējā tirgus Noteikumu nozīmē. Komisijas argumenti Apstrīdētā lēmuma 164. apsvērumā ir tādi, ka Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētā pārkāpuma mērķis ir bijis nodrošināt, ka *Corus* vienošanās nozīmē paliek “vietējais” ražotājs, kā tas paskaidrots Apstrīdētā lēmuma 102. apsvērumā.
- 171 Komisija uzskata, ka japāņu ražotājiem nav tiesiskas intereses apstrīdēt 2. panta secinājumus par citiem uzņēmumiem piedēvēto pārkāpumu. Nav nemaz nepieciešams, lai tie būtu piedalījušies pārkāpumā, lai stimulētu Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu lēmuma 164. apsvērumā minētajā veidā. Tādējādi nav

nozīmes, ka *Sumitomo* varēja nezināt par Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto vienošanos, kā tas apgalvo, un ka pārkāpums varēja beigties vēlāk, nekā noteikts 1. pantā.

- 172 Visbeidzot, pat ja japāņu prasītāji var pamatoti apstrīdēt Komisijas argumentus attiecībā uz pāreju no Noteikumiem uz Uzlabotajiem Noteikumiem, ar to nekādi netiek apdraudēts Komisijas galvenais secinājums — par Noteikumu pastāvēšanu. Arguments, ka atsauce uz Uzlabotajiem Noteikumiem attiecas uz Direktīvas 90/531 spēkā stāšanos ir maz ticams, ņemot vērā Apstrīdētajā lēmumā minētos dokumentāros pierādījumus, jo īpaši piezīmi par 1990. gada 24. jūlija sanākumi.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

Ievada apsvērumi

- 173 Pirmkārt, attiecībā uz pierādījumiem par EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu jāņem vērā, ka Komisijai ir pienākums pierādīt tās konstatētos pārkāpumus un sniegt pierādījumus ar pietiekamu juridisko spēku par pārkāpumu veidojošiem apstākļiem (iepriekš 56. punktā minētā sprieduma lietā *Baustahlgewebe*/Komisija 58. punkts un iepriekš 56. punktā minētā sprieduma lietā *Komisija/Anic Partecipazioni* 86. punkts).
- 174 Tomēr par prasību atcelt tiesību aktu saskaņā ar EKL 230. pantu Kapienu tiesa var tikai pārbaudīt apstrīdētā akta likumību.

- 175 Tādējādi attiecībā uz prasību par Komisijas lēmuma, ar ko konstatēts konkurences noteikumu pārkāpums un uzlikti naudas sodi tā adresātiem, atcelšanu tiesas pienākums ir novērtēt, vai pierādījumi un pārējā informācija, uz ko savā lēmumā atsaucas Komisija, ir pietiekama apgalvotā pārkāpuma konstatācijai (šai sakarā skat. iepriekš 61. punktā minētā PVC II 891. punktu).
- 176 No tā izriet, ka Komisija Apstrīdētā lēmuma atbalstam nevar iesniegt jaunus pierādījumus, kas lēmumā nav minēti. Tomēr, ciktāl prasītāji, pamatojoties uz Pirmās instances tiesai viņu iesniegtiem citiem dokumentiem, mēģina pierādīt, ka Komisijas apgalvojums ir kļūdainis, Komisija var atbildēt uz viņu argumentiem, pamatojoties uz attiecīgajiem dokumentiem.
- 177 Turklāt šaubu gadījumā šīs šaubas ir jāinterpretē par labu pārkāpumā apsūdzētajiem uzņēmumiem (šajā sakarā skat. iepriekš 56. punktā minētā sprieduma lietā *United Brands/Komisija* 265. punktu). Tādēļ tiesa nevar secināt, ka Komisija pārkāpumu ir konstatējusi juridiski pietiekami, ja tai par to vēl saglabājas šaubas, jo īpaši attiecībā uz lēmuma par soda naudas uzlikšanu atcelšanas procedūru.
- 178 Iepriekš minētajā situācijā ir nepieciešams ņemt vērā nevainīguma prezumpciju, kas izriet jo īpaši no Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (ECTK) 6. panta 2. daļas, kas ir vienas no pamattiesībām, kuras saskaņā ar Kopienų Tiesas judikatūru, ko apstiprina Vienotā Eiropas akta preambula un Līguma par Eiropas Savienību 6. panta 2. punkts, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas, kas pasludināta 2000. gada 7. decembrī Nicā (OV C 364, 1. lpp.), 47. pants, ir aizsargātas Kopienų tiesiskajā sistēmā. Ņemot vērā attiecīgo pārkāpumu raksturu un tam sekojošo sodu raksturu un bardzību, nevainīguma prezumpcija ir piemērojama cita starpā attiecībā uz tām uzņēmumiem piemērojamām procedūrām par konkurences noteikumu pārkāpšanu, kuru sekas var būt soda nauda vai periodisku soda maksājumu uzlikšana (šajā sakarā skat. Eiropas Cilvēktiesību Tiesas 1984. gada

21. februāra spriedumu lietā *Öztürk*, A Nr. 73 un 1987. gada 25. augusta spriedumu lietā *Lutz*, A Nr. 123-A, un Eiropas Kopienu Tiesas 1999. gada 8. jūlija sprieduma lietā C-199/92 P *Hüls*/Komisija, *Recueil*, I-4287. lpp., 149. un 150. punktu un sprieduma lietā C-235/92 P *Montecatini*/Komisija, *Recueil*, I-4539. lpp., 175. un 176. punktu).

179 Tādējādi, kā pamatoti norāda japāņu prasītāji, Komisijai ir jāsniedz pietiekami precīzi un loģiski pierādījumi, lai pierādītu pārkāpuma esamību (šajā sakarā skat. iepriekš 57. punktā minētā sprieduma lietā *CRAM* un *Rheinzink*/Komisija 20. punktu; iepriekš 56. punktā minētā sprieduma lietā Kokšķiedras masa II 157. punktu; iepriekš 57. punktā minētā sprieduma lietā *SIV* u.c./Komisija 193.–195., 198.–202., 205.–210., 220.–232., 249., 250. un 322.–328. punktu; un iepriekš 57. punktā minētā sprieduma lietā *Volkswagen*/Komisija 43. un 72. punktu).

180 Tomēr ir svarīgi uzsvērt, ka katram Komisijas iesniegtajam pierādījumam par katru pārkāpuma aspektu nav noteikti jāatbilst šiem kritērijiem. Ir pietiekami, ja pierādījumu kopums, uz ko iestāde atsaucas, kopumā ņemot atbilst šiem kritērijiem (šajā sakarā skat. iepriekš 61. punktā minētā sprieduma lietā *PVC* II 768.–778. punktu, un jo īpaši 777. punktu, ko attiecīgajā aspektā apstiprinājusi Eiropas Kopienu Tiesa sava 2002. gada 15. oktobra sprieduma apvienotajās apelācijas lietās C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P — C-252/99 P un C-254/99 P *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, *Recueil*, I-8375. lpp., 513.–523. punktā).

181 Jāatgādina arī, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru no EKL 81. panta 1. punkta izriet, ka, neņemot vērā to sekas, vienošanās uzņēmumu starpā ir aizliegtas, ja to mērķis ir deformēt konkurenci (skat. jo īpaši iepriekš 56. punktā minētā sprieduma lietā Komisija/*Anic Partecipazioni* 123. punktu). Šajā gadījumā Komisija lielākoties ir pamatojusies uz faktu, ka Apstridētā lēmuma 1. pantā minētās vienošanās mērķis bija ierobežot konkurenci. Turklāt tā lēmuma 62. un 67. apsvērumā ir atsaukusies uz vairākiem dokumentāriem pierādījumiem, kas, pēc tās domām, pierāda kā vienošanās pastāvēšanu, tā arī tās mērķi ierobežot konkurenci.

- 182 Šim apstāklim var būt būtiskas sekas attiecībā uz šā pamata pirmo daļu, kas būtībā pamatojas uz to, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētajam pārkāpumam nav konkurenci deformējoša iespaids (skat. iepriekš 55. punkta 1. teikumu).
- 183 Pirmkārt, jākonstatē, ka japāņu prasītāju argumenti par to, ka attiecīgajai vienošanās nav tai piedēvēto iespaidu, pat, ja tie būtu pamatoti, paši par sevi nevar būt pamats lēmuma 1. panta atcelšanai (šajā sakarā skat. Tiesas 1990. gada 11. janvāra sprieduma lietā *C-277/87 Sandoz Prodotti Farmaceutici/Komisija, Recueil, I-45. lpp., 30. punktu* un Pirmās instances tiesas 1995. gada 6. aprīļa sprieduma lietā *T-143/89 Ferriere Nord/Komisija, Recueil, II-917. lpp., 30. punktu*).
- 184 Par īpašām vienošām, kuras, tāpat kā tā, kuras pastāvēšanu konstatējusi Komisija šajā lietā, attiecas uz attiecīgo iekšējo tirgu ievērošanu, Pirmās instances tiesa iepriekš 66. punktā minētā spriedumā lietā *Cemets 1085.–1088. punktā* ir konstatējusi, ka, pirmkārt, to mērķis ir ierobežot konkurenci un tādēļ tās pieskaitāmas to vienošanos kategorijai, kas aizliegtas ar EKL 81. panta 1. punktu, un, otrkārt, ka šis mērķis, kura eksistence attiecīgajā gadījumā tika neapstrīdami konstatēta ar dokumentārajiem pierādījumiem, nevar tikt attaisnots ar konkurenci deformējošo darbību ekonomiskā konteksta analīzi.
- 185 Šajā sakarā jāatzīmē, ka attiecībā uz pārkāpuma pastāvēšanu nav nozīmes, vai japāņu prasītāju interesēs bija noslēgt Komisijas Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto vienošanos ar konkurenci deformējošu iespaidu, ja ar Komisijas lietas materiālos atrodamajiem pierādījumiem ticis konstatēts, ka tie ir noslēguši šo vienošanos.

186 Otrkārt, jāpiebilst, ka arguments par to, ka japāņu prasītāji ir pierādījuši apstākļus, kas Komisijas konstatētos faktus parāda citā aspektā un tādējādi šos faktus var izskaidrot citādāk, nekā to dara Komisija, secinādama, ka ir pārkāpti Kopienas konkurences noteikumi (iepriekš 57. punktā minētā sprieduma lietā *CRAM* un *Rheinzink*/Komisija, 16. punkts; iepriekš 56. punktā minētā sprieduma lietā *Kokšķiedras masa II* 126. un 127. punkts un iepriekš 61. punktā minētā sprieduma lietā *PVC II* 725. punkts), nav attiecināms uz šo lietu. Jāuzsver, ka judikatūra, ar ko pamatots šis arguments, attiecas uz apstākļiem, kuros Komisija, lai konstatētu pārkāpumu, atsaucas tikai uz attiecīgo uzņēmumu darbībām tirgū.

187 Kā iepriekš secināts, Komisija ir atsaukusies uz dokumentārajiem pierādījumiem, lai pierādītu konkurenci deformējošās vienošanās pastāvēšanu. No tā izriet, ka judikatūra, uz ko atsaukušies japāņu prasītāji, šajā gadījumā būtu attiecināma tikai tad, ja vien Komisija nespētu pierādīt pārkāpuma pastāvēšanu uz tās sniegto dokumentāro pierādījumu pamata. Šādos apstākļos prasītājiem, kas Pirmās instances tiesai lūdz atzīt par spēkā neesošu Apstrīdētā lēmuma 1. pantu, ir pienākums ne tikai sniegt ticamu alternatīvu Komisijas viedoklim, bet arī pierādīt, ka Apstrīdētajā lēmumā minētie pierādījumi, ar ko tiek konstatēts pārkāpums, ir nepietiekami (šajā sakarā skat. iepriekš 61. pantā minētā sprieduma lietā *PVC II* 728. punktu).

188 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ir nepieciešams šā pamata pirmās divas daļas izskatīt kopumā, pirmo daļu izskatot kā pakārtotu otrajai attiecībā uz dokumentāro pierādījumu juridisko spēku pamata. Pēc tam pamata trešā daļa jāizskata atsevišķi.

Pamata otrā daļa: pierādījumu pierādījuma spēka trūkums un, pakārtoti, pirmā daļa, kurā apgalvots, ka apgalvotā vienošanās ir pretrunā ar situāciju Apvienotās Karalistes ārzonas tirgū un citos tirgos

— Verlukas paskaidrojumi

189 Jāpiezīmē, ka, pirmkārt, Komisija Apstrīdētajā lēmumā (skat. 131. apsvērumu) un savos izteikumos šajās lietās diezgan lielā mērā atsaucas uz Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumu, papildinot to ar viņa 1996. gada 14. oktobra paskaidrojumu un dokumentu ar nosaukumu *Vérification auprès de Vallourec* (turpmāk tekstā, kopā ņemti — “Verlukas paskaidrojumi”). Verlukas paskaidrojumu nozīmīgums esot tajā, ka tie veido vienīgo pierādījumu, ar ko var konstatēt visus pārkāpuma aspektus, jo īpaši tā ilgumu un attiecīgos izstrādājumus.

190 Saskaņā ar Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumu vienošanās, ko apzīmēja ar “*Fundamentals*” (Noteikumi) pušu iekšējie tirgi bija “aizsargāti”, izņemot Apvienotās Karalistes ārzonas tirgu, kas bija “daļēji aizsargāts” tādā veidā, ka konkurentam bija jāsaazinās ar vietējo naftas cauruļu ražotāju [*Corus*], pirms izteikt savu piedāvājumu (skatīt Apstrīdētā lēmuma 53. un 62. apsvērumu). Saskaņā ar 1996. gada 17. septembra paskaidrojumu izstrādājumi, uz ko attiecās vienošanās, bija “caurules ar standarta vītņi (izslēdzot *premium* caurules) un [projekta vadi]” (skatīt Apstrīdētā lēmuma 56. apsvērumu). Ir noteikts arī pārkāpuma ilgums, jo Verluka paskaidro, ka “ši tirdzniecība ir sākusies pēc 1977. gada krituma tirgū” (Apstrīdētā lēmuma 55. apsvēruma) un beidzās “pirms mazliet vairāk kā gada” (Apstrīdētā lēmuma 96. apsvēruma). Attiecībā uz vienošanās praktisko pusi Verluka apraksta sanāksmju, kas notikušas divreiz gadā, sistēmu (Apstrīdētā lēmuma 60. apsvēruma).

191 Komisija Apstrīdētā lēmuma 57. apsvērumā apgalvo, ka Verluka 1996. gada 14. oktobra paskaidrojumos ir minējis, ka “parasti sanāksmēs no Eiropas puses ir piedalījušies [*Corus*] (līdz beidza ražot *OCTG*), *Dalmine*, *Mannesmann* un *Vallourec* [un] japāņi [*JFE-NKK*], [*JFE-Kawasaki*], [*Nippon*] un [*Sumitomo*]”. Turklāt, tā kā Komisija Apstrīdētā lēmuma 60. apsvērumā secina, ka Verluka nevis savos 1996. gada 17. septembra paskaidrojumos, kā to apstiprina Komisija, bet gan viņa 1996. gada 14. oktobra paskaidrojumu 2. pielikumā ir sniedzis piecu Eiropas-Japānas kluba sanāksmju sarakstu — 1992. gada 14. aprīlī Florencē, 1992. gada 23. oktobrī Tokijā, 1993. gada 19. maijā Parīzē, 1993. gada 5. novembrī Tokijā un 1994. gada 16. martā Kannās.

192 Šajā sakarā neviens Kopienas tiesību noteikums vai princips neliedz Komisijai pret uzņēmumu atsaukties uz citu pārkāpumā iesaistīto uzņēmumu paskaidrojumiem (iepriekš 61. punktā minētā sprieduma lietā PVC II 109. un 512. punkts). Pretējā gadījumā Komisijas pienākums pierādīt darbības, ar ko pārkāpts EKL 81. un 82. pants, būtu neiespējams un nesavienojams ar tai ar EKL piešķirto uzdevumu pārraudzīt šo noteikumu pienācīgu piemērošanu (iepriekš 61. punktā minētā sprieduma lietā PVC II 512. punkts).

193 Šajā lietā ir nepieciešams sākumā noskaidrot Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumos lietotā jēdziena “*échanges*” nozīmi. Kā secinājusi Komisija, ir skaidrs, ka šā vārda atveidošana ar angļu vārdu “tirdzniecība” Apstrīdētā lēmuma angļu valodas versijas 10. zemsvītras piezīmē ir nepareiza un patiesībā šis jēdziens nozīmē, ka ir notikušas sarunas starp Eiropas un japāņu tērauda cauruļu ražotājiem. Tādējādi Komisija pareizi norādījusi uz frāzi, kas citēta iepriekš 190. punktā, kurā šis jēdziens minēts, aprakstot vienošanos, par ko tiek kritizēti japāņu un Eiropas ražotāji.

194 Vēl jāuzsver, ka japāņu prasītāji nenoliedz, ka ir notikušas japāņu un Eiropas bezšuvju tērauda cauruļu ražotāju pārstāvju sanāksmes (skatīt Apstrīdētā lēmuma 131. apsvērumu). Turklāt *JFE-NKK*, *JFE-Kawasaki* un *Sumitomo* nenoliedz, ka tās ir

piedalījušās šajās sapulcēs, bet uzsver, ka vienīgā informācija, kas viņām par tām ir, izriet no to darbinieku atmiņām, un ka šīs atmiņas nav visai drošas, ņemot vērā laiku, kas pagājis kopš sanāksmēm.

¹⁹⁵ *Nippon* savukārt paskaidro, ka neviens no tās darbiniekiem šādas sanāksmes nav apmeklējis, bet nevarot arī izslēgt iespēju, ka daži bijušie darbinieki ir to darījuši. Tomēr viens fakts *Nippon* 1997. gada 4. decembra atbildē uz Komisijas papildu jautājumiem, proti, ka X, kas bijis atbildīgs par tērauda cauruļu eksportu, bijis komandējumā uz Kannām 1994. gadā no 14. līdz 17. martam, atbalsta Komisijas apgalvoto par *Nippon* dalību attiecīgajās sanāksmēs, jo viena no Verlukas minētajām Eiropas-Japānas kluba sanāksmēm notika 1994. gada 16. martā Kannās (Apstrīdētā lēmuma 60. apsvērums). Tajā pašā atbildē *Nippon* paskaidro, ka nevar paskaidrot šā ceļojuma vai citu savu darbinieku ceļojumu uz Florenci mērķi, jo šajās pilsētās tai klientu nav.

¹⁹⁶ Šajos apstākļos Komisija varēja secināt, ka Verlukas 1996. gada 14. oktobra paskaidrojumā nosauktie japāņu prasītāji (skatīt iepriekš 191. punktu), tai skaitā arī *Nippon*, faktiski piedalījās viņa aprakstītajās Eiropas-Japānas kluba sanāksmēs.

¹⁹⁷ Tomēr četri japāņu prasītāji noliedz, ka šajās sanāksmēs būtu bijusi noslēgta kāda vienošanās par Eiropas vai Japānas tirgu sadali. *JFE-NKK*, *JFE-Kawasaki* un *Sumitomo* apgalvo, ka šīs sanāksmes attiecās uz vispārīgiem jautājumiem saistībā ar trešo valstu tirgiem, kā Krievija un Ķīna.

- 198 Šajā stadijā Komisijas un japāņu prasītāju viedokļu atšķirība attiecas uz jautājumu, vai šajās sanāksmēs ir tikusi noslēgta aizliegta vienošanās par abpusēju iekšējo tirgu respektēšanu attiecībā uz Apstridētā lēmuma 1. pantā minētajiem izstrādājumiem, proti, attiecībā uz standarta *OCTG* caurulēm un projekta vadiem.
- 199 Japāņu prasītāji uzskata, ka Verlukas paskaidrojumi ir pārāk neprecīzi, lai veidotu pat vāju pierādījumu par Komisijas apgalvotās vienošanās par tirgus sadali pastāvēšanu. Jo īpaši tie apgalvo, ka Verlukas sniegtais Apvienotās Karalistes ārzonas tirgus daļējās aizsardzības sistēmas apraksts, saskaņā ar kuru "Apvienotās Karalistes ārzonas tirgus tika uzskatīts par daļēji aizsargātu: konkurentam bija jāsazinās ar vietējo naftas atradņu vadu un cauruļu ražotāju, pirms izteikt savu piedāvājumu un ka šis noteikums vairāk vai mazāk tika ievērots", nav precīzs un neatspoguļo realitāti, un to neapstiprina citi Komisijas iesniegtie dokumenti. Turklāt, pēc japāņu prasītāju domām, starp Komisijas nostāju Apstridētā lēmuma 62. apsvērumā, kas pamatota ar Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumu, saskaņā ar ko Apvienotās Karalistes ārzonas tirgus bija tikai daļēji aizsargāts, un Apstridētā lēmuma 101. un 102. apsvērumu, kuros aprakstīta tirgus sadales sistēma, pastāv pretruna.
- 200 Attiecībā uz pēdējo iebildumu ir pietiekami paskaidrots, ka minētajā 101. un 102. apsvērumā Noteikumu konkurenci deformējošais mērķis ir aprakstīts vispārīgi, Komisijas juridiskā novērtējuma par Apstridētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu kontekstā, un tas ir jāizskata kopā ar 62. apsvērumu, kurā Noteikumu darbības sika izklāsta kontekstā, ņemot vērā savāktos pierādījumus, jau ir paskaidrots, ka Apvienotās Karalistes ārzonas tirgum ir bijis īpašs statuss. Tādēļ japāņu prasītāju arguments šajā sakarā ir noraidāms.

201 Par argumentu, ka Eiropas-Japānas kluba sanāksmes nekad nav attiekušās uz Kopienas tirgiem, jāatzīmē, ka, ja saskaņā ar Verluku, sanāksmēs tikuši apspriesti “svarīgie notikumi, kas ietekmēja naftas produktu tirgu (Amerikas VRA, politiskās nekārtības PSRS, attīstība Ķīnā...)”, tas neizslēdz, ka tajās tiek konstatēta arī “iepriekš minēto Noteikumu piemērošana”. Tādējādi no Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojuma izriet, ka Noteikumu piemērošana, kas galvenokārt saistīta ar japāņu ražotāju respektu pret Eiropas ražotāju iekšējiem tirgiem, ir viens no jautājumiem, kas ticis apspriests šajās sanāksmēs.

202 Šajā sakarā jāpatur prātā, ka Komisijas uzdevums ir sodīt par EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumiem un ka vienošanās par tirgu vai piegādes avotu sadali ir konkrēti minētas EKL 81. panta 1. punkta c) apakšpunktā un ar šo noteikumu aizliegtas. Tādējādi ir pietiekami, ja Komisija konstatē, ka uzņēmumi ir noslēguši vienošanos, kas ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm, un tās mērķis ir bijusi Kopienas tirgus sadale par vienu vai vairākiem izstrādājumiem, lai šī vienošanās veidotu pārkāpumu.

203 Jāpiebilst arī, ka praksē Komisijai bieži vien ir pienākums pierādīt pārkāpuma pastāvēšanu apstākļos, kas nebūt nesekmē šo uzdevumu, jo var būt pagājuši vairāki gadi kopš notikumiem, kas veido pārkāpumu, un vairāki uzņēmumi, pret kuriem ierosināta izmeklēšana, nav ar viņu aktīvi sadarbojušies. Tā kā Komisijai noteikti ir jāpierāda, ka vienošanās par tirgus sadali ir bijusi noslēgta (skatīt iepriekš 177. un 178. punktu), būtu pārmērīgi prasīt tai arī iesniegt pierādījumus par šā mērķa sasniegšanas konkrēto mehānismu (skatīt pēc analogijas Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija sprieduma lietā T-310/94 *Gruber+Weber/Komisija, Recueil*, II-1043. lpp., 214. punktu). Pārkāpumā vainīgajam uzņēmumam būtu pārāk vienkārši izvairīties no soda, ja tas varētu savus pierādījumus pamatot ar tās

informācijas neskaidrību, kas sniegta par aizliegtās vienošanās darbību apstākļos, kuros vienošanās konkurenci deformējošais mērķis tomēr ticis pietiekami konstatēts. Uzņēmumi šādos apstākļos var pienācīgi aizstāvēties, jo tiem ir dota iespēja sniegt paskaidrojumus par visiem pierādījumiem, ko pret tiem savākusi Komisija.

204 Turklāt Komisija atsaucas uz iepriekš 66. punktā minēto spriedumu Cementa lietā (1838. punkts), lai aizstāvētu savu viedokli, ka tai ir tiesības nepieciešamības gadījumā atsaukties tikai uz vienu dokumentu, lai konstatētu pārkāpumu, pieņemot, ka šā dokumenta kā pierādījuma vērtība nav apšaubāma un ka tas skaidri pierāda pārkāpuma pastāvēšanu. Tā uzskata, ka šo noteikumu izskatāmās lietas apstākļos var piemērot attiecībā uz Verlukas paskaidrojumiem.

205 Šajā sakarā jāuzskata, ka, pretēji japāņu prasītāju uzskatam, Verlukas paskaidrojumiem ir ne tikai ticami, bet tiem ir īpaši liels pierādījuma spēks, jo tie ir sniegti *Vallourec* vārdā. Uzņēmuma vārdā sniegtas atbildes ir nozīmīgākas nekā tās, ko, būtu sniedzis vienkārši uzņēmuma darbinieks neatkarīgi no viņa pieredzes vai secinājumiem (skatīt, kaut arī par to iesniegta apelācija, Pirmās instances tiesas 2002. gada 20. marta sprieduma lietā T-23/99 LR AF 1998/Komisija, *Recueil*, II-1705. lpp., 45. punktu).

206 Vēl Verlukas paskaidrojumu svarīgumu pastiprina fakts, ka būdams *Vallourec Oil & Gas* direktors viņam bija profesionāls pienākums rīkoties uzņēmuma interesēs. Tādējādi viņš nevarēja bez domāšanas atzīt pārkāpuma pastāvēšanu, neapsverot šādas rīcības sekas, un izmeklēšanas materiālos nav nekā, kas liecinātu, ka viņš šo pienākumu nebūtu pildījis.

207 Katrā ziņā Verluka bija sevis aprakstīto apstākļu tiešs liecinieks. Komisija sava atbildes raksta lietā T-67/00 28. punktā ir paskaidrojusi, ka Verluka kā *Vallourec Oil & Gas* direktors pats ir piedalījies Eiropas-Japānas kluba sanāksmēs, un neviens to nav apstrīdējis.

208 Turklāt jāpiezīmē, ka Verluka rakstiski atbildēja uz viņam mutiski uzdotajiem jautājumiem, ko viņam 1996. gada 17. septembra izmeklēšanā uzdeva Komisijas amatpersonas, lūdzot viņam sniegt komentārus par lielākoties viņa paša sastādītajiem dokumentiem, kuri Komisijas rīcībā bija nonākuši iepriekšējās izmeklēšanas laikā 1994. gada 1. un 2. decembrī. Verluka apstiprināja un papildināja jau sniegto informāciju savā 1996. gada 14. oktobra paskaidrojumā, kā arī, atkal rakstveidā, 1997. gada 18. decembrī veiktās jaunās izmeklēšanas laikā. Viņa 1996. gada 14. oktobra paskaidrojums bija sniegts attiecībā uz informācijas pieprasījumu, kuru, kā viņš paskaidro, viņš saņēmis 1996. gada 30. septembrī, un tas ticis nosūtīts Komisijai, kopiju nosūtot arī advokātam Vinkleram [*Winckler*] no juridiskā biroja *Cleary Gotlieb, Steen & Hamilton*.

209 1996. gada 17. septembra izmeklēšanas laikā Verluka jau vairāk kā 18 mēnešus zināja, ka Komisijas rīcībā ir viņa sastādīti dokumenti par kontaktiem ar konkurentiem, īpaši ar *Corus*. Tādējādi viņš varēja apdomāt, kā atbildēt uz jautājumiem, ko šo dokumentu sakarā varētu uzdot Komisija. Attiecībā uz 1996. gada 14. oktobra paskaidrojumu — Verlukam bija divas nedēļas laika to sagatavot.

210 No visiem iepriekš minētajiem apstākļiem izriet, ka Verluka savus paskaidrojumus ir sniedzis, tos iepriekš pārdomājot. Šis fakts padara tos vēl vairāk uzticamus.

- 211 Piedevām Komisija pamatoti uzsver, ka paskaidrojumi, kas ir pret to sniedzēja interesēm, principā ir uzskatāmi par īpaši ticamiem pierādījumiem. Šajā gadījumā Verlukas paskaidrojumi bija pret *Vallourec*, kuru viņš pārstāvēja, interesēm, ņemot vērā, ka Komisija pret to bija ierosinājusi izmeklēšanu.
- 212 Jāsecina, ka, ja persona, kurai lūgts sniegt paskaidrojumus par dokumentiem, kā Komisija lūdza Verlukam, atzīst, ka ir izdarījusi pārkāpumu un atzīst faktus, kuri pārsniedz tos, kuri tieši secināmi no attiecīgajiem dokumentiem, tad, *a priori*, ja īpaši apstākļi neliecina par pretējo, persona ir apņēmusies teikt taisnību.
- 213 Japāņu prasītāji iebilst pret šo secinājumu, apgalvojot, ka izskatāmajā lietā Eiropas ražotāju darbinieki, kas sniedza paskaidrojumus, bija ieinteresēti zaudējumu samazināšanā, atzīstot vienošanos ar japāņu ražotājiem, lai novērstu Komisijas uzmanību no Noteikumu nozīmes attiecībā uz Eiropas tirgus sadali Eiropas ražotāju starpā, kas ir daudz smagāks pārkāpums.
- 214 Tomēr tas, ka Eiropas ražotāji ir atzinuši vienošanās ar japāņu ražotājiem par tirgus sadali pastāvēšanu, nebūt obligāti nenoslēpj faktu par Eiropas tirgus sadali viņu pašu starpā. Turklāt nav ticams, ka *Vallourec*, ar Verlukas starpniecību, būtu atzinis pārkāpumu un tajā pašā laikā slēptu līdzīgu pārkāpumu, kas turklāt pamatots ar dažiem no tā atzītājiem, tikai ģeogrāfiskā ziņā atšķirīgiem, faktiem. Jāsecina, ka persona, kas šādi rīkojusies, ir ļoti riskējusi, palīdzot Komisijai konstatēt šos faktus, ar ko var tikt konstatēts arī šīs personas izdarītais pārkāpums, nesaņemot par to būtisku soda naudas samazinājumu par sadarbību.

- 215 Tātad japāņu prasītāju šajā sakarā izvirzītais viedoklis nav pārlicinošs un Verlukas paskaidrojumus nevar padarīt neuzticamus. Attiecībā uz *JFE-Kawasaki* argumentu par to, ka Verluka savos 1996. gada 17. septembra paskaidrojumos ir aprobežojies tikai ar viena dokumenta — *Quelques informations* — komentēšanu, pietiek konstatēt, ka šajā paskaidrojumā, kas turklāt neattiecas uz šo dokumentu, ir noteikti minēta vienošanās par tirgus sadali attiecībā uz divu veidu izstrādājumiem. Tādējādi nav iemesla uzskatīt, ka Verluka savos paskaidrojumos ir aprobežojies tikai ar šī viena dokumenta komentēšanu, un tādējādi nepietiekami novērtēt tā nozīmīgumu.
- 216 Attiecībā uz dokumentu *Vérification auprès de Vallourec JFE-Kawasaki* uzskata, ka Verluka tajā ir apstiprinājis, ka pārējie Apstrīdētajā lēmumā minētie ārzonas tirgi — visi citi, izņemot Apvienotās Karalistes ārzonas tirgu — netika uzskatīti par iekšējiem tirgiem Noteikumu nozīmē. Šajā sakarā ir pietiekami secināt, ka Verluka ir sniedzis attiecīgo paskaidrojumu, atbildot uz šādu Komisijas jautājumu: “Kāds bija dažādo ārzonas tirgu (Nīderlandes, Dānijas, Apvienotās Karalistes, Norvēģijas, Ķīnas) statuss?” Ņemot vērā iepriekš minēto, ir skaidrs, ka paskaidrojums nozīmē tikai to, ka Nīderlandes, Dānijas, Norvēģijas un Ķīnas tirgi nebija iekšējie tirgi un tas pilnīgi nav attiecināms uz Vācijas, Francijas un Itālijas ārzonas tirgu statusu.
- 217 Par *Sumitomo* argumentu, kas pamatots uz atsauci *Vérification auprès de Vallourec* dokumentā uz to, ka sadales atslēgas dokuments ticis piemērots tikai attiecībā uz standarta izstrādājumiem, tātad uz visu veidu transporta vadiem, kas nebija standarta izstrādājumi, šis dokuments neattiecas. Jāpiezīmē, ka, sniedzot šos paskaidrojumus Verluka īpaši atbildēja uz jautājumu par ziņojumu par tikšanos ar *JF*. No šā ziņojuma izriet, ka tas attiecas vienīgi uz *OCTG* caurulēm, bet ne transporta vadiem, ļaujot nonākt pie slēdziena, ka Verlukas paskaidrojumi attiecas tikai uz *OCTG* caurulēm.

- 218 Katrā gadījumā, pat ja Verlukas paskaidrojums attiektos ne tikai uz *OCTG* caurulēm, bet arī uz transporta vadiem, un šajā sakarā viņš jau ir izteicies savā 1996. gada 17. septembra paskaidrojumā, ka pārkāpums attiecināms tikai uz standarta izstrādājumiem, no paskaidrojuma izriet, ka Eiropas-Japānas kluba locekļu iekšējo tirgu respektēšana un trešo valstu tirgiem piemērojamā sadales atslēga ir divi dažādi noteikumu aspekti. Tādējādi šis precizējums, kas attiecas tikai uz trešo valstu tirgiem, negrauj Komisijas pamata nostāju, ka Eiropas-Japānas kluba iekšējo tirgu sadale attiecas ne tikai uz standarta *OCTG* caurulēm, bet arī uz projekta vadiem. Turklāt jāuzsver, ka Verluks nav ne reizi mainījis savu paskaidrojumu, kurā minēts, ka aizliegtā vienošanās attiecas arī uz transporta vadiem.
- 219 Turklāt jāpatur prātā, ka saskaņā ar Pirmās instances tiesas judikatūru viena pārkāpumā apsūdzētā uzņēmuma, kas apsūdzēts par dalību aizliegtajā vienošanās, ko savukārt apstrīd pārējie apsūdzētie uzņēmumi, atzīšanās nevar tikt uzskatīta par pietiekamu šā uzņēmuma izdarītā pārkāpuma pierādījumu, ja to neaplicina arī citi pierādījumi (šajā sakarā skatīt iepriekš 58. punktā minētā sprieduma lietā *Enso-Gutzeit/Komisija* 91. punktu). Tādēļ jāsecina, ka, neņemot vērā to uzticamību, Verlukas paskaidrojumi jāapstiprina ar vēl citiem pierādījumiem, lai konstatētu Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu.
- 220 Tomēr, ņemot vērā Verlukas paskaidrojumu uzticamību, nepieciešamā apstiprinājuma ar citiem pierādījumiem pakāpe, kā precizitātes, tā arī dziļuma ziņā, šajā gadījumā ir mazāka, nekā tā būtu, ja tas nebūtu tik uzticams. Tādējādi var secināt, ka, ja Verlukas un Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētās vienošanās par tirgus sadali pastāvēšanu un atsevišķus tās aspektus apstiprinātu vēl vairāki savā starpā saskaņoti pierādījumi, Verlukas paskaidrojumi būtu pietiekami, lai saskaņā ar noteikumu, kas izriet no iepriekš 66. punktā minētā sprieduma Cementa lietā 1838. punkta un uz ko atsaucas Komisija, pierādītu arī citus Apstrīdētā lēmuma aspektus (skatīt iepriekš

204. punktu). Turklāt, pieņemot, ka kāds dokuments nav tiešā pretrunā Verlukas paskaidrojumiem attiecībā uz vienošanās par tirgus sadali pastāvēšanu vai tās saturu, tas, ka šis dokuments satur pierādījumus par būtiskiem šās vienošanās aspektiem, ir pietiekami, lai tas kļūtu par apstiprinošu pierādījumu pārkāpuma pierādījumu kopuma kontekstā (skat. iepriekš 180. punktu un tajā minēto judikatūru).

221 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir nepieciešams secīgi izvērtēt pārējos pierādījumus, uz ko Apstrīdētajā lēmumā atsaukusies Komisija, jo īpaši 62. un 67.–100. apsvērumā minētos, kā arī dažus citus dokumentus Komisijas izmeklēšanas materiālos, ciktāl par tiem Pirmās instances tiesā komentārus, pamatojoties uz saviem apsvērumiem, attiecībā uz Apstrīdētajā lēmumā minētās informācijas uzticamību ir snieguši citi lietas dalībnieki.

— *Vallourec* piezīmes

222 Apstrīdētā lēmuma 67. apsvērumā Komisija atsaucas uz piezīmi *Entretien BSC*, kura nav datēta, bet attiecas uz 1990. gada jūniju un atsaucas uz divām citām piezīmēm — piezīmēm par 1990. gada 24. jūlija sanākumi, ko parakstījis Verluka, un 1990. gada 1. jūnija piezīmēm ar nosaukumu *Renouvellement du contrat VAM BSC*. Komisija Apstrīdētā lēmuma 67. apsvērumā citē no piezīmēm *Entretien BSC*:

“[*Vallourec*] viedoklis ir tāds, ka mums nevajadzētu atvērt durvis japāņiem, ļaujot tiem piekļūt britu tirgum. Noteikumi ir jāpiemēro pilnībā. Vispirms Kluba prezidentam rakstiski jāinformē japāņu pārstāvji par viņu klātbūtni britu tirgū. Grūti iztēloties, ka [*Corus*] izdosies iegūt sadales atslēgu japāņu *PJ*, ja *SMI* tas nav izdevies jau vairākus mēnešus”.

223 Nākamais citāts no 1990. gada 24. jūlija sanāksmes piezīmēm ir minēts Apstrīdētā lēmuma 78. apsvērumā un attiecas uz tā 2. pantā minēto pārkāpumu:

“[*Mannesmann*] ir vienīgais Eiropas ražotājs, kas iedveš bailes japāņiem un kas var piespiest tos ievērot Uzlabotos Noteikumus. *Mannesmann* interesēs būtu aizstāvēt Noteikumus Apvienotajā Karalistē, jo pēc ražotnes slēgšanas tā segtu daļu cauruļu bez vītnes pieprasījuma britu tirgū”.

224 Saskaņā ar citu citātu no tām pašām piezīmēm, kas citēts tajā pašā apsvērumā:

“[*Corus*] un [*Vallourec*] viedokļi sakrīt, ka EEK stāvoklis ir tiktāl nostiprināts, lai būtu iespējama Noteikumu uzlabošana, kas japāņiem liegtu pieeju Apvienotās Karalistes tirgum pat pēc Klīdesdeilas ražotnes slēgšanas. [Filips Varlijs [*Philipp Varley*] no *Corus*] piebilda, ka simtprocentīga Noteikumu ievērošana Apvienotajā Karalistē nav iespējama, bet ja izņēmumi nepārsniegtu 15 000 tonnas gadā, situācija būtu pieņemama. [*Corus*] tomēr minēja iespēju iepirkt caurules bez vītnes no *UTM*, *SIDERCA* un *TAMSA* [Latīņamerikas ražotāji], lai izvairītos no sīvas konkurences no šo ražotāju puses”.

225 Attiecībā uz Apstrīdētajā lēmumā minētajiem pamatiem saistībā ar tā 2. pantā minētā pārkāpuma pastāvēšanu (80. apsvēruma), Komisija no piezīmēm *Réflexions sur le contrat VAM* citē šo:

“[...] ja [...] mēs varam pārliecināt japāņus neienākt Apvienotās Karalistes tirgū un ja problēmu būtu jārisina eiropiešu starpā. Šādā gadījumā caurules bez vītnes varētu sadalīt starp *Mannesmann*, *Vallourec* un *Dalmine*. Otrajā variantā, iespējams, mūsu interesēs būtu *Vallourec* piegādes kā cenas, tā apjoma ziņā pielīdzināt *Corus* tirgotajām *VAM*”.

226 Tajā pašā apsvērumā Komisija citē teikumu no *Réflexions stratégiques*, kurā izklāstīti iepriekš minētajā citātā minētās stratēģijas nosacījumi:

“*Mannesmann/DALMINE/Vallourec* pierunā *Corus* pirkt caurules bez vītnes prioritāri no Eiropas ražotājiem, kas savas piegādes sadala saskaņā ar noteiktu shēmu”.

227 Turklāt saskaņā ar citu citātu no *Réflexions stratégiques*, ko Komisija izmantojusi Apstrīdētā lēmuma daļā par Noteikumu ietekmi uz trešo valstu tirgiem (73. apsvērums), “lai nodrošinātu, ka japāņi neaiztiek Apvienoto Karalisti, tiek izteiktas bažas, ka Eiropas ražotājiem būs jādod kaut kas pretī (Tālie Austrumi, Tuvie Austrumi, pasaules procentu likmes pārskatīšana...)”.

228 Šie citāti no *Vallourec* piezīmēm skaidri un neapšaubāmi apstiprina Verlukas paskaidrojumos ietvertos apgalvojumus par Noteikumu pastāvēšanu. Komisija tiesā paskaidro, ka no šīm piezīmēm izriet, ka Noteikumi ir bijuši labi iedibināti un bez turpmākiem paskaidrojumiem saprotami *Vallourec* darbiniekiem, kas tos sastādīja, un to adresātiem.

229 Turklāt, kaut arī *Vallourec* piezīmēs nav skaidri aprakstīts Noteikumu raksturs, no tiem ir skaidrs, ka japāņu ražotājiem bija “jāievēro” šie noteikumi un ka “bailes” no *Mannesmann* bija līdzeklis, kā nodrošināt šo ievērošanu, jo īpaši “Apvienotajā Karalistē”. Šo secinājumu apstiprina fakts, ka, saskaņā ar 1990. gada 24. jūlija piezīmēm, *Vallourec* un *Corus* ieskicētā jaunā Noteikumu versija, Uzlabotie Noteikumi, liegs japāņiem piekļuvi Apvienotajai Karalistei pat pēc [*Corus*] ražotnes slēgšanas.

- 230 Šādos apstākļos jāņem vērā, ka šīs piezīmes apstiprina Verlukas paskaidrojumus minēto Noteikumu aprakstu, saskaņā ar ko šie noteikumi saturēja principā attiecīgo Eiropas ražotāju iekšējo tirgu aizsardzību pret japāņu ražotājiem. Tās arī apstiprina Verlukas paskaidrojumus attiecībā uz to, ka uz Apvienotās Karalistes ārzonas tirgu attiecās šie aizsardzības noteikumi, bet tam tomēr bija īpašs statuss. No šīm piezīmēm izriet, ka Eiropas ražotāji ļoti vēlējās saglabāt šādu Apvienotās Karalistes ārzonas tirgu, pastiprinot to līdz maksimumam, neņemot vērā to, ka *Corus*, kas bija vietējais ražotājs šajā tirgū, vairs neražoja caurules bez vītnes, pērkot caurules bez vītnes no citiem ražotājiem un iegriežot vītnes saviem spēkiem.
- 231 Japāņu prasītāji pamatoti norāda, ka *Vallourec* piezīmes satur tikai uzņēmuma iekšējos apgalvojumus un attiecībā uz dažiem no tiem, secinājumus par sarunām starp šo uzņēmumu un *Corus*. Kaut arī šis fakts samazina šo piezīmju kā pierādījuma pret japāņu prasītājiem vērtību, Komisija tomēr var uz to atsaukties kā uz vainu pastiprinošu pierādījumu, jo Verlukas precīzi formulētos paskaidrojumus apstiprina vairāki pierādījumi. Tas, ka *Vallourec* darbinieki domāja, ka Noteikumi efektīvi aizsargā Eiropas iekšējos tirgus pret japāņu ražotājiem, jau pats par sevi ir rādītājs, ka šāda aizsardzība patiešām pastāvēja.
- 232 Japāņu prasītāji izvirza īpašu argumentu par *Réflexions stratégiques* un *Réflexions sur le contrat VAM*. Tie uzskata, ka Noteikumu aspekts attiecībā uz Eiropas tirgu respektēšanu no japāņu ražotāju puses nav neviens no trim scenārijiem, ko abu piezīmju autors Verluka ir izklāstījis šo piezīmju secinājumos.
- 233 Tomēr no šīm divām piezīmēm var skaidri secināt, ka to autors ir devis priekšroku šim risinājumam un noraidījis to visai negribīgi, jo tas bija nesasniedzams. Īpaši

saskaņā ar piezīmēm *Réflexions stratégiques* “[*Vallourec*] visizdevīgākais risinājums” ir tāds, ka “Eiropas ražotāji pierunā japāņus respektēt Apvienotās Karalistes tirgu attiecībā uz *Buttress* un *Premium*”. Verluca šādu risinājumu piezīmēs noraida tikai tādēļ, ka viņš “diemžēl nedomā, ka šis risinājums [...] varētu izdoties”. Tātad, ņemot vērā šo risinājumu — uzturēt spēkā Noteikumus un, iespējams, tos vēl pastiprināt — tika īstenots, tas, ka Verluca savās piezīmēs to pagaidām ir noraidījis, ir mazāk nozīmīgi kā tas, ka viņš tam devis priekšroku attiecībā pret diviem pārējiem risinājumiem.

234 Šīs analīzes pareizība vēlāk apstiprinās ar to, ka cauruļu bez vītnes piegāžu *Corus* sadale starp *Vallourec*, *Mannesmann* un *Dalmine*, ko Verluca izklāstījis iepriekš minētajās piezīmēs, attiecīgā scenārija (skatīt iepriekš 226. punktu) kontekstā vēlāk tika sasniegta — vismaz sākot ar 1993. gada 9. augustu, parakstot trīs Apstrīdētā lēmuma 79. apsvērumā minētos piegādes līgumus (skatīt iepriekš 26. punktu). Turklāt Verluca priekšlikums (skatīt iepriekš 225. punktu) par *Vallourec* cauruļu bez vītnes piegāžu *Corus*, kā cenas, tā arī apjoma ziņā pielīdzināšanu *premium OCTG* cauruļu piegādēm, kurām vītnes tiek iegrieztas pēc *VAM* metodes, un ko tirgo *Corus*, faktiski atbilst vēlāk noslēgtajiem līgumiem, kas ir iesniegti Tiesā, jo īpaši lietā T-44/00, un par ko japāņu ražotāji varēja izteikt savu viedokli apvienotajā tiesas sēdē (skatīt arī Apstrīdētā lēmuma 79., 81. un 111. apsvērumu).

235 Japāņu prasītāji uzsver, ka visi apsvērumi, kas minēti Komisijas citētajās *Vallourec* piezīmēs, attiecas gandrīz tikai uz Apvienotās Karalistes ārzonas *premium OCTG* cauruļu tirgū pastāvošo situāciju. Tomēr izstrādājumi, uz ko attiecas Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais pārkāpums, ir standarta (*API*) *OCTG* caurules un projekta vadi, bet ne *premium OCTG* caurules. Tāpat arī piezīme par 1990. gada 24. jūlija tikšanos attiecas uz nerūsējošā tērauda izstrādājumiem.

- 236 Attiecībā uz standarta OCTG caurulēm — tās tērauda un naftas nozarē neapstrīdami tiek dēvētas arī par *Buttress*. Jāpiezīmē, ka atsauce piezīmēs *Réflexions stratégiques* uz to, ka japāņu ražotājiem būtu jārespektē Apvienotās Karalistes tirgus attiecībā uz *Buttress* noteikti attiecas uz šiem izstrādājumiem (skatīt iepriekš 233. punktu). Tomēr piezīmē *Réflexions sur le contrat VAM* ir atsauce uz to, ka *Corus* labāk saglabās savu daļu *VAM*, nekā *Buttress*.
- 237 Japāņu prasītāju minētais apstāklis, ka *Vallourec* piezīmēs ir vairākas atsauces uz *premium OCTG* caurulēm, negrauj Komisijas šajā sakarā veikto analīzi attiecībā uz standarta OCTG caurulēm. Pirmkārt, atsauces uz *premium OCTG* caurulēm nav pamats secinājumam, ka līgumi starp *Vallourec* un *Corus* attiecās tikai uz *premium OCTG* caurulēm. Otrkārt, tas, ka Komisija attiecībā uz diviem izstrādājumiem ir konstatējusi pārkāpumu, nevar tikt kritizēts, pamatojoties uz to, ka atsevišķi pierādījumi norāda uz to, ka šī vienošanās attiecas arī uz citiem izstrādājumiem.
- 238 Tomēr tas, ka nav precīzas un saskaņotas to izstrādājumu definīcijas, uz kuriem attiecās *Vallourec* piezīmēs minētie Noteikumi, un tādēļ to pierādījuma vērtība samazinās, nevar izslēgt iespēju, ka tiktāl, cik tie apstiprina dažus būtiskus Verlukas paskaidrojumus, Komisijai ir tiesības uz tiem pamatoties, lai savukārt apstiprinātu savus paskaidrojumus. Tas, ka dokumentā ir atsauces tikai uz dažiem no citos pierādījumos minētajiem faktiem, nav pietiekami, lai lūgtu Komisijai šo dokumentu izslēgt no sava pierādījumu kopuma (skat. šī sprieduma 180. un 220. punktu).
- 239 Japāņu prasītāji arī uzskata, ka Kōpienas tirgi, izņemot Apvienotās Karalistes ārzonās tirgu, nav minēti visās *Vallourec* piezīmēs. Šajā sakarā jāsecina, ka attiecīgajās piezīmēs ir likts uzsvars uz problēmām, kas varētu rasties Apvienotās Karalistes

tirgū, jo britu ražotāja *Corus* bezšuvju cauruļu rūpniecība tika pārtraukta, kas arī izskaidro to, ka nav minēti citi tirgi, kurus paredzamais notikums tieši neietekmēja.

240 Japāņu prasītāji arī uzskata, ka saskaņā ar *Réflexions sur le contrat VAM* piezīmēm un piezīmēm par 1990. gada 24. jūlija tikšanos japāņu ražotāju izslēgšana no tirgus bija priekšlikums nākotnei, no kā izriet, ka 1990. gadā, kad tās tika sastādītas, ar japāņu ražotājiem nekādas vienošanās nebija (skatīt iepriekš 115. punktu). Tomēr no *Vallourec* piezīmēm, skatot tās kopā ar Apstrīdētā lēmuma 67. apsvērumā minēto citātu no *Entretien BSC* piezīmēm izriet, ka 1990. gadā *Vallourec* darbinieki Noteikumu nozīmi jau saprata un ka piezīmēs *Réflexions sur le contrat VAM* minētā “problēma”, kas jārisina “starp eiropiešiem”, bija — Noteikumu kontekstā saglabāt Apvienotās Karalistes iekšējā tirgus statusu, kam seko tas, ka *Corus* beidz ražot bezšuvju caurules (skatīt turpmāk 283. punktu). Šajos apstākļos uzlabota Noteikumu versija, kā tas secināts 1990. gada 24. jūlija piezīmēs, kā pagātnē, tā arī nākotnē “liegta japāņiem piekļuvi Apvienotajai Karalistei” (skat. šī sprieduma 223. un 229. punktu).

241 Visbeidzot, attiecībā uz Apvienotās Karalistes ārzonas tirgus aizsardzības sistēmas darbības režīmu japāņu prasītāji uzskata, ka Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumos šajā sakarā sniegtā definīcija par to, ka konkurentam bija jāsazinās ar *Corus*, pirms izteikt izstrādājumu, uz kuriem attiecās Noteikumi, piedāvājumu tirgū, ir pretrunā kā ar Komisijas Apstrīdētajā lēmumā izvirzītajiem pierādījumiem, tā arī ar realitāti. Komisija savukārt uzskata, ka — tieši pretēji — Apstrīdētā lēmuma 62. apsvērumā ar *Entretien BSC* piezīmēm šis apraksts tiek apstiprināts.

242 Jāatzīmē, ka *Entretien BSC* piezīmēs kāds *Vallourec* darbinieks, iespējams, Verluka paskaidro: “mūsu draugi *BSC [Corus]* [...] pamatojas uz Kioto [*Kyoto*] un Marbellas [*Marbella*] diskusijām un uzskata, ka, kaut arī japāņi šodien no gadījuma uz

gadījumu attiecībā uz Ziemeļu jūras darījumiem ir gatavi ievērot cenu politiku, rīt, kad Klidesdeilas ražotne būs slēgta, tie atteiksies to darīt". Jāatzīst, ka šis citāts neapstiprina Verlukas sniegto aprakstu, jo tas neapstiprina *Corus* un pārējo Eiropas-Japānas kluba locekļu sazināšanos par īpašām piegādēm uz Apvienotās Karalistes ārzonas tirgu. Tomēr šis citāts nepārprotami parāda to, ka 1990. gadā, kad radās minētās piezīmes, japāņu ražotāji bija akceptējuši konkurences ierobežojumus Apvienotās Karalistes ārzonas tirgū. Turklāt frāzi "no gadījuma uz gadījumu" var tulkot kā to, ka šī kontaktēšanās attiecībā uz atsevišķiem darījumiem notika, un tātad *Entretien BSC* piezīmes noteikti nav pretrunā ar Verlukas 1997. gada 17. septembra paskaidrojumiem.

- 243 Katrā ziņā jāpatur prātā, ka ir pietiekami, ka Komisija konstatē, ka ir noslēgta vienošanās ar konkurenci deformējošu mērķi, lai tai būtu tiesības secināt, ka ir noticis EKL 81. panta 1. punkta pārkāpums (skatīt iepriekš 203. punktu). No tā izriet, ka tas, ka pierādījumi šajā lietā ir papildināti, lai parādītu vienošanos par konkurences ierobežošanu attiecībā uz japāņu ražotājiem Apvienotās Karalistes ārzonas tirgū, ir pietiekams atbalsts Komisijas izvirzītajai tēzei attiecībā uz šo tirgu, pat ja šie dokumenti neļauj precīzi izprast Noteikumu darbību šajā aspektā.
- 244 Jāsecina, ka *Vallourec* piezīmes, kopumā ņemot, apstiprina Verlukas paskaidrojumus un tādējādi apstiprina arī to patiesumu.

— 1993. gada dokumenti angļu valodā

- 245 Komisija Apstridētā lēmuma 84. apsvērumā atsaucas uz diviem 1993. gada dokumentiem, proti, Paziņojumu Prezidentiem un g) Japāņu dokumentu (kopā

turpmāk tekstā — “1993. gada dokumenti angļu valodā”). Komisija Apstrīdētā lēmuma minētajā apsvērumā necitē frāzes no šiem dokumentiem, bet to saturs — attiecībā uz atsevišķiem faktoriem, kas traucējuši Noteikumu darbībai — īsi ir apkopots 83. apsvērumā un — attiecībā uz piedāvātajiem šīs situācijas risinājumiem — 84. apsvērumā. Komisija Apstrīdētajā lēmumā tādēļ atsaucas uz šiem dokumentiem, lai apstiprinātu Noteikumu pastāvēšanu un darbības jomu, un, īpaši, lai izskaidrotu šo noteikumu attīstību 1993. gadā — laikā, kad *Corus* gatavojās iziet no *OCTG* cauruļu ar vītņem tirgus.

246 Japāņu prasītāji apstrīd šo dokumentu attiecināmību. Tie uzskata, ka šie dokumenti atsaucas uz japāņu agresiju, un *Nippon* uzsver, ka g) Japāņu dokuments šajā sakarā atsaucas uz viņu. Šī agresija un Paziņojumā Prezidentiem aprakstītais samērā ierobežotais japāņu ražotāju pienākums samazināt “atsevišķu izstrādājumu tirdzniecību” ir nesavienojami ar Apstrīdētā lēmuma 101. un 102. apsvērumā aprakstīto iekšējo tirgu sistēmu.

247 Pirmkārt, no Paziņojuma Prezidentiem būtu jāņem vērā turpmākais:

“Pašreizējās vienošanās ir neapmierinošas EK ārzonām, jo, kaut arī japāņi ir piekrituši samazināt atsevišķas piegādes uz šīm zonām (tādā līmenī, kas nekad nav apmierinājis Eiropas ražotājus, un kas sedz tikai pusi no pieprasījuma), viņu pašreizējā agresija *OCTG* (bezšuvju un metināto) un metināto transporta vadu [tirgū] nozīmē zemākas cenas un mazāku tirgus daļu eiropiešiem”. (*The current agreements are unsatisfactory for the EC offshore areas because, although the Japanese have agreed to limit some of their deliveries to these areas (at levels which have never been satisfactory to the Europeans and which only cover half of the customers) their current aggression on OCTG (seamless and welded) and welded linepipe means lower prices and reduced share for the Europeans.*)

248 Turklāt saskaņā ar to pašu dokumentu:

“Kaut arī japāņi ir piekrituši nepieprasīt mūsu vienošanās izmaiņas EK bezšuvju cauruļu ražošanas nozares izmaiņu gadījumā, nav garantijas, ka viņi to ievēros, ja *Corus* pārstātu ražot vai apstrādāt caurules Apvienotajā Karalistē.”

(Although the Japanese have agreed not to request changes in our agreements if the EC seamless industry were to restructure, there is no guarantee that they would follow this precept if [Corus] were to exit tubemaking or finishing in the UK.)

249 Turklāt saskaņā ar g) Japāņu dokumentu, “pamatpozīcija Apvienotās Karalistes kontinentālajā šelfā nav stabila” (*the fundamental position on the UKCS is not ‘firm’*) un tā autors, *Corus* darbinieks, uzdod jautājumu par vispiemērotāko taktiku, lai “uzbruktu japāņiem” (*attack the Japanese*), iespējams, Ķīnas tirgū, “ar primāro mērķi izspiest tos no Eiropas” (*with the prime objective of forcing them out of Europe*).

250 Šie divi dokumenti, un jo īpaši no tiem iepriekš citētais, apstiprina dažus Verlukas paskaidrojumā izteiktos apgalvojumus, un tādējādi principā var secināt, ka Komisijai bija tiesības pamatoties uz tiem, lai apstiprinātu Noteikumu un Uzlaboto Noteikumu pastāvēšanu.

251 No šiem diviem dokumentiem izriet, ka Eiropas un japāņu ražotāju starpā noslēgtās vienošanās, kas apzīmētas ar jēdzienu “Noteikumi”, pastāvēja jau 1993. gadā un šīs vienošanās attiecībā uz Apvienotās Karalistes ārzonas tirgu neapmierināja Eiropas

ražotājus, īpaši tajā aspektā, ka tās kalpoja tikai japāņu ražotāju tirdzniecības ierobežošanai šajā tirgū. No šiem dokumentiem arī var secināt, ka šīs vienošanās, uz kurām izdarīta atsauce, ir Verlukas paskaidrojumos aprakstītie Noteikumi un ka Eiropas ražotāji ar tiem bija vairāk apmierināti attiecībā uz kontinentālajiem tirgiem, kā attiecībā uz Apvienotās Karalistes ārzonas tirgu. Tādējādi no šiem dokumentiem netieši izriet, ka attiecīgie Eiropas tirgu kontinentālie sektori bija atbilstoši aizsargāti.

252 Arī attiecībā uz to, ka šo dokumentu autors sūdzas par būtiskajiem japāņu tirdzniecības apjomiem Apvienotās Karalistes ārzonas tirgū un ierosina risinājumus šīs tirdzniecības ierobežošanai nākotnē, šie pierādījumi saskan ar Verlukas paskaidrojumos sniegto Noteikumu aprakstu. Tie ne tikai apstiprina to, ka Noteikumu mērķis bija attiecīgo tirgu sadale, bet arī, ka Apvienotās Karalistes ārzonas tirgus bija mazāk aizsargāts, kā pārējie tirgus sektori, uz ko attiecās vienošanās par sadali.

253 Tomēr, tā kā japāņu prasītāji iebilst par šo divu dokumentu pierādījumu vērtību un pat secina no tiem pierādījumus sev par labu, šie iebildumi jāizvērtē, lai novērtētu, vai tie patiešām grauj šo dokumentu pierādījumu vērtību.

254 Šajā sakarā, pirmkārt, japāņu prasītāju argumenti attiecībā uz atsaucēm uz viņu “agresiju” un ierobežotajiem pienākumiem Apvienotās Karalistes ārzonas tirgū ir noraidāmi. Šīs atsauces tika izdarītas tādā kontekstā, ka dokumentu autors sūdzējās par japāņu tirdzniecību, jo īpaši Apvienotās Karalistes ārzonas tirgū, un aprakstīja nepietiekošos japāņu tirdzniecības ierobežojumus šajā tirgū. Tādējādi jāsecina, ka atsauces uz japāņu “agresiju” abu dokumentu vispārējā shēmā drīzāk parāda, ka praksē tika pārsniegti ierobežojumi attiecībā uz tikai daļēji aizsargāto Apvienotās

Karalistes ārzonas tirgu, par ko bija vienojušies Eiropas-Japānas kluba locekļi, nevis uz japāņu ražotāju brīvu un spēcīgu konkurenci šajā tirgū. Tādēļ šis atsauces nekādā veidā negrauj Komisijas viedokli par Apstridētā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma pastāvēšanu.

- 255 Japāņu prasītāji uzskata, ka ar Paziņojumu Prezidentiem un g) Japāņu dokumentu nevar konstatēt pārkāpumu, jo tajos ir tikai *Corus* darbinieku domas par iekšējiem jautājumiem. Tomēr jāņem vērā, ka, ciktāl šo dokumentu autors — *Corus* darbinieks — apraksta situāciju Eiropas tirgū un tās iespējamo attīstību, nav iemesla domāt, ka viņa analīze neatspoguļo reālo situāciju, kāda tā bijusi attiecīgajā laikā. No šo dokumentu detalizēta satura izriet, ka to autors noteikti bijis iesaistīts tirdzniecības stratēģijas izstrādē attiecībā uz *Corus* tērauda caurulēm.
- 256 Abos iepriekš analizētajos dokumentos sniegtais vienošanās, ko noslēguši Eiropas un japāņu ražotāji japāņu tirdzniecības ierobežošanai Eiropas tirgos, apraksts ir uzticams, neņemot vērā to, ka šie dokumenti ir iekšēji dokumenti.
- 257 Jāatzīmē arī, ka Pirmās instances tiesā Komisija apgalvoja, un Eiropas un japāņu ražotāji par to iebildumus necēla, ka Paziņojumu Prezidentiem sastādīja *Corus*, bet *Mannesmann* ar to iepazīstināja Eiropas ražotāju prezidentus, kā to pierāda ar roku izdarītās piezīmes uz dokumenta pirmās lapas — ka ar to iepazīstinās *HN* (*Mannesmann* darbinieks Hanss Nolte). No tā izriet, ka šajā dokumentā ir vismaz divu, nevis viena, Eiropas ražotāju kopēja analīze, kas nozīmē, ka tas ir īpaši drošs pierādījums.

258 Visbeidzot, pēc japāņu prasītāju domām, nav iespējams definēt 1993. gada dokumentos angļu valodā minētos izstrādājumus.

259 Citāti no g) Japāņu dokumenta, kurā minēti “13 % hroma” un “nerūsējošā” (*stainless*) tērauda cauruļu, kā arī no piezīmēm *Entretien BSC* un piezīmēm par 1990. gada 24. jūlija sanākumi, kurās arī minēti šie jēdzieni, nav attiecināmi šajā lietā, jo Apstrīdētais lēmums attiecas tikai uz nelegēta tērauda caurulēm un vadiem (Apstrīdētā lēmuma 28. apsvērumš). Tomēr jāsecina, ka šie citāti konkrēti nedefinē vienošanās par tirgus sadali darbības jomu un tādēļ nav nesavienojami ar Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu.

260 Turklāt Paziņojumā Prezidentiem un g) Japāņu dokumentā ir dažas vispārējas atsauces uz *OCTG* un ir loģiski uzskatīt, ka šīs atsauces ietver ne tikai Apstrīdētajā lēmumā minētās standarta *OCTG*, bet arī *premium OCTG*. Paziņojumā Prezidentiem ir priekšlikumi par “bezšuvju un metināto *OCTG* un transporta vadu” (*seamless and welded OCTG and linepipe*) piegāžu ierobežošanu, un g) Japāņu dokumentā ir atsauces uz to, ka “japāņi ir piekrituši Apvienotās Karalistes kontinentālajā šelfā ierobežot savu *OCTG* tirdzniecību līdz 15 % no saviem darījumiem bez ligumsaistībām” (*[o]n OCTG in general J's have agreed to limit their sales to the UKCS to 15 % of the non contract business*). Turklāt Paziņojumā Prezidentiem ir minēta atsauce uz japāņu agresiju “*OCTG* jomā [bezšuvju un metināto] un metināto transporta vadu jomā” (*OCTG [seamless and welded] and welded pipeline*) (skatīt iepriekš 247. punktu) noteikti attiecas uz standarta *OCTG*, nevis *premium OCTG*, jo nākamajā teikumā autors izsaka nožēlu par to, ka nav kontroles pār piegādāto *premium OCTG* daudzumiem.

261 Ciktāl atsevišķi teikumi no šiem dokumentiem, un tāpat arī dažas *Vallourec* piezīmes (skatīt iepriekš 237. punktu un atsauci uz *Entretien BSC* piezīmēm 259. punktā) norāda uz to, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā vienošanās par tirgus sadali attiecās vai varēja attiekties uz plašāku izstrādājumu loku, ieskaitot *premium OCTG*,

šis fakts neko nemaina attiecībā uz to, ka ar šiem dokumentiem tiek pierādīts ierobežotākais pārkāpums. Tas, ka *premium OCTG* statuss saistībā ar Noteikumiem nav skaidri un viennozīmīgi secināms no šiem dokumentiem, ir maznozīmīgi, jo uz šiem izstrādājumiem neattiecas Apstridētā lēmuma 1. pantā minētais pārkāpums.

262 Attiecībā uz bezšuvju transporta vadiem, no otras puses, 1993. gada dokumenti angļu valodā ir neskaidrāki. Pirmais teikums, kas attiecas uz "OCTG un bezšuvju un metināto transporta vadu piegādēm, netieši norāda, ka uz bezšuvju transporta vadiem attiecas Noteikumi, bet cits citāts tajā pašā apsvērumā, kas atsaucas uz OCTG [bezšuvju un metinātiem] un metinātiem transporta vadiem", iespējams, var tikt interpretēts tādējādi, ka uz šiem izstrādājumiem aizliegtās vienošanās neattiecas. Jāsecina, ka šie divi dokumenti ir neskaidri un neitrāli attiecībā uz jautājumu, vai uz bezšuvju projekta vadiem attiecas Noteikumi. Tādējādi 1993. gada dokumenti angļu valodā nevar apstiprināt Verlukas paskaidrojumus par šo specifisko pārkāpuma aspektu, bet tomēr nav arī attaisnojoši pierādījumi attiecībā uz šiem izstrādājumiem.

263 Tātad, kaut arī abu attiecīgo dokumentu satura neskaidrība attiecībā uz Apstridētā lēmuma 1. pantā minētajā pārkāpumā iesaistītajiem izstrādājumiem neapstridami mazina to pierādījumu vērtību, tas tomēr nav pietiekams iemesls, lai tos noraidītu pavisam. Jāpatur prātā, tāpat kā *Vallowec* piezīmju gadījumā (skatīt iepriekš 238. punktu), ka tas, ka dokuments attiecas tikai uz dažiem citos pierādījumos minētajiem faktiem, nenozīmē, ka Komisija nevar uz to atsaukties, lai apstiprinātu citus pierādījumus.

264 No tā izriet, ka 1993. gada dokumenti angļu valodā atsevišķos aspektos apstiprina Verlukas paskaidrojumus un pamatoti veido daļu tā saskaņotu pierādījumu kopuma, uz ko Komisija atsaukusies Apstridētajā lēmumā.

— Tērauda cauruļu sistēmas dokuments

- 265 Komisija Apstrīdētajā lēmumā šo dokumentu konkrēti nav minējusi, bet, ciktāl japāņu prasītāji uz to atsaucas kā uz attaisnojošu pierādījumu, uz viņu argumentiem ir jāatbild.
- 266 Pirmkārt, jāatzīmē, ka doma, ka Eiropas nerūsējošā tērauda cauruļu ražošanas nozare attiecīgajā laikposmā tika pārstrukturizēta un ka Eiropas ražotāji saskaņoti darbojās, lai šo pārstrukturizāciju kontrolētu, nav nesavienojama ar Komisijas izvirzīto tēzi. Apstrīdētā lēmuma 87.–94. apsvērumā ir norādīts, ka Komisija faktiski ir ņēmusi vērā Eiropas tērauda ražošanas nozares pārstrukturizācijas iespaidu.
- 267 Turklāt no Apstrīdētā lēmuma un iepriekš analizētajām *Vallourec* piezīmēm izriet, ka Eiropas ražotāji Eiropas ražošanas nozares pārstrukturizāciju ir analizējuši specifiskajā Noteikumu kontekstā, jo īpaši ņemot vērā to, kā šī pārstrukturizācija varētu atsaukties uz attiecībām ar japāņu ražotājiem. Eiropas ražotāji īpaši baidījās no tā, ka japāņu ražotāji pēc *Corus* Klidesdeilas ražotnes slēgšanas Apvienotās Karalistes tirgu, īpaši tā būtisko ārzonas sektoru, vairs neuzskatīs par iekšējo tirgu (skatīt iepriekš 170., 223. un 242. punktu). Turklāt Paziņojumā Prezidentiem un g) Japāņu dokumentā ir ietverts priekšlikums, lai Eiropas ražotāji savās turpmākajās sarunās ar japāņu ražotājiem ņem vērā iespējamo *NTM* slēgšanu.
- 268 Šādos apstākļos tas, ka Tērauda cauruļu dokumentā attiecībā uz diskusijām par Kopienas ražošanas nozares racionalizāciju tiek lietots termins “Noteikumi” (*fundamentals*), noteikti nenozīmē, ka Noteikumu jēdziens ir attiecināms uz šo procesu, nevis uz Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto vienošanos par tirgus sadali.

Tāpat arī no šā dokumenta — kurā noteikts, ka Eiropas ražotāju attiecības regulē Noteikumi, nemaz neminot japāņu ražotājus — neizriet, ka Noteikumi attiecās tikai uz Eiropu. Šis izlaidums radies tādēļ, ka, apskatot attiecīgo dokumentu kopumā, tajā analizētas tikai un vienīgi Kopienas ražotāju attiecības. Tādēļ no tā nevar secināt, pretēji Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumā teiktajam, kas apstiprināts ar citiem pierādījumiem, ka Noteikumi tika apspriesti tikai starp Eiropas ražotājiem.

269 Ņemot vērā iepriekš minēto, attiecībā uz japāņu prasītājiem Tērauda cauruļu sistēmas dokumentu nevar uzskatīt par attaisnojošu pierādījumu saistībā ar EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu.

— Sadales atslēgas dokuments (*sharing key*)

270 Apstrīdētā lēmuma 85. un 86. apsvērumā Komisija atsaucas uz 1997. gada 12. novembra dokumentu, ko ar šo procesu nesaistīta persona tai nodevusi, lai cita starpā pastiprinātu Komisijas sniegto Eiropas-Japānas kluba attiecību attīstības raksturojumu kopš 1993. gada beigām. Šā dokumenta avots, saskaņā ar informācijas sniedzēja teikto, ir viena no kluba dalībniekiem komercaģents. Saskaņā ar Komisijas teikto, dokuments norāda, ka ar Latīņamerikas ražotājiem nodibinātie kontakti daļēji ir bijuši veiksmīgi un tajā ietvertā tabula attēlo, kā minētie tirgi ir tikuši sadalīti Eiropas, japāņu un Latīņamerikas ražotāju starpā. Šajā dokumentā ir noteikta 100 % Eiropas ražotāju tirgus daļa Eiropā un 100 % Japānas ražotāju tirgus daļa Japānā. Attiecībā uz citiem tirgiem — Eiropas ražotājiem ir 0 % tirgus daļa Tālajos Austrumos, 20 % Tuvajos austrumos un 0 % Latīņamerikā.

271 *JFE-Kawasaki* uzskata, ka šis dokuments kā pierādījums nav pieņemams, jo tam nav datuma un Komisija nav izpaudusi nedz tā autora, nedz arī personas, kas tai to nodevusi, identitāti, un tādējādi prasītāji nevar pārliecināties par to, kādā kontekstā šis dokuments sastādīts un par iemesliem, kādēļ tas ticis nodots Komisijai. Šis ir pirmais gadījums, kad Komisija uzņēmuma pārkāpumu ir konstatējusi, pamatojoties uz neidentificētu dokumentu.

272 Šis arguments ir noraidāms.

273 Kapienu tiesībās valda brīvas pierādījumu novērtēšanas princips, un vienīgais iesniegto pierādījumu novērtēšanas kritērijs ir to ticamība (tiesneša Vesterdorfa secinājumi, pildot ģenerālvokāta pienākumus iepriekš 56. punktā minētajā lietā *Rhône-Poulenc*/Komisija). Turklāt Komisijai var būt nepieciešams saglabāt informācijas sniedzēju anonimitāti (šajā sakarā skat. Tiesas 1985. gada 7. novembra spriedumu lietā 145/83 *Adams*/Komisija, *Recueil*, 3539. lpp., 34. punkts), bet tas vien neļauj tai atstāt bez ievēribas iesniegtos pierādījumus. Tātad, ja *JFE-Kawasaki* argumenti tiek ņemti vērā attiecībā uz sadales atslēgas dokumenta ticamību, nav pamata uzskatīt šo dokumentu par nepieņemamu pierādījumu.

274 Šajā sakarā *JFE-Kawasaki* piekrīt pārējiem japāņu prasījumiem par to, ka, pat ja tas ir pieļaujams kā pierādījums, sadales atslēgas dokuments nav ticams apsūdzošais pierādījums, jo tas nav pietiekami identificēts. Tieši pretēji — šā dokumenta ticamību nenoliedzami samazina fakts, ka nav zināms tā sastādīšanas konteksts un Komisijas paskaidrojumus šajā sakarā nav iespējams pārbaudīt (skatīt iepriekš 270. punktu).

275 Tomēr, ciktāl sadales atslēgas dokuments satur informāciju, kas saskan ar informāciju citos dokumentos, jāuzskata, ka šie dokumenti viens otru apstiprina.

276 Šajā sakarā jāņem vērā, ka Verluka 1996. gada 17. septembra paskaidrojumā atsaucas uz “sākotnēju” sadales atslēgu, ko piemēro “starptautiskiem konkursiem” un attiecinā ar Eiropas un japāņu ražotāju noslēgtajiem līgumiem, tādējādi pietiekami nodibinot sadali Eiropas-Japānas kluba ietvaros. Turklāt no ziņojuma par tikšanos ar JF izriet, ka *Vallourec*, “lai paliktu sistēmas ietvaros, [...] bija jāatturas no tirdzniecības Tālajos Austrumos un Dienvidamerikā, ka arī jāierobežo darbības Tuvajos Austrumos, no trīs [tirgus dalībniekiem] apmierinoties ar 20 % tirgus daļu”. Kad Komisija lūdza Verluku sniegt komentārus par šiem diviem dokumentiem, viņš norādīja, ka tie attiekušies uz mēģinājumu 1993. gadā pielāgot sadales atslēgas, ņemot vērā Latīņamerikas ražotāju pārdošanas apjomus un dažādos tirgos “iegūtās pozīcijas”.

277 Japāņu ražotāji pret to, kā Komisija izmanto sadales atslēgas dokumentu, izvirza dažus papildu argumentus. Pirmkārt, tas attiecas uz ievērojami šaurāku izstrādājumu loku, nekā Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumā minētie. Šis dokuments attiecas tikai uz daļu no standarta bezšuvju OCTG cauruļu tirgus, kurā tiek izsludināti atklāti konkursi. Japāņu prasītāji šajā sakarā uzskata, ka šajā dokumentā minētā sadales atslēga ir ierobežota ar atsauci uz “atklātiem konkursiem bezšuvju API caurulēm” (*SMLS API OPEN TENDER*), jo, saskaņā ar Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumu, Eiropā attiecībā uz šiem izstrādājumiem nav bijis svarīgu konkursu (“liela mēroga konkursu”). Tādēļ, saskaņā ar Verluku, tirgus, uz kuru attiecas sadales atslēgas dokuments, nepastāvēja.

278 Šajā sakarā jāatzīmē, ka, pirmkārt, pretēji Komisijas teiktajam, sadales atslēgas dokuments attiecas tikai uz bezšuvju OCTG, bet ne uz transporta vadiem. Kā japāņu prasītāji izteicās tiesas sēdē — un Komisija šajā sakarā iebildumus necēla —

dokumentā divreiz lietotie saīsinājumi *C/S* un *T/B*, kas attiecīgi attiecas uz apvalkos izmantotajām (*casing*) un iekšējām caurulēm (*tubing*), saskaņā ar izstrādājuma aprakstu Apstrīdētā lēmuma 29. apsvērumā attiecas uz divām būtiskām *OCTG* caurules sastāvdaļām, un tādēļ attiecas tikai un vienīgi uz šo izstrādājumu.

279 Attiecībā uz atsauci uz “atklātiem konkursiem bezšuvju *API* caurulēm” (*SMLS API OPEN TENDER*) sadales atslēgas dokumentā, jāņem vērā, ka Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumā minētais apgalvojums, ka Eiropā nebija nozīmīgu konkursu, parādās nodaļā “1.4. Citi tirgi”, bet Eiropas-Japānas kluba iekšējie tirgi ir apskatīti nodaļā “1.1. Iekšējie tirgi”, tajā skaidri minot arī Apvienotās Karalistes ārzonas tirgu (*UK (offshore)*). Šis fakts tieši norāda *a priori* uz to, ka termins “Eiropa” 1.4. nodaļā attiecas uz citiem Eiropas tirgiem, nevis tiem, uz ko attiecas Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais pārkāpums, proti, Vācijas, Francijas, Itālijas un Apvienotās Karalistes tirgiem.

280 Tomēr jāatzīst, ka šī atsauce uz Eiropu ir neskaidra un tādēļ ambivalenta un ka, ja tā — pretēji iepriekšējā punktā apgalvotajam — būtu attiecināma uz šiem četriem tirgiem, būtu jāsecina, ka sadales atslēgas dokuments nevar tieši apstiprināt Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumu par situāciju šajos tirgos. Ja šajos tirgos nebūtu bijis atklāto konkursu, ir jāsecina, ka sadales atslēgas dokuments uz tiem neattiecas, jo tas attiecas uz *API* bezšuvju caurulēm, par ko izsludināti šie konkursi. Tātad šī nenoteiktība, ko nav iespējams kļiedēt ar dokumentu saturu un prasītāju argumentiem šajā sakarā, samazina sadales atslēgas dokumenta pierādīšanas spēku attiecībā uz Verlukas paskaidrojumu apstiprināšanu.

281 Turklāt saskaņā ar japāņu prasītāju teikto, sadales atslēgas dokuments ir pretrunā ar Verlukas paskaidrojumu dokumentā *Vérification auprès de Vallourec* (1.3 punktā) par to, ka Latīņamerikas ražotāji 1993. gada beigās uz Eiropas ražotāju sarunām ir reaģējuši pozitīvi, kas, viņuprāt, grauj šo divu pierādījumu ticamību. Komisija Apstrīdētā lēmuma 86. apsvērumā, pamatojoties uz sadales atslēgas dokumentu, ir paskaidrojusi, ka “sarunas ar Latīņamerikas ražotājiem daļēji bijušas veiksmīgas”, un pati atzīst, ka šis paskaidrojums ir pretrunā ar Verlukas apgalvojumu *Vallourec* izmeklēšanas dokumentā šajā sakarā:

“Eiropas-Japānas klubā neietilpa Dienvidāfrikas ražotāji [...] 1993. gadā ar viņiem notika izpētes sarunas, lai panāktu iegūto pozīciju līdzsvaru (Eiropas ražotājiem ap 20 % Tuvajos Austrumos). Drīz kļuva skaidrs, ka šie centieni nebūs veiksmīgi.”

282 Saskaņā ar sadales atslēgas dokumentu Latīņamerikas ražotāji bija pieņēmuši piedāvāto sadales atslēgu, “izņemot attiecībā uz Eiropas tirgu”, jo šie tirgi sadarbojoties bija jāpārbauda “katrā konkrētā gadījumā”. Komisija tādēļ Apstrīdētā lēmuma 94. apsvērumā ir secinājusi, ka Latīņamerikas ražotāji nav piekrituši, ka Eiropas tirgus jārezervē Eiropas ražotājiem.

283 No dažādiem iepriekš apskatītajiem *Vallourec* paziņojumiem un Paziņojuma Prezidentiem un “g) Japāņu dokumenta” izriet, ka no Eiropas uzņēmumu viedokļa viņu kontaktu ar Japānas uzņēmumiem galvenais mērķis bija aizsargāt savus vietējos tirgus, un, jo īpaši pēc tam, kad *Corus* slēdza savu ražotni, saglabāt vietējo statusu Apvienotās Karalistes tirgum. Ja pretruna, kas minēta iepriekš 281. punktā, neapšaubāmi samazina sadales atslēgas dokumenta, kā arī zināmā mērā Verlukas liecību pierādījuma vērtību, tās nozīmi būtiski samazina apstākļi, kas minēti šā punkta sākumā. Faktiski pat pieņemot, ka Latīņamerikas ražotāji būtu piekrituši

pieņemot sadales atslēgu visiem tirgiem, izņemot Eiropu, nav šaubu, ka sarunas ar šiem uzņēmumiem bija neveiksmīgas no Eiropas ražotāju viedokļa, tādēļ Verlukas negatīvais novērtējums attiecībā uz to iznākumu šajā izšķirošajā punktā faktiski atbilst sadales atslēgas dokumenta aprakstam.

284 Jāsecina, ka pretruna starp Verlukas apgalvojumiem vienā no šiem paskaidrojumiem un sadales atslēgas dokumentu, ko Komisija pati norāda Apstrīdētā lēmuma 86. apsvērumā, būtiski nesamazina šo divu pierādījumu ticamību.

285 Visbeidzot, japāņu ražotāji uzskata, ka sadales atslēgas dokumentā tie ir izteikuši iebildumu par šo priekšlikumu, ņemot vērā, ka atslēgas darbības joma būtu jāpaplašina arī attiecībā uz *ERWOCTG* caurulēm, tas ir metinātām tērauda caurulēm. Tādēļ Komisijai pret japāņu ražotājiem būtu jāattiecas tāpat kā pret Latīņamerikas ražotājiem, attiecībā pret kuriem tā atsauca savus iebildumus, pamatojoties uz to, ka tie arī izteica iebildumus par piedāvāto atslēgu attiecībā uz Eiropas tirgu, un tie Eiropā ir pārdevuši būtiskus tērauda cauruļu apjomus. Tādēļ šis ir uzskatāms par neattaisnojamu nevienlīdzīgas attieksmes gadījumu, un iebildumu pret Latīņamerikas ražotājiem atsaukšana grauj Komisijas Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma pastāvēšanu attiecībā uz japāņu ražotājiem.

286 Šai sakarā tikai jāatgādina, ka *Vallourec* izmeklēšanas dokumentā Verluks ir paskaidrojis, ka "Eiropas-Japānas klubā neietilpa Dienvidamerikas ražotāji". Tā kā Komisija Apstrīdētajā lēmumā, lai konstatētu japāņu ražotāju dalību pārkāpumā, galvenokārt ir atsaukusies uz Verlukas paskaidrojumiem, tai, ņemot vērā šo kategorisko paziņojumu, neatlika nekas cits kā vien izslēgt Latīņamerikas ražotājus no lēmuma 1. panta darbības jomas. No šā apstākļa izriet, ka japāņu un Latīņamerikas ražotāju situācijas attiecībā uz pierādījumiem pret tiem nav salīdzināmas.

287 Jāatzīmē, ka Japāņu ražotāju izteiktais "iebildums" par sadales atslēgas dokumentu nav tāda paša rakstura kā Latīņamerikas ražotāju izteiktais. Saskaņā ar sadales atslēgas dokumentu, Latīņamerikas ražotāji automātiski atteicās no sadales atslēgas piemērošanas Eiropas tirgū, bet japāņu ražotāji piedāvāja ietvert sadales atslēgā arī *ERW* caurules, tas ir, metinātās caurules, lai vienošanos padarītu skaidrāku (*to avoid grey area*). Jāuzsver, ka, kaut arī Latīņamerikas ražotāju iebildumi atņēma sadales atslēgas dokumentam daudz pierādīšanas spēka pret tiem attiecībā uz pārkāpumu Kopiesas tirgū, attiecībā uz japāņu ražotājiem situācija nav identiska. Japāņu ražotāju situācija bija objektīvi atšķirīga no Latīņamerikas ražotāju situācijas.

288 Iepriekš minētā gaismā jāsecina, ka sadales atslēgas dokuments saglabā pierādīšanas vērtību, lai Komisijas izmantoto pierādījumu kopuma kontekstā apstiprinātu atsevišķus būtiskus apgalvojumus Verlukas paskaidrojumos sakarā ar vienošanos par tirgus sadali attiecībā uz bezšuvju *OCTG* caurulēm. No šā pierādījuma izriet, ka japāņu ražotāji, no vienas puses, un Eiropas ražotāji, no otras, ir piekrituši principam, ka tie nedrīkst tirgot atsevišķas bezšuvju caurules citu ražotāju iekšējos tirgos, ja ir izsludināti "atklāti" konkursi. Šis dokuments arī apstiprina tirgus sadales atslēgas pastāvēšanu dažādos pasaules reģionos un tādējādi pastiprina Verlukas paskaidrojumu ticamību, ciktāl arī tie atsauca uz šo jēdzienu.

— Eiropas ražotāju atbildes

289 Komisija Apstrīdētā lēmuma 63., 65. un 66. apsvērumā kā apsūdzošus pierādījumus izmanto arī *Mannesmann*, *Dalmine* un *Corus* sniegtās atbildes uz tās informācijas pieprasījumiem.

290 Jo īpaši, saskaņā ar 1997. gada 22. aprīļa Behera, *Mannesmann* darbinieka, sniegto atbildi, Noteikumi attiecās uz *OCTG* un projekta vadiem un nozīmēja, ka “japāņu ražotāji nedrīkst iespieties šajos Eiropas tirgu sektoros, kamēr Eiropas ražotāji tai pat laikā neveiks piegādes uz Japānu”. *Corus* savā 1997. gada 31. oktobra atbildē, kas atrodama Komisijas lietas materiālu 11932. lappusē, attiecībā uz Eiropas-Japānas klubu norādīja, ka japāņu un Eiropas bezšuvju *OCTG* cauruļu ražotāji bija tā biedri un praktiski iekšējie tirgi vispirms bija rezervēti vietējiem ražotājiem. *Dalmine* savā 1997. gada 4. aprīļa atbildē atzīst, ka Eiropas un japāņu ražotāju starpā ir bijuši līgumi, kuros noteikts, ka tie attiecas uz vadu eksportu (īpaši naftas nozarei paredzēto) uz zonām, kas nav EK (Krievija un Ķīna) un to mērķis bija arī ierobežot vadu eksportu uz EK pēc [*Corus*] ražotnes slēgšanas, un tādējādi aizsargāt Kopienas bezšuvju cauruļu ražošanas nozari.

291 *Mannesmann* 1997. gada 22. aprīļa atbilde — arī ir citēta Apstrīdētā lēmuma 74. apsvērumā saistībā ar trešo valstu tirgu aprakstu. Attiecīgais teikums ir šāds:

“Attiecībā uz pārējiem tirgiem, kuros bija izsludināti starptautiski konkursi, attiecīgās Eiropas un japāņu ražotāju piegādes bija noteiktas jau iepriekš. Tobrīd šī procedūra tika apzīmēta ar terminu “sadales atslēga” (*sharing key*). Acīmredzot, mērķis bija saglabāt dažādo ražotāju vēsturiskās tirgus daļas.”

292 Pēc japāņu prasītāju domām, Eiropas ražotāju interesēs bija “ierobežot zaudējumus”, kas saistīti ar Komisijas izmeklēšanu, jo īpaši, atzīstot vienošanās ar japāņu ražotājiem pastāvēšanu, lai novērstu Komisijas uzmanību no Noteikumu patiesā nozīmīguma, kuru mērķis bija Eiropas tirgu sadale Eiropas ražotāju starpā — krietni

smagāks pārkāpums, nekā Apstridētā lēmuma 1. pantā minētais — un kas, ja tā pastāvēšana tiktu konstatēta, būtu pamats lielākiem naudas sodiem. Atsevišķas viņu atbildes uz Komisijas jautājumiem, ciktāl tās attiecas uz japāņu dalību Apstridētā lēmuma 1. pantā minētajā pārkāpumā, nav ticamas.

293 Šajā sakarā jāpatur prātā, ka tas, ka Eiropas ražotāji ir atzinuši vienošanās ar japāņu ražotājiem par tirgus sadali pastāvēšanu, vēl nenozīmē, ka tas tika darīts, lai slēptu vienošanos par Eiropas tirgu sadali savā starpā (skatīt iepriekš 214. punktu). Ņemot vērā 214. punktā minēto, nešķiet ticami, ka Eiropas ražotāji būtu izdomājuši aizliegtas vienošanās ar japāņu ražotājiem, lai novērstu uzmanību no Eiropas iekšējā karteļa pastāvēšanas. Šajā sakarā jāsecina, ka savā 1997. gada 29. maija atbildē, kas atrodama Komisijas lietas materiālu 15162. lappusē, ar ko tiek papildināta 1997. gada 4. aprīlī sniegtā informācija, *Dalmine* atsaucas kā uz ligumiem ar japāņu ražotājiem, tā arī uz Eiropas ražotāju tikšanos. Arī *Corus* no savas puses savu paskaidrojumu par tirgus aizsardzību neierobežoja tikai ar japāņu un Eiropas ražotāju attiecībām (skatīt iepriekš 290. punktu).

294 Attiecībā uz *Mannesmann* atbildi japāņu prasītāji uzskata, ka tās autoram Beheram nav bijuši personīgi pazīstami tie apstākļi, par kuriem tas sniedzis komentārus, jo par *Mannesmann* vadītāju viņš kļuva tikai 1995. gada aprīlī. Tādēļ viņa sniegtajai liecībai nav lielas pierādījuma vērtības, un, pēc *JFE-NKK* domām, tie ir nepieņemami.

295 Šajā sakarā, no faktu viedokļa raugoties, pirmkārt jāuzsver, ka, kaut arī Behers nebija *Mannesmann* vadītājs līdz 1995. gada aprīlim, uzņēmuma pārstāvis tiesas sēdē paskaidroja, ka viņš līdz šim datumam ir ieņēmis citus amatus uzņēmumā.

296 Tālāk jāvērs uzmanība uz iepriekš 205. punktā minēto judikatūru, saskaņā ar ko atbildes, kas sniegtas uzņēmuma vārdā, ticamība ir augstāka par uzņēmuma darbinieku sniegto atbilžu ticamību, lai kāda arī nebūtu viņu pieredze vai viedoklis (iepriekš 205. punktā minētā sprieduma lietā *LR AF 1998/Komisija 45.* punkts). No sprieduma lietā *LR AF 1998/Komisija 45.* punkta izriet, ka atbildes kā apsūdzoša pierādījuma pierādīšanas vērtību pret trešo uzņēmumu nekādi neiespaidoja fakts, ka persona, kas to attiecīgā uzņēmuma vārdā parakstīja, nepiedalījās attiecīgajā sanāksmē un tolaik nebija tā darbiniece.

297 Ja, kā *Mannesmann* gadījumā, persona, kurai nav tieši pazīstami attiecīgie apstākļi, sniedz paskaidrojumus kā uzņēmuma pārstāvis un atzīst kā sava, tā citu uzņēmumu izdarīto pārkāpumu, šī persona noteikti atsaucas uz sava uzņēmuma sniegto informāciju, jo īpaši uz tā darbinieka, kam ir tiešas ziņas par attiecīgajām darbībām, sniegto informāciju. Kā uzsvērts iepriekš 211. punktā, paskaidrojumi, kas ir pretēji to autora interesēm, principā ir uzskatāmi par ticamiem un tādēļ Behera paskaidrojumiem šajā lietā ir jāpiesšķir vērā ņemama nozīme.

298 Arguments, ko *JFE-NKK* pamato ar *Rhône-Poulenc/Komisija* lietu un jo īpaši ar tiesneša Vesterdorfa, kas šajā lietā pildījis ģenerālvokāta pienākumus, secinājumiem, ir noraidāms. Tiesnesis savos secinājumos ir uzsvēris, ka pierādījumiem, kuru avots ir personas, kurām ir ziņas par faktiem, principā ir ļoti liela pierādīšanas vērtība (II-956. lpp. un II-957. lpp.).

299 Tādēļ no tā nevar secināt, ka viena uzņēmuma vadītāja paziņojumu, kas izteikti pret savu un citiem uzņēmumiem, pierādījuma vērtība ir ierobežota tikai tādēļ, ka viņam nav bijis tiešu ziņu par faktiem. *A fortiori* nav iemesla noraidīt šādu pierādījumu kā nepieņemamu.

300 Šajā lietā, tāpat kā iepriekš 205. punktā minētajā lietā *LR AF 1998/Komisija*, ar attiecīgo paskaidrojumu tiek atzīts uzņēmuma, ko pārstāv paskaidrojuma sniedzējs, izdarītais pārkāpums.

301 Turklāt japāņu prasītāji uzskata, ka Komisija nevar uzskatīt *Mannesmann* atbildi par ticamu pierādījumu, ciktāl ar to tiek apstiprināta vienošanās starp Eiropas un japāņu ražotājiem pastāvēšana, ja tā šo atbildi neuzskata par ticamu attiecībā uz to, ka ar to tiek noliegts fakts, ka pastāv vienošanās attiecībā uz katra Eiropas ražotāja tirgus respektēšanu no citu Eiropas ražotāju puses.

302 Fakts, ka Behers ir noliedzis to, ka Noteikumos pastāvētu Eiropas iekšējais aspekts attiecībā uz savstarpēju iekšējo tirgu ievērošanas pienākumu Eiropas ražotāju starpā, savā ziņā vājina viņa paziņojumu kā pierādījumu, ar ko apstiprināt Verlukas paziņojumus. Tomēr jāpiebilst, ka Behers nepārprotami ir apstiprinājis vienošanās par tirgus sadali pastāvēšanu Eiropas un japāņu ražotāju starpā par *OCTG* un projekta vadiem (skatīt iepriekš 209. punktu). Šis paskaidrojums apstiprina Verlukas paskaidrojumus attiecībā uz šo pārkāpuma aspektu un tādējādi attiecībā uz faktu, ka japāņu prasītāji ir bijuši vienošanās par tirgus sadali puses, saskaņā ar ko tie ir piekrituši netirgot standarta *OCTG* un projekta vadus Kopienas tirgos. Tas, ka ar *Mannesmann* paskaidrojumu no tajā aprakstītās vienošanās netiek izslēgtas *premium OCTG*, nav attiecināmi 261. punktā minēto iemeslu dēļ. Visbeidzot, *Mannesmann* paskaidrojuma pierādījuma vērtība šajā lietā tiek vēl pastiprināta ar to, ka tas arī apstiprina Verlukas paskaidrojumus attiecībā uz sadales atslēgu līgumu piešķiršanai konkursos trešo valstu tirgos (skatīt iepriekš 291. punktu).

303 Prasītāji piebilst, ka *Dalmine* savās atbildēs Komisijai, kas datētas ar 1997. gada 4. aprīli un 1997. gada 29. maiju, ir paskaidrojusi, ka sarunas ar japāņu ražotājiem pamatā ir bijušas par trešo valstu tirgiem, kā Ķīnas un Krievijas tirgu. Sākumā

jāpiebilst, ka, saskaņā ar iepriekš minētās 1997. gada 4. aprīļa atbildes redakciju, šīs sarunas bija arī par Kopienas tirgu aizsardzību (skatīt iepriekš 290. punktu). Jāņem vērā, ka paskaidrojumi, uz ko šajā sakarā atsaucas japāņu prasītāji, ir diezgan maznozīmīgi tieši japāņu prasītāju pašu izvirzītā iemesla dēļ (skatīt iepriekš 292. punktu), proti, ka *Dalmine* ir vēlējusies “samazināt zaudējumus”. Ņemot vērā, ka tā nevarēja noliegt, ka tai bija kontakti ar japāņu ražotājiem un citiem Eiropas ražotājiem, *Dalmine* vēlējās interpretēt šos kontaktus tādējādi, ka to pretlikumība Kopienas tiesībās tiktu likvidēta vai pēc iespējas mazināta.

304 *Dalmine* divas atbildes, jo īpaši teikums no 1997. gada 4. aprīļa atbildes, kas citēts Apstrīdēta lēmuma 65. apsvērumā (skatīt iepriekš 290. punktu), apstiprina Verlukas paskaidrojumus attiecībā uz kontaktiem starp Eiropas un japāņu ražotājiem ar mērķi sadalīt savā starpā atsevišķus ģeogrāfiskos tirgus, un jo īpaši — aizliegt japāņu cauruļu tirdzniecību Kopienas tirgos.

305 Par *Corus* 1997. gada 31. oktobra atbildi japāņu prasītāji uzskata, ka 1999. gada 30. marta vēstulē *Corus* ir skaidri norādījis, ka neviens no tā paskaidrojumiem nav interpretējams tādējādi, ka tas nozīmētu vienošanās starp Eiropas un japāņu ražotājiem pastāvēšanu. Atbildot uz Komisijas argumentu, ka 1999. gada 30. marta vēstule attiecas uz metināto cauruļu procedūru, japāņu prasītāji uzsver, ka šo paskaidrojumu *Corus* ir sniedzis tiem pašiem vārdiem, kā paskaidrojumu attiecībā uz bezšuvju cauruļu procedūru.

306 Taisnība, ka fakts, ka bezšuvju cauruļu procedūrā (lieta IV/E-1/35.860-B) nebija tādas vēstules, kā leģēto cauruļu procedūrā piesūtītā (lieta IV/E-1/35.860-A), ir savāds, kas var radīt iespaidu, ka drīzāk varētu būt pieļauta nolaidība, nevis apzināti atšķirīga nostāja katrā no gadījumiem.

307 Tomēr 1999. gada 30. marta vēstulē esošie paskaidrojumi, saskaņā ar ko 1997. gada 31. oktobra atbilde neatsaucas uz vienošanās pastāvēšanu un to nevar interpretēt kā tās atzišanu, nav pietiekami, lai izskaidrotu šīs atbildes nozīmi. Tā kā nav ļoti pārlicinoša izskaidrojuma par jēdzienu nozīmi “praksē iekšējie tirgi tika pirmām kārtām rezervēti vispirms vietējiem ražotājiem”, un, ņemot vērā, ka šie termini parādās punktā par Eiropas-Japānas kluba sanāksmju mērķi, šis paskaidrojums ir ļoti attiecināms pierādījums.

308 Ja pieņem, ka ir patiess fakts, ka *Corus* ar Komisijai vairāk kā gadu vēlāk nosūtīto vēstuli vēlējās ierobežot sava paskaidrojuma jomu par tirgu sadali, tas nemazina pēdējā pierādīšanas vērtību. Tādēļ jāuzskata, ka ar *Corus* atbildi tiek apstiprināti arī Verlukas paskaidrojumi attiecībā uz vienošanos par *OCTG* cauruļu tirgus sadali Eiropas-Japānas kluba ietvaros.

— Bjasizo liecības

309 Komisija Apstrīdētā lēmuma 64. apsvērumā arī atsaucas uz 1995. gada 1. jūnija sniegto bijušā *Dalmine* darbinieka Bjasizo liecību Bergamo (Itālija) prokuroram saistībā ar izmeklēšanu korupcijas lietā. No šīs liecības izriet, ka ir pastāvējuši “ražotāju klubi (karteļi)”, kuru tikšanās notikusi divreiz gadā: vienreiz Eiropā un vienreiz Japānā. Saskaņā ar Bjasizo teikto, katram ražotājam bija tiesības uzvarēt visos konkursos iekšējā tirgū un bija panākta vienošanās, ka pārējie ražotāji konkursos piedāvās par 8–10 % augstāku cenu, nekā vietējais ražotājs — noteikums, kas tika strikti piemērots.

- 310 Saskaņā ar japāņu prasītāju teikto, Bjasizo liecība nav ticama, jo tā sniegta piespiedu kārtā, kontekstā, kurā liecinieks bija ieinteresēts izskaidrot, kādēļ *Dalmine* bija uzvarētāja visos *Agip* izsludinātajos konkursos, atsaucoties uz kaut ko citu, nevis negodīgajām darbībām, par kurām pret viņu bija ierosināta izmeklēšana.
- 311 Jāatzīmē, ka Bjasizo savā liecībā ir paskaidrojis, ka viņš pats ir ieteicis veikt nepamatotus maksājumus *Agip* darbiniekiem. Turklāt saskaņā ar Bjasizo teikto, šo maksājumu mērķis bija līguma piemērošanas pēdējo posmu veicināšana, kad *Dalmine* tas ir piešķirts saskaņā ar aizliegto vienošanos. Šādos apstākļos jāsecina, ka Bjasizo liecībā lietotie jēdzieni nav savietojami ar izskaidrojumu, ka viņš ir centies slēpt savu daļību nelikumīgajās darbībās, *Dalmine* spēcīgumu Itālijas tirgū izskaidrojot ar neeksistējošu vienošanos. Tādēļ japāņu prasītāju arguments šai sakarā ir noraidāms.
- 312 Turklāt fakts, ka šie paskaidrojumi tika sniegti Bergamo prokuroram izmeklēšanas ietvaros, pretēji japāņu prasītāju uzskatam, drīzāk stiprina, nekā vājina to pierādīšanas vērtību. Tomēr, pieļaujot, ka paskaidrojumam, kas sniegts prokuroram, nav tāda pati vērtība kā tiesā pēc zvēresta sniegtam paskaidrojumam, ir jāuzskata, ka prokurora izmantoto pilnvaru piespiedu raksturs un nelabvēlīgās sekas, kas var iestāties saskaņā ar krimināllikumumu, ja persona izmeklēšanas laikā stāsta nepatiesību, ir apstākļi, kas šādu liecību padara vairāk uzticamu nekā vienkāršu paskaidrojumu.
- 313 Saskaņā ar japāņu prasītāju teikto, atsauce uz konkursiem Itālijas tirgū Bjasizo liecībā nav savietojama ar Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumā atrodamo apgalvojumu, ka Eiropas tirgū nav bijuši izsludināti nozīmīgi konkursi.

- 314 Šajā sakarā jāpatur prātā, ka Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumā atrodamais apgalvojums, ka Eiropas tirgū nav bijuši izsludināti nozīmīgi konkursi, atrodas tā nodaļā 1.4 "Citi tirgi" (*OPEN TENDERS*) un sadaļā "Atklātie konkursi par API bezšuvju caurulēm", bet uz Eiropas-Japānas kluba dalībnieku iekšējiem tirgiem attiecas nodaļa 1.1 "Iekšējie tirgi", kas *a priori* nozīmē, ka 1.4 nodaļā lietotais jēdziens "Eiropa" attiecas uz citiem Eiropas tirgiem, nevis tiem četriem iekšējiem tirgiem, uz ko attiecas Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais pārkāpums (skatīt iepriekš 279. un 280. punktu).
- 315 Turklāt Bjasizo aprakstīja tikai situāciju Itālijas tirgū un tādēļ ir iespējams nošķirt svarīgus starptautiskus konkursus (*large-scale tenders*), kas, saskaņā ar Verlukas teikto, neattiecas uz Eiropas tirgiem, tai skaitā arī četru Eiropas ražotāju iekšējiem tirgiem, un *Agip* izsludinātos konkursus Itālijas tirgū. Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojuma 1.4 nodaļas pirmais teikums, saskaņā ar ko "lielie starptautisko konkursu (*OPEN TENDERS*) darījumi arī tika dalīti, vadoties pēc sadales atslēgas", arī atbalsta šo apgalvojumu, ciktāl tas izceļ šajā paskaidrojuma nodaļā aprakstīto konkursu procedūru apjomīgumu un starptautisko raksturu.
- 316 Atsauce uz Itālijas tirgū izsludinātajiem konkursiem zināmā mērā samazina Bjasizo liecības pierādīšanas vērtību attiecībā uz Verlukas paskaidrojumu apstiprināšanu. Labākajā gadījumā Bjasizo veiktais līgumu sadales Itālijas tirgū metodes apraksts nav nekādā veidā atspoguļots šajos paskaidrojumos, un, sliktākajā gadījumā, tie ir pretrunā.
- 317 Tomēr jāpatur prātā, ka Komisijai nebija jāpierāda, kā darbojās specifiskais tirgus sadales mehānisms, ja aizliegtās vienošanās konkurenci deformējošais raksturs bija pietiekami pierādīts (skatīt iepriekš 203. punktu). Šajā gadījumā nesaskaņotība starp Verlukas paskaidrojumiem un Bjasizo liecību par Noteikumu piemērošanu Eiropas-Japānas kluba locekļu iekšējiem tirgiem ierobežotā mērā tikai samazina šo

pierādījumu pierādīšanas vērtību, jo Bjasizo liecība Verlukas paskaidrojumus apstiprina attiecībā uz citiem vienošanās aspektiem (skatīt turpmāk 334. punktu).

318 Turklāt japāņu prasītāji uzskata, ka vēlākā liecībā ar nosaukumu “Manu liecību komentāri” Bjasizo uzskaita visas objektīvās priekšrocības, kas vietējam tērauda cauruļu ražotājam savā iekšējā tirgū rodas salīdzinājumā ar ārvalstu ražotājiem, un neatsaucas uz nekādu starptautisku vienošanos.

319 Šajā sakarā jāuzsver, ka, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, no EKL 81. panta 1. punkta teksta izriet, ka vienošanās starp uzņēmumiem ir aizliegtas, neņemot vērā to iespaidu, ja to mērķis ir deformēt konkurenci (skatīt iepriekš 181. punktu un tajā citēto judikatūru). No tā izriet, ka fakts, ka Bjasizo ir uzskaitījis visas objektīvās priekšrocības, kas vietējam tērauda cauruļu ražotājam ir viņa iekšējā tirgū, izskatāmās lietas apstākļos nav attaisnojošs pierādījums un nevājina viņa sākotnējās liecības pierādījuma vērtību.

320 Par to, ka dokumentā “Manu liecību komentāri” neesot skaidru atsauču uz starptautiskas vienošanās pastāvēšanu, jāuzsver, ka šis fakts nav svarīgs, jo Bjasizo nekad nav mainījis savu sākotnējo liecību šajā sakarā. Tieši pretēji — Bjasizo atkal atsaucas uz šādas vienošanās pastāvēšanu dokumentā “Manu liecību komentāri”, kurā viņš apstiprina, ka *Dalmine* stabilais stāvoklis Itālijas tirgū cita starpā izriet no citu ražotāju stāvokļa viņu iekšējos tirgos attiecībā pret citiem ražotājiem (*l'influenza che ogni produttore ha, per le sue aree di mercato, nei confronti degli altri produttori*). Bjasizo šajā sakarā pat ir atsaucies uz savā sākotnējā liecībā sniegto aprakstu, kurā

paskaidrots, ka "visa sistēma kopumā bija balstīta uz vēsturisko tirgus daļu ievērošanu [...] kā jau vairākreiz minēts manos paskaidrojumos" (*Tutto il sistema è basato sul rispetto di equilibri consolidati da quote storiche [...] come già ho detto più volte nel corso del mio memoriale*).

- 321 Turklāt, ņemot vērā, ka japāņu prasītāji apšaubā Bjasizo liecības ticamību, jāpiezīmē, ka to apstiprina citas viņa kolēģu liecības, kas atrodamas Komisijas lietas materiālos un uz ko Komisija atsaucās Pirmās instances tiesā, bet kuras nav citētas Apstrīdētajā lēmumā. Jo īpaši, no 1995. gada 5. jūnija liecības, kas atrodama Komisijas lietas materiālu 8220. b 6 lappusē, izriet, ka "ir bijusi vienošanās par dažādo tirgus dalībnieku teritoriju ievērošanu" un no [Ciocca] 1995. gada 8. jūnija liecības, kas atrodama Komisijas lietas materiālu 8220. b 3 lappusē, izriet, ka "vienošanās cauruļu ražotāju starpā ir spēkā visā pasaulē". Tāpat no *Dalmine* 1997. gada 29. maija atbildes izriet, ka Bjasizo ir apmeklējis vismaz vienu sanāksmi ar japāņu ražotājiem Japānā, un tādējādi viņam bija tieši zināms par Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētās vienošanās pastāvēšanu un tās noteikumiem.
- 322 Visbeidzot, saskaņā ar japāņu prasītāju apgalvoto, abi Bjasizo paskaidrojumi neievieš skaidrību par to, uz kādiem izstrādājumiem attiecas vienošanās, uz ko viņš atsaucas.
- 323 Atkal jāatzīmē, ka katram Komisijas iesniegtajam pierādījumam nav precīzi un saskaņoti jāatspoguļo Verlukas paskaidrojumi par katru pārkāpuma elementu (skatīt iepriekš 180. punktu). Ir pietiekami, ja dokumentam, ar ko pierāda būtiskus Verlukas aprakstītās vienošanās elementus, apsūdzozo pierādījumu kopumā ir pastiprinoša vērtība (skatīt iepriekš 220. punktu). Katrā gadījumā — nepastāvot nepieciešamībai atrisināt iesaistīto pušu viedokļu atšķirības par to, cik ilgi Bjasizo bija atbildīgs par to divu izstrādājumu, uz kuriem attiecas Apstrīdētais lēmums, tirdzniecību, izskatā-

majā lietā nav strīda par to, ka viņš bija atbildīgs par *Dalmine OCTG* tirdzniecību būtiskā pārkāpuma laikposmā un dažus mēnešus arī — par transporta vadu tirdzniecību, un tādējādi viņam bija tiešas zināšanas par viņa aprakstītajiem faktiem.

324 Jāsecina, ka Bjasizo apstiprina Verlukas paskaidrojumus par Verlukas aprakstīto vienošanos par iekšējo tirgu sadali. Īpaši šis pierādījums apstiprina to, ka pārējiem kluba locekļiem bija jāievēro katra ražotāja iekšējie tirgi, un ka šis princips ticis noteikts sanāksmēs, kas notika divreiz gadā — vienu reizi Japānā, otru — Eiropā, uz ko japāņu ražotāji sūtīja savus pārstāvjus (skatīt iepriekš 192.–196. punktu).

325 Jāpiezīmē arī, ka *JFE-NKK* savā 1997. gada 7. novembra atbildē uz lūgumu sniegt informāciju, kas atrodama Komisijas lietas materiālu 14451. lappusē, kas minēts Apstrīdētā lēmuma 41. zemsvītras piezīmē, atzīst, ka Eiropas ražotāji Eiropas-Japānas kluba sanāksmēs ir lūguši ievērot to iekšējos tirgus (*We recall that other (European) mills requested that JFE respect their home markets*). Tomēr *JFE-NKK* noliedz, ka būtu piekritusi šim lūgumam (*However we were neither bound by nor did we respect such requests*).

326 Jāuzsver, ka pirmkārt, *JFE-NKK* atbilde apstiprina, ka Eiropas-Japānas kluba ietvaros notikušās sarunas attiecās ne tikai uz trešo valstu tirgiem, bet arī uz Verlukas paskaidrojumos minētajiem Kopienas tirgiem.

- 327 Jāpatur prātā arī, ka saskaņā ar iedibināto judikatūru, ja uzņēmums kaut vai pasīvi piedalās sanāksmēs ar citiem uzņēmumiem un šīm sanāksmēm ir konkurenci deformējošs mērķis, un publiski nenorobežojas no šajās sanāksmēs notikušā, tādējādi uz pārējiem dalībniekiem atstājot iespaidu, ka piekrit sanāksmes rezultātiem un darbosies saskaņā ar tiem, var uzskatīt, ka šis uzņēmums ir attiecīgā karteļa dalībnieks (skat. Pirmās instances tiesas 1991. gada 17. decembra spriedumu lietā T-7/89 *Hercules Chemicals*/Komisija, *Recueil*, II-1711. lpp., 232. punkts; 1992. gada 10. marta spriedumu lietā T-12/89 *Solvay*/Komisija, *Recueil*, II-907. lpp., 98. punkts; 1995. gada 6. aprīļa spriedumu lietā T-141/89 *Trefileurope*/Komisija, *Recueil*, II-791. lpp., 85. un 86. punkts un Cementa lietu, kas minēta iepriekš 66. punktā, 1353. punkts).
- 328 Iepriekš 327. punktā minētā judikatūra nav tieši piemērojama *JFE-NKK*, jo minētajās lietās citu uzņēmumu izdarītais pārkāpums bija konstatēts un vienīgais neizšķirtais jautājums bija par to, vai pasīvais uzņēmums ir piedalījies pārkāpuma izdarīšanā.
- 329 Tomēr princips, ka uzņēmums, kas piedalās sanāksmēs, kuru mērķis ir deformēt konkurenci un uz citiem dalībniekiem atstāj iespaidu, ka piedalās to rezultātā panāktajā galīgajā vienošanās un ievēros to, ja tas publiski nenorobežojas no sanāksmju satura un tādējādi piedalās pārkāpumā, ir piemērojams izskatāmajā lietā. *JFE-NKK* dalība šajās sanāksmēs ir īpaši labi konstatēta, jo tā atzīst, ka šajās sanāksmēs tai ir ticis lūgts ievērot Kopienas tirgus. *JFE-NKK* atbilde ir pierādījums ar īpašu pierādījuma vērtību, lai apstiprinātu Verlukas paskaidrojumus par šīs sabiedrības dalību četru Eiropas ražotāju vienošanās.
- 330 Jāuzsver arī, ka arī citi japāņu ražotāji piedalījās tajās pašās Eiropas-Japānas kluba sanāksmēs, kurās *JFE-NKK*. Nav iedomājams, ņemot vērā Eiropas-Japānas kluba darbības veidu un mērķus, ko pierāda iepriekš pārbaudītie dokumenti, ka Eiropas ražotāji būtu aprobežojušies, prasot ievērot viņu iekšējos tirgus tikai *JFE-NKK*, bet

ne pārējiem japāņu ražotājiem, kas arī bija kluba locekļi. Šajos apstākļos jāuzskata, ka *JFE-NKK* atbilde apstiprina arī pārējo trīs japāņu ražotāju dalību Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētajā pārkāpumā.

- 331 No visa iepriekš minētā izriet, ka pierādījumu kopums, uz ko atsaucas Komisija, ir vairāk nekā pietiekams, lai apstiprinātu Verlukas paskaidrojumus par to, ka japāņu un Eiropas ražotāji viņa aprakstītā Eiropas-Japānas kluba ietvaros tiešām ir noslēguši vienošanos par tirgus sadali attiecībā uz atsevišķiem bezšuvju tērauda cauruļu veidiem, saskaņā ar kuru katram ražotājam bija pienākums atturēties no attiecīgo izstrādājumu tirdzniecības pārējo kluba locekļu iekšējos tirgos.
- 332 No lielākās daļas informācijas, kas veido pierādījumu kopumu, skaidri neizriet, uz kādām bezšuvju tērauda caurulēm attiecās vienošanās par sadali, bet nav šaubu, ka citu produktu starpā tā attiecas uz standarta *OCTG* caurulēm. Īpašās atsauces uz šiem izstrādājumiem dokumentos *Réflexions stratégiques* un *Réflexions sur le contrat VAM*, sadales atslēgas dokumentā un *Mannesmann* atbildē un, bez tuvākām norādēm, uz *OCTG* caurulēm vispārīgi citos dokumentos, uz ko atsaukusies Komisija, pienācīgi un skaidri apstiprina Verlukas paskaidrojumu par to, ka Noteikumi attiecās uz šiem izstrādājumiem.
- 333 Attiecībā uz projekta vadiem viens pats pierādījums — Behera sniegtā *Mannesmann* atbilde — neapšaubāmi atbalsta Verlukas paskaidrojumu, ka aizliegtā vienošanās attiecas arī uz projekta vadiem. Tomēr, ņemot vērā šīs atbildes īpašo pierādījuma vērtību, kas aprakstīts iepriekš 294. un 302. punktā, tā ir pietiekama, lai apstiprinātu Verlukas paskaidrojumus, kas jau tā bija ļoti ticami (skatīt 205.–207. punktu) attiecībā uz šiem izstrādājumiem.

- 334 Katrā gadījumā — jau ir noteikts, ka, ja ar saskaņoto pierādījumu kopumu, uz ko atsaucas Komisija, var konstatēt Verlukas un Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto vienošanos par tirgus sadali un atsevišķus tās aspektus, Verlukas paskaidrojumi ir pietiekami, lai pierādītu citus Apstrīdētā lēmuma aspektus saskaņā ar noteikumu, kas izriet no iepriekš 66. punktā minētā sprieduma Cementa lietā (1838. punkts) un uz ko atsaucas Komisija (skatīt 204. un 220. punktu). Jau iepriekš 330. un 332. punktā ir noteikts, ka pierādījumu kopums, uz ko atsaucas Komisija, ir pietiekams, lai atsevišķos aspektos apstiprinātu Verlukas paskaidrojumus, jo īpaši par standarta *OCTG* caurulēm.
- 335 Šajos apstākļos jāuzskata, ka Verluka savos paskaidrojumos ir teicis taisnību, un tādējādi jāatzīst, ka šie paskaidrojumi ir pietiekams pierādījums, lai konstatētu, ka vienošanās par Eiropas-Japānas kluba locekļu iekšējo tirgu sadali attiecās ne tikai uz standarta *OCTG* caurulēm, kā to apliecina vairāki citi pierādījumi, bet arī uz projekta vadiem. Nav iemesla pieņēmumam, ka Verluka, kam bija tiešas ziņas par faktiem, varētu sniegt nepatiesus paskaidrojumus attiecībā uz transporta vadiem, ja pārējie pierādījumi apstiprina viņa paskaidrojumus attiecībā uz vienošanās pastāvēšanu un tās piemērošanu standarta *OCTG* caurulēm.
- 336 Visbeidzot, pat, ja pieņem, ka japāņu prasītājiem varētu būt šaubas par izstrādājumiem, uz ko attiecas Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā vienošanās — bet šādas šaubas nav izteiktas — jāatzīmē, ka, ja lēmums kopumā parāda, ka vienošanās ir attiekusies uz īpašiem izstrādājumu veidiem un min pierādījumus, uz ko balstīts šāds secinājums, tad fakts, ka šādā lēmumā nav precīza un izsmeljoša visu to izstrādājumu veidu uzskaitījuma, uz ko attiecas pārkāpums, nav pietiekams, lai atceltu lēmumu (skatīt pēc analogijas — kontekstā par pamatu saistībā ar pamatojuma trūkumu — 203. punktā minēto spriedumu lietā *Gruber+Weber/* Komisija, 214. punkts). Ja tā nebūtu, uzņēmums varētu izvairīties no soda par spīti faktam, ka Komisija skaidri ir konstatējusi, ka uzņēmums izdarījis pārkāpumu, apstākļos, kuros nav identificēti izstrādājumi, kas ietilpst vairāku līdzīgu izstrādājumu virknē, ko tirgoja attiecīgais uzņēmums.

337 Šajā sakarā judikatūra par atbilstošu tirgus definīciju, uz ko atsaucas *JFE-NKK* (skatīt 101. punktu un 57. punktā minēto spriedumu lietā *SIV u.c./Komisija*), nav attiecināma, jo tā attiecas uz situāciju, kurā Komisija pārkāpumu konstatē, pamatojoties uz iesaistīto uzņēmumu rīcības konkurenci deformējošo iespaidu, bet izskatāmajā lietā aizliegtās vienošanās konkurenci deformējošais mērķis ir konstatēts ar dokumentāriem pierādījumiem.

— Pārkāpuma ilgums

338 Par pārkāpuma ilgumu vispirms jāpiezīmē, ka Komisija Apstrīdētā lēmuma 108. apsvērumā ir konstatējusi, ka par pārkāpuma sākuma datumu varētu noteikt 1977. gadu, bet tomēr tā nedarija brīvprātīgo ierobežojumu līgumu dēļ. Apstrīdētā lēmuma 1. pantā pārkāpuma sākums ir noteikts 1990. gadā.

339 No tā izriet, ka japāņu prasītāji ir kļūdušies, uzskatīdami, ka Komisija Apstrīdētajā lēmumā ir nolēmusi, ka pārkāpums ir bijis, tikai sākot ar 1990. gadu, jo tā uzskatīja, ka brīvprātīgo ierobežojumu līgumi bija šķērslis japāņu prasītāju tērauda cauruļu eksportam uz Krieviju. Tomēr Komisijas nostāja šajās lietās, proti, tas, ka tā par pārkāpuma sākumu noteica 1977. gadu, bet naudas soda apjoma noteikšanas nolūkos tas tika ņemts vērā tikai no 1990. gada, nesaskan ar Apstrīdētajā lēmumā, jo īpaši tā 1. pantā, noteikto.

340 Jāatzīmē, ka Komisija šajās lietās nav lūgusi Tiesu konstatēt pārkāpumu pirms 1990. gada. Turklāt — kaut arī Komisija savos procesuālajos rakstos uzskata, ka tas, ka tā nav konstatējusi pārkāpumu attiecībā uz laiku, kad spēkā bija brīvprātīgo ierobežojumu līgumi, ir piekāpšanās attiecībā uz Apstrīdētā lēmuma adresātiem, ko tai nav bijis pienākums darīt, tā Pirmās instances tiesā arī nav lūgusi šo piekāpšanos aplūkot.

341 No tā izriet, ka Pirmās instances tiesas vērtējumam nav jāattiecas uz šīs piekāpšanās tiesiskumu vai atbilstību, bet gan tikai uz to, vai Komisija to šajā gadījumā ir pareizi piemērojusi, sniedzot tiešu izskaidrojumu Apstrīdētā lēmuma motīvu daļā. Šai sakarā jāpatur prātā, ka Komisijai jāsniedz saskanīgi un precīzi pierādījumi, lai apstiprinātu pārkāpuma pastāvēšanu, lai pamatotu apgalvojumu, ka ir noticis pārkāpums, jo uz to gulstas pierādīšanas pienākums attiecībā uz pārkāpuma pastāvēšanu un tā ilgumu (skatīt 177.–179. punktu un tajos citēto judikatūru).

342 Tādējādi, ņemot vērā, ka attiecīgie līgumi tika noslēgti starptautiskā līmenī starp Japānas valdību, ko pārstāvēja Starptautiskās tirdzniecības un rūpniecības ministrija (*MITT*), un Kopienu, ko pārstāvēja Komisija, jāsecina, ka Komisijai saskaņā ar labas pārvaldības principu bija jāsaņem dokumentācija par šo līgumu beigu datumu. Tādējādi tai bija jābūt gatavai iesniegt šos dokumentus Pirmās instances tiesai. Tomēr Komisija informēja Pirmās instances tiesu, ka tā ir meklējusi savos arhīvos, bet nav varējusi atrast dokumentus par šo līgumu beigu datumu.

343 Lai gan vispār prasītājs pierādīšanas pienākumu nevar pārnest uz atbildētāju, piesaucot apstākļus, ko tas nevar pierādīt, šajā gadījumā pierādīšanas pienākuma jēdzienu nevar piemērot par labu Komisijai attiecībā uz tās noslēgto starptautisko līgumu izbeigšanu. Komisijas neizskaidrojamā nespēja sniegt pierādījumus par uz to tieši attiecināmiem apstākļiem neļauj Pirmās instances tiesai izlemt lietu, pilnībā pārzinot apstākļus par šo līgumu beigu datumu. Uzliekot šīs Komisijas nespējas sekas lēmuma adresātiem, kuriem, atšķirībā no atbildētājas iestādes, nebija iespējams iegūt trūkstošos pierādījumus, būtu pretēji labas tiesas spriešanas principam.

344 Šajos apstākļos jāuzskata, ka Komisijai izņēmuma kārtā bija jāiesniedz pierādījumi par šo izbeigšanos. Tomēr jākonstatē, ka Komisija ne Apstrīdētajā lēmumā, ne Pirmās instances tiesā nav sniegusi pierādījumus par brīvprātīgo ierobežojumu līgumu izbeigšanās datumu.

345 Kaut arī japāņu prasītāji nav iesnieguši pierādījumus par to, ka brīvprātīgo ierobežojumu līgumi starptautiskā līmenī turpināja pastāvēt, tie visi ir iesnieguši attiecināmus pierādījumus par savu izpratni par brīvprātīgo ierobežojumu līgumu statusu 1990. gadā. Šajos pierādījumos ietilpst 1989. gada 22. decembra sešu japāņu tērauda cauruļu ražotāju, ieskaitot četrus japāņu prasītājus, lūgums piešķirt atļauju līdz 1990. gada 31. decembrim pagarināt iekšējo vienošanos par eksporta uz Eiropas Kopienu ierobežošanu un *MITI* 1989. gada 28. decembra lēmums, ar ko šis pagarinājums tiek apstiprināts. Šie dokumenti ļauj secināt, ka japāņu prasītāji, kā arī Japānas kompetentās iestādes uzskatīja, ka ar Eiropas Kopienu noslēgtais brīvprātīgo ierobežojumu līgums palika spēkā vēl 1990. gadā.

346 Šādos apstākļos, pamatojoties uz Pirmās instances tiesā iesniegtajiem pierādījumiem un ņemot vērā Komisijas pierādīšanas pienākumu attiecībā uz pārkāpuma pastāvēšanu, jāsecina, ka starp Eiropas Kopienu un Japānas iestādēm noslēgtais brīvprātīgo ierobežojumu līgums palika spēkā vēl 1990. gadā. Ņemot vērā šā fakta konstatāciju un Komisijas piekāpšanos Apstrīdētajā lēmumā, tā 1. pantā minētā pārkāpuma ilgums ir saīsināms par vienu gadu.

347 Attiecībā uz pārkāpuma beigu datumu Komisija Apstrīdētā lēmuma 96. un 108. apsvērumā atsauca uz Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumu par to, ka "tirdzniecība beidzās pirms mazliet vairāk kā gada", lai pamatotu savu viedokli par to, ka pārkāpums ilga līdz 1995. gadam. Tomēr no Apstrīdētā lēmuma

166. apsvēruma — par naudas soda aprēķinu attiecībā uz japāņu prasītājiem — izriet, ka pārkāpums ir beidzies 1995. gada 1. janvārī. Komisija tiesas sēdē apstiprināja, ka šī ir pareizā Apstrīdētā lēmuma interpretācija.

348 Japāņu prasītāji uzskata, ka vienīgais dokuments, uz ko Komisija atsaucas, kas satur pierādījumus par pārkāpuma ilgumu, proti, sadales atslēgas dokuments, attiecas uz laikposmu, kas beidzies 1994. gada martā. Turklāt tie uzskata, ka nav pierādījumu par Eiropas-Japānas kluba sanāksmēm pēc šī datuma.

349 Pirmkārt, jāpiezīmē, ka, kaut arī Verlukas paskaidrojumi ir īpaši ticami, frāze, uz ko Komisija atsaucas — ka pārkāpums ir turpinājies līdz 1995. gada sākumam — ir ļoti neprecīza. Tādēļ jāuzskata, ka pierādījumi, kas apstiprina Verlukas paskaidrojumus citos aspektos, nav pietiekami, lai Komisija šajā jautājumā varētu atsaukties tikai uz šo paskaidrojumu. Lai arī Verlukas teiktā attiecībā uz pārkāpuma ilgumu patiesums nav apšaubāms, no viņa apgalvojuma par pārkāpuma beigu datumu neprecizitātes izriet, ka ar viņa paskaidrojumu vien nepietiek, lai tiesiski pietiekami pierādītu pārkāpuma beigu datumu.

350 Turklāt saskaņā ar Eiropas-Japānas kluba sanāksmju aprakstu Verlukas paskaidrojumos tās notika “divreiz gadā — vienu reizi Eiropā, bet otru — Japānā (parasti martā vai aprīlī Eiropā un oktobrī vai novembrī Japānā)” (Verlukas 1994. gada 14. oktobra paskaidrojums). No tā izriet, ka, ja pārkāpums ilga līdz 1995. gada sākumam, kā uzskata Komisija, nākamajai kluba sanāksmei būtu bijis jānotiek 1994. gada rudenī. Taču, kaut arī 1994. gada marta sanāksme ir apstiprināta ar vairākiem

pierādījumiem, tostarp ar sadales atslēgas dokumentu, nav nekādu ziņu par 1994. gada rudens sanākumi. Ņemot vērā iepriekš minēto, nav iespējams pietiekami noteikti konstatēt, ka pārkāpums ir turpinājies pēc 1994. gada pirmā pusgada.

351 Tādējādi jāuzskata, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais pārkāpums beidzās 1994. gada 1. jūlijā un līdz ar to attiecībā uz četriem japāņu prasītājiem pārkāpuma ilgums, papildus 346. punktā minētajam saīsinājumam, jāsaīsina vēl par sešiem mēnešiem.

352 No visa iepriekš minētā izriet, ka Komisija attiecībā uz japāņu prasītājiem, pamatojoties uz lēmuma motīvu daļā minētajiem pierādījumiem un saskaņā ar 173.–180. punktā minētajiem noteikumiem par pierādījumiem, ir pierādījusi Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu — bet tikai par trīsarpus gadus ilgu laikposmu, proti, no 1991. gada 1. janvāra līdz 1994. gada 1. jūlijam. Tādējādi, neskarot jautājumu par pārkāpuma ilguma saīsinājumu, pirmā pamata otrā daļa citos aspektos ir noraidāma. Tā kā Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais pārkāpums ir pietiekami pierādīts, jāatzīst, ka prasītāju izvirzītie specifiskie argumenti, ko Pirmās instances tiesa nav tieši noraidījusi, nav uzskatāmi par būtiskiem.

353 Turklāt pamata otrās daļas noraidīšanai, pamatojoties uz to, ka ir pierādīts, ka japāņu prasītāji tiešām ir noslēguši vienošanos ar konkurenci deformējošu mērķi, sekas ir, ka jānoraida arī pamata pirmā daļa. Nedz iespējamie šķēršļi japāņu importam, nedz arī iespējamā japāņu tirdzniecība Apvienotās Karalistes ārzonas tirgū ar izstrādājumiem, uz ko attiecās šī vienošanās, negrauj secinājumu, kas pamatots ar dokumentāriem pierādījumiem, ka 181.–186. punktā minēto iemeslu dēļ pārkāpums ir noticis.

Pamata trešā daļa: Komisijas nepareizais priekšstats par Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto pārkāpumu

354 Pēc japāņu prasītāju domām, Komisijas Apstrīdētā lēmuma 164. apsvērumā paustais viedoklis par to, ka 2. pantā minētā pārkāpuma mērķis bija saskaņā ar Noteikumiem un ar Uzlaboto Noteikumu palīdzību saglabāt Apvienotās Karalistes iekšējā tirgus statusu, ir nepārlicinošs. Tie iebilst, ka *Corus* neatkāpās no Apvienotās Karalistes standarta *OCTG* cauruļu un projekta vadu tirgus vienīgi tāpēc, ka tā bija beigusi ražot caurules bez vītnes Klīdesdeilas rūpniecā, bet gan turpināja tās ražot un tirgot savas valsts tirgū, pat ja tā nebija noslēgusi nekādus cauruļu bez vītnēm piegādes līgumus ar *Vallourec*, *Dalmine* un *Mannesmann*.

355 Attiecībā uz šo pirmā pamata daļu Pirmās instances tiesai ir jānoskaidro tikai tas jautājums, vai Komisija drīkstēja, pamatojot apgalvojumu par Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma pastāvēšanu, atsaukties uz Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto pārkāpumu.

356 Pirmkārt, jāatzīmē, ka, tā kā Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma pastāvēšana ir pierādīta, pamatojoties uz Komisijas Apstrīdētajā lēmumā minētajiem dokumentārajiem pierādījumiem, nav noteikti nepieciešams analizēt otrā pārkāpuma konstatācijas sekas uz šo jautājumu. Tomēr šajā gadījumā ir nepieciešams ņemt vērā japāņu prasītāju izvirzītos argumentus, jo tie ietekmē citus pamatus, jo īpaši uz pamatu par nevienlīdzīgo attieksmi pret to lūgumiem samazināt naudas sodu apmērus.

357 No pierādījumiem, uz ko Apstrīdētajā lēmumā atsaucas Komisija, izriet, ka Eiropas ražotāji ir baidījušies, ka tas, ka *Corus* turpinās veikt cauruļu vītņu iegriešanu, nebūs pietiekami, lai japāņu ražotāji saskaņā ar Noteikumiem turpinātu atturēties no Apvienotās Karalistes tirgus kā vietējā tirgus. Jo īpaši jāuzsver, ka Paziņojumā Prezidentiem ir ietverts šāds novērtējums, kas citēts Apstrīdētā lēmuma 90. apsvērumā:

“Kaut arī japāņi ir piekrituši nepieprasīt grozīt mūsu vienošanās, ja EK bezšuvju [cauruļu] ražošanas nozare tiktu pārstrukturēta, nav nekādas garantijas, ka tie to darītu arī tad, ja [*Corus*] vairs neveiktu cauruļu ražošanu vai apstrādi Apvienotajā Karalistē”.

*(Although the Japanese have agreed not to request changes in our agreements if the EC seamless industry were to restructure, there is no guarantee that they would follow this percept if [*Corus*] were to exit tubemaking or finishing in UK.)*

358 Šo paskaidrojumu apstiprina *Vallourec* piezīmes, jo īpaši piezīme par 1990. gada 24. jūlija sanākumi, *Réflexions sur le contrat VAM BSC*, kas minēts Apstrīdētā lēmuma 78. un 80. apsvērumā, un *Entretien BSC* piezīmes, kuras atsaucas uz risku, ka japāņu ražotāji varētu mēģināt būtiski palielināt savu tirgus daļu pēc *Corus* Klidesdeilas ražotnes slēgšanas, un secina, ka Apvienotās Karalistes tirgu ir nepieciešams aizsargāt. Komisijas analīzes pamatā esošie apsvērumi ir tādi, ka, japāņu ražotājiem vairs nebūs nepieciešams saskaņā ar Noteikumiem piekrist attiekties pret Apvienotās Karalistes tirgu kā pret iekšējo tirgu, ja *Corus* pārtrauktu savu cauruļu bez vītņem ražošanu un pirktu tās vītņu iegriešanai no ražotājiem trešās valstis — iespēja, kas skaidri minēta *Réflexions stratégiques* un *Renouvellement du contrat VAM BSC*. No otras puses, *Vallourec* piezīmju autori ir bijuši optimistiskāk noskaņoti attiecībā uz iespēju nodrošināt to, lai japāņu ražotāji ievērotu Noteikumus, ja *Corus* pati piekristu iepirkt caurules tikai no Kopienas ražotājiem, jo īpaši no *Mannesmann*, kas tiek uzskatīts par “vienīgo Eiropas uzņēmumu, kas iedvēš bijību japāņos”, saskaņā ar 1990. gada 24. jūlija piezīmēm, bija to ražotāju vidū, kas parakstīja piegādes līgumus.

359 Šajā sakarā jāatzīmē, ka Komisijai nebija jāpierāda, ka *Vallourec* piezīmēs un Paziņojumā Prezidentiem minētais apgalvojums ir pareizs tajā ziņā, ka tajā bija atspoguļota Noteikumu interpretācija, kurai piekrita japāņu ražotāji. Šajā kontekstā bija pietiekami parādīt, ka Eiropas ražotāji ticēja šīs stratēģijas efektivitātei par Noteikumu saglabāšanu, un tādējādi, lai šo mērķi sasniegtu, tie faktiski sadalīja *Corus* nepieciešamo cauruļu bez vitnēm piegādes starp *Vallourec*, *Mannesmann* un *Dalmine*. Šādai stratēģijai ir nozīme vienīgi tad, ja vienošanās par tirgus sadali starp Eiropas un japāņu ražotājiem jau patiesi pastāvēja, un no tā izriet, ka pirmā fakta pierādījumi apstiprina arī šīs vienošanas pastāvēšanu.

360 Par japāņu prasītāju izvirzītajiem argumentiem attiecībā uz *OSO* preferenču politiku un Direktīvu 90/531 — jo īpaši attiecībā uz atsauču uz 3 % preferenci nozīmīgumu — tie nav pietiekami, lai apšaubītu pierādījumu vērtību. Tomēr šie argumenti ļauj vieglāk izprast šo atsauču nozīmi un apsvērt, vai *Corus* bija vēl kāds iemesls saņemt cauruļu bez vitnes piegādes no Kopienas ražotājiem, proti, fakts, ka Apvienotās Karalistes preferenci bija plānots nomainīt ar Kopienas preferenci; no iepriekš 357. un 358. punktā analizētajiem dokumentiem top skaidrs, ka, neņemot vērā šādu preferenču pastāvēšanu, Eiropas ražotāji baidījās, ka to japāņu kolēģi sāks tirgot caurules Apvienotās Karalistes tirgū.

361 Japāņu prasītāju argumenti attiecībā uz dažādajiem piegādes līgumu parakstīšanas datumiem arī ir noraidāmi. Iepriekš 356.–359. punktā izklāstītais pamatojums paliek spēkā, neņemot vērā to, kurā datumā katrs Eiropas ražotājs ir kļuvis par Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto pārkāpumu veidojošās vienošanās pusi. Šā pārkāpuma svarīgs aspekts ir tas, ka tā pastāvēšana — vai nu no 1991. vai 1993. gada — apstiprina Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma pastāvēšanu.

362 Tomēr jāpiebilst, ka japāņu prasītāju argumentiem ir zināma vērtība, jo tas izriet no Apstrīdētā lēmuma 110.–116. apsvērumam, jo īpaši no 111. apsvēruma, ka otra pārkāpuma mērķis un iespaids bija *Corus* piegādājamo cauruļu bez vītņēm piegāžu stingra sadale starp *Vallourec*, *Mannesmann* un *Dalmine*. Tātad, tā kā no iepriekš, īpaši 357. un 358. punktā, analizētajiem dokumentārajiem pierādījumiem izriet, ka viens no otrā pārkāpuma mērķiem bija aizsargāt Apvienotās Karalistes tirgu, jāuzskata — saskaņā ar Apstrīdēto lēmumu — ka šīs vienošanās mērķis un iespaids attiecībā uz Apvienotās Karalistes cauruļu bez vītnes tirgu bija konkurenci deformējošs.

363 Turklāt, tā kā cauruļu bez vītnes piegādes līgumi tika atjaunoti pēc 1994. gada pirmās puses beigām — datuma, pēc kura Eiropas-Japānas kluba pastāvēšana nav konstatēta — tos pēc šīs atjaunošanas ir grūti uzskatīt par pārkāpuma, kas jau bija beidzies, istenošanas līdzekļiem. Katrs no līgumiem tika noslēgts uz sākotnējo piecu gadu laikposmu, un katrai pusei bija tiesības to izbeigt pirms šī termiņa notecēšanas, par to paziņojot otrai pusei 12 mēnešus iepriekš. Tā kā *Vallourec* un *Dalmine* paturēja spēkā 1991. gada 4. decembra līgumu (*Vallourec* pārņēma *Corus* tiesības ar 1994. gada *TISL* — skatīt Apstrīdētā lēmuma 92. apsvērumu) pēc 1994. gada 4. decembra, līdz pat 1999. gada 30. martam, nav iespējams konstatēt saistību starp šo tirgus uzvedību un Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu. Piegādes līgumu puses varēja konsensuāli izbeigt līgumus katrā laikā pēc Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma beigām. Ir iemesls domāt, ka tie to būtu darījuši, vēlākais, 1995. gadā, ja vienīgā šajos līgumos ietvertā komerciālā interese būtu tā, ko Komisija minējusi Apstrīdētā lēmuma 164. apsvērumā.

364 Ņemot vērā iepriekš minēto, jāuzsver, ka Komisijas paziņojums Apstrīdētā lēmuma 164. apsvēruma 1. teikumā par to, ka piegādes līgumi, kas veidoja 2. pantā minēto pārkāpumu, bija tikai 1. pantā minētā pārkāpuma izdarīšanas līdzekļi, ir pārspīlēts, jo šī rīcība bija tikai viens no vairākiem savstarpēji saistītiem, bet tomēr atsevišķiem

otrā pārkāpuma konkurenci deformējošiem mērķiem un sekām. Šo apstākļu ietekme uz naudas sodu aprēķinu tiks analizēta turpmāk no 567. līdz 574. punktam.

365 Tomēr ir skaidrs, ka Komisijai ir bijusi taisnība, uzskatot, ka otrā pārkāpuma mērķis cita starpā bija stiprināt, vai, kā minēts Apstrīdētā lēmuma 164. apsvērumā, nodrošināt Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētās vienošanās par tirgus sadali īstenošanu, un Komisija pareizi atsaucās uz otro pārkāpumu Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma pastāvēšanas pierādīšanas sakarā (skatīt 359. punktu). Ar to pietiek, lai noraidītu šo pirmā pamata daļu.

366 No tā izriet, ka pirmais pamats ir noraidāms pilnībā.

2. Otrais pamats: 1. pantā minētais pārkāpums īstenībā ir uzskatāms par diviem atsevišķiem pārkāpumiem

a) Lietas dalībnieku argumenti

367 *JFE-Kawasaki* un *Sumitomo* uzskata, ka, pat ja japāņu ražotāji būtu piedalījušies Apstrīdētajā lēmumā minētajā līgumā, ar ko tiem aizliedz tirgot tērauda caurules Kopienas tirgū, tas nedod Komisijai tiesības secināt, ka šādā veidā tie ir bijuši vienošanās ar Eiropas ražotājiem dalībnieki, saskaņā ar ko Eiropas ražotāji atturētos tirgot caurules ne tikai Japānā, bet arī citu Eiropas ražotāju iekšējos tirgos. Tā kā Komisija nav pierādījusi, ka japāņu ražotāju iesaistīšana bijusi nepieciešama, lai

Eiropas ražotāji varētu noslēgt vienošanos savā starpā, Komisijai bija jāņem vērā šie divi Noteikumu aspekti kā divi atsevišķi pārkāpumi. Šajā sakarā jāatgādina, ka sadales atslēgas dokumentā ietvertā tabula tikai paredz, ka japāņu ražotājiem jāatturas no Eiropas tirgiem. Pārējie pierādījumi, augstākais, netieši atsaucas uz japāņu ražotāju pienākumu nepārdot savus izstrādājumus Eiropā.

368 Turklāt *JFE-Kawasaki* uzskata, ka, ņemot vērā, ka Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētais pārkāpums tiek uzskatīts par 1. pantā minētā pārkāpuma īstenošanas līdzekli, būtu absurdi secināt, ka japāņu ražotāji būtu iesaistīti šajā 1. pantā minētā pārkāpuma aspektā.

369 Komisija uzskata, ka vienošanās par tirgus sadali ir uzskatāma par noteikumu kopumu un tādējādi būtu samāksloti sadalīt to divās daļās. Tā uzskata, ka karteļa darbības efektivitāte bija atkarīga no pēc iespējas vairāku ražotāju piedalīšanās, kā to pierāda mēģinājums piesaistīt Latīņamerikas ražotājus. Ja japāņu ražotāji nebūtu noslēguši vienošanos, tas vēl nenozīmē, ka Eiropas ražotāji būtu noslēguši vienošanos savā starpā.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

370 Pirmkārt, jāpatur prātā, ka, kā pamatoti uzsver Komisija, uzņēmumam var būt jāatbild par visu aizliegto vienošanos, pat ja tas ir tieši piedalījies tikai vienā vai dažos to veidojošos elementos, ja, pirmkārt, tas ir zinājis, vai tam vajadzēja zināt, ka noruna, kurā tas ņēmis dalību — jo īpaši regulārās sanāksmēs, kas notikušas vairākus gadus — bija kopēja konkurences deformēšanas plāna daļa, un, otrkārt, plānā ietilpa visi aizliegto vienošanos veidojošie elementi (iepriekš 61. punktā minētā sprieduma

PVC II 773. punkts). Tāpat arī fakts, ka katram uzņēmumam ir bijusi sava loma kopējā mērķa sasniegšanā, nenozīmē, ka nav bijis konkurenci deformējoša mērķa un tādējādi — arī pārkāpuma —, pieņemot, ka katrs uzņēmums sniedzis savu ieguldījumu kopējā mērķa sasniegšanā (šajā sakarā skatīt 66. punktā minētā sprieduma lietā *Cements 4123*. punktu).

371 No iepriekš analizētajiem pierādījumiem, jo īpaši *Verlucas 1996.* gada 17. septembra paskaidrojuma, izriet, ka viens no būtiskākajiem Noteikumu pamatprincipiem bija savstarpēja Eiropas-Japānas kluba biedru iekšējo tirgu ievērošana. Tādējādi Komisijas aprakstītā vienošanās par tirgus sadali Kopienas līmenī bija attiecināma tikai uz četrus Eiropas ražotāju iekšējiem tirgiem, un nevis citiem Kopienas tirgiem. Kaut arī Eiropas ražotāju izslēgšana no Japānas tirgus loģiski veidoja Noteikumu aspektu, kas bija japāņu ražotāju interesēs, tie zināja, vai tiem bija jāsaprot, ka šis princips bija piemērojams tikpat Kopienas iekšējā līmenī, kā arī starpkontinentālā līmenī.

372 Jāpatur prātā arī, ka Eiropas ražotāji bija pārliecināti, ka *Corus* bezvītņu cauruļu Klidesdeilas ražotnes slēgšana nozīmē, ka japāņu ražotāji apdraudēs Apvienotās Karalistes iekšējā tirgus statusu (skatīt 354.–365. punktu). No tā izriet, ka, ja valsts tirgū darbojas kāds vietējais ražotājs, kas ir Eiropas-Japānas kluba biedrs un ražo un tirgo standarta *OCTG* caurules un projekta vadus, tad tas tika uztverts kā priekšnoteikums tam, lai pārējie kluba locekļi atturētos no šā tirgus.

373 Turklāt japāņu ražotāju argumentu, ka Kopienas tirgi Eiropas-Japānas kluba kontekstā tikuši uztverti kā viens tirgus, grauj fakts, ka Apvienotās Karalistes ārzonas tirgum saskaņā ar vienošanos par tirgus sadali bija īpašs daļēji aizsargāta tirgus statuss. Japāņu prasītāji paši paskaidro, ka tie ir tirgojuši bezšuvju tērauda caurules šajā tirgū, kaut arī tie tās nav tirgojuši citos Kopienas tirgos.

- ³⁷⁴ No iepriekš minētā izriet, ka šajā gadījumā Komisija nevarēja Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu uztvert kā divus atsevišķus pārkāpumus, no kuriem pirmais attiecas uz attiecībām starp Eiropas un japāņu ražotājiem, bet otrs uz Kopienas iekšējām attiecībām. No tā izriet, ka šis pamats ir noraidāms.

3. Trešais pamats: nav pamata uzskatīt, ka vienošanās ievērojami ietekmēja konkurenci

a) Lietas dalībnieku argumenti

- ³⁷⁵ *JFE-Kawasaki* un *JFE-NKK* atsaucas uz 73.–88. punktā aprakstītajiem tirdzniecības šķēršļiem, kas kavēja japāņu tērauda cauruļu eksportu uz Eiropas tirgiem un jo īpaši uz Kopienas dalībvalstu kontinentālajiem tirgiem, lai atbalstītu savu argumentu attiecībā uz to, ka Apstrīdētajā lēmumā aprakstītā vienošanās vērā ņemamā mērā neierobežoja attiecīgo izstrādājumu piegādi šiem tirgiem.

- ³⁷⁶ Šajā gadījumā japāņu ražotājiem nebija ekonomiska rakstura intereses pārdot tērauda caurules Eiropas ražotāju vietējos tirgos. Tie to nebūtu darījuši jebkurā gadījumā — neņemot vērā apgalvotās vienošanās pastāvēšanu vai nepastāvēšanu. Komisija Apstrīdētajā lēmumā nav pierādījusi, ka nosacījums par vērā ņemamu ietekmi uz konkurenci būtu izpildījies japāņu cauruļu ražotāju gadījumā.

- 377 Šā argumenta atbalstam *JFE-Kawasaki* citē Tiesas 1971. gada 25. novembra sprieduma lietā *22/71 Beguelin Import, Recueil*, 949. lpp., 16. punktu, kurā izklāstīts, kā *de minimis* noteikums piemērojams neatkarīgi no attiecīgās vienošanās rakstura. Iepriekš 66. punktā minētā sprieduma Cementa lietā 1087. un 1088. punkts nevar izslēgt *de minimis* noteikuma piemērošanu atsevišķos gadījumos.
- 378 *JFE-NKK* uzskata, ka Komisijai ir pienākums pierādīt, ka japāņu prasītāji būtu uzvedušies savādāk, ja nebūtu apgalvoto vienošanos — ko tā nav izdarījusi —, un atsaucas uz iepriekš 56. punktā minētā sprieduma lietā *Suiker Unie u.c./Komisija* 196. punktu.
- 379 *Sumitomo* vienkārši paskaidro, ka Komisija nav pierādījusi, ka japāņu ražotāji būtu tirgojuši tērauda caurules Eiropas tirgos, ja nebūtu bijis pārkāpuma, bet tieši neminot šādu pamatu.
- 380 Komisija paskaidro, ka, saskaņā ar tās piezīmi par mazāk svarīgām vienošanās, kas neietilpst Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81. panta 1. punkta izpratnē (OV 1997, C 372, 13. lpp.), 81. panta 1. punkta piemērošana nevar tikt izslēgta arī horizontālu vienošanos gadījumos, kuru mērķis cita starpā ir arī tirgu vai piegādes avotu sadale, pat ja attiecīgā uzņēmuma tirgus daļa ir minimāla. Kāda no [uzņēmumiem] tirgus daļas samazināšana līdz minimumam tieši ir šādas vienošanās mērķis.
- 381 Komisija uzskata, primāri, ka tirdzniecības ierobežojumu pastāvēšanai, uz ko atsaucas japāņu prasītāji, šajā sakarā nav nozīmes, pat ja to varētu pierādīt, un šajā lietā tā nav pierādīta.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

382 Jāpatur prātā, ka Komisijai nav pienākuma pierādīt pārkāpuma negatīvo ietekmi uz konkurenci, lai pierādītu EKL 81. panta pārkāpumu, ja tā ir pierādījusi, ka pastāv vienošanās vai saskaņotas darbības, kuru mērķis ir ierobežot konkurenci (skatīt 183. punktā minētā sprieduma *Ferriere Nord*/Komisija 30. un turpmākos punktus un 174. punktā minētā sprieduma lietā *Thyssen Stahl*/Komisija 277. punktu; skatīt arī šā sprieduma 181. punktu iepriekš).

383 Apstrīdētajā lēmumā Komisija pirmām kārtam ir atsaukusies uz Eiropas-Japānas kluba noslēgtās vienošanās konkurenci deformējošo mērķi, un Pirmās instances tiesa ir konstatējusi, ka Apstrīdētais lēmums šajā sakarā ir labi pamatots (skatīt šā sprieduma 189. un turpmākos punktus). Saskaņā ar to japāņu apgalvojums, ka aizliegtajai vienošanās neesot bijis konkurenci deformējoša iespaids, pat ja tas būtu konstatēts, nav svarīgs attiecībā uz pārkāpuma pastāvēšanu.

384 Jāpiebilst, ka uzņēmumi, kuri noslēdz vienošanos, kuras mērķis ir ierobežot konkurenci, principā nevar attaisnoties ar atrunu, ka nebija paredzēts, ka šī vienošanās ievērojami ietekmēs konkurenci. Šajā gadījumā saskaņā Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētās vienošanās nolūks bija sadalīt tirgus Eiropas-Japānas kluba biedru starpā un tādējādi ir skaidrs, ka tās mērķis bija ierobežot konkurenci vērā ņemamā apmērā.

385 Līdz ar to šis pamats ir noraidāms.

4. Ceturtais pamats: vienošanās neietekmēja tirdzniecību dalībvalstu starpā

a) Lietas dalībnieku argumenti

386 *JFE-Kawasaki* un *JFE-NKK* uzskata, ka Apstrīdētajā lēmumā minēto vienošanos starp japāņu un Eiropas ražotājiem nevar uzskatīt par tādu, kas ietekmēja tirdzniecību dalībvalstu starpā, vai vismaz darīja to vērā ņemamā apmērā, kā to nosaka judikatūra (Tiesas 1978. gada 20. jūnija sprieduma lietā 28/77 *Tepeal* Komisija, *Recueil*, 1391. lpp., 47. punkts). *JFE-NKK* šajā sakarā atkal paskaidro, ka Komisijai ir jāpierāda, ka prasītāji būtu rikojušies savādāk, ja vienošanos nebūtu. Šajā sakarā tā atsaucas uz 56. punktā minētā sprieduma lietā *Suiker Unie* u.c./Komisija 196. punktu. Saskaņā ar *JFE-Kawasaki* un *JFE-NKK* teikto, japāņu ražotāji Apstrīdētajā lēmumā minētās caurules — kas ir pabeigti izstrādājumi — tirgo tikai gala patērētājiem, tas ir, naftas uzņēmumiem. Tādējādi šie izstrādājumi Kopienas tirgū nekad netiek atkārtoti pārdoti. *JFE-NKK* apgalvo, ka šāda tirdzniecība parasti notiek ar Japānas tirdzniecības nama starpniecību un saskaņā ar ilgtermiņa piegādes līgumu vai pamatvienošanos. Kā Komisija ir minējusi Apstrīdētā lēmuma 34. apsvērumā, projekta vadi nav standarta izstrādājums — tie tiek izgatavoti pēc pasūtījuma un saskaņā ar klienta specifikācijām. Tādējādi pēc to būtības tos nav iespējams pārdot tālāk. Turklāt Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais pārkāpums neietekmēja tirdzniecību dalībvalstu starpā, kamēr spēkā bija brīvprātīgo ierobežojumu līgumi.

387 *JFE-Kawasaki* apgalvo, ka tas, ka izstrādājumi nevar tikt pārdoti tālāk, padara šo lietu atšķirīgu no visām pārējām, ko Komisija minējusi Apstrīdētā lēmuma 35. zemsvītras piezīmē, lai apstiprinātu savu secinājumu par to, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais pārkāpums ietekmēja tirdzniecību dalībvalstu starpā, proti, lieta, par kuru Tiesa pieņēma 1976. gada 15. jūnija spriedumu 51/75 *EMI Records*, *Recueil*, 811. lpp., un lietas, kas ir Komisijas 1974. gada 29. novembra Lēmuma 74/634/EEK

par EKL 81. pantu (lieta IV/27.095 — franču-japāņu bumbu novietnes vienošanās) (OV 1975, L 343, 19. lpp.), Komisijas 1975. gada 8. marta Lēmuma 75/77/EEK par EKL 81. pantu (lieta IV/27.039 — konservētas sēnes) (OV 1975, L 29, 26. lpp.) un Komisijas 1975. gada 15. jūlija Lēmuma 75/497/EEK par EKL 81. pantu (lieta IV/27.000 — IFTRA noteikumi attiecībā uz neapstrādātu alumīniju) (OV 1975, L 228, 3. lpp.) pamatā. Visās šajās lietās vismaz bija iespēja, ka visi izstrādājumi, kuru ievēšana no valstīm, kuras nav Kopienas dalībvalstis, bija aizliegta ar aizliegtu vienošanos, varēja tikt pārdoti tālāk Kopienā. Apstrīdētā lēmuma 36. zemsvītras piezīmē minētais Komisijas 1973. gada 2. janvāra Lēmums 73/109/EEK par EKL 81. un 82. pantu (lieta IV/26.918 — Eiropas cukura ražošanas nozare) (OV 1973, L 140, 17. lpp.) attiecas uz saskaņotām darbībām, nevis aizliegtu vienošanos un tādējādi uz šo lietu nav attiecināms.

388 Atbildot uz Komisijas argumentu, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais pārkāpums izriet no vienas visaptverošas vienošanās, kas ietekmē tirdzniecību dalībvalstu starpā, *JFE-Kawasaki* vairākkārt atkārtoti, ka pārkāpums faktiski ir sadalāms divās atsevišķās vienošanās, no kurām viena attiecas uz darījumiem japāņu un Eiropas ražotāju starpā, bet otra attiecas uz attiecībām Eiropas ražotāju starpā. Pat, ja Komisijai būtu taisnība, uzskatot, ka ir bijusi tikai viena vienošanās, tai bija jāpārbauda atsevišķi šie divi iepriekš minētie aspekti, lai izvērtētu attiecīgo uzņēmumu darbību atbilstību Kopienas konkurences tiesībām.

389 *JFE-Kawasaki* šajā sakarā uzskata, ka Apstrīdētā lēmuma 103. apsvērumā Komisija nav ņēmusi vērā iespējamās vienošanās divus atsevišķos aspektus, kas attiecās uz citu tirgu sadali un saskaņotu cenu noteikšanu šajos tirgos, jo tai nebija pietiekami pierādījumu par tiem, tajā pat laikā koncentrējoties uz citu vienošanās aspektu pastāvēšanu. Tādēļ Komisija nevar apgalvot, ka nav iespējams katru vienošanās aspektu analizēt atsevišķi.

390 Komisija vispirms atsauca uz savu argumentu par to, ka nav loģiski izvērtēt japāņu prasītāju iesaistīšanās ietekmi Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētajā pārkāpumā atsevišķi no Eiropas ražotāju iesaistīšanās ietekmes. Tomēr, pat ja Pirmās instances tiesa uzskatītu, ka katra uzņēmuma ricības ietekme uz tirdzniecību dalībvalstu starpā jāizvērtē atsevišķi, Komisija uzsver, ka, piemēram, saskaņā ar daudzpusējo nolīgumu *JFE-Kawasaki* bija vienojusies ar *Vallourec*, ka neviena no tām neeksportēs savas caurules uz Vācijas tirgu, un tas neapšaubāmi ierobežoja tirdzniecības avotus dalībvalstu starpā. Saskaņā ar Komisijas teikto, tas, ka caurules parasti tiek pārdotas to gala patērētājiem, nav svarīgi, jo vienošanās ietekmēja visus piegādātājus, kas bija tās dalībnieki, attiecībā uz visiem tirgiem, izņemot viņu pašu vietējos tirgus.

391 Komisija uzsver, ka saskaņā ar judikatūru, ir pietiekami, ka attiecīgā vienošanās ir ietekmējusi — tieši vai netieši, faktiski vai iespējami — Kopienas iekšējās tirdzniecības struktūru, lai izpildītos EKL 81. panta 1. punkta nosacījums par ietekmi uz tirdzniecību dalībvalstu starpā (66. punktā minētā sprieduma lietā *Cements* 1986. punkts). 1998. gada 28. aprīļa spriedumā lietā *C-306/96 Javico, Recueil*, I-1983. lpp. (17. punkts) Tiesa ir konstatējusi, ka uz vienošanos, kurā paredzēta pilnīga teritoriāla aizsardzība, EKL 81. panta 1. punkts var neattiekties, ja tā tirgu ietekmē nenozīmīgā apmērā. Šajā gadījumā tas acīmredzami tā nav. Visbeidzot, 386. punktā minētais spriedums *Teape/Komisija* jāuztver tā kontekstā un izskatāmajā lietā tas nav attiecināms.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

392 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru vienošanās, lēmums vai saskaņota darbība tirdzniecību dalībvalstu starpā var ietekmēt tikai tad, ja, pamatojoties uz objektīviem tiesību faktoriem vai faktiem, ir iespējams pietiekami droši paredzēt, ka tā — tieši vai

netieši, faktiski vai iespējami — var ietekmēt tirdzniecības struktūru dalībvalstu starpā (skatīt jo īpaši Pirmās instances tiesas 2002. gada 28. februāra spriedumu lietā T-395/94 *Atlantic Container Line u.c./Komisija, Recueil*, II-875. lpp., 79. un 90. punkts). No tā izriet, ka Komisijai nav jāparāda ietekmes uz tirdzniecību faktiskā pastāvēšana, jo pietiek ar iespējamu ietekmi (šajā sakarā skat. minēto spriedumu lietā *Atlantic Container Line u.c./Komisija*, 90. punkts). Tomēr, kā pamatoti uzsver prasītāji, ir svarīgi, lai šī faktiskā vai iespējamā ietekme nebūtu nenozīmīga (Tiesas 2001. gada 25. oktobra spriedums lietā C-475/99 *Ambulanz Glöckner, Recueil*, I-8089. lpp., 48. punkts).

393 Šajā gadījumā jau iepriekš 374. punktā ir konstatēts, ka Komisijai nevajadzēja Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu uztvert kā divus atsevišķus pārkāpumus. Un tā kā pārkāpums bija jāaplūko kā viens vienots, ir acīmredzams, ka lēmumā minētās aizliegtās vienošanās aspekts, kas attiecas uz Kopienas iekšējo [tirdzniecību], vismaz potenciāli traucēja tirdzniecību dalībvalstu starpā, un tādējādi nosacījums attiecībā uz vienošanās ietekmi uz tirdzniecību dalībvalstu starpā šajā gadījumā ir izpildīts.

394 Katrā gadījumā, iepriekš minētais apstāklis (skatīt, jo īpaši, 357.–359. un 372. punktu), ka Eiropas ražotāji bija pārliecināti, ka līdz ar *Corus* bezvītņu cauruļu ražošanas pārtraukšanu ražotnē iestāsies risks, ka japāņu ražotāji vairs nerespektēs Apvienotās Karalistes iekšējā tirgus statusu, ir pietiekams, lai pierādītu japāņu ražotāju darbību iespējamo ietekmi uz Kopienas iekšējo tirdzniecību Eiropas-Japānas [kluba] vienošanās kontekstā. No šī secinājuma izriet, ka savstarpēja Kopienas iekšējo tirgu ievērošana, kā to ilustrē Apvienotās Karalistes iekšējā tirgus aizsargāšana, ir Noteikumu daļa un šķērslis Kopienas iekšējai tirdzniecībai.

395 Ņemot vērā iepriekš minēto, šis pamats ir noraidāms.

5. *Piektais pamats: Komisijas secinājumu par Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētā pārkāpuma nozīmīguma nepietiekams pamatojums*

a) Lietas dalībnieku argumenti

³⁹⁶ *Sumitomo* un *JFE-NKK* argumentē, ka — pretēji EKL 253. pantam — iepriekš 163. un turpmākajos punktos minēto iemeslu dēļ Komisija nav sniegusi pamatojumu savam Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētajam secinājumam, ka vienošanās, kas ir šajā pantā minētā pārkāpuma pamatā, tika noslēgtas kā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma daļa. Tādēļ šī Apstrīdētā lēmuma 2. panta daļa būtu atceļama jebkurā gadījumā.

³⁹⁷ Komisija uzskata, ka tā Apstrīdētā lēmuma 90.–94. apsvērumā ir sniegusi pietiekamu pamatojumu savam secinājumam, ka lēmuma 2. pantā minētais pārkāpums ir 1. pantā minētā pārkāpuma daļa. Ir skaidrs, ka vienošanās Kopienas ražotāju starpā attiecībā uz *Corus* cauruļu bez vītņēm iepirkumiem mērķis bija, lai *Corus* paliktu Apvienotās Karalistes vietējais ražotājs, tādējādi nodrošinot atbilstību Noteikumiem saistībā ar *OCTG* un projekta vadu tirgu šajā dalībvalstī.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

³⁹⁸ Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pamatojumam, uz kā balstīts personai nelabvēlīgs lēmums, ir jābūt tādām, lai Kopienas tiesas varētu pārbaudīt lēmuma tiesiskumu un attiecīgā persona zinātu pieņemtā pasākuma iemeslus, lai tā varētu aizstāvēties un pārliecināties, vai lēmums ir labi pamatots (skat. 58. punktā minēto spriedumu lietā *Buchmann/Komisija*, 44. punkts, un tajā minēto judikatūru).

- 399 No tā izriet, ka neatbilstošs pamatojums vai tā trūkums ir būtiska procesuāla noteikuma pārkāpuma pamatā, kas kā tāds atšķiras no situācijas, ja lēmuma pamatojums ir neprecīzs — ko pārbauda Tiesa, izskatot lēmuma pamatotību (58. punktā minētais spriedums *Buchmann/Komisija*, 45. punkts).
- 400 Šajā gadījumā jāpatur prātā, ka, kā konstatēts iepriekš 364. punktā, ka Apstrīdētā lēmuma 90.–94. apsvērumā minētais pamatojums nav pietiekams, lai Komisija lēmuma 164. apsvērumā varētu paust viedokli, ka piegādes līgumi ir bijuši tikai Eiropas-Japānas vienošanās īstenošanas līdzeklis. Komisija pati pēc tam apsvērumos par piegādes līgumu juridisko izvērtējumu ir paudusi viedokli, ka tie, ņemot vērā to īpašības, ir klasificējami kā EKL 81. panta 1. punkta pārkāpums (Apstrīdētā lēmuma 110. un turpm. apsvērumi).
- 401 Tomēr tas, ka Komisijas Apstrīdētā lēmuma 164. apsvērumā minētais secinājums ir tiesiski nepareizs, kaut arī tas var veidot Apstrīdētā lēmuma būtisku defektu, tomēr nav lēmuma pamatojuma trūkums.
- 402 Iemeslus, kuru dēļ Komisija ir nonākusi pie 164. apsvērumā minētā secinājuma, var redzēt Apstrīdētā lēmuma 90.–94. apsvērumā, apskatot kopā ar 110. apsvērumu un 111. apsvēruma 1. teikumu attiecībā uz to, ka šo piegādes līgumu priekšmets bija cauruļu bez vitnes piegāde Ziemeļu jūras OCTG tirgus vadošajam ražotājam un to mērķis bija saglabāt Apvienotās Karalistes iekšējā tirgū vietējo ražotāju, lai nodrošinātu Eiropas-Japānas kluba Noteikumu ievērošanu. No Apstrīdētā lēmuma kopumā izriet, ka Komisija, uzskatot, ka piegādes līgumu primārais mērķis bija Eiropas-Japānas vienošanās īstenošana, secināja, ka patiesībā tie bija tikai šīs vienošanās īstenošanas līdzekļi.

403 Šīs lietas apstākļos lēmuma pamatojums Kopienas tiesai jāva izvērtēt lēmuma tiesiskumu un ieinteresētajai pusei saņemt pieņemtā pasākuma izskaidrojumu, lai varētu aizstāvēt savas intereses un pārliecināties, vai lēmums ir pietiekami labi pamatots.

404 Līdz ar to šis pamats ir noraidāms.

6. *Sestais pamats: pamatojuma trūkums attiecībā uz Kopienas ārzonas tirgu, jo īpaši Apvienotās Karalistes ārzonas tirgus, statusu*

a) Lietas dalībnieku argumenti

405 *JFE-Kawasaki* uzskata, ka Komisija Apstrīdētajā lēmumā nav analizējusi daļējās aizsardzības sistēmu, kas it kā aizsargā Apvienotās Karalistes lēmumā minēto izstrādājumu tirgu. Tā nav sniegusi pamatojumu arī tam, ka pārkāpums attiecas arī uz Vācijas, Francijas un Itālijas tirgiem.

406 Komisija Apstrīdētā lēmuma 62. apsvērumā skaidri norāda, ka uz Apvienotās Karalistes tirgu attiecās aizliegtā vienošanās, jo tas bija “daļēji aizsargāts”. Tā savai aizstāvim paskaidro, ka šo “daļēji aizsargāto” statusu uzturēja *Corus* ar cenu vadlīniju sistēmu, pār kuru Eiropas ražotāji baidījās zaudēt kontroli pēc Klidesdeilas slēgšanas.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

- 407 Šajā sakarā jākonstatē, ka no Apstrīdētā lēmuma 62. apsvēruma izriet, ka Komisija, pamatojoties uz diviem pierādījumiem — Verlukas 1996. gada 17. septembra paskaidrojumu un BSC sarunu piezīmēm — uzskatīja, ka vienošanās attiecās uz Apvienotās Karalistes ārzonas tirgu, bet tam bija daļēji aizsargāta tirgus statuss un līdz ar to konkurentam, kas gribēja piedalīties konkursā, bija jākonsultējas ar *Corus*.
- 408 Šī informācija ir pietiekama, lai skaidri un neapstrīdami parādītu Komisijas pamatojumu attiecībā uz šo tirgu. Līdz ar to, ņemot vērā šo pamatojumu, Kopienas tiesas var pārbaudīt lēmuma tiesiskumu un attiecīgā persona zina pieņemtā pasākuma iemeslus saskaņā ar judikatūras prasībām (skat., jo īpaši, Pirmās instances tiesas 1999. gada 8. jūlija spriedumu lietā T-266/97 *Vlaamse Televisie Maatschappij/ Komisija, Recueil*, II-2329. lpp., 143. punkts).
- 409 Par pārējo Kopienas ārzonas tirgu sektoru, uz ko attiecās Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais pārkāpums, ir tikai jāuzsver, ka Komisija nekad nav nošķirusi šo tirgu ārzonas un kontinentālos sektorus — ne Apstrīdētajā lēmumā, ne Pirmās instances tiesā. Tādējādi tas, ka Apstrīdētajā lēmumā nav atsevišķa paskaidrojuma par šo tirgu sektoru, nekādā gadījumā nenozīmē tā nepietiekamu pamatojumu.
- 410 Līdz ar to šis pamats ir noraidāms.

7. Septītais un astotais pamats: Komisijas lēmuma pamatojuma trūkums, nolemjot sodīt japāņu ražotājus, bet ne Latīņamerikas ražotājus, un nevienlīdzīgā attieksme šajā sakarā

a) Lietas dalībnieku argumenti

411 *JFE-Kawasaki* uzskata, ka Komisijai bija jāsniedz pamatojums tam, kāpēc tā nesoda Latīņamerikas ražotājus tāpat kā japāņu, neņemot vērā to, ka, jo īpaši sadales atslēgas dokumentā, bija pierādījumi, ka arī tie ir piekrituši piemērot daļējās aizsardzības sistēmu attiecībā uz Eiropu. Šajā sakarā *JFE-Kawasaki* atsaucas uz Pirmās instances tiesas 2000. gada 17. februāra spriedumu lietā T-241/97 *Stork Amsterdam/Komisija, Recueil, II-309.* lpp., kurā Pirmās instances tiesa ir konstatējusi, ka Komisijai ir īpašs pienākums sniegt pamatojumu lietās, kad tā uz to pašu faktu pamata nolemj pieņemt otru, citādāku lēmumu.

412 Komisija paskaidro, ka atšķirīgo attieksmi, uz ko norāda japāņu prasītāji, cita starpā attaisno vērā ņemamā to pierādījumu atšķirība, kas tai bija pieejama attiecībā uz Latīņamerikas ražotājiem. Komisijas izmeklēšanas laikā iegūtajos dokumentos ir maz pierādījumu par Latīņamerikas ražotāju dalību aizliegtajā vienošanās, bet bija daudz faktu, kas uzsvēra tieši japāņu ražotāju noslēgtas aizliegtas vienošanās pastāvēšanu.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

413 Jāpiezīmē, ka, pirmkārt, tāds lēmums, kāds ir Apstrīdētais, kaut arī tas ir sastādīts un publicēts kā viens lēmums, ir uzskatāms par individuālu lēmumu kopumu, ar ko

attiecībā pret katru no adresātiem tiek konstatēts pārkāpums vai pārkāpumi, vajadzības gadījumā katram attiecīgi piemērojot sodu. Šis noteikums izriet no Pirmās instances 1997. gada 10. jūlija sprieduma lietā T-227/95 *AssiDomän Kraft Products* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1185. lpp., 56. punkts un Tiesas 1999. gada 14. septembra apelācijas sprieduma šajā lietā C-310/97 P Komisija/*AssiDomän Kraft Products* u.c., *Recueil*, I-5363. lpp., 49. punkts, tos skatot saistībā vienu ar otru.

414 Tādējādi pietiek tikai secināt, ka Komisijai nebija pienākuma Apstrīdētajā lēmumā paskaidrot, kāpēc tā adresātu starpā nav Latīņamerikas ražotāji. Pienākums sniegt akta pamatojumu neietver izdevējiestādes pienākumu sniegt pamatojumu tam, kāpēc tā nav pieņēmusi līdzīgus aktus attiecībā uz trešām pusēm.

415 Pat, ja šo pamatu sakarā izvirzītie argumenti jāsaprot kā tādi, kas atsaucas arī uz nevienlīdzīgu attieksmi, kas nelabvēlīgi ietekmē japāņu prasītājus, tie tāpat būtu noraidāmi. Kaut arī atsevišķi pierādījumi Komisijas lietas materiālos parāda, ka Latīņamerikas ražotāji arī varētu būt piedalījušies pārkāpumā, tomēr jāuzsver, ka lietas materiālos ir acimredzami daudz nozīmīgāki pierādījumi par japāņu ražotāju dalību pārkāpumā. Jo īpaši Verlukas liecība attiecas tikai uz mēģinājumu panākt vienošanos ar Latīņamerikas ražotājiem, kas viņaprāt, neizdevās. Turklāt, kā Komisija uzsver Apstrīdētā lēmuma 86. apsvērumā, no sadales atslēgas dokumenta izriet, ka Latīņamerikas ražotāji, kaut arī tie piekrita atsevišķiem konkurences ierobežojumiem, izteica skaidrus iebildumus attiecībā uz Eiropas tirgus respektēšanu.

416 Šajos apstākļos septītais un astotais pamats ir noraidāmi.

8. *Devītais pamats: Komisijas kļūdainais pamatojums attiecībā uz tirdzniecību par cenām virs mainīgajām izmaksām*

a) Lietas dalībnieku argumenti

417 *JFE-NKK* uzskata, ka Komisijas Apstrīdētā lēmuma 137. apsvērumā sniegtais viedoklis par to, ka tirdzniecība par cenām, kas pārsniedz mainīgās izmaksas, būtu japāņu interesēs, nav pietiekami pamatots. *JFE-NKK* cita starpā saka, ka Komisija nav savākusi pietiekami daudz informācijas par šo aspektu.

418 Komisija uz šo pamatu nav skaidri atbildējusi.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

419 Jāsecina, ka šā pamata atbalstam izvirzītie argumenti neattiecas uz pamatojuma trūkumu. *JFE-NKK* apstrīdētais apgalvojums ir ekonomiska rakstura un saprotams pats par sevi. Ja tas būtu uzskatāms par pareizu, vispārīgi vai arī lietas apstākļu sakarā, būtu jāsecina tas, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu novērtējumā, bet ne tas, ka tā nav sniegusi pietiekamu sava lēmuma pamatojumu.

420 Vēl jāpatur prātā, ka apgalvojums, ka Komisija nav savākusi pietiekami informācijas, neveido pamatojuma trūkumu, bet drīzāk ir jautājums pēc būtības (šajā sakarā skat. Tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā *C-367/95 P Komisija/Sytraval and Brink's France, Recueil*, I-1719. lpp., 72. punkts).

421 Par šī apgalvojuma pēc būtības saturisko pareizību jāpiezīmē, ka katrā ziņā šis jautājums ir saistīts ar vienu no japāņu prasītāju apgalvotajiem tirdzniecības šķēršļiem. Taču arguments, ar ko tiek apgalvota šādu šķēršļu pastāvēšana, jau ir ticis noraidīts iepriekš 353. punktā ar pamatojumu, ka tas attiecas tikai uz Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma konkurenci deformējošajiem iespaidiem, ko Komisija Apstrīdētajā lēmumā ņēma vērā pakārtoti. Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma konkurenci deformējošā mērķa pastāvēšana tika pierādīta ar dokumentāriem pierādījumiem, uz ko Apstrīdētajā lēmumā sniegtas atsaucis, un tādēļ apgalvotā konkurenci deformējošā iespaids neesamība nav būtiska attiecībā uz pārkāpuma pastāvēšanas konstatāciju.

422 No tā izriet, ka šis pamats ir noraidāms.

9. Desmitais pamats: tiesību uz aizstāvību pārkāpums pretrunu dēļ starp paziņojumu par iebildumiem un Apstrīdēto lēmumu attiecībā uz lēmuma 1. pantā minēto ģeogrāfisko tirgu

a) Lietas dalībnieku argumenti

423 *JFE-NKK* un *JFE-Kawasaki* savā replikā apgalvo, ka Komisija ir pārkāpusi to tiesības uz aizstāvību, jo paziņojumā par iebildumiem, atšķirībā no Apstrīdētā lēmuma, nebija minēti Eiropas ārzonas tirgi, vismaz ne pietiekami skaidri, pretēji tam, kā to cita starpā nosaka prasības, kas minētas iepriekš 66. punktā minētajā spriedumā Cementa lietā (504. punkts). *JFE-Kawasaki* piezīmē, ka tā savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem paskaidrojusi, ka, saskaņā ar tās paziņojuma par iebildumiem interpretāciju, Komisija no savas izmeklēšanas loka ir izslēgusi visus ārzonas tirgus, atskaitot Apvienotās Karalistes ārzonas tirgu, un Komisija arī nevienā aspektā šo interpretāciju nav apstrīdējusi.

424 Komisija atbild, ka *JFE-Kawasaki* šo pamatu pirmoreiz ir izvirzījusi savā replikā un, tā kā tas ir jauns pamats un nevis tikai arguments, tas saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 48. panta 2. punktu nav pieņemams, ciktāl tas attiecas uz *JFE-Kawasaki*. Paziņojuma par iebildumiem 56. punkts būtībā ir tāds pats kā Apstrīdētā lēmuma 62. apsvērums. Jo īpaši, abos ir skaidri norādīts, ka uz Apvienotās Karalistes ārzonas tirgu attiecās aizliegtā vienošanās.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

425 Par šā pamata pieņemamību lietā T-71/00 jāpatur prātā, ka tiesību uz aizstāvību pārkāpums, kas pēc savas dabas ir subjektīvs, neietilpst būtisku procesuālu noteikumu pārkāpumu jomā un tādēļ tiesa to nevar izskatīt pēc savas iniciatīvas (šajā sakarā skat. 56. punktā minētos spriedumus lietās *Musique diffusion française* u.c./Komisija, 30. punkts; Tiesas 1983. gada 25. oktobra spriedumu 107/82 *AEGL*/Komisija, *Recueil*, 3151. lpp., 30. punkts; Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedumu T-352/94 *Mo och Domsjö*/Komisija, *Recueil*, II-1989. lpp., 74. punkts). Līdz ar to šis pamats saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 48. panta 2. punktu ir noraidāms ka nepieņemams un nevar tikt izskatīts lietā T-71/00, jo *JFE-Kawasaki* šo pamatu pirmoreiz ir izvirzījusi savā replikā.

426 Lietas T-67/00 kontekstā šis pamats ir noraidāms pēc būtības. Kā pamatoti uzsver Komisija, attiecībā uz attiecīgo tirgu definīciju paziņojuma par iebildumiem 56. punkts būtībā ir tāds pats kā Apstrīdētā lēmuma 62. apsvērums un tādēļ šajā sakarā nevar būt tiesību uz aizstāvību pārkāpuma. Attiecībā uz to, ka nav skaidru atsauču uz Kopienas ārzonas tirgu sektoru, izņemot Apvienotās Karalistes ārzonas tirgu, tas ir izskaidrojams ar to, ka Komisija attiecībā uz šiem tirgiem nekad nav nodalījusi ārzonas un kontinentālos sektorus (skatīt 409. punktu).

10. *Vienpadsmitais pamats: tiesību uz aizstāvību pārkāpums pretrunu dēļ starp paziņojumu par iebildumiem un Apstrīdēto lēmumu attiecībā uz attiecīgajiem izstrādājumiem*

a) Lietas dalībnieku argumenti

⁴²⁷ *JFE-NKK* apgalvo, ka Komisijas paziņojumā par iebildumiem sniegtā tirgus definīcija ir plašāka, nekā Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā — pirmā attiecas uz visām *OCTG* (tostarp arī projekta vadiem), bet otrā aprobežojas ar standarta *OCTG* caurulēm. *JFE-NKK* uzskata, ka šī atšķirība sagroza attiecīgā tirgus definīciju Apstrīdētajā lēmumā un no tā izriet tiesību uz aizstāvību pārkāpums un Komisijas 1998. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 2842/98 par pušu uzklaušīšanu dažu procedūru gaitā saskaņā ar EK līguma [81.] un [82.] pantu (OV L 354, 18. lpp.). Šīs divas izstrādājumu tirgus definīcijas būtiski atšķiras, mainot *JFE-NKK* pārkāpuma jomu. *JFE-NKK* arī uzskata, ka saskaņā ar 66. punktā minēto spriedumu lietā *Cements* (2212.–2225. punkts) tas, ka materiālās piemērošanas jomas definīcija par tiem izstrādājumiem, uz ko attiecas aizliegtā vienošanās, paziņojumā par iebildumiem bija plašāka nekā gala lēmumā, bija pietiekami, lai šo lēmumu atceltu.

⁴²⁸ Komisija uzskata, ka sprieduma *Cements* lietas punkti, uz kuriem *JFE-NKK* atsaucas, ir attiecināmi uz jautājumu, vai šajā lietā apskatītās vienošanās attiecas uz zināmu ģeogrāfisku reģionu, vai ne. Šis jautājums šajā lietā nav attiecināms. No otras puses, no sprieduma *Cements* lietas 852.–860. punkta izriet, ka, ja pastāv pretrunas starp paziņojumu par iebildumiem un gala lēmumu, tiesības uz aizstāvību ir pārkāptas tikai tad, ja gala lēmumā ir ietverta apsūdzība, kas nav pietiekami detalizēti izklāstīta paziņojumā par iebildumiem, lai lēmuma adresātiem dotu iespēju aizstāvēties. Tā kā *JFE-NKK* attiecīgo izstrādājumu, uz ko attiecas Apstrīdētais lēmums, sakarā neizvirza nekādus apgalvojumus, šis pamats ir noraidāms. Ja, kā tas izriet no

paziņojuma par iebildumiem, Komisijas rīcībā būtu bijuši pietiekami daudz pierādījumu attiecībā uz plašāku tirgu, nekā Apstrīdētajā lēmumā minētais, tad *a fortiori* tai būtu pietiekami daudz pierādījumu attiecībā uz izstrādājumiem, uz ko attiecas Apstrīdētais lēmums.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

429 Jāsecina, ka tiesību uz aizstāvību pārkāpums pretrunu dēļ starp paziņojumu par iebildumiem un Apstrīdēto lēmumu būtu noticis tikai tad, ja lēmumā minētais nebūtu pietiekami skaidri izklāstīts paziņojumā, lai adresāti varētu aizstāvēties (šajā sakarā skat. 66. punktā minēto spriedumu *Cements*, 852.–860. punkts).

430 Principā Komisijai nevar pārnest to, ka tā sašaurinājusi gala lēmuma jomu, salīdzinot ar paziņojumu par iebildumiem, jo Komisijai ir jāņem vērā adresātu viedokļi un, ja nepieciešams, jāņem vērā to iesniegtie apsvērumi, atbildot uz iebildumiem, tieši tādēļ, lai ievērotu to tiesības uz aizstāvību.

431 Šajā sakarā jāsecina, ka Komisijas rīcība, konstatējot šaurāku pārkāpuma loku, nekā tas sākotnēji tika minēts paziņojumā par iebildumiem, šās lietas apstākļos bija loģiska un pat nepieciešama, ņemot vērā to, ka Verlukas paskaidrojumi attiecas tikai uz standarta *OCTG* caurulēm un projekta vadiem. Šajā gadījumā nav nekāda iemesla pieņemt, ka tas, ka Komisija ierobežoja Apstrīdētā lēmuma jomu līdz diviem paziņojumā par iebildumiem minētajiem izstrādājumiem, būtu liedzis *JFE-NKK* pienācīgi aizstāvēties administratīvās procedūras laikā attiecībā uz šiem diviem izstrādājumiem. Turklāt *JFE-NKK* nav paskaidrojusi Pirmās instances tiesai, kādā veidā argumenti, kas liecina tai par labu, varētu būt citādi, ja paziņojuma par iebildumiem joma būtu šaurāka.

432 Saskaņā ar iepriekš minēto šis pamats ir noraidāms.

11. *Divpadsmitais pamats: tiesību uz aizstāvību pārkāpums brīvprātīgo ierobežojumu līgumu nepietiekamas analīzes paziņojumā par iebildumiem dēļ un pretrunu dēļ starp paziņojumu par iebildumiem un Apstrīdēto lēmumu attiecībā uz šo līgumu piemērošanas jomu*

a) Lietas dalībnieku argumenti

433 *JFE-NKK* argumentē, ka Komisija attiecībā uz brīvprātīgajiem ierobežojumu līgumiem Apstrīdētajā lēmumā ir ieņēmusi būtiski citādāku nostāju, nekā administratīvajā procedūrā. Saskaņā ar *JFE-NKK* teikto, Komisijai paziņojumā par iebildumiem bija jāsniedz attiecīgo līgumu ietekmes uz tās iepriekšējo pārkāpuma novērtējumu analīze, bet tā to nav izdarījusi. Tā kā nebija šādas analīzes, paziņojuma par iebildumiem adresātiem nebija iespējams sniegt savu viedokli par šo jautājumu, pirms Komisija pieņēma savu galējo nostāju, kā tas minēts Apstrīdētā lēmuma 108. un 166. apsvērumā (66. punktā minētais spriedums lietā *Musique diffusion française* u.c./Komisija, 14. punkts). *JFE-NKK* tādējādi, iesniedzot savu atbildi uz paziņojumu par iebildumiem, netika brīdināta par nepieciešamību savākt pierādījumus par brīvprātīgo ierobežojumu līgumu pagarināšanu, un tādējādi tika pārkāptas tās tiesības uz aizstāvību.

434 Komisija uz šo pamatu nav skaidri atbildējusi.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

435 Jāpatur prātā, ka Komisija Apstrīdētajā lēmumā brīvprātīgo ierobežojumu līgumu pastāvēšanu ir ņēmusi vērā tikai, lai veidotu apgalvojumu, ka, lai noteiktu naudas sodus, nebija nepieciešams ņemt vērā pārkāpumu laikposmā, kad bija spēkā šie līgumi (Apstrīdētā lēmuma 108. un 164. apsvērums). Atšķirība starp paziņojumu par iebildumiem un Apstrīdēto lēmumu ir labvēlīga *JFE-NKK*, un principā tā nevar kaitēt tās interesēm.

436 Tomēr, kā tas jau konstatēts iepriekš 342.–346. punktā, saskaņā ar argumentiem, ko šajā sakarā izvirzījuši japāņu prasītāji, Komisija Apstrīdētajā lēmumā ir nepareizi lietojusi savu pieeju, konstatējot, ka pārkāpums ir pastāvējis tikai no tā laika, kad brīvprātīgo ierobežojumu līgumi beidza būt spēkā.

437 No tā izriet, ka, ja japāņu prasītāji pirms Apstrīdētā lēmuma pieņemšanas būtu informēti par to, ka Komisija ir nodomājusi piemērot šo pieeju pārkāpuma ilguma noteikšanai, viņi, iespējams, būtu administratīvās procedūras posmā iesnieguši pierādījumus, lai parādītu, ka brīvprātīgo ierobežojumu līgumi saglabājās spēkā līdz 1990. gada 31. decembrim.

438 Tomēr jāpiezīmē, ka *JFE-NKK* bija iespēja paziņot savus apsvērumus par paziņojumu par iebildumiem, tai skaitā arī par atsevišķiem aspektiem attiecībā uz pārkāpuma ilgumu. Konkrētāk jāpiezīmē, ka saskaņā ar paziņojumu par iebildumiem pārkāpums sākās 1977. gadā. Šajos apstākļos *JFE-NKK* varēja aptvert brīvprātīgo ierobežojumu līgumu nozīmi šajā sakarā un informēt Komisiju, ka

Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais pārkāpums nesākās tajā laikā, vai arī nav nemams vērā līdz brīvprātīgo ierobežojumu līgumu darbības beigām, agrākais, 1990. gada beigās. Bet faktiski *JFE-NKK* neatsaucās uz brīvprātīgo ierobežojumu līgumu pastāvēšanu ne savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem, nedz sniedza Komisijai pierādījumus, ko vēlāk tā iesniedza Pirmās instances tiesā (skatīt 345. punktu).

439 Jāatceras arī, ka saskaņā ar Komisijas teikto tās pieceja šim jautājumam pati par sevi ir piekāpšanās japāņu prasītāju priekšā (skatīt 338. un turpm. punktus).

440 Būtu pretēji tiesību uz aizstāvību loģikai, ja Komisijai, pirms tā piemēro to, ko tā uzskatīja par piekāpšanos, samazinot pārkāpuma ilgumu Apstrīdētajā lēmumā, būtu jālūdz paziņojuma par iebildumiem adresātiem sniegt savus viedokļus atkal attiecībā uz šīs piekāpšanās piemērošanas jomu un attiecināmību.

441 Neņemot vērā to, vai šī apstākļa vērā ņemšana pareizi vai nē kvalificēta kā piekāpšanās, jāpiezīmē, ka brīvprātīgo ierobežojumu līgumu ietekme neveido papildu iebildumu un nekādā veidā nav negatīvi ietekmējusi japāņu prasītāju intereses, jo, gluži pretēji, tā bija par pamatu pārkāpuma ilguma samazināšanai.

442 Kaut arī ir taisnība, ka Komisijas kļūda attaisno pārkāpuma ilguma samazināšanu šīs tiesvedības ietvaros, nav iemesla secināt, ka Komisija šajā sakarā būtu pārkāpusi *JFE-NKK* tiesības uz aizstāvību.

443 Visbeidzot jāpiezīmē, ka Pirmās instances tiesa saistībā ar iepriekš minēto kļūdu par pārkāpuma ilgumu, uz ko attiecas šis pamats, ir izdarījusi nepieciešamos slēdzienus attiecībā uz naudas sodu apmēru (skat. turpmāk 574., 588. un 590. punktu).

444 Ņemot vērā iepriekš minēto, šis pamats ir noraidāms.

12. *Trīspadsmitais pamats: tiesību uz aizstāvību pārkāpums pretrunu dēļ starp paziņojumu par iebildumiem un Apstrīdēto lēmumu attiecībā uz lēmuma 2. pantā minētā pārkāpuma jomu*

a) Lietas dalībnieku argumenti

445 *JFE-NKK un Sumitomo* abas uztur šo pamatu. *JFE-NKK* uzskata, ka tiesību uz aizstāvību ievērošana ir pamattiesības un ir daļa no plašākajām tiesībām uz lietas taisnīgu izskatīšanu, kas ir aizsargātas ar Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. pantu un ir viens no vispārējiem tiesību principiem, kura ievērošana jānodrošina Kopienas tiesām (Tiesas 1970. gada 17. decembra spriedums lietā 11/70 *Internationale Handelsgesellschaft, Recueil*, 1125. lpp.).

446 Turklāt paziņojumā par iebildumiem Komisija tā 63. punktā tikai apgalvoja, ka vienošanās starp *Vallourec, Dalmine* un *Mannesmann* par cauruļu bez vītnes piegādi *Corus* mērķis bija saglabāt vietējo ražotāju Apvienotajā Karalistē, lai šis valsts tirgū nodrošinātu atbilstību Noteikumiem attiecībā uz iekšējo tirgu Noteikumu izpratnē. Saskaņā ar *Sumitomo* un *JFE-NKK* teikto, Komisija šajā sakarā nedeva nekādus mājienus, ka tā šo vienošanos uzskata tikai par līdzekli, lai aizsargātu vietējos tirgus, kas pakļauti noteikumiem par japāņu un Eiropas *OCTG* cauruļu un transporta vadu tirgu sadali (Apstrīdētā lēmuma 164. apsvērums).

- 447 *Sumitomo* uzskata, ka, ja paziņojumā par iebildumiem būtu ietverts šāds pieņēmums, tā uz to būtu skaidri atbildējusi, un ka tai tādējādi tika liegta iespēja paziņot savu viedokli attiecībā uz apgalvoto faktu attiecināmību un pareizību, tādējādi pārkāpjot Regulas Nr. 2842/98 2. un 3. pantu un Kopienas tiesību pamatprincipu par tiesībām uz lietas taisnīgu izskatīšanu.
- 448 Šā apgalvojuma atbalstam *Sumitomo* un *JFE-NKK* piebilst, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Komisijai savi argumenti ir jāizklāsta tādā veidā, lai paziņojuma par iebildumiem adresāts administratīvās procedūras laikā varētu izteikt savu viedokli par apgalvoto faktu un apstākļu pareizību un attiecināmību (Tiesas 1974. gada 23. oktobra sprieduma lietā 17/74 *Transocean Marine Paint Association/Komisija*, *Recueil*, 1063. lpp., 15. punkts; ģenerāladvokāta Varnera [*Warner*] secinājumi lietā, kurā pieņemts Tiesas 1979. gada 29. marta spriedums 113/77 *NTN Toyo Bearing u.c./Padome*, *Recueil*, 1185., 1212. un 1261. lpp.; 1985. gada 20. marta spriedums lietā 264/82 *Timex/Padome* un Komisija, *Recueil*, 849. lpp., 24.–30. punkts, un Tiesas 1991. gada 27. jūnija spriedums lietā C-49/88 *Al-Jubail Fertilizer/Padome*, *Recueil*, I-3187. lpp., 15.–17. punkts, 425. punktā minētais spriedums lietā *Mo och Domsjö/Komisija*, 15. punkts un 66. punktā minētais spriedums lietā *Cements*, 106. un 476. punkts). No iedibinātas judikatūras izriet, ka paziņojumā par iebildumiem ir jābūt izklāstītiem secinājumiem, ko Komisija gatavojas izdarīt no lietas faktiem, dokumentiem un juridiskajiem argumentiem, ko tā šajā gadījumā nav pietiekami izdarījusi (Tiesas 1991. gada 3. jūlija spriedums lietā *AKZO/Komisija*, *Recueil*, I-3359. lpp., 29. punkts, 63. punktā minētais spriedums lietā *Mo och Domsjö* 425. punkts; un Pirmās instances tiesas 1992. gada 10. marta spriedums lietā T-9/89 *Hüls/Komisija*, *Recueil*, II-499. lpp., 39. punkts). Visbeidzot, saskaņā ar tiesību uz aizstāvību aizsardzību Komisijai, gatavojot galīgo lēmumu, ir aizliegts novirzīties no paziņojumā par iebildumiem minētajiem faktiem (Tiesas 1979. gada 13. februāra spriedums lietā 85/76 *Hoffmann-La Roche/Komisija*, *Recueil*, 461. lpp., 11. punkts).
- 449 Komisija atbild, pirmkārt, ka Apstrīdētā lēmuma 164. apsvērumā tā ir izklāstījusi iemeslus, kādēļ tā nolēmj Kopienas ražotājiem par Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto pārkāpumu neuzlikt papildus naudas sodu. Komisija atgādina, ka japāņu prasītājiem nav nekādas tiesiskas intereses apstrīdēt šo apsvērumu, jo viņiem uzliktais naudas sods ir par Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto EKL 81. panta pārkāpumu.

450 Katrā ziņā paziņojumā par iebildumiem sniegtā juridiskā analīze izskaidro saistību starp diviem pārkāpumiem, atzīmējot, ka Kopienas ražotāju vienošanās par cauruļu bez vītņiem piegādi *Corus* mērķis bija paturēt *Corus* vietējā ražotāja statusā Apvienotajā Karalistē, lai šis dalībvalsts galaproduktu tirgū nodrošinātu Noteikumu prasību izpildi (skat. jo īpaši paziņojuma par iebildumiem 144. punktu). Apstrīdētā lēmuma 164. apsvērumā ir tikai paziņojuma par iebildumiem punktu sintēze. Tā neaizskar prasītāja tiesības uz aizstāvību, jo *Sumitomo* un *JFE-NKK*, zinot visus faktus, bija iespēja formulēt iebildumus par vienošanos Eiropas ražotāju starpā.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

451 Sākotnēji par Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto pārkāpumu ir noraidāms Komisijas arguments, ka japāņu prasītājiem nav tiesiskas intereses apstrīdēt Komisijas Apstrīdētā lēmuma 164. apsvērumā izklāstīto vērtējumu par saistību starp abiem tajā konstatētajiem pārkāpumiem. Kaut arī šos prasītājus tieši neietekmē otrais pārkāpums, tiem tomēr ir tiesības uzskatīt — tāpat kā attiecībā uz naudas soda samazināšanu — ka tiktāl, ciktāl Eiropas ražotājiem par otro pārkāpumu nebija uzlikts naudas sods, [prasītājiem] par sliktu ir piemērota nevienlīdzīga attieksme. Tas, ka Komisija uzskatīja, ka otrā pārkāpuma pamatā esošie piegādes līgumi bija tikai pirmā pārkāpuma, kurā galvenokārt vainojami japāņu prasītāji, izdarīšanas līdzeklis, nozīmē, ka japāņiem bija interese šo saistību apstrīdēt, jo ar otro pārkāpumu tiek pamatots pirmais, kurā tie tiek apsūdzēti.

452 Tomēr šis pamats ir noraidāms.

- 453 Komisijas pienākumi paziņojuma par iebildumiem posmā ir ierobežoti ar iebildumu izteikšanu un to faktu, uz kuriem tā atsaucas, un no tiem izrietošās kvalifikācijas skaidru aprakstu, lai adresāti varētu pienācīgi aizstāvēties (šajā sakarā skat. prasītāju minētos spriedumus lietās *AKZO/Komisija*, kas minēts 448. punktā, 29. punkts, un *Mo och Domsjö/Komisija*, kas minēts 425. punktā, 63. punkts). Komisijai nav pienākuma uzskaitīt secinājumus, ko tā izdarījusi no faktiem, dokumentiem un juridiskajiem argumentiem.
- 454 Vēl jāpiebilst, ka iepriekš 448. punktā minētais spriedums lietā *Hüls/Komisija*, uz ko īpaši atsaucās prasītāji (39. punkta beigās), attiecas uz to, kādos apstākļos Komisija tās galējā lēmumā var atsaukties uz dokumentiem, kas, kaut arī bija pievienoti paziņojumam par iebildumiem, tajā skaidri nebija minēti.
- 455 Šajā gadījumā vienīgā atšķirība starp attiecīgo paziņojuma par iebildumiem punktu, proti, 144. punktu, un Apstrīdētā lēmuma 164. apsvērumu ir tāda, ka apsvērumā Komisija paskaidro, ka līgumi, kas ir otrā pārkāpuma pamatā, bija tikai pirmā pārkāpuma istenošanas līdzekļi, bet paziņojumā par iebildumiem tā aprobežojās ar uzsvāru uz to, ka piegādes līgumu mērķis bija Apvienotās Karalistes iekšējā tirgus statusa saglabāšana saskaņā ar Noteikumiem.
- 456 Iepriekš 364. punktā ir konstatēts, ka Komisijas Apstrīdētajā lēmumā paustais viedoklis bija nepareizs attiecībā uz to, ka otrā pārkāpuma pamatā esošajiem līgumiem esot bijis vairāk kā viens mērķis. Tomēr, pat ja pieņem, ka starp paziņojumu par iebildumiem un Apstrīdēto lēmumu šajā aspektā ir manāma atšķirība, ir skaidrs, ka paziņojuma par iebildumiem adresātiem bija iespēja iesniegt savus iebildumus par Komisijas pieejas pamatā esošo pamattēzi, proti, domu, ka Eiropas ražotāji ir noslēguši līgumus, kas ir otrā pārkāpuma pamatā, lai stiprinātu Noteikumu piemērošanu Apvienotās Karalistes ārzonas tirgū.

457 Šajos apstākļos tiesību uz aizstāvību pārkāpums nav noticis.

458 Visbeidzot, jāpiezīmē, ka Pirmās instances tiesa ir izdarījusi attiecīgus slēdzienus par naudas sodu apmēriem no ar šo pamatu saistītās analīzes kļūdas pamata par nevienlīdzīgu attieksmi sakarā (skatīt šā sprieduma 574., 588. un 590. punktu turpmāk).

13. *Četrpadsmitais pamats: Komisijas 1994. gada 25. novembra lēmuma par izmeklēšanas procedūru atļaušanu 1994. gada 1. un 2. decembrī prettiesiskums*

a) Lietas dalībnieku argumenti

459 Saskaņā ar četrus japāņu prasītāju argumentiem, 1994. gada 25. novembra lēmums, uz kā pamata Komisija veica izmeklēšanu 1994. gada 1. un 2. decembrī, ir atceļams kā prettiesisks, jo ar to Komisijas amatpersonām tika piešķirtas tiesības veikt savu izmeklēšanu saskaņā ar EKL 81. pantu, tajā pašā laikā atzīstot, ka EBTA Uzraudzības iestādei saskaņā ar Eiropas Ekonomikas zonas līguma 56. pantu (turpmāk tekstā — "EEZ 56. pants") ir ekskluzīva kompetence šajā sakarā. 1994. gada 25. novembra lēmuma pieņemšana uz šā duālā pamata bija prettiesiska.

460 Komisijas 1994. gada 25. novembra lēmums tika pieņemts pēc ar EBTA Uzraudzības iestādes par konkurences lietām atbildīgā locekļa lūguma veikt pārbaudes Kopienā saskaņā ar EEZ līguma 23. protokola (turpmāk tekstā — "23. Protokols") 8. panta 3. punktu — Uzraudzības iestādes jau veiktās izmeklēšanas ietvaros. Tas tika atļauts ar Uzraudzības iestādes 1994. gada 17. novembra lēmumu. Komisija paziņojuma par iebildumiem 1. punktā ir skaidri norādījusi, ka 1994. gada 1. un 2. decembra

izmeklēšanas laikā tā darbojās kā EBTA Uzraudzības iestādes pārstāve. Šī analīze tiek apstiprināta ar EEZ līguma 23. protokola 8. panta 3. punkta tekstu, ar ko kompetentajai uzraudzības iestādei, kas noteikta 56. pantā, tiek dotas tiesības lūgt citām uzraudzības iestādēm veikt izmeklēšanu tās teritorijā. Japāņu prasītāji arī atzīmē, ka saskaņā ar 23. Protokola 8. panta 5. punktu katrai iestādei, darbojoties citas iestādes vārdā, ir pienākums pēc izmeklēšanas pabeigšanas nekavējoties nosūtīt tai visu iegūto informāciju.

461 Prasītāji uzskata, ka EEZ 56. pants, uz ko izdarīta skaidra atsauce 23. Protokola 8. panta 3. punktā, nosaka stingru pilnvaru sadalījumu starp divām uzraudzības iestādēm, kas darbojas atsevišķās konkurences lietās. Tie uzsver, ka EEZ līguma 56. pantā ir paredzēta integrēta pieeja, saskaņā ar kuru lietas, uz ko var attiekties EEZ līguma 53. pants, tiek sadalītas Komisijas un EBTA Uzraudzības iestādes starpā, pamatojoties uz precīziem kritērijiem, kuri izslēdz jebkādas kopīgas vai paralēlas pilnvaras vienas lietas ietvaros. Pretēji Komisijas apgalvotajam, Tiesa 1992. gada 10. aprīļa secinājumos 1/92, *Recueil*, I-2821. lpp., ir konstatējusi, ka šī stingri noteiktā pilnvaru sadale nav pretrunā ar kompetences sadali Kopienā un tādējādi saderīga ar EK līgumu.

462 No tā izriet, ka, pieņemot 1994. gada 25. novembra Lēmumu par EBTA Uzraudzības iestādes pieprasījuma par administratīvu atbalstu Kopienas teritorijā apmierināšanu, Komisija noteikti ir atzinusi, ka Uzraudzības iestādei tolaik bija ekskluzīva kompetence veikt izmeklēšanu šajā lietā. Japāņu prasītāji argumentē, ka saskaņā ar EEZ līguma 56. pantu pārkāpumi, kas ietekmē tirdzniecību Eiropas Kopienas dalībvalstu starpā, un ar ko tiek pārkāpts arī EKL 81. pants, ir Komisijas ekskluzīvā kompetencē. Ja Komisija, pieņemot 1994. gada 25. novembra lēmumu, būtu uzskatījusi, ka tā bija kompetenta izmeklēt lietu saskaņā ar EKL 81. pantu, tai būtu bijis jānoraida Uzraudzības iestādes atbalsta pieprasījums, jādūdz tai lietu slēgt un

jāuzsāk pašai sava izmeklēšana. Šajā sakarā *Nippon* uzskata, ka EBTA Uzraudzības iestādes 1994. gada 17. novembra lēmumā — kā tā preambulā, tā arī motīvu daļā — apstiprināts, ka tas bijis saistīts tikai ar darbībām Norvēģijas ārzonas tirgū. Tādējādi top skaidrs, ka EBTA Uzraudzības iestāde un Komisija abas uzskatīja, ka EBTA Uzraudzības iestāde bija kompetentā iestāde attiecībā uz izmeklēšanas veikšanu šajā jautājumā.

463 1994. gada 25. novembrī nolemjot vienlaicīgi veikt pati savu izmeklēšanu, lai konstatētu, vai ir pārkāpts EKL 81. un/vai EEZ 53. pants, kamēr EBTA Uzraudzības iestāde šajā posmā bija kompetenta veikt izmeklēšanu šajā lietā, Komisija pārkāpa EEZ 56. panta 1. punktu. Kā Komisija ir minējusi paziņojumā par iebildumiem, līdz 1995. gada 6. decembrim EBTA Uzraudzības iestāde vēl nebija pārsūtījusi tai lietas materiālus, pamatojoties uz to, ka tās izmeklējamās darbības ietekmēja Kopienas iekšējo tirdzniecību. Šādam solim nebūtu nekādas jēgas, ja Komisija jau būtu bijusi kompetenta izmeklēt lietu. Faktiski Komisija pēc paziņojuma par lietas materiāliem ierosināja jaunu izmeklēšanas procedūru.

464 Komisijas apgalvojumu, ka EEZ 56. pants attiecas tikai uz jautājumu par kompetenci pieņemt tāds lēmumus, ar ko konstatē pārkāpumus, grauj tā paša līguma 55. pants, kurā noteikts, ka, kā noteikts 56. pantā, kompetentajai uzraudzības iestādei ir jāveic izmeklēšana lietās, kurās ir aizdomas par pārkāpumu. Līdzīgi EEZ 109. pants (turpmāk tekstā — “EEZ 109. pants”), kurš, kā Tiesa ir konstatējusi iepriekš 461. punktā minētajos secinājumos, attiecas uz EEZ 56. panta un EKL saderīguma izvērtējumu, apstiprina, ka ekskluzīvā kompetence ir piemērojama arī izmeklēšanas posmā. EEZ 109. panta 4. punkts paredz, ka Komisijai un EBTA Uzraudzības iestādei katrai ir jāizmeklē tās kompetencē esošos jautājumus un, ja nepieciešams, jānodod tālāk citai iestādei tos jautājumus, kas savukārt ir šīs iestādes kompetencē. Saskaņā ar EEZ 109. panta 5. punktu, ja starp šīm divām iestādēm rodas nesaskaņas par darbībām, kas būtu veicamas attiecībā uz sūdzību vai jautājuma izmeklēšanas rezultātiem, iestādes var ar šo jautājumu griezties EEZ Apvienotajā komitejā. Būtu absurdi apgalvot, ka šī stingrā kompetenču nodalīšana ir piemērojama, ja izmeklēšana tiek uzsākta uz sūdzības pamata, bet nav piemērojama, ja izmeklēšanu ierosinājusi iestāde pēc savas iniciatīvas.

465 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apstākļus, 23. Protokols un jo īpaši tā 10. panta 3. punkts, uz ko atsaucas Komisija, ir jāinterpretē, ņemot vērā EEZ 109. pantu. Līdz ar to informāciju, kas iegūta izmeklēšanas procesā, ko veica EBTA Uzraudzības iestāde vai kas veikta tās vārdā un kas iekļauta Komisijai nosūtītajos lietas materiālos, saskaņā ar 23. Protokola 10. panta 3. punktu Komisija var izmantot tikai, lai piemērotu EEZ līguma noteikumus. Pretēji Komisijas uzskatam, šī interpretācija neatņem 10. panta 3. punktam lietderīgu iedarbību. Katrā gadījumā 23. Protokola 10. panta teksts un struktūra apstiprina, ka tikai viena iestāde var būt kompetenta veikt izmeklēšanu vienā laikposmā.

466 Tā kā Komisijas 1994. gada 25. novembra lēmums par izmeklēšanu 1994. gada 1. un 2. decembrī bija prettiesisks saskaņā ar japāņu prasītāju teikto, visi šīs izmeklēšanas laikā iegūtie dokumentārie pierādījumi ir izņemami no lietas materiāliem saskaņā ar Eiropas Kopienų Tiesas un Pirmās instances tiesas judikatūru (Tiesas Prezidenta 1987. gada 26. marta rīkojums lietā 46/87 R *Hoechst*/Komisija, *Recueil*, 1549. lpp., 34. punkts, un iepriekš 61. punktā minētais spriedums lietā PVC II, 395. punkts). Komisijai vajadzēja pieprasīt informāciju no attiecīgajiem uzņēmumiem, kā tā darīja lietā PVC II (474.–476. punkts).

467 Dokumentārie pierādījumi, ko Komisija ieguva EBTA Uzraudzības iestādes vārdā, šajā lietā no lietas materiāliem ir izņemami ne tikai tādēļ, ka Komisijas 1994. gada 25. novembra lēmums par izmeklēšanu bija prettiesisks, bet arī tādēļ, ka šīs lietas mērķis atšķiras no tās, kurā EBTA Uzraudzības iestāde veica izmeklēšanu.

468 23. Protokola 9. panta 1. punktā ir noteikts, ka saskaņā ar šo protokolu iegūtā informācija var tikt izmantota tikai EEZ līguma 53. un 54. pantā noteikto procedūru mērķiem, tāpat kā Regulas Nr. 17 20. pants nosaka, ka informāciju var izmantot tikai tam mērķim, kādēļ tā iegūta. Attiecībā uz pēdējā noteikuma piemērošanu pastāvīgajā judikatūrā noteikts, ka profesionālā noslēpuma un uzņēmuma tiesības uz aizstāvību

tiek pārkāptas, ja Komisija vai — attiecīgā gadījumā — valsts iestāde — atsaucas uz tādiem pierādījumiem pret šo uzņēmumu, kas iegūti, veicot izmeklēšanu citā sakarā (Tiesas 1989. gada 17. oktobra spriedums lietā 85/87 *Dow Benelux*/Komisija, *Recueil*, 3137. lpp., 18. punkts, Tiesas 1992. gada 16. jūlija spriedums lietā C-67/91 *Asociación Española de Banca Privada* u.c. (saukts "Spāņu bankas"), *Recueil*, I-4785. lpp., 35. un turpm. punkti, Tiesas 1993. gada 10. novembra spriedums lietā C-60/92 *Otto*, *Recueil*, I-5683. lpp., 20. punkts, un spriedums lietā PVC II, iepriekš 61. punktā, 472. punkts).

469 Spāņu banku lietā Tiesa konstatēja, ka informāciju, ko, veicot izmeklēšanu saskaņā ar EKL 81. pantu, bija ieguvusi Komisija, valsts konkurences iestādes nedrīkst izmantot, pat ja tām ir jāpiemēro tā pati Kopienas tiesību norma (sprieduma 32. punkts). Tāpat spriedumā *Otto* Tiesa konstatēja, ka dalībvalsts veiktās procedūras laikā iegūto informāciju nevar izmantot Komisija, lai konstatētu Kopienas konkurences noteikumu pārkāpumu (sprieduma 20. punkts). Visbeidzot *JFE-Kawasaki* uzsver, ka Pirmās instances tiesa spriedumā PVC II, lai uzskatītu, ka šajā lietā tiesības uz aizstāvību nav pārkāptas, ir atsaukusies uz to, ka Komisija bija pieprasījusi vēlreiz savākt dokumentus, kurus tā jau bija ieguvusi izmeklēšanā, kurai bija cits mērķis (skat. turpmāk 466. punktu *in fine*).

470 Saskaņā ar japāņu prasītāju argumentiem, dokumenti, kas bija iegūti EBTA Uzraudzības iestādes veiktās izmeklēšanas ietvaros, šajā lietā ir jāizņem no lietas materiāliem to pašu iemeslu dēļ. Šis izmeklēšanas mērķis bija pavisam citāds, nekā tās izmeklēšanas, ko pēc tam ierosināja Komisija. Komisija izdeva paziņojumu par iebildumiem par apgalvoto vienošanos, uz kuru attiecās tikai EKL 81. pants, bet no EBTA Uzraudzības iestādes 1994. gada 17. novembra lēmuma izriet, ka iestādes veiktā izmeklēšana tika veikta saskaņā ar EEZ 53. pantu un attiecās tikai uz darbībām Norvēģijas ārzonas tirgū.

471 Abām izmeklēšanām saskaņā ar japāņu prasītāju teikto ir dažādi tiesiskie pamati. Piemērojot analogiju ar iepriekš 468. punktā minētajiem spriedumiem Spāņu Banku un *Otto* lietās un ņemot vērā 23. Protokola 9. panta 1. punkta tekstu, jāsecina, ka EBTA Uzraudzības iestādes veiktās izmeklēšanas laikā iegūtās informācijas pierādījumu vērtību nosaka tikai EEZ tiesību normas un uz ka šo informāciju var izmantot tikai procedūrā, uz kuru attiecas šīs iestādes iekšējie noteikumi, tas ir, Līguma starp EBTA valstīm par uzraudzības iestādi un tiesu 4. protokols.

472 Ņemot vērā iepriekš aprakstīto procesuālo kļūdu, no lietas materiāliem ir jāizņem jo īpaši piezīmes *Quelques informations*, *Vallourec* piezīmes un piezīmes ar nosaukumu *RB à M. Patrier*, kas pievienots 1991. gada 15. maija vēstulei, faksimila vēstule ar nosaukumu *Vancouver List*, ko *Mannesmann* ir nosūtījusi 1991. gada 16. janvārī un kas atrodama Komisijas lietas materiālu 4782. lappusē, *Sumitomo* 1991. gada 19. februārī sūtītais faksimils ar nosaukumu *Price List*, kas atrodams Komisijas lietas materiālu 4789. lappusē, Paziņojums Prezidentiem, g) Japāņu dokuments, 1990. gada 24. jūlija sanāksmes piezīmes, *Mannesmann* 1986. gada 27. janvāra dokuments ar nosaukumu *Stahlröhrmarkt 1970-1985* (Tērauda cauruļu tirgus 1970.–1985.), kas atrodams Komisijas lietas materiālu 2128. lappusē, un tērauda cauruļu sistēmas dokuments.

473 Tiesai arī nav jāņem vērā uzņēmumu paskaidrojumi, kas sniegti, atbildot uz lūgumiem sniegt informāciju un jautājumiem, ko Komisija uzdevusi saistībā ar, vai pamatojoties uz, dokumentiem, kurus ir jāizņem no Komisijas lietas materiāliem iepriekš minēto iemeslu dēļ. Šādu paskaidrojumu izmantošana būtu tikpat prettiesiska kā šo dokumentu pašu izmantošana, jo bez šiem dokumentiem Komisija nebūtu varējusi uzdot tos specifiskos jautājumus, ko tā uzdeva, lai iegūtu paskaidrojumus ietvertu papildu informāciju. Tādēļ no lietas materiāliem jāizņem Verlukas 1996. gada 17. septembra un 1996. gada 14. oktobra paskaidrojums, Behera atbilde, *Corus* atbildes, *Nippon* 1997. gada 17. novembra un 4. decembra atbildes, kas atrodamas Komisijas lietas materiālu 13544. un 14157. lappusē, *Sumitomo* 1997. gada 31. oktobra un 16. decembra atbildes, kas atrodamas Komisijas lietas

materiālu 14168. un 14430. lappusē, *JFE-NKK* 1997. gada 7. novembra un 15. decembra atbildes, kas atrodamas Komisijas lietas materiālu 14451. un 14491. lappusē, *JFE-Kawasaki* 1997. gada 3. novembra un 18. decembra atbildes, kas atrodamas Komisijas lietas materiālu 14519. un 14615. lappusē, un, iespējams, dokuments *Vérification auprès de Vallourec*.

- 474 Saskaņā ar *Nippon* teikto, nepieciešams no lietas materiāliem izņemt arī dažus citus dokumentus, jo tie attiecas uz laiku pirms 1994. gada 1. un 2. decembra izmeklēšanas, proti, *Sumitomo* 1987. gada 9. oktobrī uz *Vallourec* sūtīto faksimilu, kas atrodams Komisijas lietas materiālu 4283. lappusē, tikšanās ar *JF* protokolu, 1991. gada 19. septembra dokumentu *Parts de Marché premium estimés par SMI*, kas atrodams Komisijas lietas materiālu 4848. lappusē, dokumentu ar nosaukumu *Japan Exports of Seamless Pipe (jan-sep 95)*, kas atrodams Komisijas lietas materiālu 8514. lappusē, dokumentu ar nosaukumu *OCTG Seamless pipe supply record (jan-sept)*, kas atrodams Komisijas lietas materiālu 8692. lappusē, piezīmes *Renouvellement du Contrat VAM BSC*, piezīmes *Entretien BSC*, piezīmes *Réflexions stratégiques*, piezīmes *Réflexions sur le contrat VAM*, *Vallourec* 1991. gada 29. augusta piezīmes ar nosaukumu *Relations avec JFE-Kawasaki*, kas atrodamas Komisijas lietas materiālu 15802. lappusē, un *Vallourec* 1994. gada 20. jūnija piezīmes ar nosaukumu *Licence VAM à Siderca*, kas atrodamas Komisijas lietas materiālu 15809. lappusē.

- 475 Tā kā iepriekš minētie dokumentārie pierādījumi un paskaidrojumi bija iegūti prettiesiskā ceļā, arī Apstrīdētais lēmums ir prettiesisks, jo īpaši tādēļ, ka ir pārkāptas attiecīgo uzņēmumu tiesības uz aizstāvību. Saskaņā ar *JFE-Kawasaki* teikto, ar to vien pietiek, lai Apstrīdēto lēmumu atceltu. Japāņu prasītāji katrā gadījumā ir vienprātis, ka jebkādi pierādījumi, kas iegūti uz prettiesiska lēmuma pamata, ir izņemami no lietas materiāliem, citādi Apstrīdētais lēmums ir atceļams tiktāl, ciktāl tas pamatots ar šādiem pierādījumiem (iepriekš 466. punktā minētais rikojums lietā *Hoechst/Komisija*, 34. punkts).

- 476 Komisija paskaidro, ka tā, ar 1994. gada 25. novembra lēmumu atļaujot amatpersonām un pārstāvjiem veikt izmeklēšanu par iespējamo EKL 81. panta pārkāpumu un atļaujot tajā pašā laikā attiecībā uz tiem pašiem faktiskajiem apstākļiem EBTA Uzraudzības iestādes vārdā veikt izmeklēšanu par iespējamo EEZ 53. panta pārkāpumu, kā tas tika lūgts, nav pārkāpusi EEZ 53. pantu. EBTA Uzraudzības iestādei lēmuma pieņemšanas laikā nebija ekskluzīvas kompetences. Saskaņā ar Komisijas teikto, EEZ 53. pants nesatur noteikumus, kuru dēļ nevarētu piemērot EKL 81. pantu, ja abu pantu piemērošanas kritēriji ir kumulatīvi izpildīti. Šādu EEZ 53. panta interpretāciju apstiprina Tiesa 1991. gada 14. decembra secinājumos 1/91, *Recueil*, I-6079. lpp., un secinājumos 1/92, kas minēti iepriekš 461. punktā.
- 477 Saskaņā ar Komisijas viedokli, šāda EBTA Uzraudzības iestādes veiktā izmeklēšana nevar skart Kopienas kompetenci. Komisija joprojām varēja veikt izmeklēšanu par EKL 81. panta pārkāpumiem, un Komisija EEZ 55. panta izpratnē bija kompetentā uzraudzības iestāde, lai to veiktu.
- 478 Komisija atzīmē, ka katrā gadījumā tai joprojām saglabājās tiesības veikt izmeklēšanu, vismaz, lai noskaidrotu, vai, ņemot vērā ietekmi uz tirdzniecību dalībvalstu starpā, šajā lietā viņa ir vai nav istā kompetentā iestāde.
- 479 Atbildot uz japāņu prasītāju argumentiem, kas balstīti uz judikatūru, Komisija paskaidro, ka tas, ka EEZ īstenotā sistēma ietver lietu pārvešanas mehānismu no vienas iestādes uz otru, nošķir šo lietu no tās, kurā tika pieņemts Spāņu Banku spriedums (iepriekš 468. punkts), jo Kopienas sistēma neietver šādu lietu pārvešanas mehānismu Komisijas un valsts konkurences iestāžu starpā. Turklāt spriedums lietā PVC II (iepriekš 61. punkts) nav attiecināms uz šo lietu, jo tajā divu procedūru, kurās tika iegūta tā pati informācija, priekšmets bija citāds.

480 Turklāt Komisijas savāktie pierādījumi netika savākti tikai ar mērķi, kas bija atšķirīgs no Apstrīdētā lēmuma mērķa, bet gan uz tādu lēmumu veikt izmeklēšanu pamata, kas skaidri minēja iespējamus EKL 81. panta pārkāpumus, un balstījās uz divējādu tiesisko pamatu. Šā divējādā tiesiskā pamata dēļ 1994. gada 25. novembra lēmums jebkurā gadījumā ir tiesisks.

481 Tiesas sēdē EBTA Uzraudzības iestāde sniedza paskaidrojumus tikai par šo pamatu. Būtībā tā pievienojās Komisijas izvirzītajiem argumentiem.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

482 Jāpatur prātā, ka Tiesa savos iepriekš 461. punktā minētajos secinājumos 1/92 paziņoja, ka EEZ noteikumi, uz ko tā atsucas, kas attiecas īpaši uz 56. pantu par kompetences sadalījumu EBTA Uzraudzības iestādes un Komisijas starpā, ir saderīgi ar EKL.

483 Lai nonāktu pie šī secinājuma par šo pantu, Tiesa, jo īpaši šo secinājumu 40. un 41. punktā, ir atzinusi, ka Kopienas kompetence slēgt starptautiskus līgumus konkurences jomā noteikti ietver iespēju, ka Kopienai ir jāpievienojas arī kādiem noteikumiem par kompetenču sadali līgumslēdzēju pušu starpā konkurences jomā, ja vien šie noteikumi nemaina Kopienas un tās iestāžu no EKL izrietošās pilnvaras.

484 Tādējādi no secinājumiem 1/92 izriet, ka EEZ 56. pants nemaina kompetenci, kas Kopienai konkurences jomā ir saskaņā ar EKL.

485 Šajā sakarā no EEZ 56. panta teksta un šīs normas sīkā apraksta secinājumu 1/92 ievaddaļas nodaļā ar nosaukumu “Komisijas pieprasījuma kopsavilkums” izriet, ka visas lietas, kas ietilpa Kopienas kompetencē pirms EEZ līguma stāšanās spēkā, paliek Komisijas ekskluzīvā kompetencē arī pēc tā stāšanās spēkā. Visas lietas, kurās ir ietekmēta tirdzniecība dalībvalstu starpā, joprojām ir Komisijas kompetencē, neņemot vērā to, vai tiek ietekmēta arī tirdzniecība Kopienas un EBTA valstu starpā un/vai pašu EBTA valstu starpā, vai nē.

486 Ņemot vērā iepriekš minēto, jākonstatē, ka EEZ līguma noteikumus nevar interpretēt tādējādi, ka Kopienai, kaut arī tikai uz laiku, var atņemt kompetenci piemērot EKL 81. panta noteikumus konkurenci deformējošām vienošanām, kas ietekmē tirdzniecību Kopienas dalībvalstu starpā.

487 Jāsecina, ka Komisija 1994. gada 25. novembra lēmumā par izmeklēšanas uzsākšanu tērauda cauruļu nozarē kā tiesisko pamatu ir minējusi EKL 81. pantu un Regulu Nr. 17. Izmeklēšanā tā izmantoja tai ar Regulu Nr. 17 piešķirtās pilnvaras, lai savāktu Apstrīdētajā lēmumā izmantotos pierādījumus, un, visbeidzot, aizliegtās vienošanās Apstrīdētā lēmuma 1. un 2. pantā konstatēja, pamatojoties tikai uz EKL 81. pantu.

488 Līdz ar to ir skaidri jāatbild uz japāņu prasītāju specifiskajiem argumentiem par Komisijas 1994. gada 25. novembra lēmumā izmantotā divējādā tiesiskā pamata

prettiesiskumu, proti, ne tikai EKL 81. panta un Regulas Nr. 17 izmantošanu, bet arī EEZ 53. panta un EBTA Uzraudzības iestādes 1994. gada 17. novembra lēmuma par atbalsta pieprasījuma sūtīšanu Komisijai izmantošanu.

489 Jāpiezīmē, ka šajā gadījumā Komisija 1994. gada 25. novembra lēmuma pieņemšanas laikā nevarēja skaidri zināt, kas bija pareizais tiesiskais pamats, jo atbilde uz šo jautājumu bija atkarīga no iespējamā pārkāpuma ģeogrāfiskajiem apmēriem un no jautājuma, vai pārkāpums ir iespaidojis tirdzniecību dalībvalstu starpā. Japāņu prasītāji pamatoti piezīmē, ka EEZ līgums, jo īpaši tā 56. un 109. pants, paredz integrētu pieeju konkurences noteikumu piemērošanai — sistēmu, kas piemērojama, sākot ar izmeklēšanas stadiju, lai katrai no divām iestādēm būtu pienākums pārtraukt procedūru un nodot lietas materiālus otrai iestādei, ja tā konstatē, ka šajā jautājumā kompetenta ir otra iestāde.

490 Tomēr integrēto pieeju nevar piemērot no izmeklēšanas sākuma, ja šajā stadijā nav iespējams noteikt, kura iestāde ir kompetentā, citādi, ja sākumā ir iesaistījusies EBTA Uzraudzības iestāde, bet beigās kompetentā tomēr izrādās Komisija, notiktu iepriekš minētā noteikuma pārkāpums, saskaņā ar kuru EEZ normas nevar atcelt Komisijas pilnvaras veikt izmeklēšanu lietās par konkurenci deformējošām darbībām, kas ietekmē tirdzniecību Kopienas dalībvalstu starpā.

491 Šajā sakarā arī jāpiebilst, ka tikai tas fakts vien, ka Kopienas iestāde izdod aktu gan ar vienu pareizu tiesisko pamatu, gan ar vienu vai vairākiem tiesiskajiem pamatiem, kas vēlāk izrādās nepiemēroti, nevar būt par iemeslu akta atcelšanai (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2003. gada 19. marta spriedumu lietā T-213/00 *CMA CGM u.c./Komisija, Recueil*, II-913. lpp., 79.–103. punkts un jo īpaši 94. punkts).

492 No tā izriet, ka Komisija visu laiku bija kompetenta veikt izmeklēšanu par konkurenci deformējošajām vienošanām, kas minētas Apstrīdētajā lēmumā, neņemot vērā to, ka EBTA Uzraudzības iestāde jau bija uzsākusi izmeklēšanu par iespējamajām līdzīgajām darbībām Norvēģijas tirgū. Līdz ar to pārējie argumenti, ko izvirza japāņu prasītāji, jo īpaši arguments, kas pamatots ar spriedumu Spānijas Banku lietā (skat. 468. un 469. punktu), uz šo lietu nav attiecināmi.

493 Ņemot vērā iepriekš minēto, šis pamats ir noraidāms.

B — Lūgumi samazināt naudas sodu

1. *Pirmais un otrais pamats: pamatojuma trūkums attiecībā uz Paziņojuma par sadarbību nepiemērošanu par labu JFE-NKK un kļūda šajā sakarā*

a) Lietas dalībnieku argumenti

494 *JFE-NKK* apgalvo, ka Komisija Apstrīdētā lēmuma 175. apsvērumā nav sniegusi pamatojumu tam, kādēļ tā atteikusies piemērot Paziņojuma par sadarbību noteikumus par labu *JFE-NKK*.

495 *JFE-NKK* uzskata, ka tā detalizēti ir atbildējusi uz četriem Komisijas lūgumiem sniegt informāciju. Tas garantē tai uzliktās soda naudas apmēra samazināšanu par 10 % saskaņā ar Tiesas 1972. gada 14. jūlija spriedumu lietā 48/69 *ICI/Komisija*,

Recueil, 619. lpp. Turklāt tā bija vienīgais ražotājs, kas sniedza Komisijai ziņas par konkrētiem datumiem, dalībnieku vārdiem un Eiropas un Japānas ražotāju sanāksmju vietām. Tas saskaņā ar jau minēto judikatūru garantē naudas soda apjoma samazināšanu par 20 %.

⁴⁹⁶ Komisija saka, ka *JFE-NKK* arguments nav pamatots: Apstrīdētā lēmuma 175. apsvērumā noteikts, ka šajā lietā nav bijis efektīvas sadarbības. Saskaņā ar Paziņojumu par sadarbību attiecīgajai pusei vismaz ir jāinformē Komisija, ka tā pēc būtības neapstrīd paziņojumā par iebildumiem minētos faktus, un *JFE-NKK* to nav izdarījusi.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

⁴⁹⁷ Jākonstatē, ka Apstrīdētā lēmuma 175. apsvērumā ir konstatēts, ka *JFE-NKK* nav efektīvi sadarbojusies šajā lietā veiktās izmeklēšanas laikā. Attiecībā uz šā konstatējuma pareizību jāuzsver, ka tas ir pietiekams pamatojums tam, ka Komisija nav samazinājusi *JFE-NKK* uzliktā naudas soda apmēru sakarā ar sadarbību.

⁴⁹⁸ Pat ja varētu pieņemt, ka šos pamatus var uzskatīt par apgalvojumu par Paziņojuma par sadarbību nepareizu piemērošanu, tie tomēr ir jānoraida.

- 499 Jāpatur prātā, ka, lai pamatotu naudas soda samazināšanu sakarā ar sadarbību, uzņēmuma darbībām ir jāatvieglo Komisijas uzdevums identificēt Kopienas konkurences noteikumu pārkāpumus un sodīt par to izdarīšanu (skat. Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedumu lietā T-347/94 *Mayr-Melnhof*/Komisija, *Recueil*, II-1751. lpp., 309. punkts, un tajā minēto judikatūru).
- 500 Jākonstatē, ka *JFE-NKK* atbildes, jo īpaši 1997. gada 7. novembra atbildē sniegtie norādījumi par atsevišķu Eiropas-Japānas kluba sanāksmju datumiem un vietām, Komisija varēja zināmā mērā izmantot, bet tās tikai apstiprināja atsevišķus Verlukas 1996. gadā *Vallourec* vārdā sniegtajos paskaidrojumos ietvertās informācijas aspektus. Tādējādi nav taisnība, ka *JFE-NKK* bija vienīgais uzņēmums, kas sniedza šādu informāciju.
- 501 Protams, ciktāl uzņēmumi Komisijai tādā pašā administratīvās procedūras stadijā un līdzīgos apstākļos sniedz pielīdzināmu informāciju par jautājumiem, par kuriem tie ir apsūdzēti, no tiem prasītie sadarbības līmeņi ir jāpielīdzina (skat. analogiski iepriekš 50. punktā minēto spriedumu lietā *Krupp Thyssen Stainless and Acciai speciali Terni*/Komisija, 243.–245. punkts).
- 502 Tomēr šajā lietā *Vallourec* Verlukas paskaidrojumos skaidri atzina, ka attiecīgās sanāksmes notika dēļ vienošanās par tirgus sadali, jo īpaši attiecībā uz četrus Eiropas ražotāju iekšējiem tirgiem. Verluka paskaidroja, ka katram Eiropas-Japānas kluba loceklim bija pienākums ievērot pārējo kluba locekļu iekšējos tirgus, un paskaidroja arī, ka Apvienotās Karalistes ārzonas tirgum bija īpašs — daļēji aizsargāts — statuss. Viņš arī norādīja vienošanās par tirgus sadali spēkā esamības ilgumu un darbības

metodi. Pretēji tam, *JFE-NKK* 1997. gada 7. novembra atbildē uzskatīja, ka, kaut arī Eiropas ražotāji tai ir lūguši atturēties no viņu iekšējiem tirgiem, tā nekad nav uz šiem lūgumiem atbildējusi piekrietoši.

503 Jākonstatē, ka Verluka neatbildēja tikai uz Komisijas jautājumiem, ko tā uzdeva pirmās pie *Vallourec* veiktās izmeklēšanas laikā 1996. gada septembrī. No Verlukas paskaidrojumiem kopumā izriet, ka viņš patiesi ir vēlējis atzīt pārkāpumu un efektīvi sadarboties Komisijas veiktās izmeklēšanas laikā. Turpretim *JFE-NKK* tikai sniedza informāciju par faktiem, ko Komisija lūdza, tajā pat laikā noraidot jebkādu šo faktu interpretāciju tādā veidā, lai varētu konstatēt tās dalību pārkāpumā.

504 Jāatzīst, ka *JFE-NKK* sniegtās informācijas noderīgums izriet tikai no tā, ka tā zināmā mērā apstiprina Verlukas paskaidrojumus, kas jau bija Komisijas rīcībā. Līdz ar to šīs informācijas atklāšana būtiski Komisijas uzdevumu neatviegloja un tādēļ tā nebija pietiekama, lai uz tās pamata samazinātu uzliktā naudas soda apmēru.

505 Attiecībā uz pārējo Komisija ir pamatoti secinājusi, ka *JFE-NKK* administratīvās procedūras laikā nekad nav atzinusi faktus pēc būtības. Turklāt tā turpināja tos apstrīdēt arī Pirmās instances tiesā.

506 Jākonstatē, ka *JFE-NKK* argumenti nevar būt par pamatu Paziņojuma par sadarbību piemērošanai, lai samazinātu tai uzliktā naudas soda apmēru.

2. Trešais pamats: naudas sodu aprēķināšanas pamatojuma trūkums

a) Lietas dalībnieku argumenti

507 *JFE-NKK* apgalvo, ka Komisijas paskaidrojums par naudas sodu aprēķināšanas metodi nav pietiekami detalizēts, lai atbilstu judikatūras prasībām (Pirmās instances tiesas 1995. gada 6. aprīļa spriedums lietā T-148/89 *Tréfilunion/Komisija*, *Recueil*, II-1063. lpp., 142. punkts). Nosakot naudas sodus tā nav pārbaudījusi apgrozījuma rādītājus un nav izvērtējusi katra Apstrīdētā lēmuma adresāta patieso saistību pārkāpumā. Saskaņā ar *JFE-NKK* teikto, šī nolaidība veido pamatojuma trūkumu.

508 Komisija uzsver, ka tā Apstrīdētajā lēmumā, jo īpaši tā 162. apsvērumā ir sniegusi atbilstošu naudas soda aprēķināšanas metodes izskaidrojumu.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

509 Ir tikai jākonstatē, ka Komisija skaidri un konsekventi Apstrīdētā lēmuma 156. un 175. apsvērumā ir norādījusi tos faktorus, ko tā ir ņēmusi vērā, nosakot naudas sodu apmērus. Iepriekš 507. punktā minētais spriedums lietā *Tréfilunion/Komisija* nav izdevīgs *JFE-NKK*, jo tas tikai norāda, ka Komisijai ir jāizklāsta naudas sodu aprēķināšanas metode. Atsevišķais jautājums par to, vai Komisija ir pieļāvusi kļūdas novērtējumā attiecībā uz naudas sodu aprēķināšanu tiks apskatīts šā sprieduma 515. un turpmākajos punktos.

510 Saskaņā ar iepriekš minēto šis pamats ir noraidāms.

3. Ceturtais pamats: pārkāpuma ilguma nepareizs novērtējums

a) Lietas dalībnieku argumenti

- 511 Iepriekš 136. punktā ir sniegts japāņu prasītāju argumentu apkopojums, ar kuriem tie pamato, ka Komisijai vismaz vajadzēja uzskatīt, ka pārkāpums ir ildzis isāku laikposmu, nekā noteikts Apstrīdētā lēmuma 1. pantā.
- 512 Tā kā Komisija noteiktajam naudas sodam ir piemērojusi 10 % palielinājumu par katru gadu, atsaucoties uz pārkāpuma smagumu, un tā kā pārkāpums, ilgākais, ir turpinājies četrus pilnus gadus (no 1990. līdz 1994. gadam), nevis piecus, vispārējais 50 % Apstrīdētajā lēmumā pieņemtais palielinājums visiem japāņu prasītājiem attiecībā uz pārkāpuma ilgumu ir jāsamazina vismaz uz 40 %. *Nippon* savā replikā paskaidro, ka Komisijas arguments, ka brīvprātīgo ierobežojumu līgumi neatturēja japāņu ražotājus no tērauda cauruļu tirdzniecības Kopienā, ir pretējs viedoklim, ko tā attiecībā uz laikposmu no 1977. līdz 1989. gadam ir izteikusi Apstrīdētajā lēmumā. *Sumitomo* paskaidro, ka Komisijas amatpersonas nevar darboties kā Komisijas locekļi, apgalvojot, ka ir pareizi piemērot naudas sodu attiecībā uz 1990. gadu, pat ja pieņem, ka brīvprātīgo ierobežojumu līgumi tajā laikā bija spēkā.
- 513 Komisijas argumenti attiecībā uz Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma ilgumu ir apkopoti iepriekš 157. un turpmākajos punktos. Būtībā, tā kā pārkāpuma ilgums bija konstatēts ar pietiekamu pamatojumu, pēc Komisijas domām, nav nepieciešams samazināt naudas sodu apmēru.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

- ⁵¹⁴ Lietas dalībnieku argumenti attiecībā uz pārkāpuma ilgumu ir tikuši pārbaudīti iepriekš 338.–352. punktā, un tādēļ attiecībā uz šo pamatu pietiek tikai atgādināt, ka attiecībā uz katru no japāņu prasītājiem pārkāpuma ilgums ir jāsamazina no pieciem gadiem uz trim gadiem un sešiem mēnešiem, proti, laikposmu no 1991. gada 1. janvāra līdz 1994. gada 1. jūlijam. Šis ilgums tiks ņemts vērā šā sprieduma 588. un 590. punktā saistībā ar japāņu prasītājiem uzliedzamajiem naudas sodiem.

4. Piektais pamats: nepareizs to dokumentu, uz ko izdarītas atsauces, lai pierādītu Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu, novērtējums

a) Lietas dalībnieku argumenti

- ⁵¹⁵ Japāņu prasītāji, prasot atcelt Apstrīdētā lēmuma 1. pantu, atsaucas uz saviem izvirzītajiem argumentiem, kas pamatoti ar nesaskaņām starp dažādajos dokumentārajos pierādījumos, uz ko Komisija atsaucas Apstrīdētajā lēmumā, minētajiem izstrādājumiem un tiem, uz kuriem, kā beigās konstatēts, attiecās pārkāpums (skatīt 105. un turpmākos punktus). Ja Pirmās instances tiesa noraidītu atsevišķus dokumentāros pierādījumus, uz ko atsaucas Komisija, bet Apstrīdēto lēmumu paturētu spēkā, naudas sods būtu jāsamazina, lai tādējādi atspoguļotu izstrādājumus, uz ko attiecās pārkāpums, un pārkāpuma ilgumu, kā tas izriet no dokumentārajiem pierādījumiem. Jāņem vērā arī tas, ka daži dokumentārie pierādījumi, proti, sadales atslēgas dokuments, attiecas uz šaurāku izstrādājumu loku.

- 516 *JFE-Kawasaki* un *Sumitomo* arī apgalvo, ka Komisijai, lemjot par pārkāpuma smagumu un tādējādi nosakot Apstrīdētā lēmuma adresātiem uzliedzamo naudas sodu apmērus, bija jāņem vērā krietni šaurāks tirgus. Jo īpaši no ģeogrāfiskā viedokļa Komisija nav pietiekami pamatoti pierādījusi, ka minētais pārkāpums attiecās uz Apvienotās Karalistes ārzonas tirgu.
- 517 Komisija atbild, ka, ciktāl dokumentārie pierādījumi rāda, ka vienošanās piemērošanas joma ir mainījusies, tie rāda, ka tā attiektos uz plašāku jomu, nekā Apstrīdētajā lēmumā minētā. Attiecībā uz pieņēmumu, ka tā nav pietiekami identificējusi attiecīgo ģeogrāfisko tirgu, Komisija atbild, ka, novērtējot pārkāpuma smagumu, tā atsaucās uz Apstrīdētā lēmuma 160. un 161. apsvērumā minēto konkrētā tirgus definīciju, kas tika pamatota ar izmeklēšanas laikā iegūtajiem pierādījumiem (skatīt arī 144. un turpmākos punktus).

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

- 518 Lai noraidītu šo pamatu, ir pietiekami ar to, kā minēts iepriekš 352. punktā, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais pārkāpums bija pietiekami pierādīts visos aspektos, izņemot tā ilgumu, un tā iespaids uz naudas sodu apjomiem ir atspoguļots šā sprieduma 514. punktā.

5. Piektais un sestais pamats: samērīguma principa un naudas sodu aprēķināšanas vadlīniju pārkāpums un pamatojuma trūkums

a) Lietas dalībnieku argumenti

- 519 Japāņu prasītāji paskaidro, ka, nosakot tiem piemērojamo naudas sodu apmērus, ir jāņem vērā tas, ka Eiropas tirgū nekāda pārkāpuma ietekme nebija jūtama (Tiesas

1974. gada 6. marta spriedums apvienotajās lietās 6/73 un 7/73 *Instituto Chemioterapico Italiano un Commercial Solvents/Komisija, Recueil, 223. lpp., 51. un turpmākie punkti, iepriekš 56. punktā minētais spriedums lietā Suiker Unie u.c./Komisija, 614. un turpmākie punkti, iepriekš 74. punktā minētais spriedums lietā Thyssen Stahl/Komisija, 672. punkts). Šajā sakarā *Sumitomo* un *Nippon* atkal atsaucas uz argumentiem par tirdzniecības šķēršļiem, kuri atturēja japāņu ražotājus tirgot savus izstrādājumus Kopienas tirgos, un tādējādi pārkāpuma iespaids uz kopējo tirgu katrā gadījumā praktiski nebija. *JFE-NKK* atsaucas uz Vadlīniju par naudas sodu, kas uzliedami saskaņā ar Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un EOTK līguma 65. panta 5. punktu, aprēķināšanas metodi (OV 1998, C 9, 3. lpp, turpmāk tekstā — “Vadlīnijas”) 3. nodaļu, kurā paredzēts, ka vienošanos vai darbību neīstenošana vai pārkāpšana ir uzskatāmas par vainu mikstinošu apstākli. *Kawasaki* uzskata, ka naudas sodos, tostarp arī japāņu prasītājiem uzliktajos, ir ņemts vērā arī Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētais pārkāpums, kas būtu prettiesiski, jo otrais pārkāpums attiecas tikai uz Kopienas ražotājiem.*

520 Turklāt Apstrīdētā lēmuma 1. pantā aprakstīto izstrādājumu loks ir krietni šaurāks, nekā paziņojumā par iebildumiem aprakstītais. Būtībā šis loks ir tik šaurs, ka 99 miljonu euro naudas sods ir pilnīgi neproporcionāls visu Apstrīdētā lēmuma adresātu vidējam kumulatīvajam apgrozījumam attiecībā uz šiem izstrādājumiem, kas ir 73 miljoni euro gadā (Apstrīdētā lēmuma 162. apsvērum). *Sumitomo* šajā sakarā atsaucas uz Pirmās instances tiesas 1994. gada 14. jūlija spriedumu lietā T-77/92 *Parker Pen/Komisija, Recueil, II-549. lpp., 580. punkts* un 1998. gada 14. maija spriedumu lietā T-319/94 *Fisheby Board/Komisija, Recueil, II-1331. lpp., 40. punkts*. Komisija nekad agrāk ar lēmumu par pārkāpumu nav uzlikusi naudas sodu, kas pietuvotos gada apgrozījumam attiecīgajā tirgū. Turklāt *JFE-NKK* atzīmē, ka skaitlis 73 miljoni euro ietver arī tirdzniecību Kopienas ārzonas tirgos, kas nav jāņem vērā iepriekš 405. punktā minēto iemeslu dēļ.

- 521 *Nippon* paskaidro, ka saskaņā ar iepriekš 61. punktā minēto spriedumu PVC II Komisijai ir jāņem vērā visi pārkāpuma apstākļi, lai noteiktu, kāds naudas sodu apmērs ir proporcionāls. Šajos apstākļos ietilpst arī preču, uz kurām attiecas pārkāpums, skaits un vērtība (iepriekš 56. punktā minētais spriedums lietā *Musique diffusion française*/Komisija, 120. punkts). Turklāt saskaņā ar Vadlīnijām ir jāņem vērā pārkāpuma patiesais iespaids uz tirgu un naudas sodi ir jāpielāgo, lai atspoguļotu šo patieso iespaidu un katra pārkāpumā iesaistītā uzņēmuma darbību smagumu (skatīt arī Tiesas 1999. gada 8. jūlija spriedumu lietā *C-51/92 P Hercules Chemicals*/Komisija, *Recueil*, I-4235. lpp, 110. punkts un iepriekš 66. punktā minēto spriedumu lietā *Cements*, 4949. punkts). *JFE-Kawasaki* šajā sakarā piebilst, ka tas no apgrozījuma pasaules tirgū viedokļa ir vismazākais no četriem ar Apstrīdēto lēmumu sodītajiem japāņu uzņēmumiem. *JFE-NNK* apgalvo, ka tā *OCTG* cauruļu un projekta vadu tirdzniecības apjomi bija mazāki nekā pārējiem četriem japāņu ražotājiem. *JFE-NKK* piebilst, ka Komisijai bija jāņem vērā tas, ka japāņu prasītāji nepildīja aizliegto vienošanos: tie turpināja tirgot savus izstrādājumus vienīgajā tirgū, kas tos interesēja — Apvienotās Karalistes ārzonas tirgū (iepriekš 58. punktā minētais spriedums lietā *Buchmann*/Komisija, 121. punkts). Komisijas apgalvojums Apstrīdētā lēmuma 161. apsvērumā, ka četras Eiropas ražotāju, uz ko attiecas Apstrīdētais lēmums, izcelsmes valstis kopā veido plašu ģeogrāfisko tirgu, ir pretrunā ar Apstrīdētā lēmuma 106. un 145. apsvērumu, kur tā runā par četriem atsevišķiem valsts tirgiem.
- 522 Komisijas arguments, kas izriet no judikatūras par tās pilnvarām noteikt naudas soda apmēru, nav attiecināms, jo Komisijai tomēr ir pienākums rīkoties saskaņā ar Regulu Nr. 17. Turklāt tās arguments, ka Vadlīnijas principā paredz 20 miljonu euro lielu naudas sodu par ļoti nopietniem pārkāpumiem, nevar būt pārāks par samērīguma principu, aprēķinot naudas sodus.
- 523 *Sumitomo* uzskata, ka brīvprātīgo ierobežojumu līgumu pastāvēšana pirms 1991. gada ir vainu mīkstinošs apstākļis, kas Komisijai bija jāņem vērā attiecībā uz

vēlāko laikposmu, neņemot vērā to, ka EKL 81. panta piemērošana vairs nebija aizliegta attiecībā uz laiku, kad šie līgumi vairs nebija spēkā. *Sumitomo* aicina Pirmās instances tiesu piemērot pēc analogijas iepriekš 56. punktā minētā sprieduma lietā *Suiker Unie* u.c./Komisija 619. un 620. punktu. Komisijas arguments, kas tās aizstāvībai ir minēts lietā T-78/00, ka brīvprātīgo ierobežojumu līgumu pastāvēšana pirms 1991. gada drīzāk ir vainu pastiprinošs nekā mīkstinošs apstāklis, ir pretrunā ar tās pieeju Apstrīdētajā lēmumā, un tādējādi netiek ievērots tās EKL 253. pantā noteiktais pienākums norādīt pamatojumu.

524 Komisija noliedz, ka naudas sods būtu nesamērīgs un uzskata, ka japāņu prasītāji šo argumentu ir balstījuši uz nepareizu pieņēmumu, ka naudas sods jānosaka, ņemot vērā attiecīgā tirgus lielumu. Komisija uzskata, ka naudas sodam jābūt samērīgam attiecībā uz pārkāpumu kopumā, nevis tikai Apstrīdētā lēmuma adresātu apgrozījumu. Apstrīdētā lēmuma 162. apsvērumā Komisija ir paskaidrojusi, ka vienošanās par tirgus sadali ir bijis ļoti nopietns EKL 81. panta pārkāpums, jo tās mērķis bija nodalīt dalībvalstu tirgus, kuros ir vislielākais attiecīgo izstrādājumu patēriņš Kopienā. Tādējādi pārkāpums ir ietekmējis Kopienas tirgus darbību un konkurenci kopējā tirgū.

525 Apstrīdētā lēmuma 162. apsvērumā minētā pieeja ir saskaņā ar Vadlīnijām, kurās noteikts, ka — ievērojot 10 % griestus — naudas sodi ir nosakāmi, par pamatu ņemot pamata summu, kas atspoguļo pārkāpuma smagumu. Lēmuma par pārkāpumu adresātu apgrozījums ir attiecināms tikai minētā 10 % ierobežojuma sakarā (iepriekš 66. punktā minētais spriedums lietā *Cements, 5005. un 5025. punkts*). Vadlīnijas par pamatsummu ļoti smagu pārkāpumu gadījumā nosaka 20 miljonus euro, un tā kā Komisija jau šo skaitli ir samazinājusi uz 10 miljoniem euro, lai atspoguļotu tirgus lielumu (lēmuma 163. apsvēruma), nav iemesla to samazināt vēl vairāk. Komisija arī

uzsver, ka saskaņā ar Vadlinijām pārkāpuma iespaids uz tirgu ir apstākļis, kas ņemams vērā tikai tad, ja to var izmērīt, un ka atsevišķie katra vainojamā uzņēmuma apgrozījuma skaitļi ir ņemami vērā tikai tad, ja to starpā ir ievērojamas atšķirības. Šajā gadījumā tā nav.

- 526 Apstrīdētajā lēmumā lietotā pieeja ir saskaņā ar judikatūru, kurā atzīts, ka Komisija var izmantot pilnvaras noteikt naudas sodu apmēru (iepriekš 425. punktā minētais spriedums lietā *Mo och Domsjö/Komisija*, 268. punkts). Iepriekš minētā sprieduma 358. punktā, kas apstiprināts Tiesas 2000. gada 16. novembra apelācijas spriedumā lietā *C-283/98 Mo och Domsjö/Komisija, Recueil*, I-9855. lpp., 62. punkts, Pirmās instances tiesa konstatēja, ka, ja pārkāpuma objekts pats par sevi ir ļoti nopietns, iespaids uz tirgu ir prezumējams pats par sevi vai vismaz ir nebūtisks, izvērtējot pārkāpuma smagumu.
- 527 Atbildot uz *JFE-Kawasaki* argumentu, ka japāņu prasītājiem uzliktais naudas sods ietver arī summu, kas saistīta ar Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto pārkāpumu, Komisija uzskata, ka šis uzskats nav pareizs: saistībā ar šo pārkāpumu naudas sods nav uzlikts, un arī pamata naudas sods nav palielināts.
- 528 Komisija uzsver, ka tās lēmums neuzlikt naudas sodu par laikposmu, kad bija spēkā brīvprātīgo ierobežojumu līgumi, jau bija piekāpšanās japāņu ražotāju labā, jo īpaši ņemot vērā Komisijas paziņojumu par japāņu ražojumu importu Kopienā (OV 1972, C 111, 13. lpp.), kurā noteikts, ka no brīvprātīgo ierobežojumu līgumiem japāņu ražotājiem neizriet nekāds atbalsts saistībā ar konkurences noteikumu piemērošanu. Tādējādi, pretēji *Sumitomo* apgalvotajam, brīvprātīgo ierobežojumu līgumu pastāvēšana pirms 1990. gada nekādā gadījumā nav vainu mikstinošs apstākļis attiecībā uz naudas soda noteikšanu par laikposmu, sākot ar 1990. gadu.

529 Atbildot uz *Sumitomo* argumentu, ka Komisijai nav tiesību pirmo reizi tikai Pirmās instances tiesā apgalvot brīvprātīgo ierobežojumu līgumu, kas bija spēkā laikposmā līdz 1990. gadam, vainu pastiprinošo raksturu, Komisija paskaidro, ka *Sumitomo* lūdz Pirmās instances tiesai izmantot savu neierobežoto kompetenci, lai samazinātu naudas soda apmēru. Komisija šajā kontekstā uzskata, ka nepieciešams Tiesas uzmanību vērst uz visiem ar Komisijas rīcības brīvības izmantošanu saistītajiem faktoriem.

530 Šajā sakarā ir jāuzsver, ka *Sumitomo*, savā replikā akcentējot jautājumu par pamatojumu, cenšas iesniegt jaunu pamatu par sūdzību, ka naudas sods ir jāsamazina, pat, ja tās izteikumos nav argumentu pret šo naudas sodu aprēķina pamatojumu. Saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 48. panta 2. daļu šis pamats ir noraidāms.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

531 Pirmkārt, ir svarīgi atzīmēt, ka saskaņā ar Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu Komisija var uzlikt naudas sodus no euro 1000 līdz euro 1 000 000 apmērā un pēdējā summa var tikt palielināta par 10 % no katra no pārkāpumā dalību ņēmušajiem uzņēmumiem iepriekšējā finanšu gadā sasniegtā apgrozījuma. Lai noteiktu naudas sodu šajās robežās, norma paredz, ka jāņem vērā pārkāpuma smagums un ilgums.

532 Tomēr ne Regulā Nr. 17, nedz arī judikatūrā vai Vadlīnijās nav noteikts, ka naudas soda apmērs jānosaka tiešā saistībā ar konkrētā tirgus lielumu, bet šis faktors ir tikai viens no vairākiem. Saskaņā ar Regulu Nr. 17 — kā tā interpretēta judikatūrā — naudas soda, kas uzņēmumam uzlikts par konkurences noteikumu pārkāpumu, apmēram ir jābūt samērīgam ar pārkāpumu kopumā, jo īpaši ņemot vērā tā

smagumu (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 1994. gada 6. oktobra spriedumu lietā T-83/91 *Tetra Pak/Komisija, Recueil*, II-755. lpp., 240. punkts un pēc analogijas Pirmās instances tiesas 1997. gada 21. oktobra spriedumu lietā T-229/94 *Deutsche Bahn/Komisija, Recueil*, II-1689. lpp., 127. punkts). Kā Tiesa konstatējusi iepriekš 56. punktā minētā sprieduma lietā *Musique diffusion française u.c./Komisija* 120. punktā, novērtējot pārkāpuma smagumu, ir nepieciešams ņemt vērā daudzus elementus, kuru raksturs un nozīmīgums mainās atkarībā no attiecīgā pārkāpuma veida un tā īpašajiem apstākļiem (pēc analogijas skatīt *Deutsche Bahn/Komisija*, 127. punkts).

533 Šajā sakarā arī jāpiezīmē, ka vienīgā skaidrā atsauce uz attiecīgo uzņēmumu apgrozījumu, tas ir, Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā paredzētais ierobežojums 10 % apmērā no apgrozījuma, kas izmantots naudas sodu apmēra aprēķināšanai, attiecas uz uzņēmuma apgrozījumu visā pasaulē (šajā sakarā skatīt sprieduma *Musique diffusion française u.c./Komisija* 119. punktu) un nevis apgrozījumu, kas sasniegts tajā tirgū, kuru ietekmējušas konkurenci deformējošās darbības. No tā paša punkta izriet, ka ierobežojums ir domāts, lai nodrošinātu, ka naudas sodi nav nesamērīgi attiecībā uz uzņēmuma lielumu.

534 Tomēr jāuzsver, ka atsauce uz vispasaules apgrozījumu ir attiecināma tikai uz naudas soda, ko var uzlikt Komisija (skatīt Vadlīniju 1. punktu), augšējo robežu un noteikti nenozīmē, ka jābūt tieši proporcionālai sakarībai starp uzņēmuma lielumu un tam piemēroto naudas sodu.

535 Tā kā izskatāmajā lietā nav apgalvots, ka naudas sodu apmērs pārsniegtu 10 % no japāņu prasītāju kopējā apgrozījuma, šie naudas sodi nevar tikt kritizēti tikai tādēļ, ka, pievienojot tos Eiropas ražotājiem uzliktajiem naudas sodiem, tie pārsniedz konkrētajā tirgū sasniegto apgrozījumu, proti 73 miljonus euro. Jāpiezīmē, ka Tiesa 2000. gada 16. novembra spriedumā lietā C-248/98 P *KNP BT/Komisija, Recueil*,

I-9641. lpp., 61. punkts, starp citu uzsvēra, ka Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta mērķis ir nodrošināt, ka sods ir samērīgs uzņēmuma nozīmīgumam attiecīgā produkta tirgū. Turklāt, neskarot to, ka iepriekš minētā sprieduma 61. punktā Eiropas Kopienų Tiesa skaidri atsauca uz iepriekš 56. punktā minētā sprieduma lietā *Musique diffusion française u.c./Komisija* 119. punktu, ir jāuzsver, ka attiecīgais teksts, kas vēlākajos spriedumos vairs nav izmantots, ir daļa no īpašā iepriekš minētā sprieduma lietā *KNP BT/Komisija* lietas konteksta. Minētajā lietā prasītājs sūdzējās, ka Komisija, nosakot tirgus daļas, nav ņēmusi vērā tirdzniecības apjomus grupas iekšienē — pieeja, ko tomēr Tiesa atzina par derīgu iepriekš minētā iemesla dēļ. Tādēļ nevar secināt, ka japāņu prasītājiem uzliktie sodi būtu nesamērīgi.

536 Turklāt jāpiezīmē, ka, kaut arī Komisija Apstrīdētajā lēmumā nav skaidri atsaukusies uz Vadlīnijām, tā tomēr japāņu prasītājiem piemērojamo naudas sodu apmēru ir noteikusi ar Vadlīnijās noteikto aprēķina metodi.

537 Tomēr, tā kā Komisijai ir rīcības brīvība noteikt naudas sodu apmēru (Pirmās instances tiesas 1995. gada 6. aprīļa spriedums lietā T-150/89 *Martinelli/Komisija*, *Recueil*, II-1165. lpp, 59. punkts, un pēc analogijas iepriekš 532. punktā minētais spriedums lietā *Deutsche Bahn/Komisija*, 127. punkts), ir jāuzsver, ka Komisija nevar neievērot noteikumus, ko tā noteikusi pati sev (skatīt iepriekš 327. punktā minēto spriedumu lietā *Hercules Chemicals/Komisija*, 53. punkts, kas apstiprināts ar iepriekš 521. punktā minēto 1999. gada 8. jūlija' apelācijas spriedumu lietā *Hercules Chemicals/Komisija*, un tajā citēto judikatūru). Komisijai, nosakot naudas sodus, ir jāņem vērā Vadlīnijas, jo īpaši elementus, kas saskaņā ar Vadlīnijām ir obligāti.

538 Tomēr Komisijas rīcības brīvība un ierobežojumi, ko tā tai ir uzlikusi, nekādā gadījumā netraucē Kopienas tiesu neierobežotās kompetences izmantošanai.

- 539 Jāatzīmē, ka saskaņā ar Vadlīniju 1.A punktu, aprēķinot naudas sodus, "attiecībā uz pārkāpuma smaguma novērtējumu jāņem vērā tā raksturs, patiesais iespaids uz tirgu, ja to var izmērīt, un konkrētā ģeogrāfiskā tirgus lielums". Apstrīdētā lēmuma 159. apsvērumā Komisija paskaidro, ka tā ir ņēmusi vērā šos trīs kritērijus, lai noteiktu pārkāpuma smagumu.
- 540 Tomēr Komisija Apstrīdētā lēmuma 161. apsvērumā, pamatojot savu secinājumu, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais pārkāpums ir "ļoti nopietns", ir atsaukusies uz visu uzņēmumu prettiesiskajām darbībām. Šajā sakarā tā atsaucās uz vienošanās par tirgus sadali nopietno konkurenci deformējošo raksturu un veidu, kā tā apdraudēja kopējā tirgus pienācīgu darbību, prettiesiskās darbības starptautisko raksturu un konkurences ierobežošanai izveidotās sistēmas slepeno un institucionalizēto raksturu. Komisija tajā pašā 161. apsvērumā arī ir ņēmusi vērā, ka četrās attiecīgajās dalībvalstīs ir lielākais bezšuvju OCTG [cauruļu] un [transporta vadu] patēriņš Kopienā un tādēļ tās veido paplašinātu ģeogrāfisko tirgu.
- 541 No otras puses, Komisija Apstrīdētā lēmuma 160. apsvērumā ir konstatējusi, ka "pārkāpuma specifiskais iespaids uz tirgu ir bijis ierobežots", jo divi specifiskie izstrādājumi, uz ko tas attiecās, proti, standarta OCTG caurules un projekta vadi, veido tikai 19% no Kopienas standarta OCTG cauruļu un bezšuvju transporta vadu patēriņa un ar metinātajām caurulēm tagad tehnoloģiskā progresa rezultātā var tikt segta daļa bezšuvju cauruļu pieprasījuma.
- 542 Apstrīdētā lēmuma 162. apsvērumā Komisija, pēc tam, kad tā pārkāpumu raksturojusi kā "ļoti nopietnu", pamatojoties uz 161. apsvērumā minētajiem faktoriem, ir ņēmusi vērā Apstrīdētā lēmuma adresātu salīdzinoši zemo attiecīgo izstrādājumu pārdošanas līmeni attiecīgajās četrās dalībvalstīs (73 miljoni euro gadā). Šī atsauce uz ietekmētā tirgus lielumu attiecas uz pārkāpuma ierobežoto

ietekmi uz tirgu, kas minēta Apstrīdētā lēmuma 160. apsvērumā. Tādēļ Komisija nolēma naudas soda, kas atspoguļotu pārkāpuma smagumu, apjomu noteikt 10 miljonu euro apmērā. Vadlīnijas nosaka, ka par ļoti nopietnu pārkāpumu piemērojams naudas sods “virs 20 miljoniem euro”.

543 Jāsecina, ka ar naudas soda lieluma, kas noteikts, atsaucoties uz pārkāpuma smagumu, samazināšanu līdz 50 % no minimālās summas, ko parasti piemēro “ļoti nopietniem” pārkāpumiem, ir pietiekami ņemts vērā pārkāpuma ierobežotais iespaids uz tirgu. Šajā sakarā arī jāatgādina, ka naudas sodu mērķis ir panākt atturošu efektu konkurences lietās (šajā sakarā skatīt Vadlīniju 1.A punkta ceturto apakšpunktu). Ņemot vērā Apstrīdētā lēmuma adresātu lielumu, kas minēts Apstrīdētā lēmuma 165. apsvērumā (skatīt arī šā sprieduma 552. punktā), ievērojami vairāk samazinot naudas sodus saistībā ar pārkāpuma smagumu, tiktu zaudēts to atturošais efekts.

544 Attiecībā uz argumentiem par šķēršļiem eksportam uz Kopienas kontinentālajiem tirgiem jāpiezīmē, ka Komisija Apstrīdētajā lēmumā šos faktorus neņēma vērā, lai noteiktu naudas sodu apmērus, jo tā apstrīd tos no faktiskā viedokļa. Tā kā pārkāpuma kvalifikācija šajā lietā “ļoti nopietns” ir pamatota ar tā raksturu un mērķi, nevis iespaidu, šie japāņu prasītāju argumenti analīzi neietekmē.

545 Turklāt ir jāpatur prātā, ka Komisija, lai ņemtu vērā pārkāpuma ierobežoto ekonomisko iespaidu, šajā sakarā ir piemērojusi ļoti būtisku samazinājumu salīdzinājumā ar naudas sodu apmēru, ko parasti piemēro par šādu nopietnu pārkāpumu.

- 546 Jāuzsver arī, ka, tā kā Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais pārkāpums ir pierādīts ar dokumentāriem pierādījumiem, japāņu prasītāju dalība konkurenci deformējošajā vienošanās ir viens no galvenajiem iemesliem, kādēļ Komisijai nebija jāizvērtē japāņu prasītāju minēto tirdzniecības šķēršļu pastāvēšana un apmēri. Ja uzņēmums plašākas vienošanās ietvaros piekrīt netirgot kādu zināmu izstrādājumu kādā zināmā tirgū, bet nedomā to darīt, katrā ziņā ir neiespējami noteikt, balstoties uz tā attieksmi, kā tas rīkotos saistībā ar šā izstrādājuma tirdzniecību attiecīgajā tirgū, ja šādas vienošanās nebūtu.
- 547 Vadlīniju 1. punktā noteikts, ka jāņem vērā pārkāpuma iespāids uz tirgu, “ja to var izmērīt” (skatīt 539. punktu). Jākonstatē, ka izskatāmās lietas apstākļos tieši japāņu prasītāju prettiesiskās darbības dēļ nebija iespējams noteikt apgalvoto tirdzniecības šķēršļu apjomu un tādējādi ņemt tos vērā, izvērtējot pārkāpuma ietekmi uz tirgu.
- 548 Šajos apstākļos, pat ja pieņem, ka prasītāju apgalvojumi par tirdzniecības šķēršļu pastāvēšanu un apjomiem būtu pamatoti, Pirmās instances tiesa, izmantojot savu neierobežoto kompetenci, uzskata, ka, nosakot naudas soda apmērus sakarā ar pārkāpuma smagumu, Komisija nekādi nav pārkāpusi samērīguma principu un tādēļ sakarā ar šiem apstākļiem papildu samazinājums nav attaisnojams. Lidz ar to nav nepieciešams lemt par šo argumentu iespējamo pamatotību.
- 549 Japāņu prasītāju argumenti attiecībā uz to, ka tie neesot pildījuši vienošanos attiecībā uz Apvienotās Karalistes ārzonas tirgu, kurā tie esot pārdevuši būtiskus Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto izstrādājumu daudzumus, arī ir noraidāmi. Tāpat kā

iepriekšējos punktos apskatītie argumenti, šis arguments, pat ja tas būtu pamatots, tikai padara relatīvu Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētās vienošanās praktisko ietekmi. Tomēr Komisija jau ir konstatējusi un pareizi ņēmusi vērā to, ka pārkāpumam bija ierobežots iespaids uz konkrētajiem tirgiem (skatīt 542. un 543. punktu).

550 Katrā gadījumā šādas “vienošanās nepildīšanas” attiecībā uz Apvienotās Karalistes ārzonas tirgu iespaids ir ierobežots ar to, ka šis tirgus Apstrīdētā lēmuma izpratnē bija tikai daļēji aizsargāts, un tādējādi Komisija jau zināja par šo faktoru, kad tā noteica naudas sodu apmērus (skatīt Apstrīdētā lēmuma 62. apsvērumu).

551 Japāņu prasītāji uzskata, ka Vadlīniju 1.A punkta sestā daļa paredz, ka atsevišķos gadījumos ir iespējams katrai no trim [pārkāpumu] kategorijām piemērot naudas sodu sabalansēšanas metodi, lai ņemtu vērā to konkrēto īpatsvaru un tādējādi arī patieso iespaidu uz katra uzņēmuma prettiesisko darbību saistībā ar konkurenci. Saskaņā ar šo apakšpunktu šāda pieeja ir nepieciešama, jo īpaši, ja pastāv vērā ņemamas atšķirības uzņēmumu, kas izdarījuši viena veida pārkāpumu, lielumos.

552 Šajā gadījumā Komisija Apstrīdētā lēmuma 165. apsvērumā ir konstatējusi, ka visi Apstrīdētā lēmuma adresāti bija lieli uzņēmumi un tādēļ šā iemesla dēļ nebija nepieciešams uzlikt atšķirīgus naudas sodus. Šajā sakarā neviens no japāņu prasītājiem nav apstrīdējis sevis kvalificēšanu kā lielu uzņēmumu un viņu argumenti šajā sakarā ir tikai salīdzinošas dabas.

- 553 Turklāt no frāzes “atsevišķos gadījumos” un termina “jo īpaši” lietojuma Vadlīnijās izriet, ka sabalansēšana saskaņā ar katra uzņēmuma lielumu nav sistemātisks aprēķina sistēmas posms, ko Komisija sev uzlikusi, bet gan ietilpst elastīguma iespējā, ko tā sev piešķirusi lietās, kas to prasa. Šajā kontekstā ir jāatsaucas uz judikatūru, saskaņā ar kuru Komisijai ir pilnvaras ņemt vai neņemt vērā atsevišķus faktoros, nosakot uzliedzamo naudas sodu apmērus, ņemot vērā jo īpaši lietas apstākļus (šajā sakarā skatīt Tiesas 1996. gada 25. marta rīkojumu lietā C-137/95 P *SPO* u.c./Komisija, *Recueil*, I-1611. lpp., 54. punkts, Tiesas 1997. gada 17. jūlija spriedumu lietā C-219/95 P *Ferriere Nord*/Komisija, *Recueil*, I-4411. lpp., 32. un 33. punkts, un spriedumu iepriekš 180. punktā minētajā lietā *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, 465. punkts; vēl šajā sakarā skatīt Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedumu lietā T-309/94 *KNP BT*/Komisija, *Recueil*, II-1007. lpp., 68. punkts). Ņemot vērā Vadlīniju 1.A punkta sestās daļas tekstu, jāsecina, ka Komisija saglabā zināmu rīcības brīvības līmeni attiecībā uz naudas sodu sabalansēšanas atbilstīgumu.
- 554 Tā kā Komisija Apstrīdētajā lēmumā ir konstatējusi, ka visi japāņu uzņēmumi bija lieli uzņēmumi (skatīt 522. punktu), un tā kā tā ir ņemusi vērā pārkāpuma relatīvi ierobežoto iespaidu uz tirgiem vispār (skatīt 542. un 543. punktu), japāņu prasītāju arguments nav pietiekams, lai pierādītu, ka Komisija ir pārkāpusi savas pilnvaras, nepiemērodama Vadlīniju 1.A punkta sesto daļu.
- 555 Turklāt *Sumitomo* apgalvo, ka brīvprātīgo ierobežojumu līgumu pastāvēšana pirms 1991. gada ir mikstinošs apstākļis, ko Komisijai vajadzēja ņemt vērā attiecībā uz laikposmu pēc šiem līgumiem. Ir tikai jāpaskaidro, ka, lai arī brīvprātīgo ierobežojumu līgumu statuss izskatāmajā lietā bija domstarpību avots japāņu prasītāju un Komisijas starpā, nebija domstarpību par to, ka šie līgumi vairs nebija spēkā — kā valsts, tā starptautiskā līmenī — sākot ar 1991. gada 1. janvāri. Jākonstatē, ka, kolīdz brīvprātīgo ierobežojumu līgumi vairs nebija spēkā, tie vairs

neietekmēja japāņu ražotāju tirdzniecības uzvedību un tādēļ šajā kontekstā tos nevar uzskatīt par vainu mīkstinošu apstākli.

556 Tā kā brīvprātīgo ierobežojumu līgumi Apstrīdētajā lēmumā netika uzskatīti par vainu pastiprinošu apstākli, nevar būt jautājuma par šīs klasifikācijas pamatojuma trūkumu.

557 Par *JFE-Kawasaki* argumentu attiecībā uz Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētā pārkāpuma ņemšanu vērā no Apstrīdētā lēmuma 164. apsvēruma un tā, ka 159.–163. un 165.–175. apsvērumā nav atsauču uz piegādes līgumiem, kas ir otrā pārkāpuma pamatā, izriet, ka Komisija ir nolēmusi tos neņemt vērā saistībā ar naudas sodu apmēra noteikšanu. Ar to pietiek, lai *JFE-Kawasaki* arguments būtu pilnīgi neattiecināms uz šo pamatu.

558 No tā izriet, ka šis pamats ir noraidāms pilnībā.

6. *Sestais pamats: vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpums*

a) Lietas dalībnieku argumenti

559 *JFE-Kawasaki* un *Sumitomo* apgalvo, ka naudas soda līmenis, kas japāņu ražotājiem uzlikts par to, ka tie it kā piekrituši atturēties no Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto izstrādājumu tirgošanas Eiropā, ir nesamērīgs salīdzinājumā ar naudas sodiem, kas uzlikti Eiropas ražotājiem. Eiropas ražotāji ir izdarījuši divus pārkāpumus ar mērķi

norobežot Eiropas tirgus, bet attiecībā uz japāņu ražotāju izdarīto pārkāpumu Kopienas iekšējais aspekts izpaliek. Tādējādi Komisija ir pārkāpusi nediskriminācijas principu, kas iestājas pret to, ka situācijas bez objektīva pamatojuma izšķir vienādi (skatīt Tiesas 1996. gada 13. februāra spriedumu lietā C-342/93 *Gillespie u.c.*, *Recueil*, I-475. lpp., 16. punkts, un Vadlīnijas). *Sumitomo* paskaidro, ka nav pamatoti izdarīt slēdzienus no tā, ka Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētais pārkāpums it kā ir Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma daļa, jo Komisija neapgalvo, ka saskaņā ar vienošanos Eiropas un japāņu ražotāju starpā Eiropas ražotājiem bija jāizdara šis otrs pārkāpums. Turklāt no tā izriet, ka japāņu prasītāji bija tiesiski ieinteresēti apstrīdēt Komisijas Apstrīdētā lēmuma 164. apsvērumā minēto pamatojumu, saskaņā ar ko Eiropas ražotājiem nebija jāuzliek papildu naudas sods.

560 *JFE-Kawasaki* šajā sakarā vairākkārt atkārtoti savu argumentu, ka attiecības Eiropas un japāņu ražotāju starpā un Eiropas ražotāju pašu starpā ir jāizšķir kā divi atsevišķi pārkāpumi. *Sumitomo* uzskata, ka, ja vienu pārkāpumu, kura mērķis bija Kopienas tirgu sadale Eiropas ražotāju starpā, var raksturot kā ļoti nopietnu, jo tas varēja novest pie dalībvalstu tirgu ierobežošanas, tas nav attiecināms uz ārpuskopienas valstu ražotāju apņemšanos netirgot savus izstrādājumus Kopienas tirgū.

561 Saskaņā ar *Sumitomo* teikto, Komisija nediskriminācijas principu ir pārkāpusi arī tādējādi, ka tā, nosakot naudas sodus Eiropas ražotājiem, nav ņēmusi vērā to, ka Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētais pārkāpums ir bijis ilgāks. *Sumitomo* uzsver arī, ka Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētais pārkāpums neattiecas uz tiem pašiem izstrādājumiem, uz ko 1. pantā minētais pārkāpums. Tas attiecas tikai uz tērauda caurulēm bez vītņēm.

562 *Nippon* paskaidro, ka brīvprātīgo ierobežojumu ligumi nav ņemami vērā, aprēķinot naudas sodus Eiropas ražotājiem, jo tiem nav bijusi nekāda nozīme attiecībā uz pārkāpumiem Kopienas iekšējās tirdzniecības aspektā. Turklāt *JFE-Kawasaki* apgalvo, ka par Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu uzliktais naudas sods ietver arī naudas sodu, kas būtu uzliedams par Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto pārkāpumu, kurā japāņu ražotāji nav piedalījušies. Ņemot vērā šos argumentus, japāņu ražotājiem uzliedtie naudas sodi ir jāsamazina, lai atjaunotu līdzsvaru to un Eiropas ražotāju starpā.

563 Šajā sakarā *JFE-NKK* piebilst, ka, secinot, ka katrs ražotājs bija atbildīgs par karteļa darbību kopumā, Komisija ir piemērojusi kolektīvās atbildības principu un tādējādi pārkāpusi pamatprincipu, ka sodu pamatā jābūt individuālai atbildībai.

564 Saskaņā ar Komisijas teikto, japāņu prasītāji nav tikuši diskriminēti, jo katram Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētajā pārkāpumā iesaistītajam Eiropas un japāņu ražotājam ir uzliedts tāds pats naudas sods saistībā ar pārkāpuma nopietnību.

565 Japāņu ražotāju interesēs nav apstrīdēt Apstrīdētā lēmuma 164. apsvērumā minēto secinājumu, jo Komisijas lēmums par papildu naudas soda neuzlikšanu par otro pārkāpumu tos neietekmē. Tas, ka Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētais pārkāpums turpinājās ilgāku laiku kā pamata pārkāpums, kas ar to tika realizēts, un tas, ka tas attiecās uz cauruļu bez vītņēm tirgu, nav būtisks attiecībā uz Apstrīdētā lēmuma 1. pantā noteiktajiem naudas sodu līmeņiem.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

- 566 Attiecībā uz argumentu, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais pārkāpums faktiski ietver divus pārkāpumus, proti, pārkāpumu Kopienas iekšienē un starpkontinentālu pārkāpumu, iepriekš 370.–374. punktā minēto iemeslu dēļ ir jāatgādina, ka šis pārkāpums veido vienotu pārkāpumu. Tas, kā uzskatīts, ka visi dalībnieki vienādā mērā ir piedalījušies tajā, šajā sakarā neveido vienlīdzīgas attieksmes pamatprincipa vai samērīguma principa pārkāpumu.
- 567 Par Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētā pārkāpuma pastāvēšanas apšaubīšanu attiecībā uz Eiropas ražotājiem, iepriekš 557. punktā ir konstatēts, ka Komisija Apstrīdētajā lēmumā nav to ņēmusi vērā attiecībā uz naudas sodu aprēķināšanu.
- 568 Tomēr iepriekš 451. punktā ir arī konstatēts, ka, pretēji Komisijas apgalvotajam, japāņu prasītājiem bija tiesiska interese apstrīdēt Komisijas Apstrīdētā lēmuma 164. apsvērumā minēto vērtējumu attiecībā uz saikni starp abiem lēmumā konstatētajiem pārkāpumiem.
- 569 Jāatceras, ka Komisija pati Apstrīdētā lēmuma 111. apsvērumā pēc tam, kad tā bija veikusi specifisko īpašību pārbaudi, uzskata, ka piegādes līgumi ir bijuši EKL 81. panta 1. punkta pārkāpuma pamatā un to konkurenci ierobežojošie priekšmeti un iespaids bija vairāk nekā tikai Eiropas-Japānas vienošanās turpinājums (skatīt iepriekš 362.–364. punktu). Komisija uzskatīja, ka pārkāpums ietekmēja ne tikai standarta OCTG cauruļu tirgu, bet arī — tieši un skaidri — bezvītņu cauruļu tirgu.

- 570 Jāsecina, ka Komisijai no šiem secinājumiem par juridisko faktu kvalifikāciju saistībā ar naudas sodu noteikšanu bija jāizdara daži slēdzieni, bet tā to nebija izdarījusi.
- 571 Kā konstatēts iepriekš 364. punktā, Apstrīdētā lēmuma 164. apsvēruma pirmo teikumu ietekmē kļūdas novērtējumā, jo Komisija uzskatīja, ka līgumi, kas ir otrā pārkāpuma pamatā, bija tikai pirmā pārkāpuma “īstenošanas līdzekļi”. Līdz ar to 164. apsvēruma otrajam teikumam, kurā Komisija pauž savu nodomu neuzlikt papildu naudas sodu par otro pārkāpumu, trūkst loģiskā pamata.
- 572 Komisijai ir zināma rīcības brīvība noteikt naudas sodus un, ciktāl Vadlīnijās nav noteikts, ka sistemātiski jāņem vērā kādi noteikti apstākļi (skatīt 537. un 533. punktu un tajā minēto judikatūru), tā var noteikt, kuri apstākļi šajā sakarā būtu jāņem vērā, lai varētu izvērtēt katru atsevišķo gadījumu. Izvērtējums tomēr ir jāveic saskaņā ar Kopienas tiesībām, kas ietver ne tikai Līguma noteikumus, bet arī tiesību pamatprincipus (skatīt pēc analogijas Tiesas 2002. gada 25. jūlija spriedumu lietā C-50/00 P *Unión de Pequeños Agricultores/Padome, Recueil, I-6677. lpp., 38. punkts*).
- 573 Aprēķinot naudas sodus Eiropas ražotājiem, neņemot vērā Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto pārkāpumu, Komisija atšķirīgas situācijas ir izšķīrusi vienādi, neatsaucoties uz objektīviem apstākļiem, kas šo pieeju attaisnotu. No tā izriet, ka tā ir pārkāpusi Kopienas tiesību pamatprincipu par vienlīdzīgu attieksmi (šajā sakarā skatīt Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedumu lietā T-311/94 *BPB de Eendracht/Komisija, Recueil, II-1129. lpp., 309. punkts*, un tajā minēto judikatūru).

- 574 Līdz ar to šis pamats par vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu ir atbalstāms. Līdz ar to Tiesai ir jāizlieto tās neierobežotā kompetence, kas izriet no EKL 229. panta un Regulas Nr. 17 17. panta, lai pielāgotu ar Apstrīdētā lēmuma 4. pantu uzlikto naudas sodu apmērus.
- 575 Šajā sakarā Komisija tiesas sēdē piezīmēja, ka iepriekš atzīmētā nevienlīdzīgā attieksme drīzāk novestu pie Eiropas ražotājiem uzlikto naudas sodu palielināšanas, nevis japāņu ražotājiem uzlikto naudas sodu samazināšanas. Jāatzīmē, ka, pretēji *JFE-Kawasaki* sakarā ar citu pamatu (skatīt 512. punktu) apgalvotajam, Komisijas pārstāvji, ja vien nav viņu augstāku ierēdņu skaidru instrukciju par pretējo, var juridiski pareizi lūgt, lai Kopienas tiesa piemēro to neierobežoto kompetenci Komisijas locekļu uzlikto naudas sodu apmēru palielināšanai. Tikai tas vien, ka Komisijas pārstāvis lūdz Kopienas tiesām īstenot to kompetenci un izvirza argumentus, kas varētu šādu rīcību pamatot, nenozīmē, ka pārstāvis rīkojas Komisijas locekļu vietā.
- 576 Jāuzskata, ka šīs lietas apstākļos vispiemērotākais veids, kā atjaunot taisnīgu līdzsvaru Apstrīdētā lēmuma adresātu starpā, būtu palielināt naudas soda apmēru katram Eiropas ražotājam, kas iesniedza Tiesā prasību mainīt viņiem uzliktā naudas soda apmēru, un tādēļ vēlreiz izvērtēt naudas sodu apmērus, nevis samazināt tos japāņu prasītājiem. Iepriekš minētā nevienlīdzīgā attieksme neattiecas uz japāņu prasītājiem uzliktajiem nesamērīgi smagajiem naudas sodiem, jo aprēķina metode, ko Komisija piemērojusi to noteikšanai, ir atzīta par juridiski pareizu (skatīt 531.–558. punktu), bet — tieši pretēji — tā attiecas uz to, ka Eiropas ražotāju prettiesiskās rīcības smagums kopumā ir ticis novērtēts pārāk zemu salīdzinājumā ar japāņu ražotāju prettiesisko rīcību.

577 Turklāt prasītāji lietās T-44/00, T-48/00 un T-50/00, proti, *Mannesmann*, *Corus* un *Dalmine* katrs savā prasībā ir lūguši tiesnesim izlietot tā neierobežoto kompetenci, lai mainītu viņiem uzliktā naudas soda apmēru. Jāatzīst, ka, ja šo kompetences izlietošanu lūdz prasītājs, tai skaitā attiecībā uz naudas soda samazināšanu, Pirmās instances tiesai šādā gadījumā, ņemot vērā visus apstākļus, ir tiesības grozīt apstrīdēto aktu, pat, ja tā to neatceļ, lai grozītu uzlikto naudas sodu apmēru (šajā sakarā skatīt 180. punktā minēto spriedumu *Limburgse Vinyl Maatschappij u.c./Komisija*, 692. punkts). Turklāt Kopienas tiesām ar Regulas Nr. 17 17. pantu saskaņā ar EKL 229. pantu piešķirtā neierobežotā kompetence ietver pilnvaras, ja nepieciešams, palielināt uzlikto naudas sodu.

578 Tomēr Komisija savos iebildumu rakstos lietās T-44/00, T-48/00 un T-50/00, kas apvienotas ar šīm lietām, lai tās izskatītu tiesas sēdē (skatīt šodien pasludinātos spriedumus lietās *Mannesmannröhren-Werke/Komisija*, 38. punkts, *Corus/Komisija*, 38. punkts un *Dalmine/Komisija*, 38. un 245.–247. punkts), kā arī vēlāk tiesas sēdē nav prasījusi, — kaut arī tā uz šādu iespēju atsaucās — lai Pirmās instances tiesa palielina šajās lietās prasītājiem uzliktos naudas sodus. Šajā sakarā Pirmās instances tiesa prasītājiem par šo aspektu nav lūgusi izteikt savu viedokli. Tādēļ prasītājiem iepriekš minētajās trīs lietās nav bijusi iespēja izteikt savu viedokli par tiem uzliktā naudas soda palielināšanu, vai faktoriem, kas varētu to ietekmēt. Šādos apstākļos prasītājiem šajās trijās lietās uzliktie naudas sodi netika palielināti (skatīt minēto spriedumu lietās *Mannesmannröhren-Werke/Komisija*, *Corus/Komisija* un *Dalmine/Komisija* rezolutīvās daļas).

579 No tā izriet, ka vispiemērotākais veids, kā novērst izskatāmajā lietā konstatēto nevienlīdzīgo attieksmi, lai noteiktu naudas soda apmēru, ir samazināt Komisijas Apstrīdētā lēmuma 163. apsvērumā katram japāņu prasītājam uzlikto naudas sodu saistībā ar pārkāpuma smagumu. Īstenojot savu neierobežoto kompetenci, Pirmās

instances tiesa, ņemot vērā visus lietas apstākļus, uzskata, ka šis naudas sods ir samazināms no 10 miljoniem uz 9 miljoniem euro katram japāņu prasītājam.

580 Šis jaunais apjoms tiks ņemts vērā šā sprieduma 588. un 590. punktā, lai noteiktu japāņu prasītājiem uzliedzamā naudas soda apmēru.

581 Visbeidzot, par *Nippon* argumentu, ka brīvprātīgo ierobežojumu līgumi nebija jāņem vērā, aprēķinot Eiropas ražotājiem uzliedzamo naudas sodu, jo tiem nebija ietekmes uz pārkāpumu Kopienas iekšējo aspektu, ir jāpaskaidro, ka, pirmkārt, jau ir konstatēts, ka nav iemesla Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu uzskatīt par diviem atsevišķiem pārkāpumiem, no kuriem pirmais attiecas uz Eiropas un japāņu ražotāju attiecībām, bet otrs uz Kopienas iekšējām attiecībām (skatīt šā sprieduma 584. punktu).

582 Turpinājumā jāpiezīmē, ka tas, ka Komisija nolēma, ka pirms 1990. gada brīvprātīgo ierobežojumu līgumu dēļ pārkāpuma nebija, noteikti ir Komisijas piekāpšanās kā japāņu, tā arī Eiropas ražotāju labā ar tērauda ražošanas nozares tirdzniecības politiku saistītu iemeslu dēļ. Saskaņā ar Komisijas viedokli par japāņu izstrādājumu importu Kopienā konkurences tiesību piemērošanas ziņā brīvprātīgo ierobežojumu līgumi japāņu ražotājiem nebūtu nekādi palīdzējuši.

583 No Apstrīdētā lēmuma 27. apsvēruma izriet, ka kopš 1970. gada brīvprātīgo ierobežojumu līgumi bija daļa no "pretkrīzes tirdzniecības pasākumiem", ko Komisija pieņēma, lai pārvarētu sarežģīto situāciju, kas bija izveidojusies Kopienas tērauda ražošanas nozarē. Japāņu prasītāji šajā tiesvedībā šo paskaidrojumu nav

apstrīdējuši un jāpatur prātā, ka Komisija samazināja visiem Apstrīdētā lēmuma adresātiem uzliktos naudas sodus sakarā ar to, ka vērā ņemamajiem atbildību mīkstinošajiem apstākļiem, jo “tērauda cauruļu un vadu nozarē ilgu laiku bija krīzes situācija” (Apstrīdētā lēmuma 168. apsvērums).

584 Ņemot vērā šos apstākļus, jāsecina, ka Apstrīdētā lēmuma 108. apsvēruma minētās piekāpšanās pamatā esošie tirdzniecības politikas apstākļi laikā, kas atbilst brīvprātīgo ierobežojumu līgumu darbības laikam, neattiecas tikai uz Kopienas un Japānas iestāžu attiecībām, bet arī uz krīzi, kas skāra japāņu tērauda cauruļu ražotājus tikpat lielā mērā, kā to Kopienas konkurentus tajā pašā laikposmā.

585 Turklāt, kā Komisija ir atzīmējusi Apstrīdētā lēmuma 27. apsvērumā un Pirmās instances tiesā — un japāņu prasītāji to nav apstrīdējuši —, brīvprātīgo ierobežojumu līgumi bija vienkārši kvotu līgumi un drīzāk ierobežoja, nevis aizliedza japāņu tērauda cauruļu tirdzniecību Eiropas Kopienā. Tādēļ *Nippon* minēto apstākļu atšķirība ir relatīva un nav absolūta. Tādējādi šie līgumi nav pietiekami, lai ar to izskaidrotu japāņu prasītāju pasīvo uzvedību Kopienas tirgos.

586 Ņemot vērā šos apstākļus, Tiesa uzskata, ka *Nippon* apgalvotā nevienlīdzīgā attieksme nepastāv.

587 Turklāt, ņemot vērā iepriekš 583.–585. punktā aprakstīto kontekstu, jo īpaši Komisijas piekāpšanās politisko raksturu, kura tiesiskums nav apstrīdēts, Kopienas tiesai nekādā gadījumā nav jāmaina japāņu prasītājiem uzliktā naudas soda apjoms,

jo, kā izriet no Apstrīdētā lēmuma, šāds Komisijas lēmums ir attaisnojams politiskā līmenī.

7. *Naudas sodu aprēķins*

588 No iepriekš minētā izriet, ka katram japāņu prasītājam uzliktais naudas sods ir samazināms no 10 miljoniem uz 9 miljoniem euro, lai ņemtu vērā, pirmkārt, pārkāpuma smagumu, un, otrkārt, to, ka pārkāpuma ilgums izskatāmajās lietās ir konstatēts trīssarpus, nevis piecus gadus ilgs.

589 Vadlīnijās noteiktā un Komisijas izmantotā naudas sodu aprēķina metode šajā lietā kā tāda netiek apstrīdēta, un tādēļ Pirmās instances tiesai, izmantojot tās neierobežoto kompetenci, ir jāpiemēro šī metode, ņemot vērā iepriekšējā punktā izdarīto secinājumu.

590 Tādējādi katram japāņu prasītājam piemērojamā pamata naudas soda apmērs ir 9 miljoni euro, plus 10 % par katru pārkāpuma gadu, tas ir, kopā 35 %, kas sastāda 12,5 miljonus. Šis apjoms ir jāsamazina, lai atspoguļotu Apstrīdētā lēmuma 168. un 169. apsvērumā minētos vainu mīkstinošos apstākļus, kas beigās sastāda 10,935 miljonus, nevis 13,5 miljonus euro katram japāņu prasītājam.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 591 Saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 87. panta 3. punktu, ja abām pusēm spriedums ir daļēji nelabvēlīgs, Pirmās instances tiesa var nolemt, ka izdevumi ir jāsadala, vai ka lietas dalībnieki savus izdevumus sedz paši. Tā kā spriedums ir daļēji nelabvēlīgs visiem lietas dalībniekiem, jāizlemj, ka katram jāpāņu prasītajam un Komisijai pašiem jāsedz savi izdevumi.
- 592 Saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 87. panta 4. punkta otro apakšpunktu EBTA Uzraudzības iestādei ir jāsedz pašai savi izdevumi, ja tā iestājusies lietā.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (otrā palāta)

nospriež:

- 1) **atcelt Komisijas 1999. gada 8. decembra Lēmuma 2003/382/EK par EK liguma 81. panta piemērošanu (lieta IV/E-1/35.860-B — bezšuvju tērauda caurules) 1. panta 2. punktu daļā, ciktāl ar šo pantu tiek konstatēts prasītāju lietās T-67/00, T-68/00, T-71/00 un T-78/00 izdarītais pārkāpums pirms 1991. gada 1. janvāra un pēc 1994. gada 30. jūnija;**
- 2) **katram no četriem prasītajiem noteikt ar Lēmuma 2003/382/EK 4. pantu uzlikto naudas sodu euro 10 935 000 apmērā;**

- 3) **attiecīgās četras prasības pārējās daļās noraidīt;**
- 4) **četri prasītāji un Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus paši;**
- 5) **EBTA Uzraudzības iestāde sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.**

Forwood

Pirrung

Meij

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2004. gada 8. jūlijā

Sekretārs

H. Jung

Priekšsēdētājs

J. Pirrung

Satura rādītājs

Fakti un process	II - 2516
A — Administratīvā procedūra	II - 2517
B — Attiecīgās preces	II - 2520
C — Komisijas Apstrīdētajā lēmumā konstatētie pārkāpumi	II - 2521
D — Būtiski fakti, kurus Komisija konstatēja Apstrīdētajā lēmumā	II - 2523
E — Apstrīdētā lēmuma rezolutīvā daļa	II - 2526
F — Process Pirmās instances tiesā	II - 2528
Lietas dalībnieku prasījumi	II - 2529
<i>Kawasaki Steel Corp.</i> un <i>NKK Corp.</i> koncentrācijas iespaids	II - 2532
Juridiskais pamatojums	II - 2534
A — Prasības par Apstrīdētā lēmuma, jo īpaši tā 1. panta, atzīšanu par spēkā neesošu	II - 2534
1. Pirmais pamats: Komisija nav tiesiski pietiekami pierādījusi Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu	II - 2535
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 2535
Ievada apsvērumi	II - 2536
Pirmā daļa: apgalvotās vienošanās nesavietojamība ar situāciju britu kontinentālajā tīrgū un citos Eiropas tirgos	II - 2538
Pirmā pamata otrā daļa: iesniegto pierādījumu juridiskā spēka trūkums	II - 2555
Pirmā pamata trešā daļa: Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatētā pārkāpuma darbības jomas nepareizs novērtējums	II - 2578
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2581
Ievada apsvērumi	II - 2581

Pamata otrā daļa: pierādījumu pierādījuma spēka trūkums un, pakārtoti, pirmā daļa, kurā apgalvots, ka apgalvotā vienošanās ir pretrunā ar situāciju Apvienotās Karalistes ārzonās tirgū un citos tirgos	II - 2586
— Verlukas paskaidrojumi	II - 2586
— <i>Vallourec</i> piezīmes	II - 2596
— 1993. gada dokumenti angļu valodā	II - 2603
— Tērauda cauruļu sistēmas dokuments	II - 2610
— Sadales atslēgas dokuments (<i>sharing key</i>)	II - 2611
— Eiropas ražotāju atbildes	II - 2617
— Bjasizo licības	II - 2623
— Pārkāpuma ilgums	II - 2632
Pamata trešā daļa: Komisijas nepareizais priekšstats par Apstridētā lēmuma 2. pantā minēto pārkāpumu	II - 2637
2. Otrais pamats: 1. pantā minētais pārkāpums īstenībā ir uzskatāms par diviem atsevišķiem pārkāpumiem	II - 2641
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 2641
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2642
3. Trešais pamats: nav pamata uzskatīt, ka vienošanās ievērojami ietekmēja konkurenci	II - 2644
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 2644
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2646
4. Ceturtais pamats: vienošanās neietekmēja tirdzniecību dalībvalstu starpā ..	II - 2647
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 2647
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2649
	II - 2713

5. Pieliktais pamats: Komisijas secinājumu par Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētā pārkāpuma nozīmīguma nepietiekams pamatojums	II - 2651
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 2651
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2651
6. Sestais pamats: pamatojuma trūkums attiecībā uz Kopiesas ārzonas tirgu, jo īpaši Apvienotās Karalistes ārzonas tirgus, statusu	II - 2653
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 2653
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2654
7. Septītais un astotais pamats: Komisijas lēmuma pamatojuma trūkums, nolemjot sodīt japāņu ražotājus, bet ne Latīņamerikas ražotājus, un nevienlīdzīgā attieksme šajā sakarā	II - 2655
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 2655
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2655
8. Devītais pamats: Komisijas kļūdainais pamatojums attiecībā uz tirdzniecību par cenām virs mainīgajām izmaksām	II - 2657
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 2657
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2657
9. Desmitais pamats: tiesību uz aizstāvību pārkāpums pretrunu dēļ starp paziņojumu par iebildumiem un Apstrīdēto lēmumu attiecībā uz lēmuma 1. pantā minēto ģeogrāfisko tirgu	II - 2658
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 2658
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2659
10. Vienpadsmitais pamats: tiesību uz aizstāvību pārkāpums pretrunu dēļ starp paziņojumu par iebildumiem un Apstrīdēto lēmumu attiecībā uz attiecīgajiem izstrādājumiem	II - 2660
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 2660
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2661

11. Divpadsmitais pamats: tiesību uz aizstāvību pārkāpums brīvprātīgo ierobežojumu līgumu nepietiekamas analīzes paziņojumā par iebildumiem dēļ un pretrunu dēļ starp paziņojumu par iebildumiem un Apstrīdēto lēmumu attiecībā uz šo līgumu piemērošanas jomu	II - 2662
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 2662
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2663
12. Trīspadsmitais pamats: tiesību uz aizstāvību pārkāpums pretrunu dēļ starp paziņojumu par iebildumiem un Apstrīdēto lēmumu attiecībā uz lēmuma 2. pantā minētā pārkāpuma jomu	II - 2665
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 2665
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2667
13. Četrpadsmitais pamats: Komisijas 1994. gada 25. novembra lēmuma par izmeklēšanas procedūru atļaušanu 1994. gada 1. un 2. decembrī prettiesiskums	II - 2669
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 2669
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2677
B — Lūgumi samazināt naudas sodu	II - 2680
1. Pirmais un otrais pamats: pamatojuma trūkums attiecībā uz Paziņojuma par sadarbību nepiemērošanu par labu <i>JFE-NKK</i> un kļūda šajā sakarā	II - 2680
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 2680
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2681
2. Trešais pamats: naudas sodu aprēķināšanas pamatojuma trūkums	II - 2684
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 2684
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2684
3. Ceturtais pamats: pārkāpuma ilguma nepareizs novērtējums	II - 2685
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 2685
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2686
	II - 2715

4. Piektais pamats: nepareizs to dokumentu, uz ko izdarītas atsaucis, lai pierādītu Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpumu, novērtējums . . .	II - 2686
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 2686
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2687
5. Piektais un sestais pamats: samērīguma principa un naudas sodu aprēķināšanas vadliniju pārkāpums un pamatojuma trūkums	II - 2687
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 2687
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2692
6. Sestais pamats: vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpums	II - 2700
a) Lietas dalībnieku argumenti	II - 2700
b) Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2703
7. Naudas sodu aprēķins	II - 2709
Par tiesāšanās izdevumiem	II - 2710